

Broj: 02-04-42541-3/23
Sarajevo, 05.10.2023. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka) Vlada Kantona Sarajevo, na **29. sjednici održanoj 05.10.2023. godine**, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se „Izveštaj o razvoju Kantona Sarajevo za 2022. godinu“.
2. „Izveštaj o razvoju Kantona Sarajevo za 2022. godinu” upućuje se Skupštini Kantona Sarajevo, informativno.
3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PO OVLAŠTENJU PREMIJERA

ministar Zlatko Mijatović

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Skupština Kantona Sarajevo,
3. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
4. Premijer Kantona Sarajevo,
5. Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo,
6. Ministarstva Kantona Sarajevo (12x),
7. Samostalne kantonalne uprave (2x),
8. Samostalne kantonalne upravne organizacije (5x),
9. Privredna komora Kantona Sarajevo (putem Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo),
10. Sarajevska regionalna razvojna agencija (SERDA) (putem Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo),
11. Udruženje poslodavaca Kantona Sarajevo (putem Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo),
12. Evidencija,
13. A r h i v a.

Kanton Sarajevo
Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

Izvještaj o razvoju Kantona Sarajevo za 2022. godinu

Direktor:
Faruk Muharemović, Mr.dipl.ing.arh.

Sarajevo, septembar 2023. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zpr.ks.gov.ba

DIREKTOR

Faruk Muharemović, Mr.dipl.ing.arh.

KOORDINACIJA I OBRADA

Sektor za planiranje društveno-ekonomskog razvoja

RADNI TIM

Ermina Ćatić, dipl.ecc.

Emina Kašmo, dipl.ecc.

Ajla Husić, MA ecc.

Ilda Tanjo, MA biologije-ekologije

Nihada Smajić, ekonomski tehničar

Mirna Lujnović MA biologije-ekologije

Edin Trgo, elektrotehničar elektronike

Članovi KOR-a

Ermina Ćatić, Zavod za planiranje razvoja KS

Emina Kašmo, Zavod za planiranje razvoja KS

Ilda Tanjo, Zavod za planiranje razvoja KS

Ajla Husić, Zavod za planiranje razvoja KS

Nihada Smajić, Zavod za planiranje razvoja KS

Selma Krautbalt, Ministarstvo pravde i uprave

Smaragda Lučkin, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku raseljena lica i izbjeglice

Ezudin Kurtović, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo

Azemina Njuhović, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade

Emir Hota, Ministarstvo saobraćaja

Ajla Smajić-Atović, Ministarstvo za boračka pitanja

Arina Bejdić-Kršo i Amela Ferhatović, Ministarstvo zdravstva

Nedžad Borišić, Ministarstvo kulture i sporta

Azra Agić i Amila Jamaković, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša

Adnan Babić, Ministarstvo privrede

Amina Močević, Ministarstvo finansija

Amira Silajdžić, Ministarstvo unutrašnjih poslova

Emir Bubalo, Zavod za informatiku i statistiku KS

Muamer Mahmutović, Privredna komora KS

Harun Rizvanbegović, SERDA

Sadržaj

Uvodne napomene	5
Izvršni sažetak	6
I Makroekonomski pokazatelji	14
1. Kanton Sarajevo u Federaciji BiH	14
2. Nivo razvijenosti KS u FBiH i općina u KS	16
3. Demografske karakteristike	18
3.1 Stanovništvo i gustina naseljenosti	18
3.2 Starosna struktura stanovništva	20
3.3 Vitalne karakteristike stanovništva	22
4. Ekonomski razvoj	23
4.1 Makroekonomske karakteristike	23
4.1.1 Bruto društveni proizvod	23
4.1.2 Tržište rada	25
4.1.3 Vanjskotrgovinska razmjena	33
4.1.4 Investicije	35
4.2 Registrovani poslovni subjekti	37
4.3 Rezultati poslovanja poslovnih subjekata (preduzeća)	37
4.3.1 Analiza po djelatnostima	43
4.4 Komunalna privreda	49
4.4.1 Poslovanje kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i javnih komunalnih preduzeća	49
5. Društveni razvoj	51
5.1 Obrazovanje	51
5.2 Socijalna zaštita	55
5.2.1 Boračka zaštita	59
5.2.2 Socijalno uključivanje	60
5.3 Zdravstvo	62
5.4 Kultura	66
5.5 Sport	68
5.6 Civilna zaštita	69
5.7 Sigurnost građana	69
6. Javna infrastruktura	70
6.1 Vodosnabdijevanje	72
6.2 Energetska infrastruktura	73
7. Zaštita okoliša	76
7.1 Institucionalni i zakonodavni okvir	76
7.2 Zrak	77
7.3 Voda	78
7.3.1 Snabdijevanje vodom i zaštita izvorišta	78
7.3.2 Odvodnja otpadnih i oborinskih voda i uređenje vodotoka	80
7.3.3 Poplave	81
7.4 Otpad	81
7.5 Prirodno naslijeđe	82
7.6 Energijska efikasnost	84
7.7 Okolinske dozvole i strategijske procjene uticaja na okoliš	84
8. Analiza budžeta i javne administracije	85
8.1 Analiza javnih prihoda i rashoda	85
8.2 Program javnih investicija	86
II Implementacija Strategije	88
9. Struktura strategije	88

10. Kratki sažetak Akcionog plana Strategije razvoja Kantona za 2022-2024. godinu	90
11. Ukupan pregled provedbe strategije za 2022. godinu	94
12. Pregled provedbe po ciljevima i prioritetima za 2022. godinu	96
13. Pregled financijskih ulaganja za 2022. godinu	106
ANEKS	108
Pregled tabela	173
Pregled grafova	175
Web stranice korištene u izradi Izvještaja	175

Klasifikacija djelatnosti (KD 2010)

- A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov
- B Vađenje ruda i kamena
- C Prerađivačka industrija
- D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
- E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnost sanacije okoliša
- F Građevinarstvo
- G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala
- H Prevoz i skladištenje
- I Djelatnost pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)
- J Informacije i komunikacije
- K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
- L Poslovanje nekretninama
- M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
- N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
- O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje
- P Obrazovanje
- Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite
- R Umjetnost, zabava i rekreacija
- S Ostale uslužne djelatnosti
- T Djelatnost domaćinstava kao poslodavaca; djelatnost domaćinstava koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe
- U Djelatnost vanteritorijalnih organizacija i tijela

Uvodne napomene

Izveštaj o razvoju Kantona Sarajevo pripremljen je prema Programu rada Zavoda za planiranje razvoja KS za 2022. godinu i u skladu je sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.

Osnovni cilj je da prezentira cjelovit pregled situacije i napretka KS u 2022. godini. Izveštaj treba da posluži Vladi KS kao putokaz u procesima u narednom periodu.

Izveštaj je sveobuhvatan, analizira ekonomski, društveni, infrastrukturni i okolišni aspekt razvoja, u periodu od 2019. do 2022. godine. To je svojevrsna situaciona analiza koja se naslanja na Strategiju razvoja KS i time obezbjeđuje kontinuitet u analizi i izvještavanju sveukupnog razvoja.

Izveštaj se sastoji od dva dijela. Prvi prikazuje nivo razvijenosti Kantona Sarajevo u FBiH, analizira makroekonomske karakteristike, poslovne subjekte i komunalnu privredu, osnovne karakteristike obrazovanja, socijalne zaštite, zdravstva, kulture, sporta, civilne zaštite i sigurnosti građana, kao i javnu infrastrukturu i zaštitu okoliša.

Drugi dio predstavlja implementaciju projekata i aktivnosti iz Strategije u 2022. godini, trend mjerljivih indikatora postavljenih na nivou strateških ciljeva i prioriteta za 2019., 2020., 2021. i 2022. godinu i implementaciju po strateškim ciljevima i prioritetima.

Na kraju u Aneksu je dat tabelarni pregled planiranih i realizovanih aktivnosti po strateškim ciljevima, prioritetima, mjerama, projektima, kao i nosiocima implementacije, strukturi i izvoru finansiranja i vrijednosti planiranih i realizovanih sredstava u 2022. godini.

Postupku izrade Izveštaja prethodile su faze prikupljanja podataka o provedenim aktivnostima, njihovoj finansijskoj strukturi, izvoru sredstava, odnosno implementaciji Strategije razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. za 2022. godinu.

Izveštaj se zasniva na relevantnim statističkim podacima publikovanim od strane Federalnog zavoda za statistiku, Zavoda za informatiku i statistiku KS, JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo, kao i Izveštajima o radu ministarstava Kantona Sarajevo, Zavoda za javno zdravstvo KS, Zavoda zdravstvenog osiguranja KS, Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, Federalnog zavoda za programiranje, Finansijsko-informatičke agencije i Porezna uprava Federacije BiH i drugih relevantnih institucija Kantona Sarajevo.

Poseban doprinos pripremi Izveštaja o razvoju dali su članovi Kantonalnog odbora razvoj za implementaciju Strategije razvoja KS 2021-2027.

Izvršni sažetak

I Makroekonomski pokazatelji

Ekonomski razvoj

- Kanton Sarajevo na području Federacije BiH se pokazuje kao značajno područje koncentracije ekonomskih potencijala (stanovništvo, zaposlenost, nezaposlenost), kao i efekata razvijenosti (stepen zaposlenosti, obim vanjsko-trgovinske razmjene). To je najveći obrazovni, zdravstveni i turistički centar u Federaciji BiH. Prema indeksu razvijenosti od 2,04 Kanton Sarajevo je iznad prosjeka razvijenosti Federacije BiH i rangiran je na prvo mjesto u Federaciji BiH. Prema BDP/pc u iznosu od 17.779 KM Kanton Sarajevo je 1,7 puta razvijeniji od prosječnog BDP/pc Federacije BiH.
- U odnosu na zemlje EU¹, BDP/pc u KS je niži od prosječnog BDP/pc u EU za 7,6%. Posmatrajući druge zemlje iz regiji, zaključuje se da su Slovenija (BDP/pc 22.980 eura) i Hrvatska (BDP/pc 13.330 eura) imale veći BDP/pc, odnosno manju razliku u nivou BDP/pc u odnosu na prosjek EU, a Crna Gora, Srbija, Sjeverna Makedonija i Albanija imale su manji BDP/pc.
- Sredinom 2022. godine na području Kantona Sarajevo živi 419.543 stanovnika, od kojih je 279.027 radno sposobno. U strukturi radne snage učešće zaposlenih u 2022. godini je 73,5%, ili 2,6% više nego prethodne godine, dok je učešće nezaposlenih bilo 26,1% ili 4,2% manje nego u 2021. godini.
- Stepenn zaposlenosti ukupnog stanovništva u Kantonu Sarajevo u 2022. godini je 37,3% i u odnosu na prethodnu godinu bilježi povećanje za 2,6%. Stopa nezaposlenosti aktivnog stanovništva u Kantonu Sarajevo, u 2022. godini je iznosila 26,1%, i u odnosu na 2021. godinu smanjena je za 5,3%. Prosječna neto plaća isplaćena u Kantonu Sarajevo krajem 2022. godine iznosila je 1.390 KM i veća je 11,1% u odnosu na prethodnu godinu.
- U 2022. godini djelatnosti sa lokacijskim kvocijentom iznad 2, koji pokazuje veći stepen specijalizacije i razvoja sektora (zaposlenosti), su djelatnost informacije i komunikacije (J) i poslovanje nekretninama (L).
- U toku 2022. godine ukupan izvoz roba i usluga sa područja Kantona Sarajevo ostvaren je u vrijednosti preko 1,9 milijardi, što je za 19,3% više u odnosu na 2021. godinu. U istom periodu ostvaren je uvoz u vrijednosti od oko 7 milijardi KM, što je za 37% više u odnosu na 2021. godinu.
- Ostvarene investicije u nova stalna sredstva u 2021. godini na području Kantona Sarajevo iznose 1 milijardu i 14 miliona KM, što je smanjenje za 1,5% u odnosu na 2020. godinu.
- Na području Kantona Sarajevo djeluje 42.494 registrovanih poslovnih subjekata (pravna i fizička lica) što je više za 3,3% u odnosu na 2021. godinu kad je broj registrovanih poslovnih subjekata bio 41.118.
- Bilansne obrasce o poslovanju u 2020. godini u Kantonu Sarajevo predalo je 7.720 poslovnih subjekata koji knjigovodstvo vode u skladu sa kontnim okvirom za privredna društva (preduzeća), što je za 0,8% više manje u 2019. godini.
- U 2020. godini poslovni subjekti su ostvarili gubitak u iznosu od 323 miliona KM što je 10,6% više nego prethodne godine kada je gubitak iznosio 292 miliona KM.
- Najveći broj poslovnih subjekata u 2020. godini registriran je u tercijarnom sektoru uslužnih djelatnosti (4.190), i u odnosu na prošlu godinu bilježi smanjenje za 1,6%. Najmanji broj poslovnih subjekata bilježi primarni sektor i u odnosu na prethodnu godinu broj poslovnih subjekata se povećao za 9,1%.
- Ostvaren je prihod u fiskalnoj 2020. godini u iznosu od preko 17 milijardi KM i u odnosu na prethodnu godinu bilježi smanjenje za 13%.

---

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat>

- Rashod je ostvaren u iznosu od oko 18,3 milijardi KM i smanjen je za 12,8% u odnosu na 2019. godinu. Dobit je ostvarena u iznosu od preko 970 miliona KM i smanjena je za 14,8% u odnosu na prethodnu godinu. Gubitak bilježi povećanje u odnosu na 2019. godinu za 10,6%.
- U okviru glavnih industrijskih grupacija u Kantonu Sarajevo u 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, povećanje proizvodnje zabilježeno je u svim grupacijama; intermedijarnim proizvodima (7,7%), proizvodnji kapitalnih proizvoda (4,6%), trajni proizvodi za široku potrošnju (14,6%) i netrajni proizvodi za široku potrošnju (2,5%), dok je energetska industrija zabilježila smanjenje za 8,4%.
- Prema podacima FIA-e, u 2018. godini u sektoru građevinarstva registrovano je 496 preduzeća, što je za 4 preduzeća, odnosno 0,8% manje u odnosu na 2017. godinu.
- Prema datim podacima poslovni subjekti iz oblasti trgovine imaju najveće učešće od 31,4% u ukupnom broju poslovnih subjekata na području Kantona Sarajevo.
- Kanton Sarajevo u 2022. godini posjetilo je ukupno 568.570 turista, bilježi rast za 67,5% više posjeta nego u prethodnoj godini, pri čemu je povećanje broja stranih turista iznosilo za preko četiri puta više. Povećanje ukupnog broja turista u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu bilježe sve općine Kantona Sarajevo. U Kantonu Sarajevo u 2022. godini iskorištenost kapaciteta iznosila je 24,9% i veća je od iskorištenosti u 2021. godini, kada je iznosila 18,0%. Turisti u 2022. godini su ostvarili ukupno 1.191.016 noćenja u Kantonu Sarajevo, što bilježi rast za oko četiri puta više nego u 2021. godini, a 48,7% više u odnosu na prethodnu godinu.
- Broj pravnih lica u Kantonu Sarajevo u oblasti informacija i komunikacija u 2018. godini iznosio je 505 i bilježi povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 5,2%. U 2018. godini u ovom sektoru je zaposleno 10.625 lica, što je za 5,1% veći broj zaposlenih nego u 2017. godini.
- Komunalna preduzeća u KS u 2022. godini ostvarila su ukupan prihod od 387.129.695 KM koji je veći za 19,4% u odnosu na 2021. godinu. U istom periodu, ostvareni ukupni rashodi iznose 418.462.555 KM i veći su za 22,7% u odnosu na 2021. godinu.
- Dobit u poslovanju na dan 31.12.2022. godine iznosi 7.295.977 KM koju su ostvarila skoro sva kantonalna javna komunalna preduzeća, osim Vodovoda i kanalizacije i Gras-a, a neto dobit ostvarena je u ukupnom iznosu od 6.265.040 KM. I dobit i neto dobit bilježe smanjenje u 2022. godini u odnosu na prošlu.

Društveni razvoj

- U Kantonu Sarajevo u 2022. godini, bilo je 77 predškolskih ustanova, dok je predškolskim obrazovanjem obuhvaćeno 7.567 djece Kantona Sarajevo. U odnosu na 2021. godinu u Kantonu Sarajevo u 2022. može se uočiti povećanje broja predškolskih ustanova za 6,9% kao i povećanje broja djece obuhvaćene predškolskim obrazovanjem za 22,4%.
- Na početku 2022/2023. školske godine, na području Kantona Sarajevo djeluje 96 škola redovnog devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja sa 1.809 odjeljenja, koje pohađa 37.804 učenika i u kojima nastavu obavlja 3.050 (ukupan broj za redovnu, specijalnu i dopunsku nastavu) nastavnika. U osnovnom obrazovanju Kantona Sarajevo u školskoj 2022/2023. godini u odnosu na 2021/2022., povećan je broj odjeljenja za 2,3%, dok je broj učenika manji za 0,8% i broj nastavnika za 1,5%, kao i broj škola za 1,0% (FZZS).
- Srednje obrazovanje se odvija kroz redovno srednje obrazovanje, specijalno srednje obrazovanje i vjerske škole. Na početku 2022/2023. školske godine, u Kantonu Sarajevo radi 41 škola srednjeg obrazovanja, 37 za redovno, 3 za specijalno srednje obrazovanje i 1 vjerska škola. Škole pohađa 14.716 učenika, 14.128 redovno, 128 specijalno srednje obrazovanje i 460 učenika vjerske škole. Nastavu obavlja 1.651 nastavnika (ukupan broj nastavnika). U toku školske 2022/2023. godine broj škola srednjeg obrazovanja u Kantonu Sarajevo u odnosu na 2021/2022. godinu je ostao isti, dok se broj odjeljenja povećao za 3,2%, broj nastavnika za 2,5% a broj učenika za 0,3% u odnosu na školsku godinu prije.

- U Sarajevu u 2022/2023. školskoj godini djeluje 31 visokoškolske ustanove, od toga je na Univerzitetu u Sarajevu 23 visokoškolskih ustanova, 5 su privatne visokoškolske ustanove i 3 vjerske visokoškolske ustanove.
- U Sarajevu je u 2022/2023. upisano 26.196 studenata, od toga je na Univerzitetu u Sarajevu 22.147 studenata ili 84,5% (od čega je 17.950 redovnih ili 85,5%), dok je na privatnim visokoškolskim ustanovama upisano 2.099 studenta ili 8,1% (od čega je 2.005 redovnih ili 95,5%).
- U toku 2022. godine registrirano je ukupno 27.326 korisnika prava za koje se izdvajaju finansijska sredstva po osnovu zakona, što predstavlja 6,5% stanovnika Kantona Sarajevo. U odnosu na 2021. godinu, povećan je broj korisnika oblika materijalne pomoći zaštite po osnovu zakona za 11,9%.
- Mjesečni prosjek realiziranih sredstava po korisniku u 2022. godini je 305,7 KM, a više od prosjeka je realizirano prema korisnicima zaštite porodice sa djecom (391,2 KM), prema korisnicima zaštite civilnih žrtava rata (275,8 KM) i korisnicima socijalne zaštite (179,6) je manje od prosjeka. Godišnji prosjek realiziranih sredstava po korisniku u KS je 3.668,4 KM.
- Prema evidenciji Javne Ustanove Kantonalni centar za socijalni rad, u KS je u 2022. godini bilo 30.619 korisnika socijalne zaštite po kategorijama evidentiranim u nadležnim općinskim službama socijalne zaštite, što je manje za 4,5% u odnosu na 2021. godinu.
- Visina prosječno mjesečnih realizovanih sredstava za korisnike socijalne zaštite u 2022. godini je 1.591.383KM i u odnosu mjesečni prosjek u 2021., veći je za 7,9% u odnosu na prethodnu godinu, ili ukupno u 2022. na godišnjem nivou je isplaćeno 19.096.596KM.
- Na području Kantona Sarajevo u 2022. godini evidentirano je prosječno mjesečno 4.002 korisnika u kategoriji civilnih žrtava rata koji su ostvarili prava na materijalne pomoći. U odnosu na 2021. godinu broj ovih korisnika je smanjen za 3,6%. Najviše korisnika svoja prava ostvaruju u okviru porodične (1.346) i lične invalidnine (1.409).
- U Kantonu Sarajevo u 2022. godini evidentirano je 14.462 korisnika u kategoriji zaštite porodica sa djecom koji ostvaruju prava na materijalnu pomoć, te je na ime materijalnih prava korisnicima je isplaćeno 5.658.163 KM, što po korisniku iznosi 391,2 KM. U odnosu na 2021. godinu broj ovih korisnika je povećan za 29,9%, a iznos sredstava po korisniku je povećan za čak 77,7%.
- Na temelju primjene Federalnih propisa i propisa Kantona Sarajevo ukupno je bilo 17.248 korisnika boračko invalidske zaštite, lične i porodične invalidnine. U odnosu na 2021. godinu, broj korisnika je smanjen za 2,2%.
- U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, novčanu naknadu je u 2022. godini koristilo 2.476 nezaposlenih lica, odnosno 5,4% od ukupno nezaposlenih lica u KS. Pravo na zdravstveno osiguranje koristilo je 45.531 lica (0,6% manje u odnosu na prethodnu godinu).
- U 2022. godini evidentno je smanjenje broja korisnika zdravstvenog osiguranja, dok je broj korisnika novčane naknade po osnovu nezaposlenosti u KS u odnosu na 2021. godinu se povećao za 5%.
- U 2022. godini je bilo 11.120 nezaposlenih mladih (životna dob od 15-30 godina starosti) sa učešćem od 20,0% u ukupnom broju nezaposlenih osoba. Ukupan broj nezaposlenih mladih u 2022. godini se smanjio za 9,7% kao i broj ukupno nezaposlenih za 4,2%. U ukupno nezaposlenim sa VSS, mladi imaju učešće koje se kreće od 34,0% u 2021. godini, dok je u 2022. broj nezaposlenih mladih sa VSS smanjen na 31,0% ili 407 lica.
- U 2022. godini stopa nataliteta je bila 9,8 promila i veća je za 3,2% u odnosu na prethodnu godinu, dok je stopa mortaliteta iznosila 11,5 promila i manja je za 22,3%, što rezultira prirodnim priraštajem od negativnih 1,6 promila, koji je preko 3 puta manji u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednost stope dojenačke smrtnosti je 6,5 promila u 2022. godini što je kategorija vrlo niskog dojenačkog mortaliteta.
- Ukupan broj oboljenja u Kantonu Sarajevo u 2022. godini je iznosio 656.067 što ukazuje na povećanje broja oboljelih za 138.005 u odnosu na 2021. godinu.

- Opšta/porodična/obiteljska medicina je osnovna disciplina u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i kamen temeljac mnogih zdravstvenih sistema u Evropi. Porodičnu medicinu u 2022. godini je pružalo ukupno 223 radnih timova, te na jedan radni tim u prosjeku dolazi 1.881 stanovnika KS, što je smanjenje u odnosu na situaciju u 2021. godini (217 timova porodične medicine, na jedan tim u prosjeku dolazilo 1.934 stanovnika KS).
- Ukupni posteljni kapaciteti zdravstvenih ustanova koje su pružale bolničku zdravstvenu zaštitu stanovništvu Kantona Sarajevo i stanovništvu Federacije BiH koje je gravitiralo Univerzitetском kliničkom centru Sarajevo u 2022. godini iznosio je 2.114 postelja, dok je broj bolničkih postelja na 100.000 stanovnika u 2022. godini za Kanton Sarajevo iznosio je 503,9
- U Kantonu Sarajevo u 2022. godini u javnom sektoru zdravstvene djelatnosti bilo je ukupno 7.786 zaposlenih što je smanjeno za 0,6% u odnosu na prethodnu godinu.
- Broj ljekara u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u odnosu na prethodnu godinu veći je za 3,8%, dok je broj stomatologa povećan za 0,7%. Broj pacijenata koji se dodjeljuju jednom doktoru porodične medicine je smanjen za 3,7% u odnosu na 2021. godinu. U 2022. godini evidentirano je, 0,7% manje stanovnika na jednog stomatologa nego što je to bio slučaj u 2021. godini.
- Prema evidenciji Zavoda zdravstvenog osiguranja KS na dan 31.12.2022. godine na obavezno zdravstveno osiguranje bilo je prijavljeno 428.090 osiguranih lica, što je za 0,8% više osiguranika u odnosu na stanje iskazano na isti dan prethodne godine.
- U strukturi osiguranih lica 317.331 su osiguranici (nosioci osiguranja) ili 74,1%, a članova porodica osiguranika je 110.759 ili 25,9%.
- Kapaciteti kulture nisu ravnomjerno raspoređeni na području Kantona Sarajevo. Najveća koncentracija objekata kulture se nalazi na području užeg centra Grada, tako da stanovništvo općina ima različite mogućnosti pristupima kulturnih sadržaja.
- Kantonalna Uprava za civilnu zaštitu se kao osnovni nosilac stručnih poslova u oblasti zaštite i spašavanja u Kantonu uspješno realizovala poslove i zadatke. U toku 2022. godine Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) Sarajevo je imala ukupno 2.023 intervencije, od čega najveći broj požara 1.518, jedna eksplozija, 505 ostalih intervencija (raznih tehničkih intervencija, obezbjeđenja društvenih, političkih, kulturnih i sportskih manifestacija, koje su se održavale na području Kantona).
- Kriminalitet na području Kantona Sarajevo u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu posmatrano kroz statističke pokazatelje, karakteriše smanjenje broja događaja sa obilježjem krivičnog djela za 15,9%, prijavljenih lica za 8,4%, lica lišenih slobode za 11,3%, maloljetnih izvršilaca za 15,0% kao i broj lica povratnika za 4,9%.
- Na području Kantona Sarajevo registrovano je 3.880 događaja sa obilježjem krivičnog djela što je za 732 ili 15,9% manje nego u 2021. godini. Od ukupnog broja događaja sa obilježjem krivičnog djela, 1.887 je evidentirano po poznatom izvršiocu, a 1.993 po nepoznatom izvršiocu.

Javna infrastruktura

- Tokom prvih šest mjeseci 2022. godine, Željeznice FBiH prevezle su 173.688 putnika, što je za 205,23 % ili 116.784 putnika više u odnosu na isti period 2021. godine, kada je otpremljeno 56.904 putnika.
- Prema statističkim podacima u toku 2022. godine, na području Kantona Sarajevo prevezeno je ukupno 216 hiljade tona robe, što je u odnosu na količinu prevezene robe iz 2021. godine manje za 3,0%. Gradsko prigradskim prevozom, na području sarajevskog kantona u 2022. godini, prevezeno je oko 61,8 miliona putnika, što je za 14,4% manje u odnosu na broj prevezenih putnika iz 2021. godine.

- U 2022. godini na Međunarodnom aerodromu Sarajevo opsluženo 1.377.348 putnika, što je za čak 20% više u odnosu na referentnu 2019. godinu, te je realizovano 15.451 aviooperacija, odnosno 13% više u odnosu na predpandemijsku 2019. godinu.
- Ukupno 28 aviokompanija operirale su sa Aerodroma Sarajevo tokom 2022. godine, te su povezivale Bosnu i Hercegovinu sa čak 40 svjetskih i europskih destinacija.
- Prema zvaničnim statističkim pokazateljima u odnosu na broj stanovnika, u Kantonu Sarajevo je priključeno oko 98% stanovnika na vodovodne sisteme. Dio stanovnika snabdijeva se iz vodovoda lokalnog značaja, a određeni broj individualno, putem manjih vrela i bunara. J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo prati kvalitet vode za piće iz pedeset devet (59) većih vodovodnih sistema, shodno zakonu o komunalnim djelatnostima na području devet općina KS, dok bi ostale individualne vodovode trebali pratiti građani korisnici prema Zakonu o vodama², kojim se uređuje način upravljanja vodama unutar teritorije Federacije BiH.
- U Kantonu Sarajevo u 2020. godini je isporučena energija u iznosu od 4.795,49 GWh, od čega je: električna energija u iznosu od 1.436,16 GWh ili 29,94%, prirodni gas 1.215,73 GWh ili 25,35%, čvrsta goriva 524,88 GWh ili 10,94% i naftni derivati 1.618,72 GWh ili 33,75%. Ukupna potrošnja energije u Kantonu Sarajevo u 2020.godini, u odnosu na 2019. godinu, je bila manja za 277,17 GWh ili 5,42%.

Zaštita okoliša

- U oblasti zaštite okoliša u 2022. godini donesen je Plan upravljanja ZP „Bijambare“ za period 2021.-2030. godine. Također, Vlada KS usvojila je Prostornu osnovu sa osnovnom koncepcijom PPPPO „Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO)- Smiljevići“, Izvještaj o strategijskoj procjeni uticaja na okoliš za PPPPO „Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO)- Smiljevići“ i „Program aktivnosti na sanaciji i izgradnji RCUO- Smiljevići za 2022/2023. godinu“.
- Posredstvom Zavoda za javno zdravstvo KS koji upravlja stanicama za automatski monitoring kvaliteta zraka u KS, izvršen je veliki servis analizatora, kalibracija opreme za mjerenje kvaliteta zraka, sklopljeni su ugovori za nabavku komore za kondicioniranje filtera za analizu PM čestica, kao i nabavku kalibracione jedinice. Od septembra 2022. godine puštena je u rad automatska stanica postavljena u neposrednoj blizini Srednjoškolskog centra u Vogošći.
- Osigurana su sredstva za subvencioniranje gasnih priključaka na postojeću infrastrukturu JP „Sarajevogasa“ sa ciljem stimulanja upotrebe prirodnog gasa kao ekološki podobnog energenta, te u skladu s tim su objavljeni javni pozivi za subvencioniranje troškova izgradnje novih priključaka na gasnu instalaciju, kao i konačne rang liste kandidata za subvencioniranje troškova izgradnje novih priključaka stambenih objekata na distributivnu mrežu.
- U izvještajnoj godini izrađen je Nacrt „Strategije ograničenja korištenja uglja i ostalih čvrstih goriva u KS u periodu 2021.-2031“, dok usvajanje Strategije nije realizovano u toku 2022. godine. Izrada Strategije je uključila proračun ukupnih emisija i procjenu uticaja na kvalitet zraka svih individualnih ložišta na čvrsta goriva, analizu i davanje prijedloga za unapređenje kontrole emisija, unapređenje dimnjačarskog sektora, kontrolu i certifikaciju peći i goriva koja se koriste u KS, analizu izloženosti stanovništva, izazove, rizike i prepreke pri realizaciji Strategije, te opcije strateškog plana ograničenja korištenja čvrstih goriva za period 2022.- 2032. godina.
- U okviru IMPAQ projekta „Podrška BiH u poboljšanju kvaliteta zraka i upravljanja kvalitetom zraka“, realizovane su dvije komponente Projekta za KS. Prva je izrada „Studije o raspodjeli izvora zagađenja, u kojoj je izvršeno modeliranje disperzije za azotne okside, sumpor dioksid i čestice u KS. Druga komponenta se odnosi na redukciju emisija u zrak iz sektora saobraćaja, a u okviru koje je izrada studije

² „Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06

„Zona niske emisije u Sarajevu-uvođenje, provedba i daljnji razvoj“, te mjerenja izduvnih gasova iz vozila u stvarnom okruženju u cilju osiguranja preciznijih podataka o odvijanju saobraćaja i emisija iz različitih tipova vozila. Rezultati projekta su prezentirani u novembru 2022. godine.

- U periodu od 2019. do 2022. godine, odvijala se prva faza radova u okviru projekta „Sanacija vodovodnog sistema“, finansiranog od strane EBRD-a. Tokom 2022. godine u okviru Projekta nije ništa implementirano, a nastavak radova i druga faza Projekta očekuje se tokom 2023. godine.
- U izvještajnoj godini na PPOV Butile količina prečišćenog efluenta ispuštenog u rijeku Bosnu iznosila je 34.957.769 što je 2.913.147,4 m³ mjesečno. Produkcija biogasa u 2022. godini je iznosila 124.334 m³. Iz energije biogasa proizvodi se 85-87% korisne energije (oko 33% električne energije i 54% toplotne energije).
- U 2022. godini su nastavljene aktivnosti pretvaranja deponije „Smiljevići“ u RCUO, a iste su se odnosile na sanaciju čela deponije naručenog od strane Tužilaštva BiH, izradu geodetskog snimka za neotkupljene parcele na RCUO „Smiljevići“, izradu projektnih zadataka za: Glavni projekat za prekrivanje i zatvaranje ploha deponije, Program radova i realizacije radova na testiranju funkcionalnosti postojećeg drenažnog sistema, izvođenje radova otplinjavanja dijela odlagališta gdje je vršeno improvizirano odlaganje i za dopunu Glavnog projekta HIS Višnjica iz 1998. godine; zatim dopunu Elaborata o ispitivanju stabilnosti tijela deponije i izgradnju plohe za odlaganje komunalnog otpada na površini od 5.000 m². Također, u izvještajnom periodu je od strane Vlade KS usvojena Prostorna osnova sa osnovnom koncepcijom PPPPO „Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO)- Smiljevići“. Uporedo sa izradom Plana rađen je Izvještaj o strategijskoj procjeni uticaja za PPPPO Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO) „Smiljevići koji je usvojen na sjednici Vlade KS 08.12.2022. godine .
- Krajem 2022. godine otvoreno je reciklažno dvorište u krugu KJKP „RAD“ (općina Novo Sarajevo) u kojem će građani moći besplatno odlagati ambalažni otpad: staklo, plastiku, papir, drvo, zatim EE otpad, kabasti i građevinski otpad kao i automobilske gume.
- U 2022. godini na nivou FBiH donesena su dva podzakonskih propisa za posebne kategorije otpada: Uredba o kriterijima za obračun i način plaćanja naknada za proizvode koji nakon upotrebe postaju ambalažni i električni i elektronski otpad i Uredba o načinu raspodjele i ulaganja prikupljenih naknada za ambalažu i električne i elektroničke proizvode.
- Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS, Kantonalni Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo i Prirodno-matematičkim fakultetom u Sarajevu su u 2022. godini nastavili sa aktivnostima na realizaciji projekta izrade „Elaborata/Stručnog obrazloženja za proglašenje zaštite prioriternih pojedinačnih spomenika prirodne baštine iz oblasti hidro-geološkog i geomorfološkog spomeničkog naslijeđa KS“, te je isti u završnoj fazi.
- U toku 2021. godine Zavod za planiranje razvoja KS je pripremio Prednacrt PPPPO ZP „Trebević“ i isti dostavio Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS na dalje postupanje. Ministarstvo se u 2022. godini nije očitovalo o Prednacrtu, odnosno nije dobiveno očitovanje/stav za ovu fazu Plana, niti je ista proslijeđena u dalje proceduru.
- U izvještajnom periodu je okončana priprema novog Plana upravljanja ZP „Bijambare“, te je isti donesen od strane Vlade KS. Okončana je priprema planova upravljanja posjetiocima u ZP „Bijambare“, SP „Vrelo Bosne“ i ZP „Trebević“, a njihovo usvajanje se očekuje tokom 2023. godine, te su nastavljene aktivnosti na izradi „Stručnog obrazloženja za proglašenje zaštite Čemerske planine sa kanjonom rijeke Misoče“.
- U okviru realizacije Projekta „Energijska efikasnost u javnim objektima Kantona Sarajevo“ koji se realizuje u saradnji sa EBRD-om, okončane su mjere povećanja energijske efikasnosti na 13 od ukupno 15 javnih objekata, proveden je postupak nabavke i odabira izvođača radova na realizaciji mjera energijske efikasnosti za drugi set javnih objekata, ali je postupak iz opravdanih razloga poništen i biće nastavljen početkom 2023. godine.

- U okviru realizacije Projekta „Zeleni ekonomski razvoj“ u izvještajnom periodu nastavljeno je provođenje mjera energijske efikasnosti. U okviru Projekta izrađena je i od strane Vlade Kantona Sarajevo usvojena „Studija stanja energijske efikasnosti objekata u Kantonu Sarajevo koja koriste lica u stanju socijalne potrebe“. U izvještajnom periodu planirana sredstva iz Budžeta nisu utrošena zato nije postignut stepen pripremljenosti projekta.
- Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS je u izvještajnom periodu zaprimilo osam novih zahtjeva za utvrđivanje potrebe vršenja strategijske procjene uticaja planskih dokumenata na okoliš i njihovo razmatranje je u toku. U toku su tri postupka vršenja strategijske procjene uticaja na okoliš za planove prostornog uređenja: ID RP „Sportsko-rekreaciono područje Bjelašnica“, RP „Gornje Telalovo polje I“ i RP „Apartmansko naselje Paljevo- Gornji Malešići“. Usvojeni su Izvještaj o strategijskoj procjeni uticaja za PPPPO Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO) „Smiljevići“ i Izvještaj o strategijskoj procjeni uticaja za UP „Igman Veliko polje“.

Javne finansije

- U periodu 01.01. do 31.12.2022. godine ostvareni su prihodi i primici u iznosu 1.202.987.364 KM, a izvršeni rashodi i izdaci u iznosu 1.147.273.868 KM. Na osnovu ostvarenih prihoda i primitaka i izvršenih rashoda i izdataka ostvaren je suficit u tekućoj godini u iznosu od 55.713.496 KM.
- U 2019., 2020., 2021. i 2022. godini najveći udio ostvarenih prihoda se ostvarivao preko poreznih prihoda, od 71,7% u 2019. godini do 80,1% u 2022. godini, a ostvareni prihodi od poreza su veći za 20,3% u odnosu na ostvarenje 2021. godine.
- U periodu od 01.01.do 31.12.2022. godine rashodi i izdaci, koji su izvršeni iz ostvarenih prihoda i primitaka, iznose 1.147.273.868 KM. Od 01.01 do 31.12.2022. godine je za 19,7%, veće od izvršenja rashoda u istom periodu 2021. godine.
- U strukturi rashoda, najveće učešće u ukupnim rashodima se odnosi na plaće i naknade troškova zaposlenih. Tekući transferi bilježe povećanje u procentualnom učešću u ukupnim godišnjim rashodima, sa 29,4% u 2021. godini na 29,5% u 2022. godini. Izdaci za otplatu dugova bilježe povećanje sa 15,8 miliona KM u 2021. godini na 34,3 miliona KM u 2022. godini, odnosno više od dva puta.

II Implementacija Strategije

- Izvještaj o implementaciji Strategije razvoja KS 2021-2027 godine prati efekte njene implementacije predstavljanjem postignutih rezultata (aktivnosti), odnosno uočenih problema u realizaciji, te pruža uvid u realizaciju četiri definisanih razvojnih strateških ciljeva. Izvještaj o implementaciji Strategije pruža uvid u realizaciju četiri definisana razvojna strateška cilja, uz praćenje efekata implementacije Strategije na stepen razvoja kantona.
- Programski okvir je osnova za praćenje implementacije Strategije razvoja KS 2021-2027.. koji razrađuje realizaciju 20 prioriteta kroz 67 mjera i 165 projekata i predviđa potrebna sredstva. Treba istaći da projekat uključuje niz različitih aktivnosti, koje su praktično potprojekti.
- Opća ocjena je da je kod strateškog cilja 1 u postizanju sedam prioriternih ciljeva u 2022. godini zabilježeno smanjenje većine pokazatelja u odnosu na 2019. godinu, dok u odnosu na prethodnu godinu stanje nije takvo, većinom su pokazatelji povećani. Poseban značaj i razvoj u odnosu na prethodne godine je u povećanju broja zaposlenih, plaća, pokrivenosti uvoza izvozom i smanjenju broja nezaposlenih.

- Kod strateškog cilja 2 u postizanju četiri prioriteta u 2022. godini zabilježeno smanjenje određenih pokazatelja u odnosu na 2019. godinu. Bitno za naglasiti je da raste broj učenika upisanih u predškolsko i osnovne škole, kao i studenata.
- Strateški cilj 3 u posmatranom periodu od 2019. do 2022. godine prema indikatorima ne bilježi značajne pozitivne pomake. Zaštita okoliša, prostora, prirodnih i infrastrukturnih resursa u poslijeratnom periodu nije bila prioritetno pitanje za tranzicijsku zemlju kakva je Bosna i Hercegovina, dok u posljednjih par godina svijest o zaštiti i poboljšanju okoliša iz godine u godinu se mijenja na bolje.
- Strateški cilj 4 u posmatranom periodu prema indikatorima bilježi uglavnom nepromijenjene vrijednosti ili blagi rast u odnosu na prethodni period.
- Ukupna planirana vrijednost Strategije razvoja KS 2021–2027. je 2.031.781.102 KM. Od toga za realizaciju projekata Strateškog cilja 1. potrebno je 14,0% (285.056.000 KM), Strateškog cilja 2. potrebno je 21,2% (429.955.268 KM), Strateškog cilja 3. potrebno je 60,2% (1.224.109.834 KM) i Strateškog cilja 4. potrebno je 4,6% (92.660.000 KM).
- AP-om 2022-2024. planirana je implementacija projekata za koje su potrebna sredstva u iznosu od 1.553.174.451 KM što 76,4% ukupnog indikativnog finansijskog okvira Strategije (2.031.781.102 KM).
-
- Planiranim sredstvima u iznosu od 1.553.174.451KM, za period 2022-2024. godina, najviše se odnosi na projekte Strateškog cilja 3 (55,6%), zatim Strateškog cilja 2 (23,9%), te Strateškog cilja 1 (13,2%) i na Strateški cilj 4 (7,3%) od ukupnih sredstava za period Akcionog plana.
- Okvirna potrebna sredstva za realizaciju Strategije u 2022. procijenjena su na 627.089.765 KM. Vrijednost realizovanih projekata/aktivnosti iznosi 257.090.010 KM, odnosno 41%.
- Od ukupno realizovanih sredstava u iznosu od 257.90.010 KM, najviše se odnosi na projekte Strateškog cilja 2 (57,7%), zatim Strateškog cilja 3 (26%), Strateškog cilja 1 (19,5%), te na projekte Strateškog cilja 4 (0,8%).
- Sredstvima u 2022. godini, u odnosu na planirano, realizovalo se:
  - 66,9% sredstava planiranih za Strateški cilj 1,
  - 87,1% sredstava planiranih za Strateški cilj 2,
  - 19,3% sredstava planiranih za Strateški cilj 3,
  - 4,2% sredstava planiranih za Strateški cilj 4.
- Za 2021. godinu implementacije Strategije utrošeno je oko 257 miliona KM, odnosno 12,7% od ukupno planiranih sredstava za cijeli period implementacije Strategije 2021-2027.
- Posmatrajući strukturu po strateškim ciljevima, od 285,1 miliona KM sredstava planiranih za Strateški cilj 1, u navedenom periodu je realizovano oko 98,8 miliona KM, odnosno 34,7%. Za Strateški cilj 2. do sada je utrošeno oko 208 miliona KM, što je 48,4% od ukupno planiranih sredstava (430 miliona KM). Za projekte/aktivnosti Strateškog cilja 3. utrošeno je oko 145 miliona KM, odnosno 11,8% od ukupno planiranih sredstava (1.224,1 milijarde KM), dok je od 92,7 miliona KM ukupno planiranih sredstava za Strateški cilj 4. do sada utrošeno oko 5 miliona KM, odnosno 5,4%.
- Od ukupno 627 miliona KM planiranih sredstava (Akcionni plan 2022-2024.), u 2022. je realizovano oko 257 miliona KM, odnosno 41%.
- Posmatrajući prema strukturi finansiranja u 2022. od ukupno realiziranih sredstava (preko 257 miliona KM), iz Budžeta KS je realizovano 162.842.350 KM, odnosno 63,3%, iz sredstava Općina u iznosu od 22.436.137 KM ili 8,7%, te 71.811.523 KM iz Drugih izvora finansiranja (budžeti viših nivoa vlasti, fondovi, grantovi, donacije....) što je 27,9 % od ukupno realizovanih sredstava.

I Makroekonomski pokazatelji

1. Kanton Sarajevo u Federaciji BiH

Ekonomsku i društvenu poziciju Kantona Sarajevo velikim dijelom određuje činjenica da je Sarajevo glavni grad Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine. Glavni gradovi predstavljaju administrativno-političke centre, finansijske centre, obrazovno-naučno-istraživačke centre i centre kulturnog života države. Sarajevo je za BiH centar po svim prethodno nabrojanim osnovama. Budući da su u Sarajevu locirane ambasade, konzulati, poslovna predstavništva inostranih kompanija i uredi međunarodnih organizacija (Svjetska banka, MMF, različite organizacije Ujedinjenih nacija) efektivna tražnja na području Kantona Sarajevo je znatno veća u poređenju sa ostalim kantonima i regijama u BiH.

Tabelarni pregled ilustruje osnovne potencijale Kantona i Federacije BiH, te daje komparaciju Kantona u odnosu na FBiH.

Tabela 1. Osnovni pokazatelji Kantona Sarajevo i FBiH 2022.

Pokazatelji	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Odnos Kantona Sarajevo i Federacije BiH
Površina	1.277,30	26.110,10	4,9
Broj stanovnika	419.543	2.156.846	19,5
Gustina naseljenosti	328,5	82,6	397,7
Stanovništvo ispod 15 godina	65.938	300.837	21,9
Radni kontingent (15-65 godina)	279.027	1.486.833	18,8
Stanovništvo iznad 65 godina	74.578	369.176	20,2
Stopa nataliteta (na 1.000 stanovnika)	9,7	7,5	2,2
Stopa mortaliteta (na 1.000 stanovnika)	11,0	10,4	0,6
Stopa prirodnog priraštaja (na 1.000 stanovnika)	-1,3	-2,9	
Broj zaposlenih	156.488	535.665	29,2
Broj nezaposlenih	55.506	285.158	19,5
Radna snaga	212.840	820.823	25,9
Stepen zaposlenosti ukupnog stanovništva (%)	37,3	24,8	
Stepen zaposlenosti radnog kontingenta (%)	56,1	36,0	
Stopa nezaposlenosti (%)	26,1	34,7	
Društveni bruto proizvod (u 000 KM) ³	7.466.637	22.999.471	32,5
Društveni bruto proizvod po stanovniku ⁴ - BDP/pc KM ⁵	17.757	10.502	1,7
Registrirani poslovni subjekti	42.494	151.567	27,8
Prosječna neto plaća u KM	1.390	1.114	125,6
Ostvarene investicije (u 000 KM)	1.014.634	3.797.502	30,12
Broj turista	568.570	1.024.182	51,8
Vrijednost uvoza (u 000 KM)	7.015.251	20.395.216	33,8
Vrijednost izvoza (u 000 KM)	1.980.577	12.106.715	17,3
Stepen pokrivenosti uvoza izvozom (%)	28,2	59,4	51,2
Broj učenika osnovnih škola (školska 2021/2022.)	38.878	173.572	21,8
Broj učenika srednjih škola (školska 2021/2022.)	14.716	70.325	20,9
Broj studenata (školska 2021/2022.)	26.196	53.618	51

Izvor: Analitičko dokumentaciona osnova Zavod za planiranje razvoja KS. Podaci se odnose na 2022. godinu, ako nije drugačije naznačeno.

³ Podaci od 2019. godine („Izveštaj o razvoju KS u 2019. godini“)

⁴ BDP u odnosu na stalno stanovništvo

⁵ Podaci od 2019. godine („Izveštaj o razvoju KS u 2019. godini“)

Kanton Sarajevo, površinom od 1.277,3 km² jedan je od prostorno manjih kantona na području Federacije BiH, zauzima svega 4,9% teritorije Federacije BiH. Sredinom 2022. godine na području Kantona živi 419.543 stanovnika, što je 19,5% populacije Federacije BiH.

Sarajevski kanton, sa prosječnom gustom naseljenosti od 328,5 st/km², oko 3,9 puta je iznad prosječne gustine naseljenosti Federacije BiH i njen je najgušće naseljen kanton.

Stop nataliteta KS veća je u odnosu na FBiH preko 2 promila, dok je stopa mortaliteta veća za 0,6 promila. Stopa prirodnog priraštaja u Kantonu Sarajevo je negativna i iznosi -1,3 promila, dok u FBiH iznosi -2,9 promila.

Krajem 2022. godine u Kantonu je bilo 156.488 zaposlena lica, što je najveća koncentracija (29,2%) radnih mjesta u FBiH. Stepenn zaposlenosti ukupnog stanovništva Kantona je 37,3% što je za oko 12,5% veće od ostvarenog stepena u FBiH.

U istom periodu, na području Kantona bilo je 55.506 nezaposlenih, što je 19,5% nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine. Stopa registrovane nezaposlenosti u Kantonu iznosi 26,1% i manja je od registrovane u FBiH za oko 8,6%.

Na području Kantona Sarajevo u 2019. godini ostvarena je vrijednost BDP u iznosu od oko 7 milijardi KM, što je 32,5% društvenog bruto proizvoda ostvarenog u FBiH. Prosječno ostvareni društveni bruto proizvod po stanovniku je 17.757 KM, i prema ovom pokazatelju razvijenosti, Kanton je 1,7 puta razvijeniji od prosjeka FBiH.

Na području Kantona Sarajevo ostvareno je 26,7% ukupnih investicija u FBiH.

Ukupno registrirani poslovni subjekti na području Kantona, njih 42.494, predstavljaju 28% poslovnih subjekata Federacije.

U 2022. godini u Kantonu Sarajevo boravilo je 568.570 turista, što predstavlja 55,5% ukupnog broja turista koji su posjetili Federaciju BiH (1.106.182 turista).

U toku 2022. godine u Kantonu Sarajevo ostvaren je uvoz u vrijednosti od oko 7 milijardi KM, što je 34,4% ukupnog uvoza Federacije BiH, koji iznosi 20,3 milijardi KM. U istom periodu ukupan izvoz roba i usluga sa područja Kantona Sarajevo ostvaren je u vrijednosti od 1,9 milijardi KM, odnosno 16,4% ukupno ostvarenog izvoza Federacije BiH koji je iznosio 12,1 milijardu KM. Stepenn pokrivenosti uvoza izvozom u Kantonu Sarajevo je 28,2%, i manji je od ostvarenog stepena u Federaciji BiH koji iznosi 59,4%.

Na početku 2022/2023. školske godine, na području Kantona Sarajevo je 38.878 učenika osnovnog obrazovanja, što je 22,4% od ukupnog broja učenika osnovnog obrazovanja Federacije BiH (173.572). Škole srednjeg obrazovanja pohađa 14.716 učenika, što je učešće od 20,9% u Federaciji BiH. Na području Kantona Sarajevo upisano je 26.196 studenata, što je 48,9% od ukupnog broja studenata Federacije BiH.

2. Nivo razvijenosti KS u FBiH i općina u KS

Prema svim raspoloživim pokazateljima, Kanton Sarajevo u okviru Federacije Bosne i Hercegovine, a i države BiH, predstavlja značajno područje koncentracije osnovnih ekonomskih potencijala (stanovništvo, zaposlenost, nezaposlenost), kao i efekata razvijenosti (stepen zaposlenosti, obim vanjsko-trgovinske razmjene). Najveći bruto domaći proizvod po stanovniku u Federaciji BiH se ostvaruje u Kantonu Sarajevo. To je najveći obrazovni, zdravstveni i turistički centar u Federaciji BiH.

Sumarni prikaz relativnih nivoa razvijenosti kantona u odnosu na prosječnu razvijenost Federacije BiH da će se preko indeksa razvijenosti. U tabeli su dati indeksi razvijenosti za kantone i Federacije BiH, na osnovu koji su kantoni i rangirani u odnosu na Federaciju BiH.

Metodologija proračuna indeksa razvijenosti u Federaciji utvrđena je prema „Uredbi o izradi indeksa razvijenosti u Federaciji Bosne i Hercegovini“ (Službene novine FBiH broj 17/19).

Prema indeksu razvijenosti u Federaciji, kategorizacija jedinica lokalne samouprave (JLS) radi se u pet skupina, a kantona u tri skupine, pri čemu viši broj skupine znači nižu razinu razvijenosti.

Tabela 2. Kategorizacija kantona i JLS

Skupina	Vrijednost JLS indeksa	Skupina	Vrijednost indeksa na nivou kantona
I	>1,25	I	>1,25
II	<1,00, 1,25>	II	<0,60, 1,25>
III	<0,75, 1,00>	III	<0,60
IV	<0,60, 0,75>		
V	<0,60		

Tabela 3. Nivo razvijenosti Federacije BiH po kantonima u FBiH 2022 (FBiH=1,00)

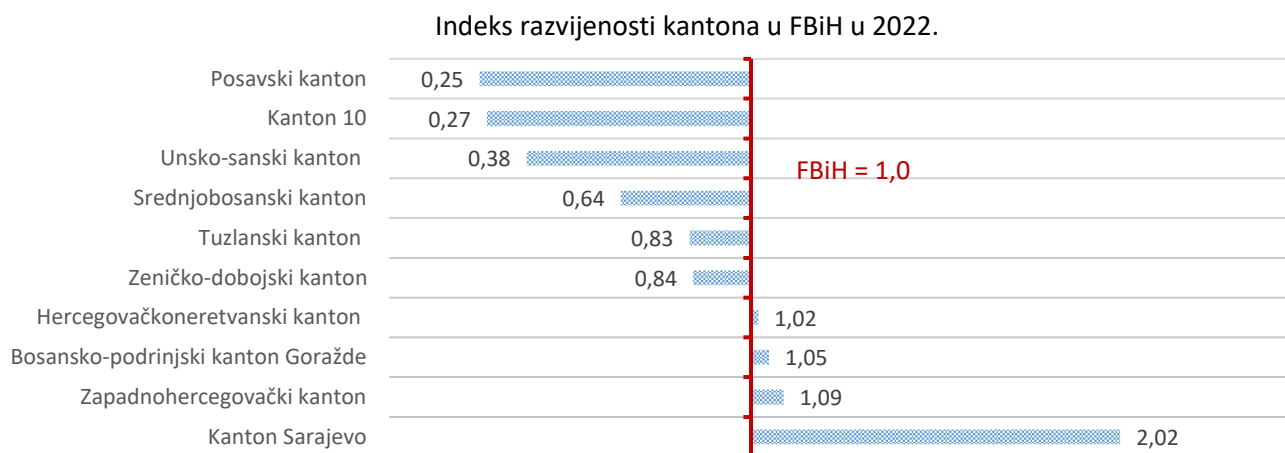
Naziv	Prihod od poreza na dohodak pc 2022	Stepen zaposlenosti 2022	Kretanje stanovništva 2013-2022	Učešće starog stanovništva 2013-2022	Stepen obrazovanja radne snage 2022	Indeks 2022	Rang	Grupa
Kanton Sarajevo	2,95	2,33	1,83	0,87	1,61	2,02	1	I
Zapadnohercegovački kanton	0,76	0,83	1,03	0,89	1,94	1,09	2	II
Bosansko-podrinjski kanton Goražde	1,53	1,87	0,13	0,28	1,1	1,05	3	II
Hercegovačkoneretvanski kanton	1,16	1,16	0,77	0,57	1,29	1,02	4	II
Zeničko-dobojski kanton	0,59	0,9	0,89	1,25	0,72	0,84	5	II
Tuzlanski kanton	0,67	0,89	0,97	1,0	0,72	0,83	6	II
Srednjobosanski kanton	0,21	0,57	0,85	1,24	0,59	0,64	7	II
Unsko-sanski kanton	0,06	0,0	0,76	1,43	0,0	0,38	8	III
Kanton 10	0,0	0,06	0,07	0,0	1,24	0,27	10	III
Posavski kanton	0,01	0,13	0,0	0,7	0,59	0,25	9	III

Izvori: Federalni zavod za programiranje razvoja, Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH u 2022. godini

Po rangu razvijenosti Kanton Sarajevo je i dalje na prvom mjestu, dok je na posljednjem, 10. mjestu, Posavski kanton. Prema indeksu razvijenosti Kanton Sarajevo je dva puta veći od prosjeka razvijenosti

Federacije Bosne i Hercegovine. Također, Zapadnohercegovački i Bosansko-podrinjski kanton Goražde bilježe veći indeks u odnosu na Federaciju.

Vrijednost indeksa na nivou kantona iznad 1,25 (grupa I) jedino je zabilježen u Kantonu Sarajevo, dok u III grupu (najmanje razvijeni kantoni) spadaju: Unsko-sanski kanton, Posavski kanton i Kanton 10.

Graf 1.

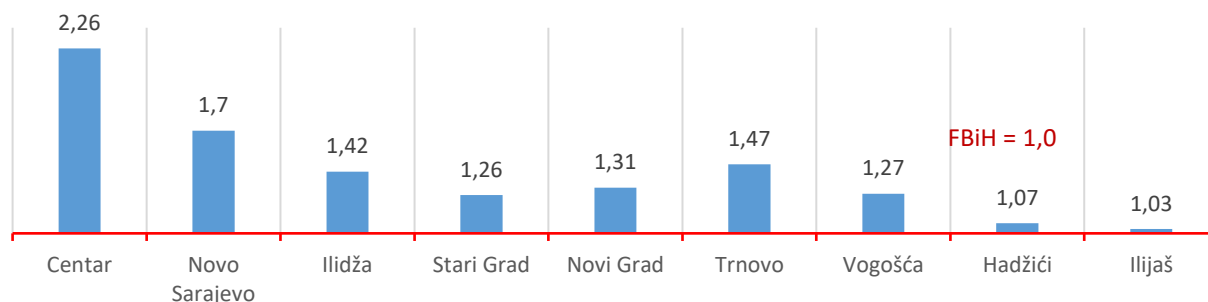
Tabela 4. Nivo razvijenosti Federacije BiH po JLS u FBiH 2022.

Naziv	Prihod od poreza na dohodak pc 2022	Stepen zaposlenosti 2022	Kretanje stanovništva 2013-2022	Učešće starog stanovništva 2013-2022	Stepen obrazovanja radne snage 2022	Indeks 2022	Rang	Grupa
Centar	3,49	4,15	0,87	0,81	1,29	2,26	1	I
Novo Sarajevo	2,81	2,05	0,98	0,89	1,29	1,7	2	I
Ilidža	1,6	1,5	1,61	1,08	1,16	1,42	4	I
Stari Grad	1,37	2,35	1,38	0,69	0,79	1,26	5	I
Novi Grad	1,73	1,06	1,39	0,98	1,17	1,31	6	I
Trnovo	2,49	1,07	2,09	0,51	0,7	1,47	3	I
Vogošća	1,38	0,85	1,86	1,14	1,05	1,27	7	I
Hadžići	1,12	0,87	1,35	1,1	0,91	1,07	15	II
Ilijaš	0,92	0,82	1,56	1,12	0,77	1,03	16	II

Izvori: Federalni zavod za programiranje razvoja, Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH u 2022. godini

Analiza općina prema indeksu razvijenosti pozicionira općinu Centar na prvo mjesto sa vrijednošću indeksa 2,26, koji je veći od prosjeka razvijenosti Kantona Sarajevo. Ostale općine imaju indeks razvijenosti ispod prosjeka kantona, a najmanji indeks razvijenosti u 2022. godini zabilježen je u općini Ilijaš i pozicionirana je na šesnaestom mjestu u Federaciji BiH.

Indeks razvijenosti općina u FBiH u 2022.

Graf 2.

3. Demografske karakteristike⁶

3.1 Stanovništvo i gustina naseljenosti

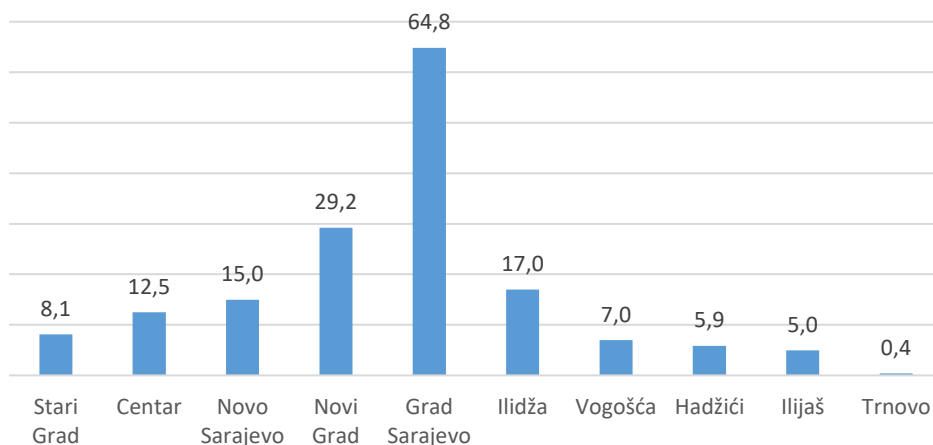
U Kantonu Sarajevo u 2022. godini živi 419.543 stanovnika, što čini 19,5% stanovnika FBiH (2.156.846), što u odnosu na 2021. godinu bilježi smanjenje za 0,01%.

Na području Grada Sarajeva u 2022. godini živi 272.004 stanovnika. Najveća koncentracija stanovnika je na području općine Novi Grad sa 29,2% učešća u ukupnom stanovništvu Kantona. Najmanje stanovnika živi u općini Trnovo, 1.719 ili 0,4% od ukupnog stanovništva Kantona Sarajevo.

Tabela 5. Broj stanovnika

Područje	Broj stanovnika				Indeks 2022/2021
	2019	2020	2021	2022	
Stari Grad	35.385	34.758	34.357	34.107	99,3
Centar	53.368	54.350	52.702	52.470	99,6
Novo Sarajevo	64.077	63.133	63.064	62.813	99,6
Novi Grad	122.049	120.943	122.479	122.614	100,1
Grad Sarajevo	274.879	273.184	272.602	272.004	99,8
Ilidža	70.536	69.258	71.098	71.277	100,3
Vogošća	28.524	28.987	29.093	29.200	100,4
Hadžići	24.638	26.444	24.573	24.558	99,9
Ilijaš	20.603	21.657	20.723	20.785	100,3
Trnovo	1.316	1.642	1.673	1.719	102,7
Kanton Sarajevo	420.496	421.172	419.762	419.543	99,9

Stanovništvo Kantona Sarajevo po općinama 2022. (%)

Graf 3.

Na području Kantona Sarajevo, općina sa najvećom površinom je Trnovo (338,4 km²), a sa najmanjom Novo Sarajevo (9,9 km²).

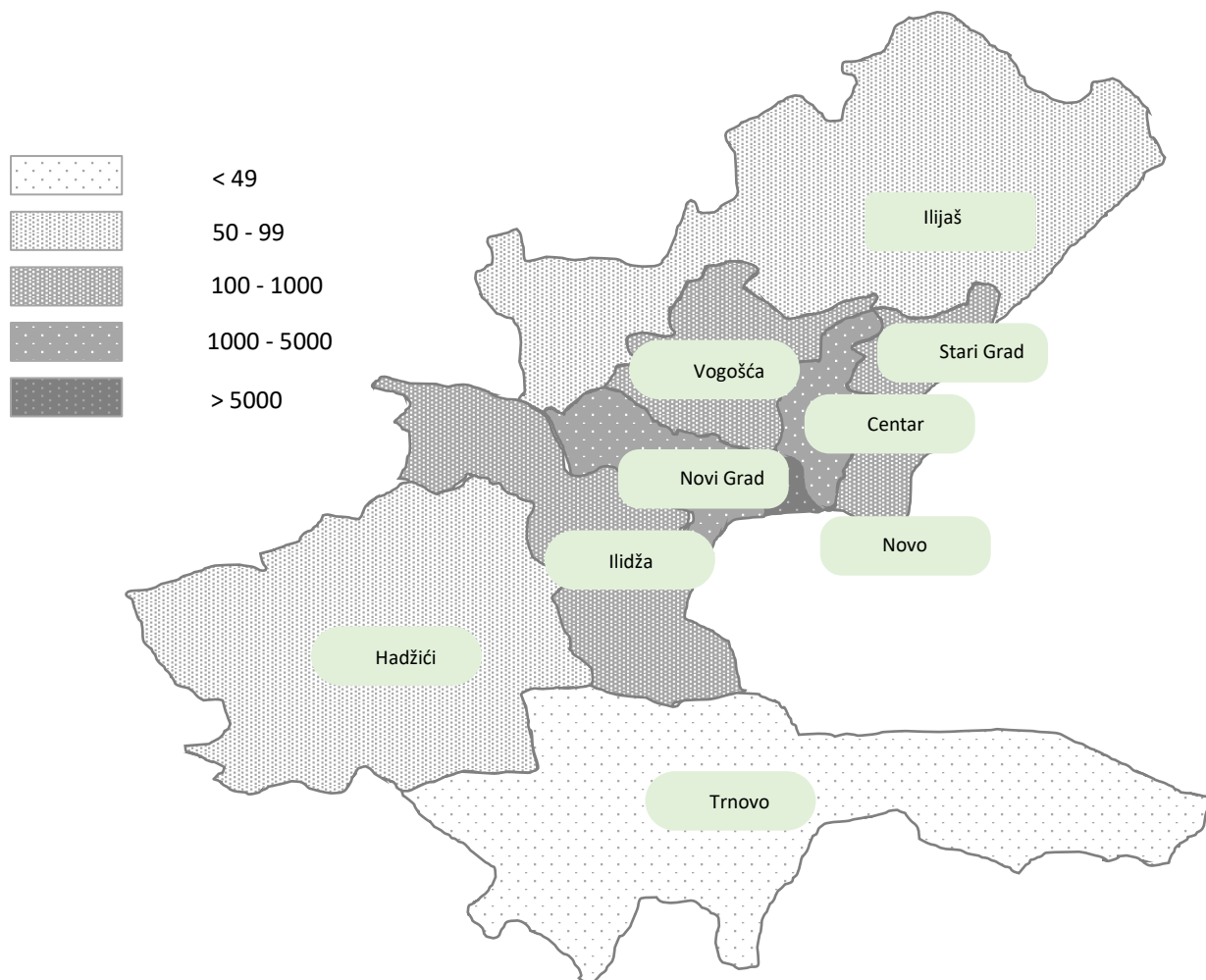
⁶ Detaljnije informacije o stanovništvu vidjeti na web stranici Zavoda za planiranje razvoja KS, „Demografska analiza KS po općinama u periodu 2013-2022.“

Tabela 6. Površina i gustina naseljenosti po općinama

Područje	Površina km ²	Gustina naseljenosti			
		(stan/km ²)			
		2019	2020	2021	2022
Stari Grad	51,4	688,4	676,2	668,4	663,6
Centar	33,0	1.617,20	1.647,0	1.597,0	1590,0
Novo Sarajevo	9,9	6.472,40	6.377,1	6.370,1	6344,7
Novi Grad	47,2	2.585,80	2.562,4	2.594,9	2597,8
Grad Sarajevo	141,5	1.942,60	1.930,6	1.926,5	1922,3
Ilidža	143,4	491,9	483,0	495,8	497,1
Vogošća	72,0	396,2	402,6	404,1	405,6
Hadžići	273,0	90,2	96,9	90,0	90,0
Ilijaš	309,0	66,7	70,1	67,1	67,3
Trnovo	338,4	3,9	4,9	4,9	5,1
Kanton Sarajevo	1277,3	329,2	329,7	328,6	328,5

Najgušće naseljena općina u Sarajevskom kantonu je Novo Sarajevo sa gustinom naseljenosti 6.344,7 st/km², što je 19,3 puta više od prosječne gustine naseljenosti Kantona (328,5 st/km²). Gustina naseljenosti najmanja je u općini Trnovo i iznosi 5,1 st/km². Veću gustinu naseljenosti u odnosu na prosječnu gustinu naseljenosti Kantona Sarajevo imaju općine: Novo Sarajevo, Novi Grad, Centar, Stari Grad, Ilidža i Vogošća

Gustina naseljenosti (st/km²) po općinama Kantona Sarajevo, 2022.

Slika 1.

3.2 Starosna struktura stanovništva

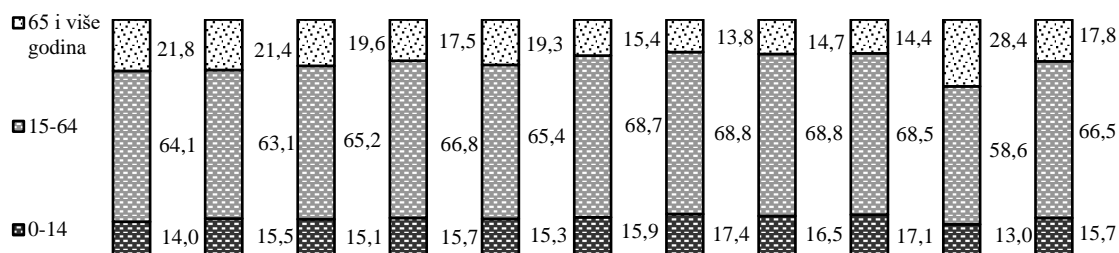
U 2022. godini, na području Kantona Sarajevo, živi 15,7% stanovništvo starosti do 14 godina, 17,8% stanovništvo iznad 65 godina, a radni kontingent stanovništva, grupacija od 15 do 64 godine starosti čini 66,5% ukupnog stanovništva.

U 2022. godini najveće učešće stanovništva do 14 godina je u općinama Vogošća sa 17,4 % i Ilijaš 17,1%, a najmanje u općini Trnovo 13,0%. Učešće stanovništva iznad 65 godina je najveće u općini Trnovo 28,4%, dok je u općini Vogošća najmanje sa 13,8%.

Tabela 7. Starosna struktura stanovništva u Kantonu Sarajevo

Starosne grupe	Broj stanovnika								Indeks 2022/2021
	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	
Ukupno	420.496	100	421.172	100	419.762	100	419.543	100	99,9
0-14	65.942	15,7	66.681	15,8	66.551	15,9	65.938	15,7	99,1
15-64	284.514	67,7	283.965	67,4	282.053	67,2	279.027	66,5	98,9
64 +	70.040	16,7	70.526	16,7	71.158	17	74.578	17,8	104,8

Starosna struktura stanovništva 2022. (%)

Graf 4.

U 2022. godini najmlađa grupa stanovnika do 14 godina starosti na području Kantona Sarajevo bilježi pad za 0,9% u odnosu na 2021. godinu. Učešće najmlađe populacije u Kantonu Sarajevo u 2022. godini u većini općina bilježi smanjenje, osim u općini Stari Grad, Centar i Trnovo, gdje je zabilježen blagi porast ove grupe stanovništva.

Broj radno sposobnog stanovništva, starosne dobi između 15 i 64 godine, u istom periodu na nivou Kantona Sarajevo se smanjio za 1,1%. Radno sposobno stanovništvo se povećalo samo u općini Trnovo 0,6%, a u ostalim općinama došlo je do smanjenja radno sposobnog stanovništva.

Na području Kantona Sarajevo, u istom periodu, broj stanovnika iznad 65 godina starosti je povećan za 4,8 % u odnosu na 2021. godinu. Do povećanja ove populacije je došlo u svim općinama u 2022. godini.

Različita dinamika mladog i starog stanovništva prouzrokuje promjene učešća tih dobnih grupa u ukupnom stanovništvu u Kantonu Sarajevo.

Važan instrument za planiranje ukupne potrošnje i općenito za planiranje razvoja su specifični oblici dobne strukture, koeficijenti dobne ovisnosti. Na temelju kontingenata stanovništva, moguće je izračunati osnovne koeficijente dobne ovisnosti u posmatranom periodu, koji u stvari pokazuju biološku strukturu stanovništva

Biološka struktura Kantona Sarajevo analizirat će se pomoću koeficijenata starosnih struktura.

Tabela 8. Koeficijenti starosnih struktura u Kantonu Sarajevo

Koeficijenti dobne ovisnosti	2019	2020	2021	2022
Ukupne dobne ovisnosti	47,8	48,3	48,8	50,4
Dobne ovisnosti mladih	23,2	23,5	23,6	23,6
Dobne ovisnosti starog kontingenta	24,6	24,8	25,2	26,7
Zamjene generacije	0,9	0,9	0,9	0,9
Indeks starenja	106,2	105,8	106,9	113,1

Koeficijent ukupne dobne ovisnosti, koji pokazuje stepen opterećenosti stanovništva u radnoj dobi kontingentom mladih i staračkim kontingentom, pokazuje blagu tendenciju povećanja od 2019. do 2022. godine kada iznosi 50,4.

Koeficijent dobne ovisnosti mladih je 23,6 u 2022. godini što ukazuje na potrebu ulaganja u ljudski kapital predškolske ustanove, škole, zdravstvo, nova radna mjesta itd. Visok koeficijent ukazuje na visok ekonomski teret koji snosi radno-sposobno stanovništvo.

Koeficijent dobne ovisnosti starih, koji pokazuje opterećenost stanovništva u radnoj dobi kontingentom starog stanovništva, pokazuje blagu tendenciju povećanja od 2019. godine kad je iznosio 24,6 do 2022. godine kad iznosi 26,7.

Koeficijent zamjene generacija (odnos stanovništva mlade i starije dobi) ostao je nepromijenjen kroz cijeli posmatrani period 0,9%. To znači da na svakog stanovnika koji napušta radnu dob i prelazi u dob starih, u radnu dob iz mladih ulazi 0,9 stanovnik. Ovaj koeficijent indicira na pritisak na zapošljavanje.

Indeks starenja stanovništva je povećan sa 106,2 u 2019. godini na 113,1 u 2022. godini i ukazuje povećanje udjela starog stanovništva. U slučaju jednakih učešća mladih i starijeg stanovništva ovaj indeks iznosi 100. Smatra se da indeks starenja čija je vrijednost veća od 0,40 (ili 40%) ukazuje na populaciju koja je zašla u proces starenja. Obzirom da je indeks starenja stanovništva Kantona Sarajevo veći od ove granične vrijednosti, možemo reći da se radi o relativno staroj populaciji.

3.3 Vitalne karakteristike stanovništva

U Kantonu Sarajevo u 2022. godini rođeno je 4.065 stanovnika, a stopa nataliteta je iznosila 9,7 promila, što bilježi smanjenje u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 9. Stopa nataliteta

Područje	Stopa (‰)							
	nataliteta				mortaliteta			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Stari Grad	8,8	9,1	8,7	9,0	12,5	16,3	17,2	15,0
Centar	11,1	9,8	9,8	9,6	13,1	14	17,9	14,7
Novo Sarajevo	9,2	9,7	9,2	9,6	11,3	13,2	15,8	12,1
Novi Grad	9,7	10	8,8	8,8	9,3	10,9	13,1	10,1
Grad Sarajevo	9,7	9,8	9,1	9,2	10,9	12,7	15,2	12,1
Ilidža	11,2	9,7	9,8	10,1	7,9	10,4	12,5	9,3
Vogošća	11,1	11,7	10,9	11,7	8,2	9,7	12,8	9,1
Hadžići	10	9,9	10,9	10,9	9,2	11,3	14,1	10,7
Ilijaš	13,3	11	11,6	10,2	7,8	10	13,3	4,5
Trnovo	12,9	9,7	10,8	13,4	22	20,1	22,1	22,1
Kanton Sarajevo	10,3	10	9,6	9,7	10	11,9	14,5	11,0

Tabela 10. Vitalni indeks

Područje	Stopa (‰)			
	Vitalni indeks			
	2019	2020	2021	2022
Stari Grad	0,7	0,6	0,5	0,6
Centar	0,9	0,7	0,6	0,7
Novo Sarajevo	0,8	0,7	0,6	0,8
Novi Grad	1	0,9	0,7	0,9
Grad Sarajevo	0,9	0,8	0,6	0,8
Ilidža	1,4	0,9	0,8	1,1
Vogošća	1,4	1,2	0,9	1,3
Hadžići	1,1	0,9	0,8	1,0
Ilijaš	1,7	1,1	0,9	2,3
Trnovo	0,6	0,5	0,5	0,6
Kanton Sarajevo	1	0,8	0,7	0,9

Najveća stopa nataliteta u 2022. godini je u općini Vogošća 11,7 promila, a najmanja u općini Novi Grad 8,8 promila. U odnosu na 2021. godinu povećanje stope nataliteta zabilježeno je skoro u svim općinama, osim u općini Ilijaš i Centar.

U Kantonu Sarajevo 2022. godine ukupno je umrlo 4.601 lica tako da je stopa mortaliteta 11,0 promila i u odnosu na prethodnu godinu bilježi smanjenje.

Najveća stopa mortaliteta ostvarena je u općinama Trnovo 22,1, Star Grad 15,0 i Centar 14,7 promila, a najmanja u općini Ilijaš, 4,5 promila. Smanjenje stope mortaliteta u odnosu na prethodnu godinu bilježe skoro sve općine, osim općine Trnovo gdje stopa mortaliteta ostala nepromijenjena.

Stopa prirodnog priraštaja na području Kantona Sarajevo u 2022. godini je -1,3 promila.

Negativne stope prirodnog priraštaja u 2022. godini zabilježene su u skoro svim općinama u Kantonu Sarajevo, osim općine Ilidža, Vogošća, Hadžići i Ilijaš.

4. Ekonomski razvoj

4.1 Makroekonomske karakteristike

4.1.1 Bruto društveni proizvod⁷

Ukupno ostvareno vrijednost bruto domaćeg proizvoda (BDP) na području KS u 2019. godini iznosi 7.466 miliona KM⁸, što je povećanje za 5,5% u odnosu na ostvareni u prethodnoj godini. Istovremeno i BDP/pc koji iznosi 17.779 KM u 2019. godini bilježi povećanje (5,2%). Ostvareni BDP u KS generira oko 32,3% vrijednosti BDP Federacije.

U odnosu na zemlje EU⁹, BDP/pc u KS je niži od prosječnog BDP/pc u EU za 7,6%. Posmatrajući druge zemlje iz regiji, zaključuje se da su Slovenija (BDP/pc 22.980 eura) i Hrvatska (BDP/pc 13.330 eura) imale veći BDP/pc, odnosno manju razliku u nivou BDP/pc u odnosu na prosjek EU, a Crna Gora, Srbija, Sjeverna Makedonija i Albanija imale su manji BDP/pc.

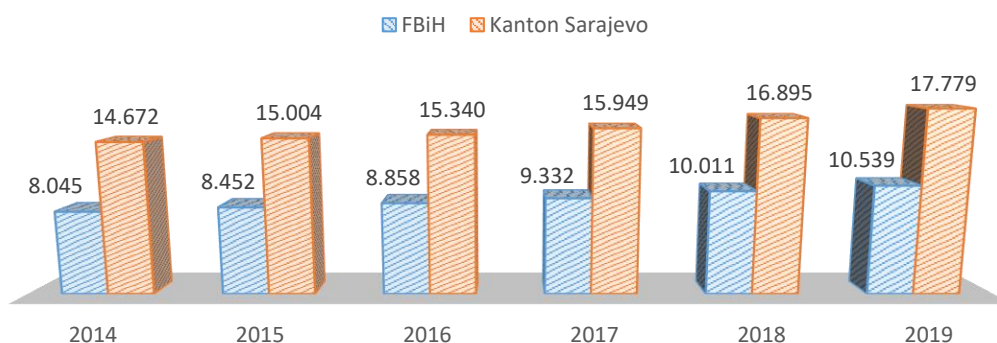
BDP/pc u Federaciji BiH veći je za 5,3% od ostvarenog u BDP/pc u 2018. godini koji je iznosio 10.011 KM.

Tabela 11. Bruto domaći proizvod za Kanton Sarajevo, ukupno i per capita

	2017	2018	2019	Index 2019/2018
BDP u mil. KM ¹⁾				
FBiH	20.540	21.984	23.081	105,0
Kanton Sarajevo	6.675	7.079	7.466	105,5
Stanovništvo-hilj. (procj. sred. god.)				
FBiH	2.201	2.196	2.190	99,7
Kanton Sarajevo	419	419	419	100,0
BDP po stanovniku u KM				
FBiH	9.332	10.011	10.539	105,3
Kanton Sarajevo	15.949	16.895	17.779	105,2

Izvori: Procjena, Zavoda za planiranje razvoja KS

BDP/pc KS i FBiH (u KM)

Graf 5.

⁷ Podaci se odnose na 2019. godinu; nisu dostupni podaci za 2020. i 2021. godinu

⁸ Procjena Zavoda za planiranje razvoja KS

⁹ <https://ec.europa.eu/eurostat>

U strukturi formiranja BDP KS 15,2% ukupne vrijednosti generiše djelatnost trgovina na veliko i malo, informacije i komunikacije 10,4% i 8,6% generišu finansijske/financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja.

Tabela 12. BDP i bruto dodana vrijednost po proizvodnom principu za KS prema KD BiH 2010.

Područje djelatnosti	Bruto dodana vrijednost u tekućim cijenama (u 000 KM)			Indeks 2019/2018	Učešće u %
	2017	2018	2019		
A	65.588	68.663	70.933	103,3	0,95
B	5.354	5.663	6.720	118,7	0,09
C	488.565	517.454	545.065	105,3	7,3
D	541.437	574.083	607.038	105,7	8,13
E	84.997	89.192	95.573	107,2	1,28
F	212.158	225.103	238.186	105,8	3,19
G	1.017.287	1.077.380	1.136.422	105,5	15,22
H	355.381	375.172	397.225	105,9	5,32
I	105.744	112.552	119.466	106,1	1,6
J	696.038	736.894	775.784	105,3	10,39
K	577.578	611.601	645.864	105,6	8,65
L	65.588	67.956	70.186	103,3	0,94
M	285.108	302.261	317.332	105	4,25
N	76.966	80.697	83.626	103,6	1,12
O	481.873	511.083	539.091	105,5	7,22
P	307.863	326.329	343.465	105,3	4,6
Q	309.871	327.036	344.212	105,3	4,61
R	24.763	26.191	26.133	99,8	0,35
S	41.495	43.180	44.780	103,7	0,6
Ukupno sve djelatnosti	5.743.655	6.078.489	6.407.101	105,4	85,81
UFPIM (-)	196.765	210.238	222.506	105,8	2,98
Bruto dodana vrijednost, bazne/ cijene	5.546.890	5.868.251	6.184.595	105,4	82,83
Porezi na proizvode i usluge i uvoz minus subvencije na proizvode (+)	1.145.786	1.210.459	1.282.042	105,9	17,17
Bruto domaći proizvod (BDP) u tržišnim cijenama	6.692.676	7.078.710	7.466.637	105,5	100

Izvor: Procjena Zavoda za planiranje razvoja KS

U odnosu na prethodnu godinu sve djelatnosti ostvarile su rast BDP-a u 2019. godini. Najveće povećanje bilježe djelatnosti sekundarnog sektora (C,D,E,F) 5,7%.

Najveće učešće ostvaruju djelatnosti tercijarnog sektora (G,H,I,J,K,L) i to 42,1% od ukupnog BDP-a u tržišnim cijenama, dok najmanje učešće ima primarni sektor (A,B) 1%.

U periodu 2015-2019. godine, BDP je rastao u svim općinama Kantona Sarajevo. U 2019. godini najveći BDP ostvaruju općine Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad. U 2019. godini, u ove tri općine ostvareno je 75,5% ukupnog BDP-a KS. U općini Centar ostvaren je BDP u vrijednosti od oko 2,7 milijarde KM, dok je najmanji BDP ostvaren u općini Trnovo u vrijednosti od 12,6 mil KM.

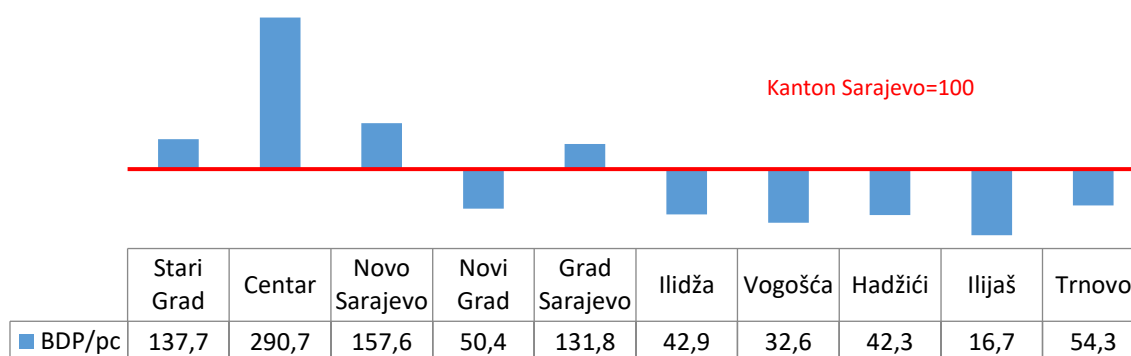
Tabela 13. BDP i BDP/pc u općinama KS u periodu 2017 - 2019.

Općina	2017		2018		2019	
	BDP u hilj. KM	BDP/pc u KM	BDP u hilj. KM	BDP/pc u KM	BDP u hilj. KM	BDP/pc u KM
Stari Grad	774.347	21.456	821.130	22.955	865.383	9.646
Centar	2.461.222	45.502	2.609.924	48.645	2.754.442	51.612
Novo Sarajevo	1.602.765	24.831	1.699.596	26.486	1.793.486	27.990
Novi Grad	976.612	8.117	1.035.615	8.538	1.091.622	8.944
Grad Sarajevo	5.814.946	21.142	6.166.265	22.432	6.504.933	23.403
Ilidža	479.962	6.903	508.959	7.260	537.598	7.622
Vogošća	147.526	5.300	156.439	5.560	165.013	5.785
Hadžići	166.218	6.808	176.260	7.196	185.173	7.516
Ilijaš	55.406	2.716	58.753	2.868	61.226	2.972
Trnovo	11.348	8.610	12.034	9.278	12.694	9.646
Kanton Sarajevo	6.675.406	15.949	7.078.710	16.878	7.466.637	17.757

U posmatranom periodu 2017-2019. godine konstantno najveće učešće bilježe općine Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad, a najmanje Trnovo, Ilijaš i Vogošća.

U 2019. godini u odnosu na prethodnu godinu sve općine na području KS bilježe povećanje BDP-a za oko 5%.

Relativni nivo razvijenosti općina Kantonu Sarajevo prema BDP/pc
(KS = 100,0)

Graf 6.

U 2019. godini u općini Centar ostvaren je najveći BDP/pc u Kantonu Sarajevo od 51.612 KM, koji je za 2,9 puta veći od prosječne vrijednosti BDP/pc za Kanton Sarajevo. Najmanji BDP/pc ostvaren je u općini Ilijaš od 2.972 KM. U svim općinama BDP/pc u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu bilježi rast.

4.1.2 Tržište rada

4.1.2.1 Radna snaga

Krajem 2022. godine registrovano je 279.027 radno sposobnog stanovništva, odnosno osoba starosti od 15 do 64 godine. Međutim, od toga je 212.840 ekonomski aktivno stanovništvo, što predstavlja radnu snagu koju čine zaposlene osobe i nezaposlene koje aktivno traže zaposlenje. Tako je stopa ekonomski aktivnog stanovništva 66,5%.

Tabela 14. Radna snaga u Kantonu Sarajevo

Elementi	2019		2020		2021		2022		Indeks 2022/2021
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
Radna snaga	211.140	100	213.947	100	210.541	100	212.840	100	101,1
Zaposlenost	152.394	72,2	150.451	70,3	152.576	72,5	156.488	73,5	102,6
Nezaposlenost	58.746	27,8	63.496	29,7	57.965	27,5	55.506	26,1	95,8

Izvor: Zavod za planiranje razvoja KS na osnovu biltena JU služba za zapošljavanje KS

U strukturi radne snage učešće zaposlenih u 2022. godini je 73,5%, ili 2,6% više nego prethodne godine, dok je učešće nezaposlenih bilo 26,1% ili 4,2% manje nego u 2021. godini.

Tabela 15. Radna snaga po općinama Kantona Sarajevo

Područje	Radna snaga								Indeks 2022/2021
	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	
Stari Grad	16.479	7,8	16.197	7,6	15.361	7,3	15.584	7,3	101,5
Centar	52.314	24,8	52.284	24,4	51.174	24,3	51.868	24,4	101,4
Novo Sarajevo	33.518	15,9	34.297	16,0	34.513	16,4	35.197	16,5	102,0
Novi Grad	45.289	21,4	47.124	22,0	46.129	21,9	45.814	21,5	99,3
Grad Sarajevo	147.600	69,9	149.902	70,1	147.177	69,9	148.463	69,8	100,9
Ilidža	33.936	16,1	34.136	16,0	33.834	16,1	34.788	16,3	102,8
Vogošća	10.457	5,0	10.719	5,0	10.484	5,0	10.472	4,9	99,9
Hadžići	9.519	4,5	9.824	4,6	9.771	4,6	9.720	4,6	99,5
Ilijaš	8.867	4,2	8.531	4,0	8.420	4,0	8.497	4,0	100,9
Trnovo	761	0,4	835	0,4	855	0,4	901	0,4	105,4
Kanton Sarajevo	211.140	100	213.947	100,0	210.541	100,0	212.840	100,0	101,1

Izvor: Zavod za planiranje razvoja KS na osnovu biltena JU služba za zapošljavanje KS

Radna snaga po općinama ukazuje na značajne razlike u koncentraciji radne snage unutar Kantona Sarajevo. Tako je najveća koncentracija radne snage u općinama Centar i Novi Grad.

U 2022. godini radna snaga se povećala u većini općina, osim u općini Novi Grad, Vogošća i Hadžići, gdje zabilježeno blago smanjenje radne snage.

4.1.2.2 Zaposlenost

Na kraju 2022. godine na području Kantona bilo je 156.488 zaposlenih lica, što je povećanje za 2,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 16. Broj zaposlenih

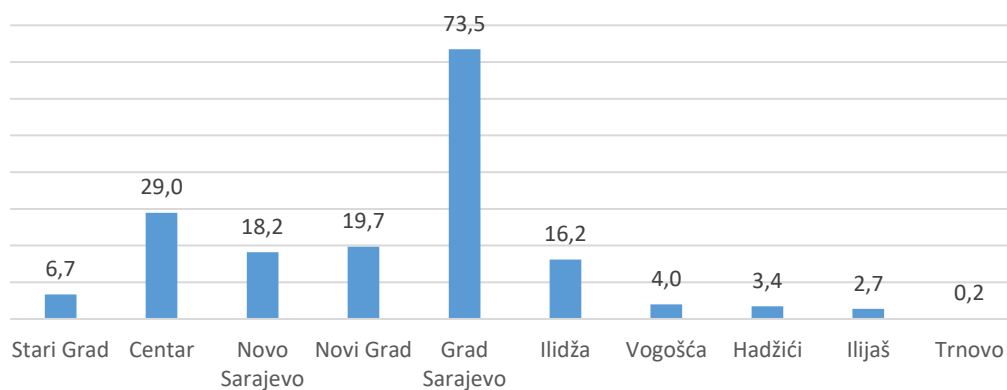
Područje	Zaposlenost								Indeks 2022/2021
	XII 2019	%	XII 2020	%	XII 2021	%	XII 2022	%	
Stari Grad	11.247	7,4	10.353	6,9	10.047	6,6	10.436	6,7	103,9
Centar	45.591	29,9	44.847	29,8	44.443	29,1	45.312	29,0	102,0
Novo Sarajevo	26.513	17,4	26.597	17,7	27.536	18,0	28.448	18,2	103,3
Novi Grad	29.501	19,4	29.853	19,8	30.616	20,1	30.838	19,7	100,7
Grad Sarajevo	112.852	74,1	111.650	74,2	112.642	73,8	115.034	73,5	102,1
Ilidža	24.095	15,8	23.602	15,7	24.216	15,9	25.295	16,2	104,5
Vogošća	5.944	3,9	5.966	4,0	6.075	4,0	6.188	4,0	101,9
Hadžići	4.913	3,2	5.026	3,3	5.246	3,4	5.336	3,4	101,7
Ilijaš	4.300	2,8	3.905	2,6	4.072	2,7	4.254	2,7	104,5
Trnovo	290	0,2	302	0,2	325	0,2	381	0,2	117,2
Kanton Sarajevo	152.394	100	150.451	100	152.576	100	156.488	100	102,6

Tabela 17. Stepen zaposlenosti ukupnog stanovništva

Područje	Stepen zaposlenosti				Indeks 2022/2021
	2019	2020	2021	2022	
Stari Grad	31,8	29,8	29,2	30,6	104,6
Centar	85,4	82,5	84,3	86,4	102,4
Novo Sarajevo	41,4	42,1	43,7	45,3	103,7
Novi Grad	24,2	24,7	25,0	25,2	100,6
Grad Sarajevo	41,1	40,9	41,3	42,3	102,3
Ilidža	34,2	34,1	34,1	35,5	104,2
Vogošća	20,8	20,6	20,9	21,2	101,5
Hadžići	19,9	19,0	21,3	21,7	101,8
Ilijaš	20,9	18,0	19,6	20,5	104,2
Trnovo	22	18,4	19,4	22,2	114,1
Kanton Sarajevo	36,2	35,7	36,3	37,3	102,6

Stepen registrovane zaposlenosti ukupnog stanovništva u KS u 2022. godini je 37,3% i u odnosu na 2021. bilježi porast za 2,6%.

Zaposlenost u Kantonu Sarajevo po općinama 2022. (%)

Graf 7.

Prostorna distribucija zaposlenih po općinama u 2022. godini, pokazuje je da je najveći broj zaposlenih evidentiran u općinama Centar (45.312), Novi Grad (30.838) i Novo Sarajevo (28.448), dok je najmanji broj zaposlenih imala općina Trnovo (381). Najveći rast broja zaposlenih u odnosu na 2021. godinu je zabilježen u općini Trnovo (17,2%)

Najveći stepen zaposlenosti ostvaren je u općini Centar u kojoj je stepen zaposlenosti na kraju 2022. godine iznosio 86,4%, dok je najniži stepen zaposlenosti registriran u općini Ilijaš 20,5%.

Najveće povećanje stepena zaposlenosti u 2022. u odnosu na prethodnu godinu imala je općina Trnovo 14,1%.

Struktura zaposlenosti prema djelatnostima

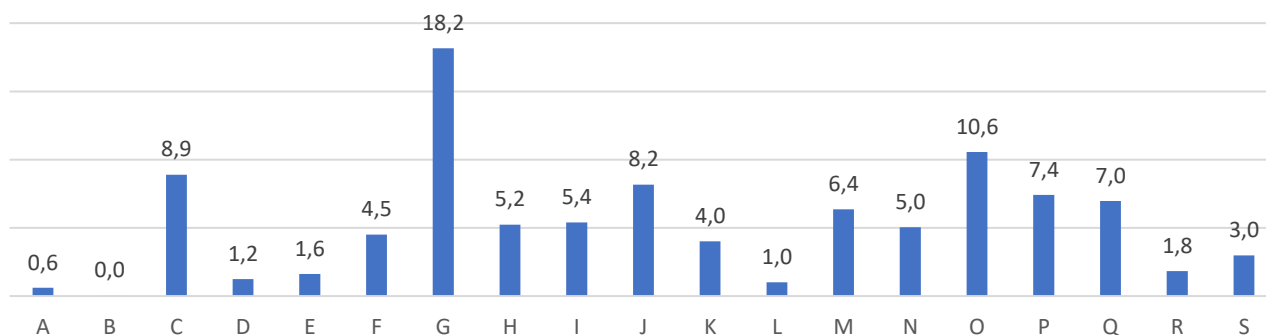
Analiza zaposlenosti po djelatnostima/područjima Klasifikacije djelatnosti (KD 2010), u 2022. godini, pokazuje da je najveći broj zaposlenih u oblasti trgovine (18,2%) i oblasti javne uprave i socijalnog osiguranja (10,6%).

U odnosu na prethodnu godinu, najviše je porastao broj zaposlenih u oblasti Vađenje ruda i kamena (27,0%) i Informacije i komunikacije (10,2%).

Tabela 18. Broj zaposlenih po djelatnostima (KD 2010)

KD 2010	Broj zaposlenih								Indeks 2022/2021
	XII 2019	%	XII 2020	%	XII 2021	%	XII 2022	%	
Ukupno	152.394	100	150.451	100	152.576	100	156.488	100	102,6
A	1.003	0,7	1.004	0,7	962	0,6	939	0,6	97,6
B	53	0,0	38	0,0	37	0,0	47	0,0	127,0
C	14.144	9,3	13.638	9,1	13.754	9,0	13.908	8,9	101,1
D	1.926	1,3	1.874	1,2	1.836	1,2	1.930	1,2	105,1
E	2.633	1,7	2.570	1,7	2.483	1,6	2.516	1,6	101,3
F	7.289	4,8	7.388	4,9	7.341	4,8	7.043	4,5	95,9
G	28.803	18,9	28.064	18,7	27.962	18,3	28.418	18,2	101,6
H	8.052	5,3	8.003	5,3	7.973	5,2	8.186	5,2	102,7
I	9.336	6,1	7.937	5,3	7.764	5,1	8.444	5,4	108,8
J	10.089	6,6	10.480	7,0	11.606	7,6	12.789	8,2	110,2
K	6.490	4,3	6.391	4,2	6.302	4,1	6.284	4,0	99,7
L	2.101	1,4	1.934	1,3	1.790	1,2	1.585	1,0	88,5
M	8.692	5,7	8.763	5,8	9.331	6,1	9.961	6,4	106,8
N	6.671	4,4	6.934	4,6	7.541	4,9	7.879	5,0	104,5
O	16.282	10,7	16.406	10,9	16.573	10,9	16.512	10,6	99,6
P	11.116	7,3	11.161	7,4	11.206	7,3	11.595	7,4	103,5
Q	10.109	6,6	10.400	6,9	10.630	7,0	10.907	7,0	102,6
R	3.018	2,0	2.855	1,9	2.797	1,8	2.869	1,8	102,6
S	4.678	3,1	4.611	3,1	4.688	3,1	4.676	3,0	99,7

Zaposlenost u Kantonu Sarajevo po djelatnostima KD 2010, 2022. (%)

Graf 8.

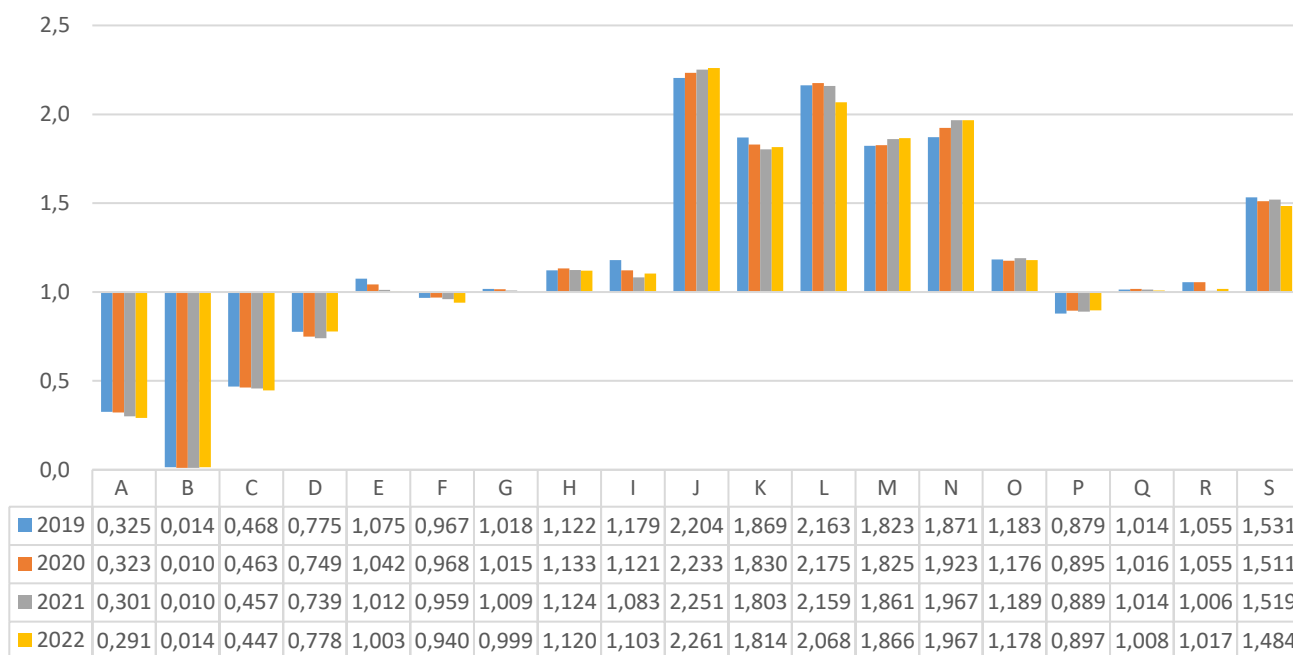
Lokacijski kvocijent djelatnosti

Lokacijski kvocijenti (LQ) predstavljaju odnos udjela pojedinih djelatnosti u kreiranju radnih mjesta u KS u odnosu na FBiH. Djelatnosti koje imaju lokacijski kvocijent iznad 1 čine bazične djelatnosti KS, a one ispod čine nebazične djelatnosti. Djelatnosti koje imaju lokacijski kvocijent iznad 2 su pokazuju veći nivo specijalizacije, viši stepen razvoja (zaposlenosti) sektora.

Na grafu u prikazu lokacijskog kvocijenta vidljivo je da su u 2022. godini djelatnosti sa LQ iznad 2: informacije i komunikacije (J) i poslovanje nekretninama (L).

Bazične djelatnosti KS sa lokacijskim kvocijentom iznad 1 sljedeće djelatnosti: snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom i djelatnost sanacije okoliša (E), prevoz i skladištenje (H), djelatnost pružanja smještaja (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) (I), finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (K), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (N), javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje (O), finansijske djelatnosti i osiguranja (K), stručne, naučne, tehničke djelatnosti (M), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (Q,) umjetnost, zabava i rekreacija (R) i ostale uslužne djelatnosti (S).

Lokacijski kvocijent djelatnosti u KS prema zaposlenosti

Graf 9.

Djelatnosti poljoprivreda i šumarstvo (A), vađenja ruda i kamena (B), prerađivačka industrija (C), proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (D), građevinarstvo (F), trgovina na veliko i malo (G) i obrazovanje (P) koja pada sa vrijednošću LQ ispod 1 u 2022. godini. Ovi nalazi ukazuju na značajno odstupanje poljoprivrede i prerađivačke industrije kao osnovnog generatora izvoznih proizvoda.

4.1.2.3 Nezaposlenost

Krajem 2022. godine u Kantonu Sarajevo ukupno je registrirano 55.506 nezaposlenih lica što je za 4,2% manje nego prethodne godine.

Tabela 19. Broj nezaposlenih

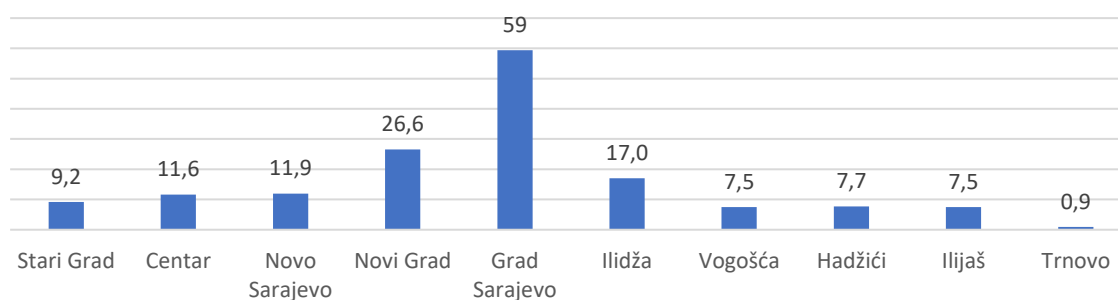
Područje	Nezaposlenost								Indeks 2022/2021
	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	
Stari Grad	5.232	8,9	5.844	9,2	5.314	9,2	5.117	9,2	96,3
Centar	6.723	11,4	7.437	11,7	6.731	11,6	6.458	11,6	95,9
Novo Sarajevo	7.005	11,9	7.700	12,1	6.977	12,0	6.613	11,9	94,8
Novi Grad	15.788	26,9	17.271	27,2	15.513	26,8	14.754	26,6	95,1
Grad Sarajevo	34.748	59,1	38.252	60,2	34.535	60	32.942	59	95,4
Ilidža	9.841	16,8	10.534	16,6	9.618	16,6	9.432	17,0	98,1
Vogošća	4.513	7,7	4.753	7,5	4.409	7,6	4.166	7,5	94,5
Hadžići	4.606	7,8	4.798	7,6	4.525	7,8	4.270	7,7	94,4
Ilijaš	4.567	7,8	4.626	7,3	4.348	7,5	4.184	7,5	96,2
Trnovo	471	0,8	533	0,8	530	0,9	512	0,9	96,6
Kanton Sarajevo	58.746	100,0	63.496	100,0	57.965	100,0	55.506	100,0	95,8

Tabela 20. Stopa nezaposlenosti

Područje	Stopa nezaposlenosti				Indeks 2022/2021
	2019	2020	2021	2022	
Stari Grad	31,7	36,1	34,6	32,8	94,9
Centar	12,9	14,2	13,2	12,5	94,7
Novo Sarajevo	20,9	22,5	20,2	18,8	92,9
Novi Grad	34,9	36,7	33,6	32,2	95,8
Grad Sarajevo	23,5	25,5	23,5	22,2	94,6
Ilidža	29,0	30,9	28,4	27,1	95,4
Vogošća	43,2	44,3	42,1	39,8	94,6
Hadžići	48,4	48,8	46,3	43,9	94,9
Ilijaš	51,5	54,2	51,6	49,2	95,4
Trnovo	61,9	63,8	62,0	56,8	91,7
Kanton Sarajevo	27,8	29,7	27,5	26,1	94,7

Najveći broj evidentiranih nezaposlenih osoba je na području općine Novi Grad (14.574), dok je najmanji broj nezaposlenih na općini Trnovo (512). U 2022. godini, u svim općinama je zabilježeno smanjenje nezaposlenosti, a najveće smanjenje bilježi općina Hadžići 5,6%.

Nezaposlenost u Kantonu Sarajevo po općinama 2022. (%)

Graf 10.

Stopa nezaposlenosti aktivnog stanovništva u Kantonu Sarajevo, u 2022. godini je iznosila 26,1%, i u odnosu na 2021. godinu smanjena je za 5,3%.

Analiza stope nezaposlenosti po općinama Kantona Sarajevo u 2022. godini u odnosu na aktivno stanovništvo pokazala je da je najmanju stopu nezaposlenosti imala općina Centar, od 12,5%, dok je najveća stopa nezaposlenosti registrirana u općini Trnovo od 56,8%.

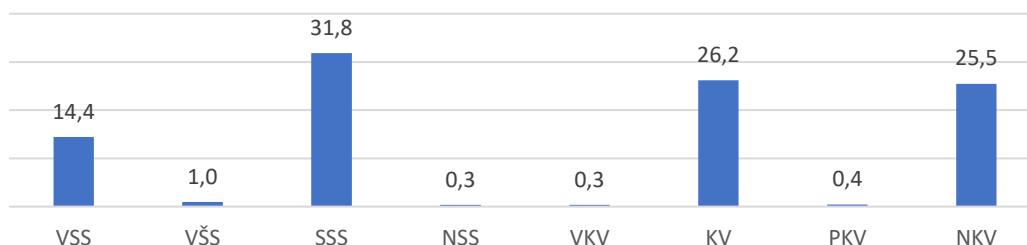
U 2022. godini u odnosu na 2021. godinu stopa nezaposlenosti je u svim općinama zabilježila smanjenje.

Analiza kvalifikacione strukture nezaposlenih osoba u 2022. godini pokazala je da je najveći broj nezaposlenih lica sa srednjom stručnom spremom (17.661 ili 31,8%), zatim kvalifikovanih radnika (14.541 ili 26,2%), te nekvalifikovanih radnika (14.145 ili 25,5%). Najmanje nezaposlenih osoba je sa nižom stručnom spremom, visoko-kvalifikovanih i polukvalifikovanih radnika.

Tabela 21. Nezaposlene osobe prema stručnoj spremi u Kantonu Sarajevo

Kvalifikaciona struktura	Broj nezaposlenih								Indeks 2022/2021
	XII 2019	%	XII 2020	%	XII 2021	%	XII 2022	%	
VSS	7.887	13,4	9.521	15,0	8.480	14,6	8.002	14,4	94,4
VŠS	579	1,0	603	0,9	560	1,0	528	1,0	94,3
SSS	18.564	31,6	20.241	31,9	18.447	31,8	17.661	31,8	95,7
NSS	271	0,5	250	0,4	214	0,4	192	0,3	89,7
VKV	261	0,4	249	0,4	204	0,4	194	0,3	95,1
KV	15.009	25,5	16.304	25,7	15.060	26,0	14.541	26,2	96,6
PKV	276	0,5	281	0,4	260	0,4	243	0,4	93,5
NKV	15.899	27,1	16.047	25,3	14.740	25,4	14.145	25,5	96,0
Ukupno	58.746	100,0	63.496	100,0	57.965	100,0	55.506	100,0	95,8

Nezaposlenost prema kvalifikacionoj strukturi u Kantonu Sarajevo 2022. (%)

Graf 11.

U odnosu na dužinu čekanja na zaposlenje u Kantonu Sarajevo u 2022. godini, broj nezaposlenih osoba koje su čekale na zaposlenje od 7 do 9 mjeseci je 2.732, što je za 0,3% više nego prethodne godine i predstavljaju 4,9% ukupno nezaposlenih. Također, broj nezaposlenih osoba koje čekaju na zaposlenje preko 9 godina je 18.517 što predstavlja smanjenje za 4,1% u odnosu na prethodnu godinu i predstavljaju 33,3% ukupno nezaposlenih osoba u Kantonu Sarajevo. Ukupan broj nezaposlenih osoba koje su čekale na zaposlenje bilježi smanjenje za 4,2% u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 22. Nezaposlenost prema dužini čekanja na posao 31.03.

Godine	Dužina čekanja na posao										
	mjeseci					Godine					
	do 6	od 7 do 9	od 10 do 12	od 13 do 18	od 19 do 24	od 2 do 3	od 4 do 5	od 6 do 7	od 8 do 9	preko 9	Kanton Sarajevo
2019	9.936	2.689	1.940	3.749	2.376	4.227	5.856	4.274	3.423	20.276	58.746
2020	9.902	4.715	2.980	4.964	2.975	4.619	5.834	4.158	3.247	20.102	63.496
2021	8.284	2.725	2.201	3.907	3.725	5.017	5.751	3.941	3.109	19.305	57.965
2022	8.668	2.732	2.361	3.377	2.522	4.655	5.971	3.789	2.914	18.517	55.506
Indeks 2022/2021	104,6	100,3	107,3	86,4	67,7	92,8	103,8	96,1	93,7	95,9	95,8

4.1.2.4 Plaće

Prosječna neto-plaća isplaćena u Kantonu Sarajevo krajem 2022. godine iznosila je 1.390 KM i veća je 11,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Najveća prosječna plaća u 2022. godini registrirana je u općini Centar iznosila je 1.590 KM, što je za oko 14,3% više od prosječne plaće na nivou Kantona. S druge strane, najmanja prosječna plaća je registrirana u općini Ilijaš i iznosila je 868 KM, što je za 37,6% manje od prosječne plaće na nivou Kantona.

Tabela 23. Plaće

Područje	Plaće				Indeks 2022/2021
	XII 2019	XII 2020	XII 2021	XII 2022	
Stari Grad	1.143	1.215	1.088	1.479	135,9
Centar	1.365	1.381	1.456	1.590	109,2
Novo Sarajevo	1.290	1.324	1.397	1.520	108,8
Novi Grad	996	1.012	1.069	1.231	115,2
Ilidža	960	962	1.036	1.182	114,1
Vogošća	822	880	959	1.101	114,8
Hadžići	908	952	1.031	1.133	109,9
Ilijaš	703	730	760	868	114,2
Trnovo	1.010	1.018	1.088	1.205	110,8
Kanton Sarajevo	1.153	1.179	1.251	1.390	111,1

Posmatrano prema Klasifikaciji djelatnosti (KD 2010) u 2022. godini, najveće neto-plaće isplaćene su u sljedećim djelatnostima: finansijskoj djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.853 KM), proizvodnji i snabdijevanju električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (1.861 KM), te Informacije i komunikacije (1.679 KM), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (1.673 KM). S druge strane, najniže prosječne neto-plaće zabilježene su kod djelatnosti administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (951 KM) i hotelijerstva i ugostiteljstva (730 KM).

4.1.2.5 Potrošačke cijene izabranih proizvoda

Tabela 24. Pregled kretanja cijena izabranih proizvoda od 2019. do 2022. godine (u KM sa PDV-om)

Godina	Jedinica mjere	XII 2019	XII 2020	XII 2021	XII 2022	Indeks 2022/2021
Riža	kg	3,53	3,85	3,89	4,79	123,1
Pšenično brašno bijelo, svi tipovi	kg	0,93	0,94	1,08	1,60	148,1
Hljeb polubijeli od pšeničnog brašna svi tipovi	kg	2,48	2,4	2,61	3,68	141,0
Mlijeko- tetra pakovanje	kg	1,32	1,31	1,51	2,57	170,2
Maslac	kg	21,53	20,2	22,63	28,27	124,9
Jestivo ulje	kg	2,08	2,37	3,43	4,16	121,3
Šećer	kg	1,16	1,22	1,56	2,27	145,5
Kuhinjska so	kg	1,10	1,15	1,34	1,46	109,0
Deterdžent za mašinsko pranje rublja	kg	3,15	3,68	3,68	3,75	101,9

Izvor: Zavod za informatiku i statistiku KS

Poskupljenja namirnica su postala svakodnevica za građane Kantona Sarajevo, u posljednjih godinu dana, a stanje neizvjesnosti traje još od pandemije, tačnije od 2020. godine došlo je do velike promjene cijena osnovnih životnih namirnica, odnosno do rasta iz godine u godinu.

Potrošačke cijene namirnica, a i usluga u Kantonu Sarajevo progresivno rastu. Za neke artikle mjesečno povećanje cijena je veoma očigledno, dok se u ostalim slučajevima radi o malim, ali konstantnim poskupljenjima koja skupa rezultiraju značajnim uvećanjem troškova života.

Indeks potrošačkih cijena u Kantonu Sarajevo pokazuje da je u decembru 2022. godine u odnosu na prošlu godinu u istom periodu cijene svih namirnica dostigle značajno povećanje. Najveće povećanje je zabilježeno kad je u pitanju mlijeko (70,2%), zatim brašno (48,1%), šećer (45,5) i hljeb (41,0%).

Značajno su povećane cijene ulja koje je 2019. u decembru godine koštalo 2,08 KM po litru, a u 2022. godini košta 4,16 KM po litru, što je za dva puta veća cijena u odnosu na taj period. Cijena mlijeka/tetra pakovanja u decembru 2019. godine je koštala 1,32, a 2022. godine 2,57, što je za skoro dva puta veća cifra.

4.1.3 Vanjskotrgovinska razmjena

U toku 2022. godine ukupan izvoz roba i usluga sa područja Kantona Sarajevo ostvaren je u vrijednosti preko 1,9 milijardi, što je za 19,3% više u odnosu na 2021. godinu.

U istom periodu ostvaren je uvoz u vrijednosti preko 7 milijardi KM, što je za 37% više u odnosu na 2021. godinu.

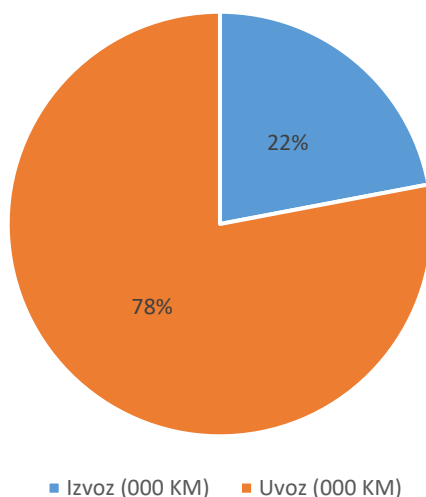
Obim vanjskotrgovinske razmjene u 2022. godini je ostvaren u iznosu od preko 8,9 milijardi KM i veći je za 32,7% nego prethodne godine.

Tabela 25. Vanjskotrgovinska razmjena, u 000 KM

Elementi vanjskotrgovinske razmjene	godine								Indeks 2022/2021
	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%	
Vanjskotrgovinska razmjena (000 KM)	6.299.709	100	5.377.940	100	6.780.029	100	8.995.828	100	132,7
Izvoz (000 KM)	1.427.496	22,7	1.308.666	24,3	1.659.651	24,5	1.980.577	22,0	119,3
Uvoz (000 KM)	4.872.213	77,3	4.069.274	75,7	5.120.378	75,5	7.015.251	78,0	137,0
Saldo (000 KM)	-3.444.717		-2.760.608		-3.460.727		-5.034.674		145,5
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	29,3		32,2		32,4		28,2		87,1

Pokrivenost uvoza izvozom je 28,2% i manja je za 12,9% u odnosu na 2021. godinu.

Obim vanjsko-trgovinske razmjene Kantona Sarajevo, 2022.

Graf 12.

Tabela 26. Izvoz po područjima KD - proizvodni princip

Područja KD	Izvoz								Indeks 2022/2021
	2019		2020		2021		2022		
	000 KM	%	000 KM	%	000 KM	%	000 KM	%	
Ukupno	1.427.496	100	1.308.666	100	1.659.651	100	1.980.578	100	119,3
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	12.543	0,9	13.081	1,0	14.153	0,9	16.746	0,8	118,3
Vađenje ruda i kamena	1.801	0,1	1.486	0,1	1.524	0,1	1.949	0,1	127,9
Prerađivačka industrija	1.060.801	74,3	1.030.874	78,8	1.118.100	67,4	1.272.989	64,3	113,9
Proiz. snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	265.726	18,6	180.069	13,8	367.305	22,1	523.411	26,4	142,5
Ostalo	86.625	6,1	82.965	6,3	158.569	9,6	162.256	8,2	102,3
Nerazvrstano po kategorijama	0	0,0	191	0,0	0	0,0	3.227	0,2	

Podaci o uvozu i izvozu u 2022. godini po područjima KD ukazuju da se oko 64,3% izvoza, a 92,5% uvoza odnosi na prerađivačku industriju, u kojoj je izvoz u 2022. godini povećan za 13,9%, dok je uvoz povećan za 35,4% u odnosu na 2021. godinu.

Tabela 27. Uvoz po područjima KD proizvodni princip

Područja KD	Uvoz								Indeks 2022/2021
	2019		2020		2021		2022		
	000 KM	%	000 KM	%	000 KM	%	000 KM	%	
Ukupno	4.872.213	100	4.069.274	100	5.120.379	100	7.015.252	100	137,0
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	104.945	2,2	107.793	2,6	107.031	2,1	124.132	1,8	116,0
Vađenje ruda i kamena	105.990	2,2	91.675	2,3	95.671	1,9	136.965	2,0	143,2
Prerađivačka industrija	4.541.329	93,2	3.800.934	93,4	4.791.987	93,6	6.489.723	92,5	135,4
Proiz. snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	100.778	2,1	45.334	1,1	109.627	2,1	222.332	3,2	202,8
Ostalo	19.171	0,4	17.957	0,1	15.846	0,3	18.173	0,3	114,7
Nerazvrstano po kategorijama	0	0	5.581	0,1	217	0,0	23.928	0,3	11.026,5

Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija ima pozitivan vanjskotrgovinski bilans i učestvovala je sa 26,4% u ukupnom izvozu, a sa 3,2% u ukupnom uvozu Kantona Sarajevo.

Ukupni izvoz se povećao za 19,3%, a uvoz, u odnosu na prethodnu godinu 37,0%.

Vodeći partneri u vanjskotrgovinskoj razmjeni Kantona Sarajevo su Njemačka, Hrvatska, Srbija, Crna Gora itd. U ukupnom izvozu Kantona u 2022. godini izvoz u Njemačku je učestvovao sa 16,1%, u Hrvatsku 15,9%, u Srbiju sa 13,4% i Crnu Goru 10,2% itd.

Najveći porast izvoza u odnosu na prethodnu godinu je ostvaren u Sloveniju i to 61,0%.

U 2022. godini najveći uvoz je ostvaren iz Hrvatske 21,1%, zatim iz Kine 11,4%, te iz Srbije 12,2%. Najveći porast uvoza u 2022. godini ostvaren je iz Njemačke, za 66,9% više u odnosu na 2021. godinu.

4.1.4 Investicije

Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi

Podaci o ostvarenim investicijama iskazuju se kao ukupno ostvarene investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva.

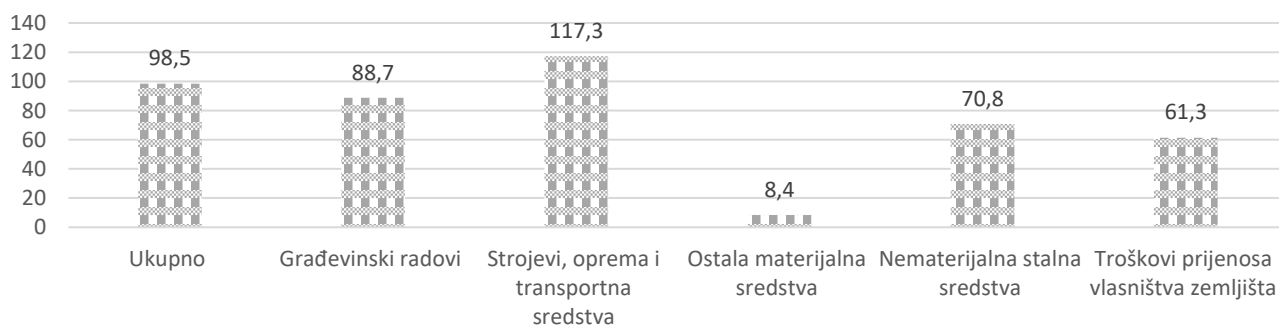
Ostvarene investicije u nova stalna sredstva u 2021. godini na području Kantona Sarajevo iznose 1 milijardu i 14 miliona KM, što je smanjenje za 1,5% u odnosu na 2020. godinu.

Tehnička struktura ostvarenih investicija ukazuje da je do smanjenja došlo u svim kategorijama osim u kategoriji strojevi, oprema i transportna sredstva sa povećanjem za 17,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 28. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo u 000 KM

Godina	Ukupno	Građevinski radovi	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva	Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
2019	1.023.661	443.471	483.951	3.293	91.136	1.810
2020	1.029.644	524.438	417.825	3.260	78.737	5.384
2021	1.014.634	465.263	490.068	275	55.725	3.303
Index 2021/2020	98,5	88,7	117,3	8,4	70,8	61,3

Indeksi ostvarenih investicija u Kantonu Sarajevo 2021/2020. po tehničkoj strukturi

Graf 13.

U 2021. godini ostvarene investicije u građevinske radove učestvuju sa 45,9% u ukupno ostvarenim investicijama na području Kantona Sarajevo. Učešće ostvarenih investicija u opremu je 48,3% u ukupnim investicijama.

Tabela 29. Struktura ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi (%)

Ostvarene investicije	2019	2020	2021
Ukupno	100	100	100
Građevinski radovi	43,3	50,9	45,9
Strojevi, oprema i transportna sredstva	47,3	40,6	48,3
Ostala materijalna sredstva	0,3	0,3	0,0
Nematerijalna stalna sredstva	8,9	7,6	5,5
Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	0,2	0,5	0,3

Ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2021. godini 48,7% ukupno ostvarenih investicija uloženo je u slijedeća područja djelatnosti: javna uprava i odbrana (15,4%), trgovina na veliko i malo (15,3%), informacije i komunikacije (9,9%) i prerađivačka industrija (8,1%).

Tabela 30. Ostvarene investicije u 000KM Kantona Sarajevo po djelatnostima

Područje djelatnosti	Područje djelatnosti (u 000 KM)			(u %)			Indeks 2021/2020
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	1.017.443	1.023.511	1.014.634	99,4	99,4	100	99,1
A	1.133	1.691	2.220	0,1	0,2	0,2	131,3
B	1334	3	722	0,1	0	0,1	24.066,7
C	101.645	66.849	82.323	9,9	6,5	8,1	123,1
D	79.138	169.317	58.793	7,7	16,4	5,8	34,7
E	10.460	13.609	18.973	1	1,3	1,9	139,4
F	94.609	94.700	152.426	9,2	9,2	15	161,0
G	189.585	133.080	154.880	18,5	12,9	15,3	116,4
H	55.309	55.493	46.238	5,4	5,4	4,6	83,3
I	41.209	30.147	13.270	4	2,9	1,3	44,0
J	146.053	91.377	100.135	14,3	8,9	9,9	109,6
K	61.606	60.399	48.923	6	5,9	4,8	81,0
L	34.795	50.438	47.566	3,4	4,9	4,7	94,3
M	28.164	14.160	30.339	2,8	1,4	3	214,3
N	25.583	27.876	26.331	2,5	2,7	2,6	94,5
O	71.954	136.721	156.636	7	13,3	15,4	114,6
P	23.041	22.420	31.235	2,3	2,2	3,1	139,3
Q	27.593	28.528	24.433	2,7	2,8	2,4	85,6
R	10.762	11.355	9.542	1,1	1,1	0,9	84,0
S	13.470	15.348	9.649	1,3	1,5	1	62,9
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	6.218	6.133		0,6	0,6		0,0
Ukupno	1.023.661	1.029.644	1.014.634	100	100	100	98,5

4.2 Registrovani poslovni subjekti

Na području Kantona Sarajevo djeluje 42.494 registrovanih poslovnih subjekata (pravna i fizička lica) što je više za 3,3% u odnosu na 2021. godinu kad je broj registrovanih poslovnih subjekata bio 41.118. Na području Federacije BiH broj poslovnih subjekata u 2021. godini također bilježi povećanje sa 148.168 u 2021. godini na 151.567 poslovnih subjekata u 2022. godini.

Tabela 31. Registrovani poslovni subjekti

Područje	Poslovni subjekti (%)								Indeks 2022/2021
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	
KS	38.668	39.577	41.118	42.494	34,2	34,5	27,8	28,0	101,0
F BiH	112.955	114.867	148.168	151.567	100	100	100	101	101,0

Tabela 32. Registrovani poslovni subjekti na 1.000 stanovnika

Područje	Broj poslovnih subjekata na 1.000 stanovnika			
	2019	2020	2021	2022
KS	92,0	97,9	97,6	101,3
F BiH	51,6	68,3	68,5	70,3

4.3 Rezultati poslovanja poslovnih subjekata (preduzeća)¹⁰

Bilansne obrasce o poslovanju u 2020. godini u Kantonu Sarajevo predalo je 7.720 poslovnih subjekata koji knjigovodstvo vode u skladu sa kontnim okvirom za privredna društva (preduzeća), što je za 0,8% više manje u 2019. godini. ¹¹

Tabela 33. Broj poslovnih subjekata u KS od 2017. do 2020. godine

KD 2010	Broj poslovnih subjekata				Indeks 2020/2019
	2017	2018	2019	2020	
A	72	72	67	75	111,9
B	13	11	10	9	90
C	676	652	664	655	98,6
D	48	48	44	45	102,3
E	33	33	34	33	97,1
F	500	496	520	505	97,1
G	2.441	2.415	2.336	2.262	96,8
H	290	286	291	288	99
I	336	338	377	381	101,1
J	480	505	523	542	103,6
K	67	68	72	63	87,5
L	608	626	658	654	99,4
M	1.214	1.248	1.275	1.306	102,4
N	480	502	523	509	97,3
O	2	2	1	3	300
P	110	119	125	127	101,6
Q	85	90	88	90	102,3
R	63	69	64	57	89,1
Ukupno	7.623	7.683	7.786	7.720	99,2

Izvor: FIA.ba; Obrada Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

¹⁰ Podaci za 2021. godinu nisu objavljeni (FIA.ba)

¹¹ Podaci FIA.ba

U 2020. godini najviše poslovnih subjekata ima u oblasti trgovina na veliko i na malo (2.262 ili 29,3%), zatim u oblasti stručne, naučne i djelatnosti osiguranja (1.306 ili 16,9%).

Najveće povećanje u odnosu na prethodnu godinu bilježe djelatnosti O (Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje), A (poljoprivreda, šumarstvo i ribolov) i J (informacije i komunikacije).

Tabela 34. Broj zaposlenih po djelatnostima u KS od 2017. do 2020. godine

KD 2010	Broj zaposlenih				Indeks 2020/2019
	2017	2018	2019	2020	
A	719	758	777	791	101,8
B	77	79	87	83	95,4
C	13.648	13.972	15.401	13.947	90,6
D	5.336	5.269	5.244	5.114	97,5
E	2.600	2.695	2.646	2.603	98,4
F	6.362	6.117	6.063	5.643	93,1
G	28.368	29.702	30.048	26.807	89,2
H	10.893	10.827	10.733	10.353	96,5
I	3.797	3.848	4.273	3.115	72,9
J	10.106	10.625	11.554	11.634	100,7
K	431	476	569	444	78
L	1.545	1.702	1.728	1.649	95,4
M	6.697	7.333	7.226	7.065	97,8
N	6.027	6.500	6.961	7.401	106,3
O	61	62	52	60	115,4
P	1.331	1.387	1.391	1.425	102,4
Q	7.917	8.066	8.048	8.294	103,1
R	851	894	935	826	88,3
Ukupno	107.389	111.001	114.418	107.896	94,3

Najviše zaposlenih u 2020. godini je u oblasti trgovina na veliko i malo (26.807 lica), zatim u prerađivačkoj industriji (13.947 lica), u oblasti informacije i komunikacije (11.634 lica) oblasti prijevoz i skladištenje (10.353 lica). Najveće povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu bilježi djelatnost O (Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje) za 15,4%, djelatnost N (administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti) za 6,3% i djelatnost Q (djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite) za 3,1%. Smanjenje broja zaposlenih u odnosu na 2019. godinu bilježe djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane za 27,1%, finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja za 22,0% i umjetnost, zabava i rekreacija za 11,7%.

Tabela 35. Broj poslovnih subjekata od 2017. do 2020. godine

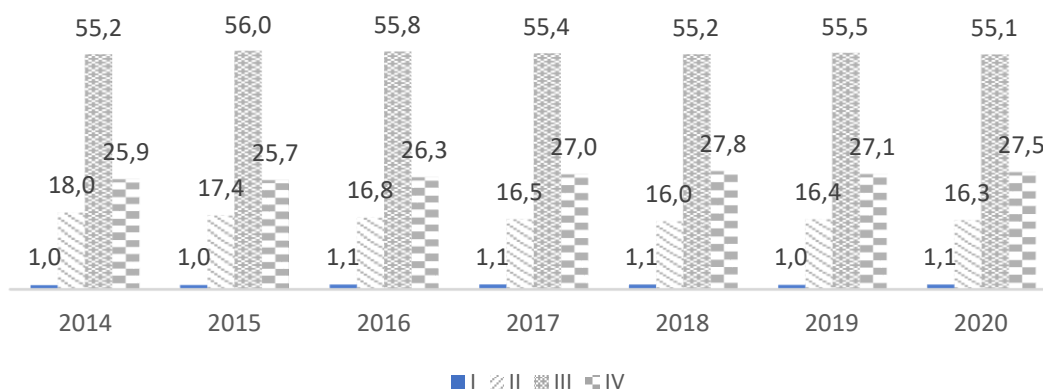
Sektor	Broj poslovnih subjekata po sektorima				Indeks 2020/2019
	2017	2018	2019	2020	
I	85	83	77	84	109,1
II	1.257	1.229	1.262	1.238	98,1
III	4.222	4.238	4.257	4.190	98,4
IV	2.059	2.133	2.076	2.092	100,8
Ukupno	7.623	7.683	7.672	7.604	99,1

Izvor: FIA.ba; Obrada Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

Tabela 36. Broj zaposlenih po sektorima od 2017. do 2020. godine

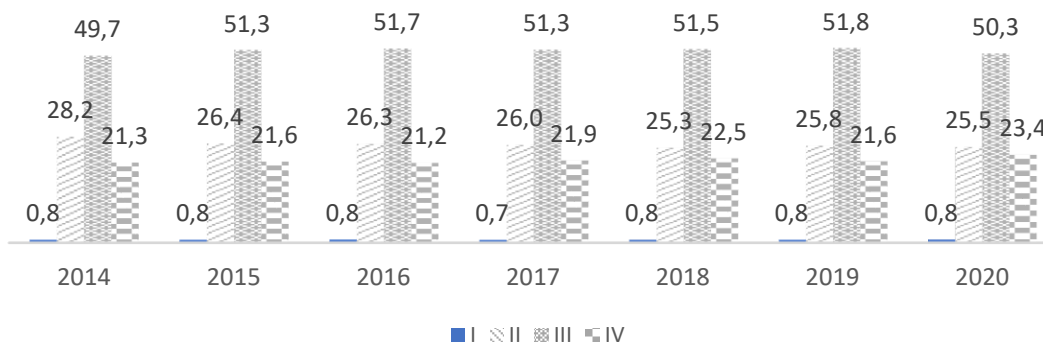
Sektor	Broj zaposlenih po sektorima				
	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
I	796	837	864	874	101,2
II	27.946	28.053	29.354	27.307	93
III	55.140	57.180	58.905	54.002	91,7
IV	23.507	24.931	24.613	25.071	101,9
Ukupno	107.389	111.001	113.736	107.254	94,3

Struktura poslovnih subjekata po sektorima, u %

Graf 14.

Struktura zaposlenih po sektorima, u %

Graf 15.

U 2020. godini najveći broj poslovnih subjekata registriran je u tercijarnom sektoru uslužnih djelatnosti (4.190), i u odnosu na prošlu godinu bilježi smanjenje za 1,6%. Najmanji broj poslovnih subjekata bilježi primarni sektor i u odnosu na prethodnu godinu broj poslovnih subjekata se povećao za 9,1%.

Ostvaren je prihod u fiskalnoj 2020. godini u iznosu od preko 17 milijardi KM i u odnosu na prethodnu godinu bilježi smanjenje za 13%.

Rashod je ostvaren u iznosu od oko 18,3 milijardi KM i smanjen je za 12,8% u odnosu na 2019. godinu.

Dobit je ostvarena u iznosu od preko 970 miliona KM i smanjena je za 14,8% u odnosu na prethodnu godinu. Gubitak bilježi povećanje u odnosu na 2019. godinu za 10,6%.

Prosječan broj zaposlenih na osnovu sati rada se smanjio sa 113.736 na 107.254 lica, odnosno za 5,7%.

Pregled finansijskih pokazatelja poslovanja poslovnih subjekata, sredstava i izvora sredstava KS i privrede daje se u narednim tabelama kao i pokazatelji poslovanja u KS za 2020. godinu.

Tabela 37. Osnovni finansijski pokazatelji poslovanja poslovnih subjekata i sredstva i izvori sredstava KS i privrede

Elementi	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
Broj poslovnih subjekata	7.623	7.683	7.672	7.604	99,1
Ukupan prihod (mil. KM)	18.371	18.708	19.557	17.012	87,0
Ukupno rashodi (mil. KM)	17.609	17.918	20.992	18.309	87,2
Neto dobit za period (mil. KM)	1.040	1.039	1.143	974	85,2
Gubitak za period (mil. KM)	357	436	292	323	110,6
Prosječan br. zaposlenih na osnovu sati rada	107.389	111.001	113.736	107.254	94,3
Aktiva (mil. KM)	29.734	29.985	30.815	27.725	90,0
Poslovna sredstva (mil. KM)	28.419	28.727			
Gubitak iznad visine kapitala (mil. KM)	1.304	1.245			
Pasiva (mil. KM)	29.734	29.985	30.815	27.725	90,0
Kapital (mil. KM)	16.257	16.397			

Izvor: FIA.ba; Obrada Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

Ukupna sredstva (aktiva) poslovnih subjekata Kantona Sarajevo na dan 31.12.2020. godine iznosila su oko 28 milijardi KM. Ostatak aktive čine sredstva ostvarenog gubitka na supstanci (gubitak iznad visine kapitala).

Ukupni izvori sredstava (pasiva) poslovnih subjekata Kantona Sarajevo iznosili su oko 28 milijardi KM. Učešće kapitala u pasivi iznosi 54,7%.¹²

Tabela 38. Pokazatelji poslovanja u KS od 2017. do 2020.

Pokazatelji	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
Prihod po zaposlenom (000 KM)	171	168,5	172,0	158,6	92,2
Rashod po zaposlenom (000 KM)	164	161,4	184,6	170,7	92,5
Neto dobit po zaposlenom (000 KM)	9,68	9,36	10,0	9,1	90,4
Gubitak po zaposlenom (000 KM)	12,1	11,2	2,6	3,0	117,3
Efikasnost (prihod/rashod)	1,04	1	0,9	0,9	99,7
Marža profita (dobit/prihod)	0,06	0,06	0,1	0,1	98,0
Rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,064	0,063			
Rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,116	0,111			
Koeficijent obrta sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,06	2			
Koeficijent tekuće likvidnosti (tekuća sredstva/kratkoročne obaveze)	1,15	1,22			

Izvor: FIA.ba; Obrada Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

U 2020. godini uočava se da su prihod po zaposlenom i rashod po zaposlenom manji za 7,8%, odnosno 7,5% u odnosu na prethodnu godinu. Skoro svi pokazatelji u 2020. bilježe smanjenje u odnosu na 2019. godinu, osim gubitka po zaposlenom koji bilježi povećanje za 17,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Efikasnost poslovanja

Ekonomičnost ukupnog poslovanja privrede Kantona Sarajevo u 2020. godini ostvarena je sa koeficijentom 0,9292, što je u odnosu na prethodnu 2019. godinu manje za 0,3%.

¹² Podatak za 2019. godinu.

Sveukupna rentabilnost privrede Kantona Sarajevo u 2019. godini u odnosu na godinu ranije povećana je za 1.9%. Angažovanost stalnih sredstava za potrebe poslovanja u 2019. godini bilježi smanjenje za 1,7% u odnosu na 2018. godinu.

Tabela 39. Pokazatelji poslovanja privrede KS

Elementi	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/2019
Pokazatelji ekonomičnosti					
Koef. ekonomičnosti ukupnog poslovanja (prihodi/rashodi)	1,0433	1,0441	0,9316	0,9292	99,7
Pokazatelji rentabilnosti					
Odnos neto dobiti i stalnih sredstava	5,3	5,4			
Pokazatelji finansijske stabilnosti i likvidnosti					
Učešće stalnih sredstava u poslovnim sredstvima	68,6	67,4			

Struktura prihoda, rashoda, neto dobiti i gubitka poslovnih subjekata prema KD 2010, daje se u narednim tabelama.

U ukupno ostvarenom prihodu u 2020. godini, najveće učešće ima trgovina, 48,4% čije se učešće smanjilo u odnosu na 2019. godinu za 14%, zatim prerađivačka industrija 10,9% proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija 9,8%, a njihovo učešće u ukupnom prihodu bilježi smanjenje u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 40. Prihodi poslovnih subjekata po djelatnostima (KD 2010), u milionima KM

KD 2010	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	Indeks 2020/2019
A	41,0	0,2	41,0	0,2	41,3	0,2	42,7	0,3	103,4
B	7,0	0,0	8,0	0,0	7,1	0,0	8,5	0,0	118,7
C	2.096,0	11,4	2.020,0	10,8	1.993,1	10,2	1.845,9	10,9	92,6
D	2.088,0	11,4	1.782,0	9,5	1.784,8	9,1	1.662,5	9,8	93,1
E	234,0	1,3	250,0	1,3	231,3	1,2	218,3	1,3	94,4
F	740,0	4,0	768,0	4,1	828,0	4,2	797,0	4,7	96,3
G	8.644,0	47,1	9.300,0	49,7	9.576,3	49,0	8.239,6	48,4	86,0
H	789,0	4,3	832,0	4,4	818,9	4,2	694,9	4,1	84,9
I	180,0	1,0	194,0	1,0	218,7	1,1	114,4	0,7	52,3
J	1.179,0	6,4	1.227,0	6,6	1.322,7	6,8	1.285,7	7,6	97,2
K	72,0	0,4	67,0	0,4	533,4	2,7	74,8	0,4	14,0
L	259,0	1,4	191,0	1,0	208,1	1,1	178,9	1,1	86,0
M	1.254,0	6,8	1.171,0	6,3	1.080,5	5,5	961,5	5,7	89,0
N	237,0	1,3	267,0	1,4	283,0	1,4	260,3	1,5	92,0
O	4,0	0,0	5,0	0,0	3,3	0,0	3,0	0,0	92,3
P	52,0	0,3	51,0	0,3	52,2	0,3	52,9	0,3	101,3
Q	390,0	2,1	424,0	2,3	471,7	2,4	490,2	2,9	103,9
R	56,0	0,3	61,0	0,3	63,8	0,3	49,1	0,3	77,0
S	41,0	0,2	40,0	0,2	38,9	0,2	31,7	0,2	81,6
Ukupno	18.363,0	100,0	18.709,0	99,9	19.557,0	100,0	17.012,0	100,0	87,0

Izvor: FIA.ba; Obrada Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

Najveće učešće u rashodima poslovnih subjekata, kao i kod prihoda, ostvarila je trgovina 46,9% u 2020. godini, što je za 14,1% manje nego u prethodnoj godini, zatim prerađivačka industrija 11,2% i proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija 9,2%.

Tabela 41. Rashodi poslovnih subjekata po djelatnostima (KD 2010), u milionima KM

KD 2010	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	Indeks 2020/2019
A	0,3	42,0	0,2	41,0	0,2	43,9	0,2	51,0	0,3	116,1
B	0,0	7,0	0,0	9,0	0,1	9,3	0,0	11,3	0,1	121,3
C	10,0	1.941,0	11,0	1.940,0	10,8	2.217,7	10,6	2.058,9	11,2	92,8
D	10,0	2.092,0	11,9	1.707,0	9,5	1.815,5	8,6	1.680,6	9,2	92,6
E	1,3	246,0	1,4	258,0	1,4	246,2	1,2	237,8	1,3	96,6
F	4,3	696,0	4,0	715,0	4,0	913,7	4,4	862,9	4,7	94,4
G	49,7	8.466,0	48,1	9.049,0	50,5	10.004,1	47,7	8.593,0	46,9	85,9
H	4,6	756,0	4,3	823,0	4,6	901,1	4,3	792,5	4,3	87,9
I	0,9	175,0	1,0	177,0	1,0	262,4	1,2	144,5	0,8	55,1
J	6,5	1.078,0	6,1	1.152,0	6,4	1.485,4	7,1	1.440,7	7,9	97,0
K	0,5	57,0	0,3	55,0	0,3	562,0	2,7	93,0	0,5	16,5
L	1,3	201,0	1,1	182,0	1,0	279,7	1,3	244,7	1,3	87,5
M	6,4	1.126,0	6,4	1.047,0	5,8	1.253,8	6,0	1.121,7	6,1	89,5
N	1,2	222,0	1,3	242,0	1,4	315,2	1,5	303,2	1,7	96,2
O	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0	3,4	0,0	3,6	0,0	107,2
P	0,3	51,0	0,3	49,0	0,3	60,6	0,3	63,1	0,3	104,2
Q	2,2	358,0	2,0	408,0	2,3	500,2	2,4	520,1	2,8	104,0
R	0,3	52,0	0,3	55,0	0,3	69,4	0,3	50,8	0,3	73,2
S	0,2	39,0	0,2	37,0	0,2	48,3	0,2	35,4	0,2	73,1
Ukupno	100,0	17.609,0	100,0	17.917,0	100,0	20.992,0	100,0	18.308,6	100,0	87,2

Izvor: FIA.ba; Obrada Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

U 2020. godini poslovni subjekti su ostvarili neto dobit u iznosu od 974 miliona KM što je za 14,8% manje nego prethodne godine kada je ostvarena neto dobit iznosila 1.143 miliona KM.

U ukupno ostvarenoj neto dobiti u 2020. godini, najveće učešće ima trgovina 29,7%, zatim prerađivačka industrija 18,2%, te stručne, naučne i tehničke djelatnosti 14,3%.

Tabela 42. Ukupna neto dobit poslovnih subjekata po djelatnostima (KD 2010), u milionima KM

KD 2010	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	Indeks 2020/2019
A	0,3	1,4	0,1	1,4	0,1	1,5	0,1	2,1	0,2	136,5
B	0,1	0,5	0	1,1	0,1	0,3	0	1,7	0,2	500,9
C	11,5	179,7	17,3	166,8	16,1	174,1	15,2	177,2	18,2	101,8
D	1,7	7,5	0,7	60,3	5,8	29,1	2,5	16,6	1,7	57,2
E	0,3	5,8	0,6	7,3	0,7	3,3	0,3	5	0,5	150,7
F	8,3	52,8	5,1	60,6	5,8	75	6,6	51,6	5,3	68,8
G	29,3	285,2	27,4	299,5	28,8	373,1	32,6	289,1	29,7	77,5
H	5,1	60	5,8	44,8	4,3	46,6	4,1	34,5	3,5	74,1
I	1,7	16,2	1,6	21	2	24,8	2,2	3,9	0,4	15,8
J	14,7	114,9	11	117	11,3	136,3	11,9	138,7	14,2	101,7
K	1,2	16,7	1,6	14,3	1,4	22,3	2	16,7	1,7	74,5
L	6,4	81,8	7,9	39,6	3,8	41,8	3,7	31	3,2	74,2
M	14,6	149,8	14,4	145,2	14	147,6	12,9	139,6	14,3	94,6
N	1,8	22,7	2,2	28,9	2,8	26,6	2,3	27,6	2,8	103,8
O	0	0,5	0	0,2	0	0	0	0	0	0
P	0,4	3,8	0,4	4,5	0,4	4,4	0,4	6,9	0,7	157,2
Q	1,7	32,3	3,1	16,9	1,6	27	2,4	28,4	2,9	105,4
R	0,5	4,4	0,4	5,6	0,5	4,5	0,4	0,7	0,1	15,3
S	0,3	3	0,3	3,3	0,3	5	0,4	2,3	0,2	45,2
Ukupno	100	1.040	100	1.039	100	1.143	100	974	100	85,2

Izvor: FIA.ba; Obrada Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

U 2020. godini poslovni subjekti su ostvarili gubitak u iznosu od 323 miliona KM što je 10,6% više nego prethodne godine kada je gubitak iznosio 292 miliona KM.

U stvaranju ukupnog gubitka u 2020. godini najveće učešće ima trgovina, 19,9%, zatim prevoz i skladištenje 19,5%, te prerađivačka industrija 11,1%.

Tabela 43. Gubitak poslovnih subjekata po djelatnostima (KD 2010), u milionima KM

KD 2010	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	Indeks 2020/2019
A	2,1	0,2	1,7	0,1	1,1	0,4	6,2	1,9	546,5
B	7,8	0,6	6,6	0,5	1,9	0,6	1,1	0,4	61
C	106	8,1	130,2	10,5	50,5	17,3	35,8	11,1	70,9
D	103,4	7,9	101,2	8,1	1,7	0,6	1,4	0,4	82,9
E	0,1	0	0,1	0	11,7	4	14,5	4,5	124,3
F	59,3	4,5	100,4	8,1	10,7	3,7	13,7	4,2	128,3
G	400,4	30,7	302,8	24,3	54,7	18,7	64,4	19,9	117,7
H	245,6	18,8	257,7	20,7	35,6	12,2	63,1	19,5	177,2
I	45,8	3,5	41,2	3,3	18,9	6,5	26,3	8,1	139,3
J	24,3	1,9	56,2	4,5	26,4	9	16,3	5	61,7
K	1	0,1	1,4	0,1	6,2	2,1	1,5	0,5	24,8
L	129,7	9,9	64,5	5,2	29,8	10,2	34,7	10,8	116,6
M	128,1	9,8	135,2	10,9	25,7	8,8	20,6	6,4	80,1
N	36,3	2,8	30,6	2,5	5,6	1,9	15,4	4,8	272,7
O	0	0	0	0	0,1	0	0,6	0,2	830,9
P	3,6	0,3	3,4	0,3	4	1,4	3,3	1	83,8
Q	3,6	0,3	4,3	0,3	1,5	0,5	1,5	0,5	98,4
R	5,1	0,4	5,7	0,5	1,1	0,4	1	0,3	88,9
S	2	0,2	1,7	0,1	4,5	1,5	1,4	0,4	30,9
Ukupno	1.304	100	1.245	100	292	100	323	100	110,6

4.3.1 Analiza po djelatnostima

4.3.1.1 Industrija

Prema podacima Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo i Federalnog zavoda za statistiku, u protekloj 2022. godini industrija Kantona Sarajevo ostvarila je manji obim proizvodnje u odnosu na godinu ranije za 4,0%.

U okviru glavnih industrijskih grupacija u Kantonu Sarajevo u 2022. godini, u odnosu na 2021. godinu, smanjenje proizvodnje zabilježeno je u skoro svim grupacijama; intermedijarnim proizvodima (10,9%), energetska industrija 0,7%, proizvodnji kapitalnih proizvoda (3,8%) i netrajni proizvodi za široku potrošnju (4,7%), dok trajni proizvodi za široku potrošnju zabilježili povećanje (12,0%).

Tabela 44. Indeksi glavnih industrijskih grupacija u KS i FBiH, 2022/2021.

Industrijske grupacije	Kanton Sarajevo	Federacija BiH
Intermedijarni proizvodi	89,1	88,8
Energija	99,3	110,8
Kapitalni proizvodi	96,2	149,5
Trajni proizvodi za široku potrošnju	112,0	118,8
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	95,3	103,6

Posmatrajući indekse industrijske proizvodnje prema područjima i oblastima klasifikacione djelatnosti (KD) u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu, u Kantonu Sarajevo došlo je do značajnog povećanja na

području vađenja ruda i kamena za skoro 2,5 puta, dok je kod prerađivačke industrije zabilježeno smanjenje za 4,8% i proizvodnje i snabdijevanje električnom energijom i plinom za 0,7%. Na nivou Federacije BiH došlo je do porasta u svim grupi prerađivačka industrija za 14,9%, dok su ostale dvije grupe zabilježile smanjenje.

Tabela 45. Indeksi industrijske proizvodnje prema područjima i odjeljcima KD-a u KS i FBiH, 2021/2020.

Područja KD 2010	Kanton Sarajevo	Federacija BiH
Vađenje ruda i kamena	241,5	94,2
Prerađivačka industrija	95,2	114,9
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	99,3	89,6

4.3.1.2 Prerađivačka industrija (C)

U periodu 2019-2022. godine, u prerađivačkoj industriji indeksi su se kretali u rasponu od 104,1% do 95,2%. Najveće povećanje proizvodnje prerađivačke industrije zabilježeno je u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu (4,1%). U 2022. godini zabilježeno je smanjenje za 4,8% u odnosu na prethodnu godinu. Indeksi industrijske proizvodnje u prerađivačkoj industriji u 2022. u odnosu na 2021. godinu najveći su u oblastima, proizvodnja mašina i uređaja (13,2%), Proizvodnja namještaja (12,0%) i Proizvodnja baznih metala (11,8%).

Tabela 46. Indeksi prerađivačke industrije u Kantonu Sarajevo

Oblasti prerađivačke industrije		Indeks			
		<u>2019/2018</u>	<u>2020/2019</u>	<u>2021/2020</u>	<u>2022/2021</u>
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA		104,1	84,8	101,9	95,2
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	103,5	105,6	99,6	92,5
11	Proizvodnja pića	100	80,8	95,5	103,0
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	85,2	50,8	123,8	11,2
14	Proizvodnja odjeće	86,7	44,8	60,8	71,3
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	74,3	82,9	65	111,2
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja	86,5	76,4	102,1	95,4
18	Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	81,1	76,7	143,5	90,9
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	69,6	71,7	122,0	70,3
20	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	98,1	104,3	112,3	76,7
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmace. Preparata	96,3	92,8	106,3	96,3
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	125,5	64,2	142,9	66,8
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	107,6	79,7	104,2	95,2
24	Proizvodnja baznih metala	120,4	85,3	108,9	111,8
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	112,7	95,8	102,1	107,2
26	Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	116,7	100,8	95,9	88,3
27	Proizvodnja električne opreme	78,1	148,6	63,3	98,9
28	Proizvodnja mašina i uređaja, d.n.	102,6	113,4	122,9	113,2
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	104	52,8	84,8	85,8
31	Proizvodnja namještaja	129,8	64,1	114,6	112,0
32	Ostala prerađivačka industrija	84,4	77,4	123,2	55,6
33	Popravak i instaliranje mašina i opreme	85	93,5	103,9	95,4

U 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu skoro svi indeksi prerađivačke industrije bilježe smanjenje. Najveće smanjenje u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je u oblastima proizvodnja duhanskih proizvoda (88,8%), zatim proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa (33,2%) i proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda (29,7%).

Oblasti prerađivačke industrije koje su zabilježile rast u 2022. godini su proizvodnja kože i srodnih proizvoda, proizvodnja baznih metala, proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme, proizvodnja mašina i uređaja, proizvodnja namještaja i proizvodnja pića

4.3.1.3 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D)¹³

U 2018. godini, prema podacima FIA-e, u području proizvodnje, snabdijevanja električnom energijom, plinom, parom i klimatizacije, godišnje finansijske izvještaje predalo je 48 preduzeća. U izvještajnoj godini bilo je zaposleno 5.269 osoba, što je manje za 1,3% u odnosu na 2017. godinu.

U 2018. godini realizovano je 1.782 miliona KM prihoda što je za 14,7% manje nego prethodne godine, dok su ukupni poslovni rashodi iznosili 2.707 miliona KM i smanjeni su za 18,4% u odnosu na 2017. godinu.

Poslovni subjekti iz područja proizvodnje, snabdijevanja električnom energijom, plinom, parom i klimatizacije učestvuju sa 0,6% u ukupnom broju poslovnih subjekata na području Kantona Sarajevo i sa 4,7% učešća u ukupnom broju zaposlenih. Također, značajno je učešće od 9,5% u ukupnom prihodu i 18,6% u kapitalu koja su ostvarili poslovni subjekti na području Kantona Sarajevo. Ostvarena neto dobit u ovoj djelatnosti za 2018. godinu iznosi 5,8 miliona KM i u odnosu na prethodnu godinu bilježi znatan porast i to za 8 puta.

4.3.1.4 Građevinarstvo (F)¹⁴

Na području KS su sjedišta najvećih građevinskih kompanija u Federaciji BiH, a ukupno je u 2019. godini u ovoj djelatnosti bilo registrovano 904 pravnih lica, 64 jedinica u sastavu i 513 obrta. Zvanična statistika vrijednosti građevinskih radova za djelatnost građevinarstva vodi se samo na nivou Federacije BiH, zbog čega nedostaju detaljni statistički pokazatelji za građevinarstvo na nivou Kantona.

Oblast građevinarstva se statistički prati samo za državni nivo i nivo entiteta, tako da se ne može vršiti analiza u kantonalnim okvirima, iako je na Kantonu Sarajevo sjedište najjačih građevinskih kompanija u Federaciji BiH, pa i u državi.

Prema podacima FIA-e, u 2018. godini u sektoru građevinarstva u KS registrovano je 496 preduzeća, što je za 70 preduzeća, odnosno 16,4% više u odnosu na 2014. godinu. U 2018. godini u građevinarstvu je bilo zaposleno 6.117 osoba, što je za 15,3% manje nego 2014. godine.

Ostvareni prihodi za 2018. godinu su iznosili 768 miliona KM i u odnosu na 2014. godinu smanjeni su za 18,9% što ukazuje na smanjenu poslovnu aktivnost ovog područja. Poslovni rashodi su iznosili su 715 miliona i odnosu na 2014. godinu su smanjeni za 22,3%.

Poslovni subjekti iz oblasti građevinarstva učestvuju sa 6,5% u ukupnom broju poslovnih subjekata na području Kantona Sarajevo. Neto dobit ove djelatnosti u 2018. godini iznosila je 60,6 miliona KM i u odnosu na 2014. godinu bilježi povećanje i to za 18,1%. Učešće neto dobiti u ukupnoj neto dobiti na području Kantona Sarajeva iznosila je 5,8%, učešće prihoda 4,0% i rashodi 4,0%. U 2018. godini ostvaren je gubitak od 100,4 miliona KM što bilježi povećanje u odnosu na 2014. godinu čak 5,9 puta kad je

¹³ Finansijsko-informatička agencija (FIA)-podaci se odnose na 2018. godinu.

¹⁴ Finansijsko-informatička agencija (FIA)-podaci se odnose na 2018.godinu.

gubitak iznosio 17,9 miliona KM. Broj zaposlenih u ovoj oblasti učestvuje sa 5,5% u ukupnom broju zaposlenih na području Kantona Sarajevo.

4.3.1.5 Trgovina (G)¹⁵

U trgovini na malo, na području Kantona Sarajevo u 2019. godini, ostvareno je 3,4 milijarde KM prometa (bez PDV-a), što je za 2,5% više u odnosu na promet ostvaren u 2018. godini. Ova stopa je prije svega rezultat povećanja prometa od prodaje alkohola i drugih pića (19,9%), zatim hljeba i peciva (6,6%), motornih goriva i maziva (4,4%), ostalih živežnih namirnica (3,9%), te duhanskih proizvoda (1,5%). Od trgovačkih struka, u kojima je zabilježen pad prometa u maloprodaji u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu, izdvaja se pad prometa od 11,7% kod prodaje kozmetičkih proizvoda, zatim smanjenje prometa u nespecijalizovanim prodavnicama za 16,3%, smanjenje prometa od prodaje knjiga i časopisa za 19,7%, te pad prometa od 5,9% u apotekama i trgovinama sa medicinskim i ortopedskim proizvodima.

Trgovina je po broju zaposlenih, poslovnom prihodu i neto dobiti prva djelatnost u Kantonu Sarajevo, sa najvećim izdavanjima za javne potrebe na ime poreza i doprinosa. U trgovini na veliko i na malo u Kantonu Sarajevo u decembru 2019. godine, ukupno je bilo zaposleno 28.803 radnika, čija je prosječna neto plaća u istom mjesecu iznosila 897 KM, a u bruto iznosu sa doprinosima i porezom na plaću 1.384 KM. Nažalost, trgovina je jedna od privrednih grana sa najnižom prosječnom plaćom, koja je za 256 KM manja od prosječne isplaćene plaće u Kantonu Sarajevo u 2019. godini. U odnosu na godinu ranije, broj radnika u trgovinama u 2019. godini se povećao za 528 radnih mjesta (1,9%), dok je prosječna neto plaća viša za 56 KM.

U 2018. godini, u oblasti trgovine na veliko i malo, FIA-i je svoje završne finansijske izvještaje predalo 2.415 privredna subjekta, što je za 11,2% više u odnosu na 2014. godinu. U ovom sektoru je zaposleno 29.702 lica, što bilježi rast u odnosu na 2014. godinu za 19,0%.

U 2018. godini evidentirani su ukupni prihodi u iznosu od 9,3 milijarde KM, što je više za 9,4% u odnosu na 2014. godinu. Poslovni rashodi su iznosili su oko 9,1 milijarda KM i veći su za 8,1% u odnosu na 2014. godinu.

Prema ovim podacima poslovni subjekti iz oblasti trgovine imaju najveće učešće od 31,4% u ukupnom broju poslovnih subjekata na području Kantona Sarajevo. Učešće ukupnog prihoda ostvarenog na području Kantona Sarajevo iz oblasti trgovine je 49,7% i čini najveći dio ukupno ostvarenih prihoda, značajno učešće ove oblasti od 28,8% je i u ukupnoj neto dobiti ostvarenoj u Kantonu Sarajevo u 2018. godini. Ostvareni gubitak u 2018. godini iznosio je 302,8 miliona KM i u odnosu na 2014. godinu je veći čak 2,7 puta. Od ukupnog broja zaposlenih na području Kantona Sarajevo najviše je zaposleno u oblasti trgovine 29.702 ili 26,7% učešća.

4.3.1.6 Prijevoz i skladištenje (H)¹⁶

U 2018. godini, prema podacima FIA-e, u ovom sektoru je registrovano 286 preduzeća, što je manje za 1,4% u odnosu na prethodnu godinu. Broj zaposlenih iznosio je 10.827 i u odnosu na prethodnu godinu bilježi smanjenje za 0,6%..

U 2018. godini područje prijevoza i skladištenja je ostvarilo prihode u iznosu od 832,5 miliona KM, što je više za 5,5% u odnosu na 2017. u godinu. Poslovni rashodi su iznosili su 823 miliona i povećani su za 8,9% u odnosu na prošlu godinu.

¹⁵ Finansijsko-informatička agencija (FIA)- podaci se odnose na 2018. i 2019.godinu.

¹⁶ Finansijsko-informatička agencija (FIA)-podaci se odnose na 2018.godinu.

Prema ovim podacima poslovni subjekti iz oblasti prijevoza i skladištenja imaju učešće od 3,7% u ukupnom broju poslovnih subjekata na području Kantona Sarajevo. Također, značajno je učešće od 4,4% u ukupnom prihodu i 4,3% neto dobiti ostvarenoj na području Kantona Sarajevo. Broj zaposlenih u ovoj oblasti učestvuje sa 9,7% u ukupnom broju zaposlenih na području Kantona Sarajevo.

4.3.1.7 Turizam i ugostiteljstvo (I)¹⁷

Prema podacima Finansijsko-informatičke agencije¹⁸ registrovano je 338 preduzeća koja se bave djelatnošću pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) i u 2018. godini ostvarila su prihod od 194 miliona KM i rashod od 177 miliona KM. Ostvarena neto dobit u 2018. godini je veća u odnosu na 2017. godinu za 29,6%. Gubitak u 2018. godini je iznosio 41,3 miliona KM, što u odnosu na prethodnu godinu bilježi smanjenje za 10,0%. Broj zaposlenih u hotelijerstvu i ugostiteljstvu u 2018. je 3.848 i povećao se u odnosu na 2017. godinu za 1,3%.

Turizam je veoma značajan faktor razvoja ukupne svjetske ekonomije. Ova djelatnost učestvuje sa 3,8% u svjetskom BDP, turizam je sektor koji zapošljava najveći broj ljudi na svijetu (8,3% zaposlenih u svijetu), učestvuje sa 12% u svjetskom izvozu robe i usluga i apsorbira 9,4% ukupnih investicija u svijetu.

Kanton Sarajevo ima značajne resurse i aspiracije u turizmu, koji sve više postaje respektabilna privredna grana. Sarajevski kanton predstavlja veoma zanimljivu turističku top destinaciju, kao rezultat geografskog položaja, izuzetnih prirodnih ljepota, kulturnih, historijskih i multietničkih vrijednosti i prirodnih klimatskih uvjeta.

Prema podacima Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, u decembru 2022. godine, registrovano je ukupno 128 poslovne jedinice (hoteli, moteli, domaćinstva, pansioni i ostala prenoćišta) sa smještajnim kapacitetima, što je veće za 8,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 47. Osnovni podaci o turizmu u KS

Godina	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Broj smještajnih kapaciteta	171	94	118	128	108,5
Broj soba	6.053	4.810	5.268	5.159	97,9
Broj ležaja	13.529	10.873	12.192	13.097	107,4
Broj turista	667.756	136.304	339.370	568.570	167,5
Broj noćenja	1.309.113	274.973	800.846	1.191.016	148,7
Iskorištenost kapaciteta	26,5	6,9	18	24,9	138,3
Prosječna dužina boravka	2	2	2,4	2,1	87,5

Izvor: Izvještaj o turizmu na području KS; Zavod za planiranje razvoja KS; Federalni zavod za statistiku

Smještajni kapaciteti raspolažu sa 5.159 soba, što je za 2,1% manje nego prethodne godine. Povećanje u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu imaju sve općine, osim općine Vogošća koja je zabilježila smanjenje za 17,1%.

¹⁷ Detaljni Izvještaj o turizmu, vidjeti na stranici Zavoda za planiranje razvoja KS, Turizam na području KS u periodu od 2013-2022. godine.

¹⁸ Podaci nisu dostupni za 2019., 2020., 2021 i 2022. godinu

U smještajnim kapacitetima ima 13.097 ležaja, odnosno za 7,4% više nego prethodne godine. Povećanje u odnosu na prethodnu godinu bilježe sve općine na području KS.

Kanton Sarajevo u 2022. godini posjetilo je ukupno 568.570 turista, bilježi rast za 67,5% više posjeta nego u prethodnoj godini, pri čemu je povećanje broja stranih turista iznosilo za preko četiri puta više. Povećanje ukupnog broja turista u 2022. godini u odnosu na prethodnu godinu bilježe sve općine Kantona Sarajevo.

Turisti u 2022. godini su ostvarili ukupno 1.191.016 noćenja u Kantonu Sarajevo, što bilježi rast za oko četiri puta više nego u 2021. godini, a 48,7% više u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano po općinama, ukupan broj noćenja turista je povećan u svim općinama Kantona Sarajevo u 2022. godini u odnosu na 2021.

U Kantonu Sarajevo u 2022. godini iskorištenost kapaciteta iznosila je 24,9% i veća je od iskorištenosti u 2021. godini kada je iznosila 18,0%. Povećanje iskorištenosti kapaciteta u odnosu na prethodnu godinu bilježe sve općine Kantona Sarajevo, osim općina Novo Sarajevo, Vogošća i Trnovo.

U 2022. godini prosječna dužina boravaka turista u Kantonu Sarajevo je 2,1 i smanjena je u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano po općinama, u svim općinama je došlo do smanjenja prosječne dužine boravka turista.

Dolasci stranih turista prema zemlji prebivališta prikazuju da je u 2022. godini najveći broj turista bio iz Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE), čak 54.487 dolazaka. Broj turista iz Saudijske Arabije je 24.375 i bilježi najveće povećanje.

Turizam je jedna od strateških grana privrede Kantona Sarajevo i posebno je pogođen efektima pandemije u 2020. godini. Smanjen obim poslovanja u 2020. godini, kao i broj zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu uzrok je pandemije „COVID-19“. Drastičan rast broja turista u odnosu na 2020. godinu rezultirao je poboljšanjem epidemiološke situacije u 2021. godini i popuštanje mjera koje su uspostavljene zbog suzbijanja korona virusa (Covid-21).

4.3.1.8 IKT sektor – Informacije i komunikacije (J)¹⁹

Prema podacima FIA-e, broj pravnih lica u Kantonu Sarajevo u oblasti informacija i komunikacija u 2018. godini iznosio je 505 i bilježi povećanje u odnosu na prethodnu godinu za 5,2%. U 2018. godini u ovom sektoru je zaposleno 10.625 lica, što je za 5,1% veći broj zaposlenih nego u 2017. godini.

U 2018. godini ostvareni su prihodi u visini od 1.227 miliona KM, što je veće za 4,1% u odnosu na prethodnu godinu. Poslovni rashodi su iznosili su 1.152 miliona i veći su za 6,9% u odnosu na prošlu godinu.

Prema ovim podacima poslovni subjekti iz oblasti informacija i komunikacija imaju učešće od 6,6% u ukupnom broju poslovnih subjekata na području Kantona Sarajevo. Također, značajno je učešće od 11,3% u neto dobiti i 6,6% u ukupnom prihodu ostvarenom na području Kantona Sarajevo. Broj zaposlenih u ovoj oblasti učestvuje sa 9,5% u ukupnom broju zaposlenih na području Kantona Sarajevo.

¹⁹ Finansijsko-informatička agencija (FIA)- podaci se odnose na 2018.godinu.

4.3.1.9 Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (K)²⁰

U 2018. godini, prema podacima FIA-e, u ovom sektoru je registrovano 68 preduzeća, što bilježi smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 1,5%. Broj zaposlenih iznosio je 476 i u odnosu na prethodnu godinu broj zaposlenih se povećao za 45 ili 10,4%.

U 2018. godini područje finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja je ostvarilo prihode u iznosu od 67 miliona KM, i zabilježen je pad prihoda za razliku od 2017. godine i to za 6,9%. Poslovni rashodi su iznosili 55 miliona KM i bilježe smanjenje za 3,5% .

Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja prema rangu poslovne izvrsnosti bex indexa u cijelom posmatranom periodu posluju na granici dobrog i lošeg (0,00-1,00).

4.4 Komunalna privreda

4.4.1 Poslovanje kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i javnih komunalnih preduzeća²¹

Zbog značaja i nagomilanih problema komunalne privrede u Kantonu, posebno su dati osnovni elementi poslovanja kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i javnih komunalnih preduzeća (KJKP i JKP) u 2019., 2020., 2021. i 2022. godini. Kantonalna javna komunalna preduzeća u KS su: Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace i Gras, a javna komunalna preduzeća su: Vodostan Ilijaš, Komunalac Hadžići i JKP Trnovo, Trnovo.

Kantonalna javna komunalna preduzeća i komunalna javna preduzeća (KJKP i JKP) kontinuirano posluju u otežanim (teškim) uslovima poslovanja i taj trend se nastavlja iz godine u godinu. U svim izvještajima o poslovanju, preduzeća ističu neekonomske cijene usluga, visoke cijene ulaznih osnovnih materijala, otežanu naplatu, velika potraživanja, općenito slabu likvidnost i druge probleme koji se ponavljaju, a što utiče i na rezultat poslovanja. Pored svih ovih uzroka i dugogodišnjih neriješenih problema sva KJKP-a i JKP-a svoju osnovnu funkciju realizuju.

U narednoj tabeli dati su ukupni osnovni pokazatelji poslovanja KJKP i JKP od 2019. godine do 2022. godine.

Tabela 48. Osnovni pokazatelji poslovanja JKP-a u Kantonu Sarajevo

Elementi	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/ 2021
Ukupni prihodi (u 000 KM)	331.191	314.826	324.127	387.129	119,4
Ukupni rashodi (u 000 KM)	356.453	344.384	341.121	418.462	122,7
Dobit u poslovanju (u 000 KM)	6.707	8.082	7.721	7.295	94,5
Neto-dobit (u 000 KM)	5.768	7.791	6.877	6.265	91,1
Gubitak (u 000 KM)	31.969	37.640	24.715	38.628	156,3
Poslovna sredstva (u 000 KM)	1.615.047	1.619.536	1.577.527	1.516.888	96,2
Kapital (u 000 KM)	879.119	866.462	855.682	794.305	92,8
Prosječan broj zaposlenih na temelju sati rada	4.778	4.737	4.527	4.474	98,8
Sredstva iz budžeta KS (u 000 KM)	54.116	65.816	84.629	88.545	104,6

²⁰ Finansijsko-informatička agencija (FIA)

²¹ Detaljnije podatke o poslovanju komunalne privrede vidjeti na web. stranici Zavoda za planiranje razvoja KS: „Informacija o poslovanju kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i javnih komunalnih preduzeća za 2020“²¹

Komunalna preduzeća u KS u 2022. godini ostvarila su ukupan prihod od 387.129.695 KM koji je veći za 19,4% u odnosu na 2021. godinu. U istom periodu, ostvareni ukupni rashodi iznose 418.462.555 KM i veći su za 22,7% u odnosu na 2021. godinu.

Dobit u poslovanju na dan 31.12.2022. godine iznosi 7.295.977 KM koju su ostvarila skoro sva kantonalna javna komunalna preduzeća, osim Vodovoda i kanalizacije i Gras-a, a neto dobit ostvarena je u ukupnom iznosu od 6.265.040 KM. I dobit i neto dobit bilježe smanjenje u 2022. godini u odnosu na prošlu.

Gubitak na dan 31.12.2022. godine ostvarila su tri KJKP-a (Vodovod i kanalizacija, Komunalac i Gras) u iznosu 38.628.837 KM i veći je za 56,3% u odnosu na 2021. godinu. U ukupnom gubitku KJKP-a u 2022. godini, ostvareni gubitak KJKP Gras ima udio od 57,2% (22.095.632 KM).

Cijene komunalnih usluga bile su predmet brojnih analiza i u svim izvještajima preduzeća ističu da posluju po cijenama koje nisu dovoljne da pokriju troškove poslovanja i da se ne primjenjuje član 23. Zakona o komunalnim djelatnostima KS.

U toku 2022. godine u svim komunalnim preduzećima bilo je ukupno 4.474 zaposlenih na temelju sati rada. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 1,2%.

Ukupna poslovna sredstva (aktiva) javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2022. godine iznose 1.516.888.996, što je za 3,8% manje u odnosu na 2021. godinu.

Tabela 49. Indeksi 2022/2021. osnovnih pokazatelja poslovanja po KJKP i JKP u KS

R. br.	KJKP i JKP	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Dobit u poslovanju	Neto dobit	Gubitak	Poslovna sredstva	Kapital	Pros. broj zap. na t. sati rada	Prosječna mj. neto plaća.
1.	Vodovod i kanalizacija	104,9	102,3			93,2	98,9	98,1	93,4	102,2
2.	Sarajevogas	101,1	100,9	114,6	114,6		100,8	101,8	98,4	103,2
3.	Toplane	101,9	103,3	87,8	77,4		98,8		96,9	101,2
4.	Rad	105,4	105,2	671,4	485,2		99,8	99,9	96,4	99,5
5.	Park	103,7	96,6				100,9	101,3	89,7	102,9
6.	Pokop	108,5	110,5	88,4	90,8		97,5	113,3	119,9	85,2
7.	Tržnice i pijace	107,2	98,4				100,7	100,6	104,7	107,8
8.	Vodostan	97,4	104,8	38,9	38,9		127,4	103,3	102,5	99,7
9.	Komunalac	95,5	95,3	134,2	134,3		97,2	100,7	99,0	97,0
10.	Trnovo	111,9	95,5	951,4	951,4		123,9	124,5	105,0	106,1
11.	Gras	103,8	80,6			50,4	89,6		97,0	98,8
	Ukupno	103,0	99,1	95,5	88,3	65,7	97,4	98,8	99,1	99,8

Dinamičke promjene osnovnih pokazatelja poslovanja svih preduzeća date su preko indeksa 2022/2021. godine.

U periodu 2021.-2022. godine ukupni prihodi su uglavnom veći kod KJKP-a i JKP-a, osim u Tržnice i pijace, Pokopu i Grasu, gdje su ukupni prihodi smanjeni za 2,1% u Tržnice i pijace, 5,5% u Pokopu i 10,5% u Grasu u odnosu na prethodnu godinu.

Smanjenje rashoda u 2022. godini bilježe dva preduzeća: Pokop i Tržnice i pijace. Dok je rast rashoda ostvaren kod preduzeća Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Vodostan, Komunalac i Trnovo.

Dobit u poslovanju (dobit prije oporezivanja) ostvarila su sva preduzeća osim Vodovod i kanalizacija, Komunalac i GRAS.

Prosječna mjesečna plaća u 2022. godini u KJKP-a i JKP-a je povećana u odnosu na 2021. godinu, u Tržnicama i pijacama je smanjena za 3,4%, a u Vodostanu za 14,6%.

Kanton Sarajevo sufinansira komunalna preduzeća, u 2022. godini izdvojeno je iz Budžeta KS 88.545.698 KM za sva preduzeća, što je u odnosu na izdvajanja u 2021. više za 4,6%.

Tabela 50. Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda JKP-a

R. br.	JKP	Učešće Budžeta KS u ukupnim prihodima JKP-a (%)			
		2019	2020	2021	2022
1.	Vodovod i kanalizacija	5,3	5,0	4,5	5,0
2.	Sarajevogas	2,3	11,7	1,8	8,3
3.	Toplane	3,1	2,9	2,5	2,7
4.	Rad	16,2	18,6	17,5	16,5
5.	Park	51,1	68,4	85,9	68,8
6.	Pokop	39,2	5,4	20,9	22,1
7.	Tržnice i pijace	0	0	9,7	2,9
8.	Vodostan	21,3	21,6	10,7	8,9
9.	Komunalac	10,9	11,4	6,3	6,6
10.	Trnovo	46,4	49,1	11	16,6
11.	Gras	68,2	115,8	197,0	189,9
Ukupno		16,3	20,9	26,1	22,9

Sredstva budžeta u prihodima preduzeća, dominantna su kod GRAS-a, Sarajevogasa, Parka i Rada.

5. Društveni razvoj

5.1 Obrazovanje

Predškolsko obrazovanje

U Kantonu Sarajevo u 2022. godini, bilo je 77 predškolskih ustanova, dok je predškolskim obrazovanjem obuhvaćeno 7.567 djece Kantona Sarajevo.

U odnosu na 2021. godinu u Kantonu Sarajevo u 2022. može se uočiti povećanje broja predškolskih ustanova za 6,9% kao i povećanje broja djece obuhvaćene predškolskim obrazovanjem za 22,4%.

Tabela 51. Uporedni pokazatelji predškolskog obrazovanja

Područje	Ustanove					Broj djece				
	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
KS	61	68	72	77	106,9	5.001	5.454	6.183	7.567	122,4
FBiH	190	214	229	255	111,4	13.268	15.675	18.236	22.120	121,3
KS u FBiH (%)	32,1	31,8	31,4	30,2	96,0	37,7	34,8	33,9	34,2	100,9

Osnovno obrazovanje

Na početku 2022/2023. školske godine, na području Kantona Sarajevo djeluje 96 škola redovnog devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja sa 1.809 odjeljenja, koje pohađa 37.804 učenika i u kojima nastavu obavlja 3.050 (ukupan broj za redovnu, specijalnu i dopunsku nastavu) nastavnika. .

Tabela 52. Uporedni pokazatelji osnovnog obrazovanja (škole i odjeljenja)

Područje	škole				Indeks 2021/2022	odjeljenja				Indeks 2021/2022
	školska					školska				
	<u>2019</u> 2020	<u>2020</u> 2021	<u>2021</u> 2022	<u>2022</u> 2023		<u>2019</u> 2020	<u>2020</u> 2021	<u>2021</u> 2022	<u>2022</u> 2023	
KS	100	100	100	99	99,0	1.733	1.781	1.768	1.809	102,3
redovno	92	92	92	96	104,3	1.670	1.719	1.724		0,0
specijalno	4	4	4		0,0	63	62	44		0,0
dopunsko	4	4	4	3	75,0					
FBiH	1.107	1.097	1.090	1.081	99,2	9.442	9.464	9.435	9.447	100,1
redovno	1.042	1.031	1.021	1.036	101,5	9.310	9.340	9.319		
specijalno	21	21	22		0,0	132	124	116		0,0
dopunsko	44	45	47	45	95,7					
KS u FBiH (%)	9,0	9,1	9,2	9,2	99,8	18,4	18,8	18,7	19,1	102,2
redovno	8,8	8,9	9,0	9,3	102,8	17,9	18,4	18,5		
specijalno	19,0	19,0	18,2		0,0	47,7	50,0	37,9		
dopunsko	9,1	8,9	8,5	6,7	78,3					

Izvor:FZZS, u Biltenu nije praćen podatak, specijalnog i dopunskog obrazovanja.

Tabela 53. Uporedni pokazatelji osnovnog obrazovanja

Područje	učenici				Indeks 2022/2021	nastavnici				Indeks 2022/2021
	škola					škola				
	<u>2019</u> 2020	<u>2020</u> 2021	<u>2021</u> 2022	<u>2022</u> 2023		<u>2019</u> 2020	<u>2020</u> 2021	<u>2021</u> 2022	<u>2022</u> 2023	
KS	39.147	39.385	39.177	38.878	99,2	2.945	3.115	3.096	3.050	98,5
redovno	37.423	37.790	37.746	37.804	0,6	2.738	2.897	2.874	3.050	106,1
specijalno	253	253	268	244	309,7	82	92	91		0,0
dopunsko	1.471	1.342	1.163	830	71,4	125	126	131		0,0
FBiH	185.934	181.533	179.426	173.572	96,7	15.908	16.394	16.406	15.848	96,6
redovno	179.050	174.938	172.704	169.294	98,0	15.283	15.688	15.740	15.848	100,7
specijalno	492	451	509	492	96,7	146	170	156		0,0
dopunsko	6.392	6.144	6.213	3786	60,9	479	536	510		0,0
KS u FBiH (%)	21,05	21,7	21,8	22,4	102,6	18,5	19,0	18,9	19,2	102,0
redovno	20,90	21,6	21,9	0,1	0,7	17,9	18,5	18,3	19,2	105,4
specijalno	51,42	56,1	52,7	49,6	94,2	56,2	54,1	58,3		
dopunsko	23,01	21,8	18,7	21,9	117,1	26,1	23,5	25,7		

Izvor:FZZS, u Biltenu nije praćen podatak, nastavnika specijalnog i dopunskog obrazovanja.

U osnovnom obrazovanju Kantona Sarajevo u školskoj 2022/2023. godini u odnosu na 2021/2022., povećan je broj odjeljenja za 2,3%, dok je broj učenika manji za 0,8% i broj nastavnika za 1,5%, kao i broj škola za 1,0%, (FZZS).

Na početku školske 2022/2023. godine, u školama osnovnog obrazovanja na području Kantona Sarajevo ima ukupno 4.426 računara, od kojih 2.363 računara za učenike. Osnovne škole raspolažu sa 4.285 računara sa pristupom internetu, od kojih 2.265 za učenike.

Tabela 54. Opremljenost računarima u osnovnom obrazovanju

Godina	Područje	Broj		Broj računara		Broj računara za učenike	
		škola	učenika	ukupno	sa pristupom internetu	ukupno	sa pristupom internetu
2019	KS	100	39.147	3.629	3.468	1.932	1.859
	FBiH	1.107	185.934	12.429	9.857	8.129	6.034
2020	KS	100	39.385	3.947	3.843	2.077	2.012
	FBiH	1.097	181.533	13.097	10.702	8.491	6.509
2021	KS	100	39.177	4.389	4.256	2.188	2.166
	FBiH	1.090	179.426	13.614	11.518	8.693	6.995
2022	KS	99	38.878	4.426	4.285	2.363	2.265
	FBiH	1.081	173.572	14.030	12.202	8.594	7.094

U školama osnovnog obrazovanja u 2022. prosječan broj računara po školi je 44,7. Prosječan broj učenika po računaru je 16,5, dok broj učenika sa pristupom internetu iznosi 17,2.

Tabela 55. Osnovno obrazovanje, izvedeni pokazatelji (%)

Godina	Broj računara (ukupno)/ škole		Broj učenika/ računaru (za učenike)		Broj učenika/ pristup internetu (za učenike)	
	KS	FBiH	KS	FBiH	KS	FBiH
2019	36,3	11,2	20,3	22,9	21,1	30,8
2020	39,5	11,9	19,0	21,4	19,6	27,9
2021	43,9	12,5	17,9	20,6	18,1	25,7
2022	44,7	13,0	16,5	20,2	17,2	24,5

Srednje obrazovanje

Srednje obrazovanje se odvija kroz redovno srednje obrazovanje, specijalno srednje obrazovanje i vjerske škole. Na početku 2022/2023. školske godine, u Kantonu Sarajevo radi 41 škola srednjeg obrazovanja, 37 za redovno, 3 za specijalno srednje obrazovanje i 1 vjerska škola.

Škole pohađa 14.716 učenika, 14.128 redovno, 128 specijalno srednje obrazovanje i 460 učenika vjerske škole. Nastavu obavlja 1.651 nastavnik (ukupan broj nastavnika).

U toku školske 2022/2023. godine broj škola srednjeg obrazovanja u Kantonu Sarajevo u odnosu na 2021/2022. godinu je ostao isti, dok se broj odjeljenja povećao za 3,2%, broj nastavnika za 2,5% a broj učenika za 0,3% u odnosu na školsku godinu prije.

Tabela 56. Uporedni pokazatelji srednjeg obrazovanja (škole i odjeljenja)

Područje	škole					odjeljenja				
	škola				Indeks 2022/2021	škola				Indeks 2022/2021
	<u>2019</u> 2020	<u>2020</u> 2021	<u>2021</u> 2022	<u>2022</u> 2023		<u>2019</u> 2020	<u>2020</u> 2021	<u>2021</u> 2022	<u>2022</u> 2023	
KS	40	40	41	41	100,0	678	688	680	702	103,2
redovno	36	36	37	37	100,0	638	649	640	654	102,2
specijalno	3	3	3	3	100,0	24	23	24	32	133,3
Vjerske škole	1	1	1	1	100,0	16	16	16	16	100,0
FBiH	216	215	214	212	99,1	3.678	3.679	3.695	3.196	86,5
redovno	199	198	198	198	100,0	3.545	3.546	3.549	3.062	86,3
specijalno	11	11	10	8	80,0	50	48	61	47	77,0
Vjerske škole	6	6	6	6	100,0	83	85	85	87	102,4
KS u FBiH (%)	18,5	18,6	19,2	19,3	100,9	18,4	18,7	18,4	22,0	119,4

Tabela 57. Uporedni pokazatelji srednjeg obrazovanja (učenici i nastavnici)

Područje	učenici					nastavnici				
	škola				Indeks 2022/2021	škola				Indeks 2022/2021
	2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023		2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023	
KS	14.737	14.825	14.679	14.716	100,3	1.587	1.605	1.610	1.651	102,5
redovno	14.127	14.213	14.086	14.128	100,3	1.503	1.524	1.526		0,0
specijalno	121	127	128	128	100,0	53	50	53		0,0
Vjerske škole	489	485	465	460	98,9	31	31	31		0,0
FBiH	73.029	71.458	70.024	70.325	100,4	8.516	8.543	8.644	8.763	101,4
redovno	70.656	69.069	67.721	68.033	100,5	8.235	8.269	8.372		0,0
specijalno	234	247	195	166	85,1	82	79	74		0,0
Vjerske škole	2.139	2.142	2.108	2.126	100,9	199	195	198		0,0
KS u FBiH (%)	20,2	20,7	21,0	20,9	99,8	18,6	18,8	18,6	18,8	101,2

Izvor:FZZS, u Biltenu nije praćen podatak, nastavnika specijalnog i dopunskog obrazovanja.

Na početku školske 2022/2023. godine u školama srednjeg obrazovanja (redovno, specijalno i vjersko) na području Kantona Sarajevo ima ukupno 3.201 računar, od kojih 1.898 računara za učenike. Srednje škole raspolažu sa 3.097 računara sa pristupom internetu, od kojih 1.794 za učenike.

Tabela 58. Opremljenost računarima u srednjem obrazovanju

Godina	Područje	Broj		Broj računara		Broj računara za učenike	
		škola	učenika	ukupno	sa pristupom internetu	ukupno	sa pristupom internetu
2019	KS	40	14.737	2.282	2.069	1.519	1.333
	FBiH	216	73.029	8.805	7.382	6.301	5.068
2020	KS	40	14.825	2.670	2.511	1.752	1.638
	FBiH	215	71.458	9.191	8.036	6.528	5.552
2021	KS	41	14.679	2.958	2.844	1.871	1.779
	FBiH	214	70.024	9.798	8.627	6.686	5.712
2022	KS	41	14.716	3.201	3.097	1.898	1.794
	FBiH	212	70.325	10.446	9.290	6.986	6.039

Tabela 59. Srednje obrazovanje, izvedeni pokazatelji (%)

Godina	Broj računara(ukupno)/ škole		Broj učenika/ računaru (za učenike)		Broj učenika/ pristup internetu (za učenike)	
	KS	FBiH	KS	FBiH	KS	FBiH
2019	57,1	40,8	9,7	11,6	11,1	14,4
2020	66,8	42,7	8,5	10,9	9,1	12,9
2021	72,1	45,8	7,8	10,5	8,3	12,3
2022	78,1	49,3	7,8	10,1	8,2	11,6

U školama srednjeg obrazovanja prosječan broj računara po školi je 78,1. Prosječan broj učenika po računaru je 7,8, dok broj učenika/pristup internetu iznosi 8,2.

Visoko obrazovanje

U Sarajevu u 2022/2023. školskoj godini djeluje 31 visokoškolske ustanove, od toga je na Univerzitetu u Sarajevu 23 visokoškolskih ustanova, 5 su privatne visokoškolske ustanove i 3 vjerske visokoškolske ustanove.

U Sarajevu je u 2022/2023. upisano 26.196 studenata, od toga je na Univerzitetu u Sarajevu 22.147 studenata ili 84,5% (od čega je 17.950 redovnih ili 85,5%), dok je na privatnim visokoškolskim ustanovama upisano 2.099 studenta ili 8,1% (od čega je 2.005 redovnih ili 95,5%).

Tabela 60. Broj visokoškolskih ustanova, studenata i nastavnika

Područje	Školska godina	Broj ustanova	Upisani studenti	Nastavnici
KS	2019/20	32	25.997	2.050
	2020/21	31	26.008	
	2021/22	31	27.068	2.445
	2022/23	31	26.196	2332
	Indeks 20202/2021	100,0	96,8	95,4
FBiH	2019/20	92	55.914	6.798
	2020/21	92	55.835	6.903
	2021/22	92	55.577	6.858
	2022/23	92	53.618	7333
	Indeks 2022/2021	100,0	96,5	106,9

5.2 Socijalna zaštita

Socijalna zaštita je djelatnost usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i njihovih porodica u stanju socijalne potrebe. Materijalna pomoć se izdvaja na osnovu Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom (u daljem tekstu Zakon).

U toku 2022. godine registrirano je ukupno 27.326 korisnika prava za koje se izdvajaju finansijska sredstva po osnovu zakona, što predstavlja 6,5% stanovnika Kantona Sarajevo. U odnosu na 2021. godinu, povećan je broj korisnika oblika materijalne pomoći zaštite po osnovu zakona za 11,9%.

Tabela 61. Pregled korisnika socijalne zaštite, civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom, mjesečni prosjek

Kategorije	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Korisnici	30.550	25.351	24.419	27.326	111,9
Naknada u KM, mjesečno	4.939.330	5.106.998	5.078.773	8.353.588	164,5
Prosječno mjesečno po korisniku u KM	161,7	201,4	208,0	305,7	147,0

Najveći broj korisnika socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom je u općini Novi Grad, odnosno ukupno 7.752 korisnika materijalne pomoći zaštite po osnovu zakona što je u odnosu na 2021. godinu više za 13,2%. Sve kategorije bilježe povećanje broja korisnika u 2022. godini. Najveće povećanje u odnosu na prethodnu godinu bilježe općine Vogošća (19,5%) i Trnovo (13,2%)

Tabela 62. Broj korisnika oblika materijalne pomoći zaštite po osnovu zakona, mjesečni prosjek

Općina	Broj korisnika				
	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Stari Grad	2.813	2.386	2.308	2.518	109,1
Centar	3.079	2.756	2.584	2.850	110,3
Novo Sarajevo	3.785	3.264	3.143	3.373	107,3
Novi Grad	8.486	6.954	6.849	7.752	113,2
Ilidža	5.303	4.262	4.136	4.744	114,7
Hadžići	2.374	1.880	1.732	1.894	109,4
Vogošća	2.046	1.663	1.602	1.915	119,5
Ilijaš	2.283	1.830	1.681	1.809	107,6
Trnovo	271	251	235	266	113,2
Ukupno općine	30.440	25.246	24.270	27.121	111,7
Ostalo (ljekarske komisije)	110	105	149	205	137,6
Ukupno Kanton	30.550	25.351	24.419	27.326	111,9

Tabela 63. Godišnja finansijska sredstva oblika materijalne pomoći zaštite po osnovu zakona

Općina	Godišnja sredstva				
	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Stari Grad	4.912.020	5.042.028	4.904.124	7.860.228	160,3
Centar	6.782.772	7.198.812	6.773.988	11.097.576	163,8
Novo Sarajevo	8.061.756	8.147.496	8.164.884	13.105.428	160,5
Novi Grad	16.231.152	16.555.536	16.687.944	27.491.784	164,7
Ilidža	9.188.976	9.323.220	9.313.344	16.574.232	178
Hadžići	3.299.808	3.450.552	3.643.932	6.187.572	169,8
Vogošća	3.814.188	4.001.148	4.108.416	7.335.948	178,6
Ilijaš	3.371.976	3.772.260	3.484.920	5.957.340	170,9
Trnovo	375.096	459.324	417.684	709.224	169,8
Ukupno općine	56.037.744	57.950.376	57.499.236	96.319.332	167,5
Ostalo (ljekarske komisije)	3.234.216	3.333.600	3.446.040	3.923.724	113,9
Ukupno Kanton	59.271.960	61.283.976	60.945.276	100.243.056	164,5

Tabela 64. Korisnici oblika materijalne pomoći zaštite prema broju stanovnika

Općina	Broj korisnika/broj stanovnika (%)				
	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Stari Grad	7,9	6,7	6,7	7,4	109,9
Centar	5,8	5,1	4,9	5,4	110,8
Novo Sarajevo	5,9	5,1	5,0	5,4	107,7
Novi Grad	7	5,7	5,6	6,3	113,1
Ilidža	7,5	6,1	5,8	6,7	114,4
Hadžići	8,3	7,7	6,0	6,5	109,0
Vogošća	8,3	5,9	6,5	7,8	119,6
Ilijaš	11,1	8,9	8,1	8,7	107,3
Trnovo	20,6	19,4	14,0	15,5	110,2
Ukupno općine	7,2	6	5,8	6,5	111,8
Ukupno Kanton	7,3	6	5,8	6,5	111,5

U svim izdvajanjima za korisnike socijalne zaštite najveći iznos je doznačen korisnicima u općini Novi Grad (27,4%), zatim općinama Ilidža (16,5%) i Novo Sarajevo (13,0%).

Mjesečni prosjek realiziranih sredstava po korisniku u 2022. godini je 305,7 KM, a više od prosjeka je realizirano prema korisnicima zaštite porodice sa djecom (391,2 KM), prema korisnicima zaštite civilnih žrtava rata (275,8 KM) i korisnicima socijalne zaštite (179,6) je manje od prosjeka. Godišnji prosjek realiziranih sredstava po korisniku u KS je 3.668,4 KM.

Korisnici i sredstva socijalne zaštite

Prema evidenciji Javne Ustanove Kantonalni centar za socijalni rad, u KS je u 2022. godini bilo 30.619 korisnika socijalne zaštite po kategorijama evidentiranim u nadležnim općinskim službama socijalne zaštite, što je manje za 4,5% u odnosu na 2021. godinu.

Najveći broj korisnika je iz kategorije lica i porodice u stanju socijalne potrebe kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik zaštite. Ovih korisnika je 12.691 što čini oko 41,44% od ukupnog broja korisnika, a u odnosu na 2021. godinu broj ovih korisnika je smanjen za 13,3%. Evidentirano je 10.048 lica sa invaliditetom i lica ometena u fizičkom i psihičkom razvoju što čini 32,8% od ukupnog broja korisnika, kao i 2.588 korisnika iz kategorije lica i porodice koja bi svoju socijalnu sigurnost trebali ostvariti od primanja u skladu sa članom 8. Kantonalnog zakona, a ta primanja nisu dovoljna za podmirenje njihovih osnovnih životnih potreba, što iznosi 8,5% od ukupnog broja korisnika sa područja KS i broj ovih korisnika bilježi smanjenje u 2021. godini za 1,1%.

U 2022. godini kategorija korisnika lica sa društveno negativnim ponašanjem u odnosu na 2021. godinu bilježi povećanje za 7,8%. Kategorija lica izložena zlostavljanju i nasilju u porodici također bilježe povećanje za 4,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 65. Pregled kategorija korisnika socijalne zaštite KS

Kategorije Korisnici socijalne zaštite	Kanton Sarajevo				Indeks 2022/2021
	2019	2020	2021	2022	
Djeca bez roditeljskog staranja	276	286	304	348	114,5
Lica sa invaliditetom i lica ometena u fiz. i psih. razvoju	10.939	9.802	9.752	10.048	103,0
Djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama	814	815	844	822	97,4
Odgojno zanemarena djeca	308	322	326	399	122,4
Odgojno zapuštena djeca	152	167	134	155	115,7
Materijalno neobezbijeđena i za rad nesposobna lica	513	509	496	514	103,6
Stara lica bez porodičnog staranja	606	669	808	804	99,5
Lica sa društveno negativnim ponašanjem	676	899	902	972	107,8
Lica i porodice u stanju soc. potrebe kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik zaštite	4.531	12.415	14.644	12.691	86,7
Lica i porodice koja bi svoju socijalnu sigurnost trebali ostvariti od primanja u skladu sa članom 8. Kantonalnog zakona, a ta primanja nisu dovoljna za podmirenje njihovih osnovnih životnih potreba	4.616	2.849	2.617	2.588	98,9
Lica izložena zlostavljanju i nasilju u porodici	1.305	1.234	1.224	1.278	104,4
Ukupno	24.736	29.967	32.051	30.619	95,5

Visina prosječno mjesečnih realizovanih sredstava za korisnike socijalne zaštite u 2022. godini je 1.591.383KM i u odnosu mjesečni prosjek u 2021., veći je za 7,9% u odnosu na prethodnu godinu, ili ukupno u 2022. na godišnjem nivou je isplaćeno 19.096.596KM.

Najveći iznos sredstava je realiziran u okviru smještaja u ustanove socijalne zaštite (694.969KM) što čini 43,7% ukupno realiziranih sredstava u okviru socijalne zaštite i ukupan broj izdvojenih sredstava za ovu kategoriju u odnosu na 2021. godinu je povećan za 8,4%.

Stavka sa značajnim učešćem je dodatak za njegu i pomoć od druge osobe i novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe za stara i nemoćna lica i čini 10,0% odnosno 159.639 KM od ukupno realiziranih sredstava.

Tabela 66. Korisnici socijalne zaštite, materijalni oblici

Materijalni oblici socijalne zaštite	Korisnici				
	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Stalna novčana pomoć	506	505	506	498	98,4
Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe	1.798	1.685	1.549	1.385	89,4
Jednokratna novčana pomoć	74	88	110	118	107,3
Izuzetna novčana pomoć	34	34	44	55	125,0
Osposobljavanje za život i rad	454	463	480	471	98,1
Smještaj u drugu porodicu	51	62	72	81	112,5
Smještaj u ustanove socijalne zaštite	879	876	885	850	96,0
Zdravstvena zaštita	1.970	1.962	2.107	2.215	105,1
Subvencioniranje troškova grijanja	566	896	494	436	88,3
Subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa	7	8	8	7	87,5
Narodne kuhinje	3148	2.847	2729	2543	93,2
Ostali korisnici	106	102	147	203	138,1
Ukupno	9.593	9.528	9.131	8.862	97,1

Izvor: Izvještaj o stanju u oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2022. godini

Tabela 67. Sredstva socijalne zaštite, materijalni oblici, mjesečni prosjek

Materijalni oblici socijalne zaštite	Sredstva (KM)				
	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Stalna novčana pomoć	97.355	104.603	109.278	154.229	141,1
Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe	172.805	176.999	173.073	159.639	92,2
Jednokratna novčana pomoć	9.241	11.351	15.470	17.603	113,8
Izuzetna novčana pomoć	8.223	9.096	12.763	16.321	127,9
Osposobljavanje za život i rad	57.797	64.317	71.209	71.175	100,0
Smještaj u drugu porodicu	21.397	28.493	32.898	35.143	106,8
Smještaj u ustanove socijalne zaštite	654.268	635.486	641.103	694.969	108,4
Zdravstvena zaštita	40.213	39.232	41.293	44.307	107,3
Subvencioniranje troškova grijanja	123.556	226.633	125.620	110.260	87,8
Subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa	8.337	10.118	10.016	11.513	114,9
Narodne kuhinje	94.211	108.296	102.783	122.270	119,0
Ostali korisnici	136.069	134.876	139.609	153.955	110,3
Ukupno	1.423.472	1.549.500	1.475.115	1.591.383	107,9

Tabela 68. Korisnici i sredstva socijalne zaštite, materijalni oblici, mjesečni prosjek

Materijalni oblici socijalne zaštite	Prosijek po korisniku (KM)				
	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Stalna novčana pomoć	192	207	216	310	143,4
Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe	96	105	112	115	102,9
Jednokratna novčana pomoć	125	129	141	149	105,8
Izuzetna novčana pomoć	242	268	290	297	102,3
Osposobljavanje za život i rad	127	139	148	151	102,1
Smještaj u drugu porodicu	420	460	457	434	94,9
Smještaj u ustanove socijalne zaštite	744	725	724	818	112,9
Zdravstvena zaštita	20	20	20	20	100,0
Subvencioniranje troškova grijanja	218	253	254	253	99,6
Subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa	1.191	1.265	1.252	1.645	131,4
Narodne kuhinje	30	38	38	48	126,5
Ostali korisnici	1284	1.322	950	758	79,8
Ukupno	148	163	162	180	110,8

Kada se posmatra prosjek po korisniku, u 2022. godini, realizirana sredstva po korisniku iznose za subvencioniranje troškova dženaza/sahrana/ukopa (1.645 KM) što je u odnosu na prethodnu godinu povećano za 31,4%, smještaj u ustanove socijalne zaštite (818 KM) i smještaj u drugu porodicu (434 KM).

Korisnici i sredstva u kategoriji civilne žrtve rata

Na području Kantona Sarajevo u 2022. godini evidentirano je prosječno mjesečno 4.002 korisnika u kategoriji civilnih žrtava rata koji su ostvarili prava na materijalne pomoći. U odnosu na 2021. godinu broj ovih korisnika je smanjen za 3,6%. Najviše korisnika svoja prava ostvaruju u okviru porodične (1.346) i lične invalidnine (1.409).

Na ime materijalnih prava korisnicima je isplaćeno 1.104.042KM. Prosječno realizirana sredstva po korisniku su 275,8KM.

Korisnici i sredstva u kategoriji zaštite porodica sa djecom

U Kantonu Sarajevo u 2022. godini evidentirano je 14.462 korisnika u kategoriji zaštite porodica sa djecom koji ostvaruju prava na materijalnu pomoć, te je na ime materijalnih prava korisnicima je isplaćeno 5.658.163 KM, što po korisniku iznosi 391,2 KM.

U odnosu na 2021. godinu broj ovih korisnika je povećan za 29,9%, a iznos sredstava po korisniku je povećan za čak 77,7%.

5.2.1 Boračka zaštita

Boračka zaštita

Na temelju primjene Federalnih propisa i propisa Kantona Sarajevo ukupno je bilo 17.248 korisnika boračko invalidske zaštite, lične i porodične invalidnine. U odnosu na 2021. godinu, broj korisnika je smanjen za 2,2%.

Tabela 69. Pregled korisnika lične i porodične invalidnine, u KS

Godina	Lična invalidnina	Porodična invalidnina	Ukupno
2019	8.793	9.767	18.560
2020	8.720	9.638	18.358
2021	8.367	9.267	17.634
2022	8.192	9.056	17.248
Index 2022/2021	97,9	97,7	97,8

U strukturi korisnika, 9.056 (52,5%) su korisnici porodične invalidnine, 8.192 (47,5 %) korisnika lične invalidnine. Prema evidenciji Kantonalne službe za zapošljavanje krajem 2022. godine na području Kantona Sarajevo evidentirano je 7.642 demobilisana vojna obveznika. U odnosu na 2021. godinu, smanjen je broj ukupno registrovanih nezaposlenih, demobilisanih vojnih obveznika za 4,2%.

Tabela 70. Registrovana nezaposlenost-demobilisani vojni obveznici, u KS

Godina	Demobilisani	Članovi porodice poginulih	RVI	Ostali invalidi	Ukupno
2019	5.629	1.030	595	1.176	8.430
2020	5.733	992	615	1.228	8.568
2021	5.388	949	586	1.188	8.111
2022	5.162	850	563	1.067	7.642
Indeks 2022/2021	95,8	89,5	96,1	89,8	94,2

Izvor: JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo, decembar 2021.

Među demobilisanim vojnim obveznicima najviše je demobilisanih boraca (67,5%), zatim ostali invalidi (14,0%), članovi porodice poginulih (11,1%) i RVI (7,4%).

5.2.2 Socijalno uključivanje

Nezaposleni

Stopa nezaposlenosti u odnosu na radnu snagu je visoka i ona u 2022. godini iznosi 26,2%. Stvarna nezaposlenost se sigurno razlikuje od registrovane. Među nezaposlenim se vodi armija zaposlenih na neformalnom (sivom) tržištu, koji imaju neke prihode, ali bez penzionog i zdravstvenog osiguranja.

Tabela 71. Zaposleni i nezaposleni u KS, od 2019-2022., kraj godine

Godina	Zaposleni	Nezaposleni	Zaposleni/ nezaposleni	Stopa nezaposlenosti
2019	152.394	58.746	2,6	27,8
2020	150.451	63.496	2,4	29,7
2021	152.576	57.965	2,6	27,5
2022	156.488	55.506	2,8	26,2
Indeks 2022/2021	102,6	95,8	107,1	95,1

Izvor: Zaposlenost, nezaposlenost i plaće u FBiH, Statistički Bilten, Federalni Zavod za statistiku

Odnos broja zaposlenih prema nezaposlenima u 2022. je 2,8 i povećao se u odnosu na 2021. godinu. Broj nezaposlenih osoba u 2022. godini se smanjio u odnosu na 2021. godinu za 4,2%, dok se broj zaposlenih osoba povećao za 2,6%.

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, novčanu naknadu je u 2022. godini koristilo 2.476 nezaposlenih lica, odnosno 5,4% od ukupno nezaposlenih lica u KS. Pravo na zdravstveno osiguranje koristilo je 45.531 lica (0,6% manje u odnosu na prethodnu godinu).

Tabela 72. Korisnici novčane naknade i zdravstvenog osiguranja u KS

Godine	Korisnici novčane naknade		Korisnici zdravstvenog osiguranja		Ukupno korisnici	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
2019	2.583	1.290	45.206	27.541	47.789	28.831
2020	3.619	1.864	49.863	30.140	53.482	32.004
2021	2.357	1.116	45.801	27.671	48.158	28.787
2022	2.476	1.202	45.531	26.154	45.531	27.356
Indeks 2022/2021	105,0	107,7	99,4	94,5	94,5	95,0

Izvor: JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo, decembar 2022.

U 2022. godini evidentno je smanjenje broja korisnika zdravstvenog osiguranja, dok je broj korisnika novčane naknade po osnovu nezaposlenosti u KS u odnosu na 2021. godinu se povećao za 5%.

Mladi

U 2022. godini je bilo 11.120 nezaposlenih mladih (životna dob od 15-30 godina starosti) sa učešćem od 20,0% u ukupnom broju nezaposlenih osoba.

Tabela 73. Nezaposlena lica od 15-30 godina starosti u KS, kraj godine

Godina	Nezaposleni		
	Ukupno 15-30 godina starosti	Ukupno nezaposleni	Učešće mladih u nezaposlenim (%)
2019	13.098	58.746	22,3
2020	14.749	63.496	23,2
2021	12.312	57.965	21,2
2022	11.120	55.506	20,0
Indeks 2022/2021	90,3	95,8	94,3

Izvor: Bilten Statistički pregled decembar/prosinac 2022. godine; Javna Ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“, Sarajevo januar/siječanj 2023. godine

Ukupan broj nezaposlenih mladih u 2022. godini se smanjio za 9,7% kao i broj ukupno nezaposlenih za 4,2%. U ukupno nezaposlenim sa VSS, mladi imaju učešće koje se kreće od 34,0% u 2021. godini, dok je u 2022. broj nezaposlenih mladih sa VSS smanjen na 31,0% ili 407 lica.

Tabela 74. Broj nezaposlenih lica od 15-30 godina starosti po kvalifikaciji, u KS, kraj godine

Nezaposleni		VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV	Ukupno
2019	od 15-30 godina	2.859	3	6.120	0	28	2.709	19	1.360	13.098
	Ukupno	7.887	579	18.564	271	261	15.009	276	15.899	58.746
2020	od 15-30 godina	3.450	3	6.742	0	20	3.092	23	1.419	14.749
	Ukupno	9.521	603	20.241	250	249	16.304	281	16.047	63.496
2021	od 15-30 godina	2.879	4	5.548	0	11	2.628	21	1.220	12.311
	Ukupno	8.480	560	18.447	214	204	15.060	260	14.740	57.965
2022	od 15-30 godina	2.472	8	5.019	0	19	2.449	24	1.129	11.120
	Ukupno	8.002	528	17.661	192	194	14.541	243	14.145	55.506

Izvor: Statistički pregled decembar/prosinac 2022. godine; Javna Ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“

Rodna ravnopravnost

U ukupnom broju zaposlenih lica u Kantonu Sarajevo, žene predstavljaju udio od 47,0%. Broj zaposlenih žena se povećao za 4,7%. S druge strane, smanjio se broj nezaposlenih žena za 2,9% u 2022. godini u odnosu na 2021. u Kantonu Sarajevo.

Tabela 75. Zaposleni i nezaposleni u KS po polu, godišnji prosjek

Godine	Broj zaposlenih			Broj nezaposlenih			Stopa nezaposlenih u %		
	Ukupno	Žene	% žena	Ukupno	Žene	% žena	Ukupno	Muškaraca	Žena
2019	152.394	69.644	45,7	58.746	36.879	62,8	27,8	39,2	33,0
2020	150.451	68.767	45,7	63.496	39.241	61,8	29,7	38,2	32,1
2021	152.576	70.226	46,0	57.965	35.743	61,7	28,8	39,1	33,4
2022	156.488	73.513	47,0	55.506	34.701	62,5	26,5	39,0	34,5
Indeks 2022/2021	102,6	104,7	102,1	95,8	97,1	101,4	92,0	99,7	103,5

Izvor: Zaposlenost, nezaposlenost i plaće 2022. godina; Federalni zavod za statistiku

Posmatrano prema spolu, u KS više je nezaposlenih muškaraca nego žena. Stopa nezaposlenosti muške radne snage iznosi 39,0% i veća je od stope nezaposlenosti žena koja iznosi 34,5%.

5.3 Zdravstvo

Vitalne karakteristike stanovništva Kantona Sarajevo

U 2022. godini stopa nataliteta je bila 9,8 promila i veća je za 3,2% u odnosu na prethodnu godinu, dok je stopa mortaliteta iznosila 11,5 promila i manja je za 22,3%, što rezultira prirodnim priraštajem od negativnih 1,6 promila, koji je preko 3 puta manji u odnosu na prethodnu godinu.²²

Tabela 76. Prirodno kretanje stanovništva u KS period 2019-2022. (%)

Godina	Natalitet	Mortalitet	Dojenačka smrtnost	Prirodni priraštaj
2019	10,3	10,5	9,9	-0,3
2020	9,9	12,5	5,5	-2,5
2021	9,5	14,8	4,2	-5,3
2022	9,8	11,5	6,5	-1,6
Indeks 2022/2021	103,2	77,7	154,8	30,2

Vrijednost stope dojenačke smrtnosti je 6,5 promila u 2022. godini što je kategorija vrlo niskog dojenačkog mortaliteta.

Morbiditet (opći)

Ukupan broj oboljenja u Kantonu Sarajevo u 2022. godini je iznosio 656.067 što ukazuje na povećanje broja oboljelih za 138.005 u odnosu na 2021. godinu.

Vodeća oboljenja stanovništva u okviru općeg morbiditeta u Kantonu Sarajevo u 2022. godini su: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva sa ukupno 141.720 oboljelih, hipertenzivna oboljenja sa

²² Podaci o vitalnoj statistici računati su na temelju broja stanovnika iz Popisa 2013. godine, pa se mogu razlikovati od podataka u drugim publikacijama.

ukupno 43.358 oboljelih, akutni bronhitis i bronhiohitis sa ukupno 28.302 oboljelih, COVID 19 sa ukupno 35.859 oboljelih, druga oboljenja gornjeg respiratornog trakta sa 24.195 oboljelih, otitis media i drugi poremećaji srednjeg uha i mastoida sa 22.834 oboljelih, druga oboljenja respiratornog sistema sa 19.062 oboljelih, oboljenja oka i adneksa 18.300 oboljelih, cistitis sa 18.169 oboljelih, druge dorzopatije sa 15.778 oboljelih, i ostala oboljenja i stanja evidentirana su kod ukupno 383.042 oboljela.

Zdravstvena zaštita

Na području Kantona Sarajevo zdravstvena djelatnost je organizovana i provodi se na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite.

Primarna zdravstvena zaštita u Kantonu Sarajevo

Djelatnost primarne zdravstvene zaštite u Kantonu Sarajevo je organizovana kroz rad JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo sa 9 organizacionih jedinica na području devet općina Kantona Sarajevo, zatim kroz rad JU "Apoteke Sarajevo", kroz rad 9 zavoda za zdravstvenu zaštitu: Zavod za hitnu medicinsku pomoć, Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva, Zavod za zaštitu zdravlja studenata, Zavod za medicinu rada, Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika FDS, Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika MUP-a, Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika u saobraćaju, Zavod za sportsku medicinu i HE službe Zavoda za javno zdravstvo KS, dok se u privatnom sektoru pruža kroz rad određenih privatnih ambulanti (opće medicine, kućnog liječenja). JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo i zavodi za zdravstvenu zaštitu pružaju zdravstvene usluge primarnog nivoa, ali i dio usluga vanbolničke specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite.

Opšta/porodična/obiteljska medicina je osnovna disciplina u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i kamen temeljac mnogih zdravstvenih sistema u Evropi. Porodičnu medicinu u 2022. godini je pružalo ukupno 223 radnih timova, te na jedan radni tim u prosjeku dolazi 1.881 stanovnika KS, što je smanjenje u odnosu na situaciju u 2021. godini (217 timova porodične medicine, na jedan tim u prosjeku dolazilo 1.934 stanovnika KS).

Tabela 77. Pregled timova porodične medicine po općinama

Općine	Stanovništvo					Broj timova porodične medicine				
	2019	2020	2021	2022	Index 2022/2021	2019	2020	2021	2022	Index 2022/2021
Stari Grad	35.385	34.758	34.357	34.107	99,3	19	19	18	19	105,6
Centar	53.368	54.350	52.702	52.470	99,6	31	29	48	42	87,5
Novo Sarajevo	64.077	63.133	63.064	62.813	99,6	31	31	37	40	108,1
Novi Grad	122.049	120.943	122.479	122.614	100,1	51	51	52	57	109,6
Grad Sarajevo	274.879	273.184	272.602	272.004	99,8	132	130	155	158	101,9
Ilidža	70.536	69.258	71.098	71.277	100,3	26	28	23	26	113,0
Vogošća	28.524	28.987	29.093	29.200	100,4	10	11	14	14	100,0
Hadžići	24.638	26.444	24.573	24.558	99,9	11	12	12	12	100,0
Ilijaš	20.603	21.657	20.723	20.785	100,3	7	7	10	10	100,0
Trnovo	1.316	1.642	1.673	1.719	102,7	4	4	3	3	100,0
Kanton Sarajevo	420.496	421.172	419.762	419.543	99,9	190	192	217	223	102,8

Izvor Studija o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo, Zavod za javno zdravstvo KS, obrada ZPR KS

Tabela 78. Pregled stanovnika kroz timove porodične medicine po općinama

Općine	Stanovnik/tim				
	2019	2020	2021	2022	Index 2022/2021
Stari Grad	1.862	1.829	1.909	1.795	94,0
Centar	1.722	1.874	1.098	1.249	113,8
Novo Sarajevo	2.067	2.037	1.704	1.570	92,1
Novi Grad	2.393	2.371	2.355	2.151	91,3
Grad Sarajevo	2.082	2.101	1.759	1.722	97,9
Ilidža	2.713	2.474	3.091	2.741	88,7
Vogošća	2.852	2.635	2.078	2.086	100,4
Hadžići	2.240	2.204	2.048	2.047	99,9
Ilijaš	2.943	3.094	2.072	2.079	100,3
Trnovo	329	411	558	573	102,7
Kanton Sarajevo	2.213	2.194	1.934	1.881	97,3

Izvor: Studija o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo, Zavod za javno zdravstvo KS, obrada ZPR KS

Podaci ukazuju na neadekvatnu raspoređenost timova i neravnomjernost pokrivenosti stanovništva timovima porodične medicine u Kantonu Sarajevo. Općina Novi Grad kao najbrojnija općina susreće se sa problemima nedostatka porodičnih timova kao i općina Ilidža.

Sekundarna zdravstvena zaštita u Kantonu Sarajevo

Djelatnost specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite još uvijek je organizovana kao bolnička specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita u javnom sektoru i kao vanbolnička specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita u javnom i privatnom sektoru.

Tabela 79. Posteljni kapaciteti u bolničkim zdravstvenim ustanovama u Kantonu Sarajevo

Indikatori resursa bolničke zdravstvene zaštite	Broj postelja				Indeks 2022/2021	Broj postelja/100.000 stanovnika				Indeks 2022/2021
	2019	2020	2021	2022		2019	2020	2021	2022	
Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš"	333	303	358	369	103,1	79,2	71,9	85,3	88,0	103,1
KCUS	1472	1.497	1.516	1.660	109,5	350,1	355,4	361,3	395,7	109,5
Psihijatrijska bolnica	70	70	70	70	100,0	16,6	16,6	16,7	16,7	100,0
Zavod za alkoholizam i druge toksikomanije	15	15	15	15	100,0	3,6	3,6	3,6	3,6	100,0
Ukupno	1.890	1.885	1.959	2.114	107,9	449,5	447,6	466,9	503,9	107,9

Izvor: Studija o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo, Zavod za javno zdravstvo KS

Ukupni posteljni kapaciteti zdravstvenih ustanova koje su pružale bolničku zdravstvenu zaštitu stanovništvu Kantona Sarajevo i stanovništvu Federacije BiH koje je gravitiralo Univerzitetском kliničkom centru Sarajevo u 2022. godini iznosio je 2.114 postelja, dok je broj bolničkih postelja na 100.000 stanovnika u 2022. godini za Kanton Sarajevo iznosio je 503,9

Ljudski resursi u zdravstvu

U Kantonu Sarajevo u 2022. godini u javnom sektoru zdravstvene djelatnosti bilo je ukupno 7.786 zaposlenih što je smanjeno za 0,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Broj ljekara u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u odnosu na prethodnu godinu veći je za 3,8%, dok je broj stomatologa povećan za 0,7%. Broj pacijenata koji se dodjeljuju jednom doktoru porodične medicine je smanjen za 3,7% u odnosu na 2021. godinu. U 2022. godini evidentirano je, 0,7% manje stanovnika na jednog stomatologa nego što je to bio slučaj u 2021. godini.

Tabela 80. Ljekari i stomatolozi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u KS

Godina	Broj ljekara u primarnoj ZZ	Broj stomatologa	Broj stanovnika na 1 ljekara	Broj stanovnika na 1 stomatologa
2019	554	120	759	3.504
2020	625	120	674	3.510
2021	606	149	692	2.816
2022	629	150	667	2.797
Index 2022/2021	103,8	100,7	96,3	99,3

Izvor: Studija o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo, Zavod za javno zdravstvo KS

Privatni sektor u zdravstvenoj zaštiti²³

Na području Kantona Sarajevo registrovane su sljedeće zdravstvene ustanove u privatnom sektoru: 83 specijalističke ordinacije i 42 zdravstvene ustanove tipa poliklinike, centra, zavoda i lječilišta, 3 specijalne bolnice i ambulante opće medicine i kućnog liječenja. U privatnom stomatološkom sektoru registrovano je ukupno 191 privatnih stomatoloških zdravstvenih ustanova, od čega je 141 ordinacija, 5 privatne zdravstvene ustanove - PZU, 27 specijalističkih ordinacija, od toga 3 ordinacije sa ortodontskim laboratorijem i 18 zubotehnička laboratorija i 131 apoteka (privatne apoteke i privatne zdravstvene ustanove-apoteke sa ograncima).

Za pružanje usluga porodične medicine u privatnim zdravstvenim ustanovama u periodu januar- decembar 2022. godine izdvojena su sredstva u iznosu od 381.236 KM, što je 89% planiranih sredstava za 2022. godinu i 10% više u odnosu na isti period prethodne godine.

Osigurana lica

Prema evidenciji Zavoda zdravstvenog osiguranja KS na dan 31.12.2022. godine na obavezno zdravstveno osiguranje bilo je prijavljeno 428.090 osiguranih lica, što je za 0,8% više osiguranika u odnosu na stanje iskazano na isti dan prethodne godine.

U strukturi osiguranih lica 317.331 su osiguranici (nosioci osiguranja) ili 74,1%, a članova porodica osiguranika je 110.759 ili 25,9%.

Tabela 81. Osigurana lica u Kantonu Sarajevo

Naziv	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022.	Učešće %	Indeks 2022/2021
Broj nosilaca osiguranja	312.122	311.639	313.494	317.331	74,1	101,2
Broj osiguranih članova porodice	115.147	112.140	111.152	110.759	25,9	99,6
Ukupno	427.269	423.779	424.646	428.090	100	100,8

Izvor: Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2021. godinu.

²³ Podaci za 2022. godinu nisu dostupni

Tabela 82. Pregled broja osiguranika po osnovama osiguranja

Osnov osiguranja	Osiguranici 31.12.				Indeks 2022/2021	Učešće, 31.12 (%)			
	2019	2020	2021	2022		2019	2020	2021	2022
Radni odnos	146.626	214.433	219.392	222.723	101,5	47	50,6	51,7	52,0
Penzioneri	106.393	124.581	127.469	130.574	102,4	34,1	29,4	30	30,5
Nezaposlena lica	45.509	71.608	66.512	63.478	95,4	14,6	16,9	15,7	14,8
Osiguranje ličnim sredstvima	1.181	1.433	1.267	1.243	98,1	0,4	0,3	0,3	0,3
Ostali	12.413	11.724	10.006	10.072	100,7	4	2,8	2,4	2,4
Ukupno	312.122	423.779	424.646	428.090	100,8	100	100	100	100

Izvor: Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2022. godinu.

Od ukupnog broja osiguranika nosioca osiguranja su: 222.723 osiguranika u radnom odnosu, što je za 1,5% više u odnosu na isti period prethodne godine i čini 52% osiguranika, a 130.574 osiguranika su penzioneri što je za 2,4% osiguranika više u odnosu na isti period prethodne godine i čini 30,5% od ukupnog broja osiguranika.

5.4 Kultura

Kultura je društvena snaga koja generira opći društveni dinamizam i kreativnost i zbog toga igra važnu ulogu u definiranju vrijednosti jednog društva. Kultura je kvalitet života i sredstvo ukupnog trajnog i održivog razvoja. Danas se cijela država i Kanton Sarajevo suočavaju sa kompleksnim ekonomskim i socijalno-političkim problemima tako da veoma malo energije i sredstava ostaje na raspolaganju kulturi.

Zahvaljujući podršci Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo u izvještajnom periodu su nesmetano nastavile rad javne ustanove kulture, ne samo one kojima je osnivač Kanton Sarajevo, već i javne ustanove od državnog značaja /Zemaljski muzej BiH, Historijski muzej BiH, Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti BiH, Kinoteka BiH, Biblioteka za slijepa i slabovidna lica BiH, Umjetnička galerija BiH/ kojima je to jedini siguran izvor finansiranja. Inače, u posmatranom periodu, Ministarstvo je poduzelo neophodne aktivnosti kako bi se u narednom periodu riješilo stabilnije funkcioniranje i finansiranje ustanova od državnog značaja.

Ministarstvo je značajnije podržalo rad nacionalnih kulturno-prosvjetnih društava: BZK Preporod, HKD Napredak, SPKD Prosvjeta, te umjetničkih udruženja poput Udruženja filmskih radnika u BiH, Udruženja likovnih umjetnika u BiH, Udruženja likovnih umjetnika primijenjene umjetnosti u BiH, Društvo pisaca BiH, PEN centra i dr..

Ministarstvo je u izvještajnom periodu raspisalo javni poziv za sufinansiranje projekata iz oblasti kulture na koji je apliciralo više stotina subjekta (fondacije, organizacije, udruženja, javne ustanove, privredna društva, pojedinci – umjetnici), a posebno filmskih producenata u cilju obezbijedenja finansijske podrške za projekte u ovoj oblasti. Za raspodjelu sredstava iz tekućih grantova kulture Ministarstvo je raspisalo Javni poziv za predlaganje projekata kulture i sporta radi sufinansiranja iz sredstava Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo za 2022. godinu na koji se javilo 268 subjekta kulture sa više od 320 projekata iz oblasti kulture. Raspodjela sredstava za ove namjene vršena je po osnovu Uredbe o dodjeli transfera neprofitnim organizacijama i pojedincima iz Budžeta Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 22/21 i 13/22) i Pravilnika o procedurama i kriterijima za izbor korisnika sredstava tekućih grantova Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo za oblast kulture i umjetnosti („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 22/21), a u skladu sa finansijskim

mogućnostima iskazanim u Programu utroška sredstava tekućih transfera utvrđenim Budžetom Kantona Sarajevo. Ministarstvo je za projekte u oblasti kulture utrošilo 5.611.377,64 KM.

Ministarstvo je raspisalo Javni poziv za predlaganje projekata za sufinansiranje proizvodnje dugometražnog filma, kratkog filma i razvoj dramskih serija iz sredstava Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo za 2022. godinu na koji se javilo 25 subjekta kulture sa 45 projekata iz oblasti filmske produkcije. Raspodjela sredstava za ove namjene vršena je po osnovu Uredbe o dodjeli transfera neprofitnim organizacijama i pojedincima iz Budžeta Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 22/21 i 13/22) i Uputstvom za podnosiocima prijava na Javni poziv za predlaganje projekata za sufinansiranje proizvodnje dugometražnog filma, kratkog filma i razvoja dramskih serija iz sredstava Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo za 2022. godinu broj: 12-11-11201/22 od 17.03.2022. godine, a u skladu sa finansijskim mogućnostima iskazanim u Programu utroška sredstava tekućih transfera utvrđenim Budžetom Kantona Sarajevo za 2022. godinu, Ministarstvo je za projekte u oblasti filmske produkcije utrošilo 983.000,00 KM.

Ministarstvo kulture i sporta KS je također raspisalo tri Javna poziva za dodjelu poticajnih sredstava za filmsku produkciju Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo za 2022. godinu na koja je ukupno prijavljeno 15 projekata iz oblasti filmske produkcije. Raspodjela sredstava za ove namjene vršena je po osnovu Uredbe o vrstama, visini i načinu korištenja sredstava iz Budžeta Kantona Sarajevo za filmsku produkciju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 48/21 i 23/22), a u skladu sa finansijskim mogućnostima iskazanim u Programu utroška tekućih transfera utvrđenim Budžetom Kantona Sarajevo za 2022. godinu, Ministarstvo je za poticaje u oblasti filmske industrije utrošilo 1.082.383,00 KM.

Kanton Sarajevo kao jedini Kanton u FBiH preko Ministarstva kulture i sporta na osnovu Zakona o istaknutim samostalnim umjetnicima kontinuirano je izdvajao sredstva za doprinose za zdravstveno i penziono osiguranje. U mjesecu decembru 2022. godine doprinosi su plaćani za 33 istaknuta samostalna umjetnika. Pored ove podrške, Ministarstvo je pružalo i finansijsku podršku za realizaciju brojnih umjetničkih projekata: izdavanje knjiga, organiziranje izložbi, nastup na izložbama u inostranstvu i sl. Pored toga, Ministarstvo je podržalo napore javnih ustanova kulture da se i dalje pruži mogućnost mladim umjetnicima da rade na značajnim umjetničkim programima, tako da je njihov angažman od izuzetne važnosti za razvoj kulture u cjelini. Ovo je ostvareno putem angažmana mladih umjetnika u projektima javnih ustanova kulture kao i realizaciji projekata kulture u nevladinim organizacijama.

Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo je nastojalo da integrira kulturu u razvojne politike Kantona Sarajevo na svim nivoima u cilju stvaranja uslova koji vode ka održivom razvoju, te u tom okviru, da uvažava sve aspekte koji se tiču zaštite i promocije različitosti kulturnih izraza. U tom smislu pružilo je punu podršku izradi analize postojećeg stanja i izradi Strategije Kantona Sarajevo do 2027. godine.

Kao pozitivnu praksu Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo je pokrenulo inicijativu da se počne sa izradom on line ticketinga za sve ustanove kulture.

Kao važna praksa i tržište kulture se uklapa u savremene razvojne tokove Bosne i Hercegovine. Svjetski pokazatelji ukazuju na to da razvoj kulturnog sektora utiče na razvoj društva u cjelini jer se njegovim razvojem otvaraju nova radna mjesta za mlade kreativne ljude i uz budžetsko stimuliranje udružili bi se svi segmenti društva, i vladin i nevladin sektor, i državni i privatni sektor. Prema određenim analizama razvoja kreativne industrije u Kantonu

Sarajevo, utvrđeno je da 6% ukupno zaposlenih čine uposlenici iz sektora kreativne industrije (film, dizajn, moda, arhitektura i sl.).

Imajući u vidu činjenicu da kulturno-historijski turizam i manifestacioni turizam imaju izuzetno značajnu ulogu u razvoju Kantona Sarajevo Ministarstvo kulture i sporta je u svim svojim kapacitetima pružalo punu podršku kreativnim industrijama čime su se otvorili putevi za razvojni koncept kulturnog turizma kao razvojne komponente ne samo Kantona Sarajevo već i Bosne i Hercegovine u cjelini. Vrijedno je

navesti i uspjeh Sarajevo film festivala kojim se Sarajevo pozicioniralo u sam vrh evropskih i svjetskih filmskih festivala, što znači da je ovaj segment kreativne industrije prepoznat i u međunarodnim okvirima.

5.5 Sport

Ministarstvo kulture i sporta je u 2022.godini radilo na jačanju sistema sportske djelatnosti, sa posebnim akcentom na vrhunski sport i sportski podmladak.

04.03.2022.godine je objavljen Javni poziv za predlaganje projekata kulture i sporta radi sufinansiranja iz sredstava Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo za 2022.godinu. Na Javni poziv za sufinansiranje projekata iz sporta, sportskih priredbi, nadarene djece i omladine, drugih pravnih lica je prijavljeno ukupno 516 projekata. Obrađene su sve pristigle aplikacija, u smislu potpunosti i tačnosti dokumentacije. Potpunu dokumentaciju je imalo 447 projekata i svi oni su finansijski podržani. Osnovni cilj je bio omogućiti finansijsku podršku za redovni rad što većeg broja organizacija u sportu, koje to svojim aktivnostima zaslužuju, kako bi se ne samo održao nego i obogatio nivo sportskog života, kako vrhunskog tako i razvojnog.

Sportski odgoj i obrazovanje – Ministarstvo radi na maksimalnoj podršci programima koji značajno utiču na sticanje utilitarnih znanja u području sporta kao npr. škole skijanja, škola plivanja, škola plivanja za hendikepiranu djecu, male olimpijske igre, studentska sportska takmičenja i dr.. Naše strateško opredjeljenje je kvalitetna podrška sveukupnom radu sa mladim u sportskim organizacijama (omogućavanje trenaznog procesa, učešća na takmičenjima i sl.).

Sport za sve – Ministarstvo radi na maksimalnoj podršci projektima sporta za sve koji definišu značaj sporta za ličnim pravom čovjeka za razvojem, stvaralaštvom, samopotvrđivanjem i drugim civilizacijskim vrijednostima kojima se bogati i osvaja kvalitet života.

Razvojni sport – Ministarstvo radi na maksimalnoj podršci razvojnog sporta, bez koga nema uslova za stvaranje i vrhunskih sportista. Podrška je najznačajnija u obezbijedenju uslova za treniranje i takmičenje. Ministarstvo je izradilo Pravilnik o kriterijumima za sufinansiranje troškova treninga za seniorske ekipe premijerligaških klubova Kantona Sarajevo u ekipnim sportovima („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 27/20) i potpisalo protokole sa svim Javnim ustanovama u čijim dvoranama treniraju klubovi obuhvaćeni ovim pravilnikom.

Vrhunski sport - Poseban interes Ministarstva je rad na maksimalnoj podršci segmentu vrhunskog sporta, jer u našem Kantonu i jeste najveći broj sportista koji su uspjeli da ostvare vrhunski sportski rezultat. Aktivnosti u tome smislu se definisane kao pomoć za pripreme i nastup reprezentativaca na Svjetskim prvenstvima, Evropskim prvenstvima i sl..

Sportske priredbe – Ministarstvo radi na maksimalnoj podršci održavanju velikih i tradicionalnih sportskih priredbi po kojima Sarajevo jeste poznato. U Kantonu Sarajevo se u odnosu na cijelu Bosnu i Hercegovinu održava najveći broj zvaničnih sportskih manifestacija.

Ministarstvo je izradilo Pravilnik o kategorizaciji sportista prema ostvarenim rezultatima („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 1/22) i u skladu sa odredbama pravilnika izdalo 213 potvrda "Perspektivnog sportiste Kantona Sarajevo" i 6 potvrda "Perspektivnog sportiste Internacionalne C. klase"

5.6 Civilna zaštita

U cilju unaprijeđenja stanja u oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području Kantona Sarajevo, Kantonalna Uprava za civilnu zaštitu se kao osnovni nosilac stručnih poslova u oblasti zaštite i spašavanja u Kantonu uspješno realizovala poslove i zadatke iz Programa rada Uprave za 2022. godinu, kao i druge poslove i zadatke koji nisu bili predviđeni navedenim Programom u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i drugim propisima i učinjeni su značajni pomoci na organizovanju i uspostavljanju jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja na području Kantona. Posebno su značajne mjere i aktivnosti koje je Uprava poduzimala na provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća (velikih kišnih i snježnih padavina, niskih temperatura, poplava, klizišta, požara i dr.).

U toku 2022. godine Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) Sarajevo je imala ukupno 2.023 intervencije, od čega najveći broj požara 1.518, jedna eksplozija, 505 ostalih intervencija (raznih tehničkih intervencija, obezbjeđenja društvenih, političkih, kulturnih i sportskih manifestacija, koje su se održavale na području Kantona).²⁴

Tabela 83. Podaci o intervencijama

Intervencije	2019	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Požari	1.453	1.494	1.480	1.518	102,6
Eksplozije	1	1	1	0	0,0
Ostalih ukupno	695	490	425	505	118,8
Ukupno svih intervencija	2.149	1.985	1.906	2.023	106,1
Vrijednost napadnute imovine	67.784.590	46.492.870	59.410.600	65.987.050	111,1
Pričinjena materijalna šteta	6.630.590	4.103.630	4.056.000	4.840.800	119,3
Vrijednost spašene imovine	61.154.000	42.389.240	55.354.600	61.137.250	110,4
Procent spašene imovine	90	91	93	93	100,0

Vrijednost napadnute imovine u 2022. godini bilježi povećanje za 11,1% u odnosu na prethodnu godinu. Posebno treba istaći, da procent spašene imovine u izvještajnom periodu iznosi 93,0%, te da je iznad procenta spašene imovine u vatrogasnim jedinicama razvijenih zemalja, što svakako predstavlja pokazatelj izrazito visoke efikasnosti PVB Sarajevo.

5.7 Sigurnost građana

Kriminalitet na području Kantona Sarajevo u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu posmatrano kroz statističke pokazatelje, karakteriše smanjenje broja događaja sa obilježjem krivičnog djela za 15,9%, prijavljenih lica za 8,4%, lica lišenih slobode za 11,3%, maloljetnih izvršilaca za 15,0% kao i broj lica povratnika za 4,9%.

Na području Kantona Sarajevo registrovano je 3.880 događaja sa obilježjem krivičnog djela što je za 732 ili 15,9% manje nego u 2021. godini. Od ukupnog broja događaja sa obilježjem krivičnog djela, 1.887 je evidentirano po poznatom izvršiocu, a 1.993 po nepoznatom izvršiocu.

U toku 2022. godine prijavljeno je 2.366 lica, od čega je 1.400 povratnika, 51 maloljetnik, a 883 lica su lišena slobode. U odnosu na prethodnu godinu smanjen je broj prijavljenih lica za 216, maloljetnih izvršilaca za devet, povratnika za 72 i lica lišenih slobode za 111.

²⁴ Izvještaj o radu Kantonalne uprave civilne zaštite KS

U 2022. godini u odnosu na prethodnu, zabilježeno je značajno smanjenje broja registrovanih događaja sa obilježjem krivičnog djela i to za 732 ili 15,9%.

Iz oblasti krivičnih djela protiv spolne slobode i morala evidentirano je 20 događaja (dva manje). Iz oblasti protiv braka, porodice i mladeži evidentirano je 252 događaja sa obilježjem krivičnog djela (19 manje).

U oblasti protiv imovine registrovano je 2.250 događaja sa obilježjem krivičnog djela što je za 507 ili 18,4% manje u odnosu na uporedni period. Iz ove oblasti najbrojniji događaji sa obilježjem krivičnog djela su: teška krađa, krađa, oštećenje tuđe stvari, razbojništvo, prevara, utaja i teška krađa u pokušaju. U toku 2022. godine, na području Kantona Sarajevo registrovano je 168 požara (40 ili 19,2% manje).

U posmatranoj godini u oblasti javnog reda i mira evidentirano je 4.943 prekršaja (4.332 ili 46,7% manje u odnosu na 2021. godinu), a za izvršenje navedenih prekršaja prijavljeno je 5.216 lica, od čega je 1.260 povratnika u činjenju prekršaja. Prilikom narušavanja javnog reda i mira u toku 2022. godine, nije bilo teže povrijeđenih lica, dok je 125 lica lakše povrijeđeno.

Policijski službenici su svakodnevno na terenu, kroz proaktivno djelovanje i kontakte sa građanima, osobljem javnih ustanova, nevladinih drugih organizacija, osiguravaju stvaranje povoljnog ambijenta za život svih kategorija stanovništva.

Tabela 84. Uporedni pokazatelji saobraćajnih nezgoda i posljedica na području Kantona Sarajevo

Krivična djela	2020	2021	2022	Indeks 2022/2021
Ukupno saobraćajnih nezgoda	8.188	7.061	8.326	117,9
Saobraćajne nezgode sa nastradalim licima	743	762	916	120,2
Saobraćajne nezgode sa materijalnom štetom	7.445	6.299	7.410	117,6
Poginulo lica	13	20	8	40,0
Povrijeđeno lica	917	951	1146	120,5

Izvor: Izvještaj MUP-a 2022. godina

U toku 2022. godine, u odnosu na 2021. godinu, na području Kantona Sarajevo povećan je broj ukupno saobraćajnih nezgoda i nezgoda sa materijalnom štetom i nastradalim licima, kao i broj povrijeđenih lica, dok je smanjen broj poginulih lica.

Registrovana je 8.326 saobraćajna nezgoda (1.265 ili 17,9 % više), od čega je 7.410 sa materijalnom štetom (1.111 ili 17,6 % više) i 916 sa nastradalim licima (154 ili 20,2 % više).

U navedenim nezgodama osam lica je poginulo (12 ili 60 % manje), a 1.146 lica je povrijeđeno (195 ili 20,5 % više), od čega 156 teže i 990 lakše.

6. Javna infrastruktura

Saobraćajna infrastruktura

Djelatnost saobraćaja se najčešće prati, kao i djelatnost građevinarstva, za područje Federacije BiH, iako je glavno saobraćajno čvorište u Gradu Sarajevo. Analizirat će se transparentni podaci za sve oblike saobraćaja-komunikacija.

Željeznički saobraćaj

Tokom prvih šest mjeseci 2022. godine, Željeznice FBiH prevezle su 173.688 putnika, što je za 205,23 % ili 116.784 putnika više u odnosu na isti period 2021. godine, kada je otpremljeno 56.904 putnika.

Povećanje broja putnika zabilježeno je na svim željezničkim pravcima, odnosno na svim linijama koje povezuju Sarajevo i druga odredišta kao što su Čapljina, Konjic, Pazarić, Maglaj, Visoko i Zenica.

Željeznice Federacije BiH ujedno su se pohvalile kako je uspostavljanje sezonskog putničkog voza Sarajevo – Ploče – Sarajevo, koji je počeo saobraćati od 1. jula 2022. godine, u potpunosti opravdalo njihova očekivanja.

Taj voz saobraća samo petkom, subotom i nedjeljom, a tokom pet vikenda jula ukupno su prevezli 2.102 putnika. Saobraćanje tog voza nastavlja se do 11. septembra ove godine.

Cestovni saobraćaj

Prema statističkim podacima u toku 2022. godine, na području Kantona Sarajevo prevezeno je ukupno 216 hiljade tona robe, što je u odnosu na količinu prevezene robe iz 2021. godine manje za 3,0%.

Gradsko prigradskim prevozom, na području sarajevskog kantona u 2022. godini, prevezeno je oko 61,8 miliona putnika, što je za 14,4% manje u odnosu na broj prevezenih putnika iz 2021. godine. Strukturalno, najveći broj putnika koristio je tramvaj kao sredstvo javnog prevoza u posmatranom periodu. U 2022. godini dolazi do smanjenja prevezenih putnika ovim sredstvom (6,3%), zabilježeno je smanjenje i kod prevoza putnika trolejbusima i autobusima u odnosu na prethodnu godinu. Razlog smanjenja putnika je korištenje alternativnih prevoznih sredstava (romobili, bicikla i sl.) radi izbjegavanja gužve u saobraćaju zbog izgradnje i rekonstrukcije šina.

Tabela 85. Prijevoz putnika i roba

Vrsta prijevoza/godina	2019	2020	2021	2022
Cestovni prijevoz robe				
Prijeđeni kilometri vozila (000 km)	11.974	8.238	13.287	22.620
Prevezeno tona robe (000)	97	142	223	216
Tonski kilometri (000)	110.337	81.347	105.368	128.343
Cestovni prijevoz putnika				
Prijeđeni kilometri vozila (000)	13.124	6.237	5.854	9.109
Prevezeni putnici (000)	2.645	1.560	715	2.223
Putnički kilometri (000)	265.619	113.213	65.544	252.197
Gradsko-prigradski prijevoz				
Prijeđeni kilometri ukupno (000)	12.392	9.331	11.431	11.609
Tramvaji	2.220	1.703	1.650	935
Autobusi	8.792	6.434	8.548	9.392
Trolejbusi	1.380	1.194	1.233	1.282
Prevezeni putnici (000)	90.356	64.907	72.171	61.781
Tramvaji	41.795	28.945	30.758	28.809
Autobusi	36.674	25.912	29.591	26.744
Trolejbusi	14.262	10.050	11.822	6.228

Ukupan broj registrovanih vozila u 2022. godini u svih devet općina Kantona Sarajevo, 230.755. Od ukupnog broja registrovanih vozila 139.418 je produžena registracija, a 10.147 prva registracija. Odjavljenih vozila u 2022. godini je bilo 31.700, i u odnosu na 2021. broj je povećan za 2,7%.

Avio saobraćaj

Prethodna godina 2022. ostat će upamćena kao godina sjajnih rezultata za najprometniji aerodrom u Bosni i Hercegovini, a rekordne brojke to i dokazuju. U 2022. godini na Međunarodnom aerodromu

Sarajevo opsluženo 1.377.348 putnika, što je za čak 20% više u odnosu na referentnu 2019. godinu, te je realizovano 15.451 aviooperacija, odnosno 13% više u odnosu na predpandemijsku 2019. godinu. Ukupno 28 aviokompanija operirale su sa Aerodroma Sarajevo tokom 2022. godine, te su povezivale Bosnu i Hercegovinu sa čak 40 svjetskih i europskih destinacija.

Da se sarajevski aerodrom vrtoglavo kreće ka svom novom milionu, ukazivali su i rezultati ACI EUROPE koji je prema statistici za septembar 2022. godine svrstao Aerodrom Sarajevo u „Top 5“ aerodroma u grupi 4 (aerodromi do 5 miliona putnika) sa prikazanim povećanjem od čak 36% u odnosu na isti period 2019, ali i činjenica da smo već u oktobru mjesecu oborili rekord po broju putnika iz 2019. godine

Međunarodni aerodrom Sarajevo ima u planu da aktivno radi na privlačenju novih aviokompanija i uspostavljanju novih linija, a preduslovi za daljnji rast se ispunjavaju kroz ubrzano proširenje zgrade terminala koji će imati kapacitet opsluživanja dva miliona putnika godišnje. Sa više od milion i 140 hiljada putnika na godinu, sa više od 13.600 zračnih operacija i prijevozom više od dva i po miliona kilograma cargo robe Međunarodni aerodrom Sarajevo najuspješniji je aerodrom u BiH.

6.1 Vodosnabdijevanje

Javno vodosnabdijevanje na području Kantona Sarajevo organizovano je preko četiri (4) sistema vodosnabdijevanja kojim upravljaju javna komunalna preduzeća u vlasništvu Kantona i općina.

Tabela 86. Pregled javnih vodovodnih sistema u Kantonu Sarajevo

Vodovodni sistemi	Broj korisnika
Sarajevski vodovod	395.000
Gradski vodovod Misoča Ilijaš	8760
Vodovod Hadžići	26.000
Vodovod Trnovo	1.800
Ukupno	431.560

Izvor: Studija o zdravstvenom stanju stanovništva, higijenskim prilikama i zdravstvenoj djelatnosti u Kantonu Sarajevo u 2022. godini

Prema zvaničnim statističkim pokazateljima u odnosu na broj stanovnika, u Kantonu Sarajevo je priključeno oko 98% stanovnika na vodovodne sisteme. Dio stanovnika snabdijeva se iz vodovoda lokalnog značaja, a određeni broj individualno, putem manjih vrela i bunara. J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo prati kvalitet vode za piće iz pedeset devet (59) većih vodovodnih sistema, shodno zakonu o komunalnim djelatnostima na području devet općina KS, dok bi ostale individualne vodovode trebali pratiti građani korisnici prema Zakonu o vodama²⁵, kojim se uređuje način upravljanja vodama unutar teritorije Federacije BiH.

Dio stanovnika na području Kantona Sarajevo ($\approx 2\%$) snabdijeva se iz vodovoda lokalnog značaja kojim upravljaju općinske komunalne službe, a vrlo mali broj individualno, putem manjih vrela i individualnih bunara. Pojedina domaćinstva u ruralnim sredinama snabdijevaju se i iz lokalnog ili centralnog vodovoda, ali posjeduju i vlastite bunare. Broj takvih bunara je nepoznat. J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo tokom 2022. godine ispitivao je vodu sa lokalnih vodovoda u četiri općine (Centar, Novi Grad, Ilidža i Vogošća), a kojim upravljaju komunalne i slične općinske službe. Nadzor nad tim vodovodnim sistemima vrši se kontinuirano kroz uzorkovanje i analizu vode na zdravstvenu ispravnost. Registrovano je ukupno sedamnaest takvih vodovodnih sistema koji distribuiraju vodu prema cca 12.300 korisnika. Lokalni vodovodni sistemi generalno nemaju adekvatno uređene zone sanitarne zaštite.

²⁵ „Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06

Vodovodni sistemi

Javna vodoopskrba na području Kantona Sarajevo organizovana je preko četiri vodoopskrbna sistema kojim upravljaju javna komunalna preduzeća u vlasništvu Kantona i općina, te lokalnih vodovoda kojim upravljaju općinske komunalne službe. Prema statističkim pokazateljima u odnosu na broj stanovnika, na području Kantona Sarajevo priključeno je oko 98% stanovnika na vodovodne sisteme. Dio stanovnika snabdijeva se iz lokalnih vodovoda, a određeni broj individualno, putem manjih vrela i bunara. Snabdijevanje pitkom vodom na području općina Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Ilidža, Vogošća i općine Trnovo (olimpijskih planina Bjelašnice i Igmana) obezbjeđuje se, najvećim dijelom (≈87%) eksploatacijom podzemnih voda iz aluvijalnih naslaga u Sarajevskom polju. Vrijednosti sadašnje specifične potrošnje vode domaćinstava iznose oko 120 l/st.dan, a privrede oko 64 l/st.dan.

Vodovodni sistemi pod kontrolom općinskih komunalnih službi

Dio stanovnika na području Kantona Sarajevo (≈ 2%) snabdijeva se iz vodovoda lokalnog značaja kojim upravljaju općinske komunalne službe, a vrlo mali broj individualno, putem manjih vrela i individualnih bunara. Pojedina domaćinstva u ruralnim sredinama snabdijevaju se i iz lokalnog ili centralnog vodovoda, ali posjeduju i vlastite bunare. Broj takvih bunara je nepoznat. J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo tokom 2022. godine ispitivao je vodu sa lokalnih vodovoda u četiri općine (Centar, Novi Grad, Ilidža i Vogošća), a kojim upravljaju komunalne i slične općinske službe. Nadzor nad tim vodovodnim sistemima vrši se kontinuirano kroz uzorkovanje i analizu vode na zdravstvenu ispravnost. Registrovano je ukupno sedamnaest takvih vodovodnih sistema koji distribuiraju vodu prema cca 12.300 korisnika. Lokalni vodovodni sistemi generalno nemaju adekvatno uređene zone sanitarne zaštite.

6.2 Energetska infrastruktura²⁶

KS nema vlastitih izvora, ni primarnih, ni sekundarnih fosilnih oblika energije, pa se snabdijevanje energijom ostvaruje preko sistema za kontinuiranu dobavu i distribuciju (elektroenergetski i gasni sistem), kao i punktova za skladištenje i prodaju tečnih i krutih goriva. Složenost snabdijevanja države energijom, posebno velikih urbanih cjelina, kao i sve veće poskupljenje energije u svijetu i kod nas, imali su uticaja na razvoj sistema transporta, distribucije i korištenja energije u KS. Bitni elementi za sagledavanje dostignutog razvoja energetike u KS su, izgrađenost postojeće energetske infrastrukture, stepen iskorištenosti energetske kapaciteta, potrošnja, načini korištenja, od kojih ovisi poboljšanje ekonomskih i ekoloških uslova (prvenstveno očuvanje čistoće zraka kao ograničavajućeg faktora razvoja).

Osnova za izradu Bilansa energetske potreba Kantona Sarajevo za 2020.godinu su podaci (izvještaji i planovi) energetske subjekata koji su distributeri pojedinih vrsta energije i energenata na području Kantona Sarajevo: JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo, KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo, KJKP Toplane-Sarajevo d.o.o. Sarajevo, BAGS-Energotehnika d.d. Vogošća i drugi proizvođači/distributeri toplotne energije, KJP Sarajevo-šume d.o.o. Sarajevo i drugi distributeri čvrstih goriva, distributeri naftnih derivata (Holdina d.o.o. Sarajevo, Energopetrol d.d. Sarajevo, Petrol BH Oil Company d.o.o. Sarajevo, G-Petrol d.o.o. Sarajevo, Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo i dr.), te statistički podaci Federalnog zavoda za statistiku, podaci Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, kao i potrebne/odnosne analize i procjene Ministarstva privrede Kantona Sarajevo.

---

²⁶ Podaci se odnose na 2020. godinu

Tabela 87. Pregled potrošnje energije/energenata u KS

Energija/energent		Električna energija (MWh)		Zemni gas (mil. Sm ³)		Čvrsta goriva (t)	Naftni derivati (lit.)	Ukupno
Vrsta		Bruto	Neto	Bruto	Neto	Čvrsta goriva	Naftni derivati	
Naturalnih jedinica	2017	1.413.771	1.304.866	135,666	135,244	97.283	173.358.997	
	2018	1.410.289	1.316.990	129,491	128.620	154.147	166.437.165	
	2019	1.436.160	1.328.718	128,544	125.955	158.233	169.615.000	
	2020	1.393.107	1.285.728	134,745	134,477	163.459	171.317.852	
GWh	2017	1.413,80	1.304,90	1.256,30	1.252,40	325,8	1.624,40	4.620,20
	2018	1.410,29	1.316,99	1.225,63	1.217,39	511,6	1.588,66	4.736,22
	2019	1.436,16	1.328,71	1.215,73	*	524,8	1.618,72	4.795,49
	2020	1.393,11	1.285,73	1.275,36	1272,83	529,29	1.637,58	4.835,34
TJ	2017	5.089,60	4.697,50	4.522,60	4.508,50	1.172,80	5.847,70	16.632,70
	2018	5.077,04	4.741,16	4.412,27	4.328,60	1.841,90	5.719,18	17.050,39
	2019	5.163,34	4.789,58	4.544,60	4.521,17	1.879,38	6.817,72	18.405,04
	2020	5.015,20	4.628,63	4.591,30	4.582,19	1.905,44	5.895,29	17.407,22

* U Bilansu energetske potrebe Kantona Sarajevo nisu objavljeni podaci za 2021. godinu.

U Kantonu Sarajevo u 2020. godini je isporučena energija u iznosu od 4.795,49 GWh, od čega je: električna energija u iznosu od 1.436,16 GWh ili 29,94%, prirodni gas 1.215,73 GWh ili 25,35%, čvrsta goriva 524,88 GWh ili 10,94% i naftni derivati 1.618,72 GWh ili 33,75%.

Ukupna potrošnja energije u Kantonu Sarajevo u 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu, je bila manja za 277,17 GWh ili 5,42%.

Elektroenergetski sistem

KS električnom energijom snabdijeva JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, podružnica Elektrodistribucija Sarajevo. Pored Kantona Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Sarajevo električnu energiju isporučuje u Bosansko-podrinjski kanton.

Napajanje KS električnom energijom obezbjeđuje se iz elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine, preko glavnog energetskeg čvorišta TS 400/110 kV SARAJEVO 10-Reljevo, snage 2x300 MVA, te preko slijedećih TS 110/x kV: Stari Grad – Sarajevo 11, Centar – Sarajevo 5 i Sarajevo 13, Novo Sarajevo – Sarajevo 2 i Sarajevo 7, Novi Grad – Sarajevo 14 i Sarajevo 15, Ilidža – Sarajevo 1, Sarajevo 8, Sarajevo 18 i EVP Blažuj, Vogošća – Sarajevo 4, Hadžići – Hadžići i Ilijaš - Ilijaš, i slijedećih TS 35/x kV: Vijećnica, Rajlovac, V.M.Crni, Gladno Polje, Ilijaš, Nišići, Energoinvest – A.Most, Hrasnički Stan, Igman, Klinčara i Energoinvest - Stup.

U primarnoj elektrodistributivnoj mreži (35kV) instalirani su visokonaponski vodovi ukupne dužine 109,3 km, od čega 54,9 km podzemnih i 54,4 km zračnih vodova. Sekundarnu distributivnu mrežu čine transformatorske stanice, visokonaponski vodovi i pripadajuća oprema na naponskom nivou 20,10(6) 0,4 kV. Ukupno je instalirana 1.451 transformatorska stanica sa 20(10)/0,4 kV, ukupne instalirane snage 753 MW.

Instalirano je ukupno 1.377,3 km srednjenaponskih vodova, od čega 889,1 km podzemnih i 488,2 km zračnih vodova. Ukupna dužina instaliranih niskonaponskih vodova je 3.956,1 km, od čega 717,1 km podzemnih i 3.239 km zračnih vodova.

Neto potrošnja električne energije u Kantonu Sarajevo u 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu, je bila manja za 44.712 MWh ili 3,36%.

Gubici električne energije u 2020. godini bili 7,71%, i oni su povećani u odnosu na 2019. godinu, kada su iznosili 7,24%. Najmanji gubici u posmatranom periodu su bili u 2018. godini i iznosili su 93,298 GWh

ili 6,62%, dok su prosječni gubici u iznosu od 7,95%. Gubici električne energije su uglavnom gubici u sistemu distribucije električne energije, a povećani su, jer se radi starijem elektrodistributivnom sistemu (većinom: nadzemna mreža, starije trafostanice i sl.).

Tabela 88. Pregled potrošnje električne energije po godinama u KS za period

Godina	Potrošnja električne energije			
	Bruto (MWh)	Neto (MWh)	Gubici (MWh)	Gubici (%)
2017	1.413.771	1.304.866	117.693	7,7
2018	1.410.289	1.316.990	93.298	6,62
2019	1.436.160	1.328.718	107.442	7,48
2020	1.393.107	1.285.728	107.379	7,71
Indeks 2020/2019	97,0	96,8	99,9	103,1

Gasni sistem

Bosna i Hercegovina nema vlastitog plina, opskrba se odvija iz jednog izvora i transport iz jednog pravca, ne postoje skladišta, niti druge mogućnosti izravnavanja potrošnje, što znatno umanjuje sigurnost snabdijevanja ovim energentom. Transport zemnog gasa se odvija transportnim sistemom iz Ruske Federacije, preko Ukrajine, Mađarske i Srbije do Zvornika, gdje je primopredajna mjerna stanica za Bosnu i Hercegovinu. Potom se plin transportuje do Sarajeva i Zenice.

Napajanje gasom KS se vrši putem tri mjerno regulacione stanice GMRS I-Butila kapaciteta 2x62.500 m³/h, GMRS II-Velešići kapaciteta 2x62.500 m³/h i MRS III-Misoča kapaciteta 2x10.000 m³/h.

Distribuciju prirodnog gasa, odnosno isporuku prirodnog gasa krajnjim korisnicima u Kantonu Sarajevo, vrši distributer KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo. Pored Kantona Sarajevo, KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo vrši isporuku prirodnog gasa firmi A.D. Sarajevogas, Istočno Sarajevo, koja vrši isporuke krajnjim korisnicima u Istočnom Sarajevu.

Neto potrošnja prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo u 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu, je bila veća za 1,79 mil. Sm³ ili 1,35%.

Gubici prirodnog gasa u 2020. godini bili 0,20%, i oni su smanjeni u odnosu na 2019. godinu, kada su iznosili 0,52%. Najmanji gubici u posmatranom periodu su bili u 2020. godini i iznosili 0,268 mil. Sm³ ili 0,20%, dok su prosječni gubici u iznosu od 0,53%. Niski gubici ukazuju na kvalitetu procesa distribucije prirodnog gasa, uključujući i stepen sigurnosti u sistemu distribucije prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo.

Tabela 89. Pregled potrošnje prirodnog gasa po godinama u KS

Godina	Potrošnja prirodnog gasa			
	Bruto (mil. Sm ³)	Neto (mil. Sm ³)	Gubici (mil. Sm ³)	Gubici (%)
2017	135,666	135,244	0,57	0,46
2018	129,491	128,62	0,87	0,67
2019	128,544	125,955	0,27	0,52
2020	134,745	134,477	0,27	0,20
Indeks 2020/2019	104,8	106,8	100,0	38,5

Centralni toplifikacioni sistemi

Toplifikacionim sistemima (TS) upravljaju pravna lica: KJKP Toplane d.o.o. Sarajevo (140 individualna kotlovnica, od čega su: 48 srednje i veće kotlovnice i 92 krovne kotlovnice, instalisana snaga 522,5 MW);

BAGS-Energotehnika d.d. Vogošća (kotlovnica, koja ima 5 kotlovskih jedinica: tri na ugalj i dvije na mazut, instalisana snaga 94 MW); UNIS-Energetika d.o.o. Sarajevo (kotlovnica, instalisana snaga 33,4 MW); i EUROTHERM d.o.o. Kiseljak (kotlovnica na prirodni gas, instalisana snaga 3,5 MW).

Čvrsta goriva

Prema izvještajima o isporukama čvrstih goriva u Kantonu Sarajevo dobijenih od snabdjevača/distributera čvrstih goriva: KJP Sarajevo-šume d.o.o Sarajevo, Oganj-Transport d.o.o. Sarajevo, STR Ogrijev Transport Vogošća, Sarfa d.o.o. Sarajevo, Bas-Dam d.o.o. Sarajevo i Klejton d.o.o. Hadžići, procjeni isporuka čvrstih goriva za distributere: Drvosječa d.o.o. Sarajevo i Giba-Trade d.o.o. Sarajevo, kao i drugih procjena, te temeljom potrebne odnosne bilansne analize.

U 2020. godini ukupno je potrošeno 163.459 t čvrstog goriva što je za 3,3% više nego prethodne godine. U ukupnoj količini čvrstih goriva isporučenih u Kantonu Sarajevo u 2020. godini najveći udio ima ogrijevno drvo 104.018 t, zatim ugalj lignit 36.659 t, ugalj mrki 16.623 t, te ostala čvrsta goriva sa učešćem od 3,77%.

Naftni derivati

Ukupna potrošnja naftnih derivata u Kantonu Sarajevo u 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu, je bila manja za 26.775.801 litara ili 13,52%.

7. Zaštita okoliša

7.1 Institucionalni i zakonodavni okvir

U oblasti zaštite okoliša u 2022. godini vršena je primjena federalnih propisa, primjena i priprema kantonalnih propisa, vezanih za pojedine komponente okoliša, od zraka, vode, prirode, buke, upravljanja otpadom, uključujući pripremu strateških planskih dokumenata i realizaciju okolišnih projekata.

Nakon što je u 2021. godini usvojen novi Zakon o zaštiti okoliša („Sl. novine FBiH“, br. 15/21) i novi podzakonski propisi, u 2022. godini su usvojene izmjene i dopune sljedećih podzakonskih propisa:

Uredba o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš („Sl. novine FBiH“, br. 51/21, 33/22);

Uredba kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu („Sl. novine FBiH“, broj: 51/21, 74/22);

Pravilnik o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera („Sl. novine FBiH“, br. 51/21, 96/22).

Također, u 2022. godini doneseni su sljedeći propisi i programi iz nadležnosti Vlade Kantona Sarajevo: Plan upravljanja Zaštićenim pejzažem „Bijambare“ za period 2021.-2030. godine

U maju 2022. godine Vlada Kantona Sarajevo donijela je „Odluku broj: 02-04-18532-5/22 o donošenju Plana upravljanja Zaštićenim pejzažem „Bijambare“ za period od 2021.-2030. godine („Sl. novine KS“, br. 26/22).

Prostorna osnova sa osnovnom koncepcijom Prostornog plana područja posebnog obilježja „Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO)-Smiljevići“

Na sjednici održanoj u septembru 2022. godine Vlada Kantona Sarajevo je donijela Zaključak broj: 02-04-34240-20/22 kojim se usvaja Prostorna osnova sa osnovnom koncepcijom Prostornog plana

područja posebnog obilježja „Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO)- Smiljevići“ i zadužuje Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo da pristupi izradi Nacrta predmetnog plana.

Izveštaj o strategijskoj procjeni uticaja na okoliš za prostorni plan područja posebnog obilježja Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO)- Smiljevići

Na sjednici održanoj u decembru 2022. godine Vlada Kantona Sarajevo je donijela Odluku o usvajanju Izveštaja o strategijskoj procjeni uticaja na okoliš za prostorni plan područja posebnog obilježja Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO)- Smiljevići.

Program aktivnosti na sanaciji i izgradnji Regionalnog centra za upravljanje otpadom Smiljevići za 2022/2023. godinu

Na 108. sjednici održanoj u decembru 2022. godine Vlada Kantona Sarajevo je za Zaključkom broj: 02-04-51323-69/22 usvojila Program aktivnosti na sanaciji i izgradnji Regionalnog centra za upravljanje otpadom Smiljevići za 2022/2023 godinu i strukturom finansiranja.

7.2 Zrak

U 2022. godini posredstvom Zavoda za javno zdravstvo KS koji upravlja stanicama za automatski monitoring kvaliteta zraka u KS, izvršen je veliki servis analizatora, kalibracija opreme za mjerenje kvaliteta zraka, sklopljeni su ugovori za nabavku komore za kondicioniranje filtera za analizu PM čestica, kao i nabavku kalibracione jedinice.

Od septembra 2022. godine puštena je u rad automatska stanica postavljena u neposrednoj blizini Srednjoškolskog centra u Vogošći.

Nakon što je u 2021. godini u svrhu implementacije „Studije izvodljivosti o proširenju i poboljšanju sistema daljinskog grijanja u Kantonu Sarajeva“ i realizacije projekta „Subvencioniranje troškova ugradnje individualnih mjerila toplotne energije u objektima na sistemu daljinskog grijanja KJKP Toplane Sarajevo“, objavljen Javni poziv za izbor korisnika subvencioniranja troškova ugradnje individualnih mjerila toplotne energije u objektima na sistemu daljinskog grijanja KJKP „Toplane Sarajevo“, u 2022. godini su završene aktivnosti na realizacija navedenog Projekta. KJKP „Toplane“ je izvršilo povrat neutrošenih sredstava, obzirom da nije bilo interesovanja građana po navedenom javnom pozivu, odnosno da stambene jedinice svih aplikanata nisu mogle zadovoljiti tehničke uslove iz javnog poziva.

Projekat subvencioniranja gasnih priključaka koji se realizuje između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS i JP „Sarajevogas“ nastavljen je i u 2022. godini. Ministarstvo je za 2022. godinu osiguralo sredstva za subvencioniranje gasnih priključaka u iznosu od 240.000,00 KM sa PDV- om. Objavljeni su javni pozivi za subvencioniranje troškova izgradnje novih priključaka na gasnu instalaciju, te su objavljene konačne rang liste kandidata za subvencioniranje troškova izgradnje novih priključaka stambenih objekata na distributivnu mrežu.

U izvještajnoj godini je prezentiran Nacrt „Strategije ograničenja korištenja uglja i ostalih čvrstih goriva u Kantonu Sarajevo u periodu 2021.-2031“ relevantnim organima uprave, stručnim institucijama i komunalnim preduzećima, nakon čega su se javila pitanja koja se odnose na spremnost općina da sufinansiraju mjere zamjene peći i energetske efikasnosti u narednih 10 godina, institucionalnu politiku prema priključenju nelegalnih objekata na gasnu mrežu i uopće uključivanje u sistem subvencija zamjene grejnih tijela, te nepostojanje energetske strategije za Kanton Sarajevo. Izrada Strategije je uključila proračun ukupnih emisija i procjenu uticaja na kvalitet zraka svih individualnih ložišta na čvrsta goriva, analizu i davanje prijedloga za unapređenje kontrole emisija, unapređenje dimnjačarskog sektora, kontrolu i certifikaciju peći i goriva koja se koriste u Kantonu Sarajevo, analizu izloženosti stanovništva, izazove, rizike i prepreke pri realizaciji Strategije, te opcije strateškog plana ograničenja korištenja čvrstih goriva za period 2022.- 2032. godina. Usvajanje Strategije nije realizovano u toku 2022. godine.

U saradnji sa Švedskom agencijom za zaštitu okoliša (SEPA), u okviru IMPAQ projekta „Podrška BiH u poboljšanju kvaliteta zraka i upravljanja kvalitetom zraka“, realizovane su dvije komponente za Kanton Sarajevo. Prva komponenta je izrada „Studije o raspodjeli izvora zagađenja, u kojoj je izvršeno modeliranje disperzije za azotne okside, sumpor dioksid i čestice u Kantonu Sarajevo. Druga komponenta se odnosi na redukciju emisija u zrak iz sektora saobraćaja, a u okviru koje je izrada studije „Zona niske emisije u Sarajevu-uvođenje, provedba i daljnji razvoj“, te mjerenja izduvnih gasova iz vozila u stvarnom okruženju u cilju osiguranja preciznijih podataka o odvijanju saobraćaja i emisija iz različitih tipova vozila. Rezultati projekta su prezentirani u novembru 2022. godine.

U 2022. godini započeo je projekat izrade „Registra emisija i uspostava javnog informacionog sistema Registra zagađivača zraka u Kantonu Sarajevo“. Registar predstavlja važnu podlogu za izradu atmosferskog modela disperzije, kao i kategorizaciju područja Kantona prema kvalitetu zraka. Ovo je posebno važno u funkciji izrade prostorno-planske dokumentacije i procjenjivanja uticaja novih zahvata u prostoru na stanje kvaliteta zraka. Kao prvi korak u realizaciji Projekta urađen je cjeloviti Projektni zadatak, u kojem je predviđeno da Registar objedini sve podatke prikupljene kroz izradu „Strategije ograničenja korištenja uglja i ostalih čvrstih goriva u KS za period 2022.-2032. godina“ i IMPAQ projekta „Podrška BiH u poboljšanju kvaliteta zraka i upravljanja kvalitetom zraka. Planirano je da se Projekat završi do decembra 2023. godine.

U septembru 2022. godine sa KJKP „Park“ krenulo se sa realizacijom projekta „Inventarizacija i uklanjanje alergene vrste (ambrozije) na području Kantona Sarajevo“, a što je podrazumijevalo aktivnosti kao što je nabavka opreme, QGIS i ekološko/biološku obuka, stručna podrška i nadzor, terenski rad (mapiranje i snimanje terena) i mehaničko uklanjanje vrste *Ambrosia artemisifolia* L., izrada karata i dr.

U svrhu obezbjeđenja boljih uslova za odgoj i obrazovanje djece, te poboljšanja i obnove okoliša, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša je u saradnji sa Ministarstvom obrazovanja u 2022. godini realizovalo programske aktivnosti uređenja okoliša unutar i oko 14 odgojno-obrazovnih ustanova i drugih javnih ustanova u Kantonu Sarajevo.

Također, u izvještajnom periodu u okviru projekta „Ozelenjavanje i rekonstrukcija zelenih javnih površina u Kantonu Sarajevo“, a sa ciljem smanjenja zagađenja zraka, prašine, buke, izvršena je sadnja novih stabala i ukrasnog grmlja, čišćenje i uklanjanje samoniklog rastinja i zapuštenih zelenih površina, rekonstrukcija uništenih i oštećenih travnatih površina, postavljanje novog parkovskog mobilijara i sl. Sa ciljem implementacije mjera iz Plan interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo („Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 52/21), u toku 2022. godine potpisan je Sporazum između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS i KJKP „RAD“ za korištenje „mokrog postupka“ kojim se obaraju čestice prašine u zraku, u periodu proglašenja epizoda prekomjerne zagađenosti zraka.

7.3 Voda

7.3.1 Snabdijevanje vodom i zaštita izvorišta

Centralni vodovodni sistem kojim upravlja KJKP „Vodovod i kanalizacija“

KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Sarajevo pruža usluge javnog snabdijevanja pitkom vodom za oko 400.000 stanovnika, te poslovnim i javnim klijentima. Vodovodni sistem se većim dijelom prostire na području općina Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Ilidža, Vogošća, te manjim dijelom na području općina Hadžići i Trnovo (zona vodosnabdijevanja objekata na olimpijskim planinama Bjelašnica i Igman). Glavni resurs vode za centralni vodovodni sistem snabdijevanja je izvorište Sarajevsko polje (podzemna akumulacija vode sa bunarima u Konacima, Bačevu, Sokolovići koloniji i Stupu) sa kojeg se zahvata cca 72,7 % ukupnih količina vode.

Vodosnabdijevanje uključuje i otvorene izvore vode. Sistem uzima vodu iz tri otvorena bazena: jedan lociran u Vogošći, drugi u Mošćanici, a treći u rijeci Bosni. Voda zahvaćena iz ovih rijeka mora se tretirati prije pumpanja u sistem za vodosnabdijevanje. U 2022. godini odgovarajućim tretmanom otvorenih tokova vode zahvatilo se cca. 15% od ukupno zahvaćene vode. U 2022. godini sa planinskih izvorišta se zahvatilo 9,0% od ukupno zahvaćenih količina vode.

Vodovodni sistem se sastoji od bunarskih postrojenja (45 bunara), osam gravitacionih vrela i tri postrojenja za prečišćavanje vode otvorenih tokova. Trenutno je na prostoru Bačeva 37 bunara, Sokolović kolonije pet i Stupa tri bunara. Istovremeno se vrši i kupovina vode sa Peračkog i Jahorinskih vrela, te Tilave. Na taj način se u prosjeku uzima 3,6% vode koja se isporučuje u gravitacijski sistem.

Nijedno izvorište u okviru centralnog vodovodnog sistema nema usvojenu Odluku o zonama sanitarne zaštite i zaštitnim mjerama u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva („Sl. novine Federacije BiH“, br. 88/12).

U martu 2022. godine formirana je Komisija za izradu Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“, koju čine predstavnici akademske zajednice iz oblasti struke, te predstavnici državnih institucija i javnih preduzeća.

U periodu od 2019. do 2022. godine, odvijala se prva faza radova u okviru projekta „Sanacija vodovodnog sistema“, finansiranog od strane EBRD-a. U sklopu prve faze izvršena je rekonstrukcija glavnih pumpnih stanica, rekonstrukcija vodovodne mreže i izgradnja šahtova sa mjernom i mjerno regulacionom opremom za uspostavu novih 20 DMA zona. Tokom 2022. godine u okviru Projekta nije ništa implementirano, a nastavak radova i druga faza Projekta očekuje se tokom 2023 godine.

U 2022. godini ukupno je izgrađeno ili rekonstruisano 8.695,54 m cjevovoda raznih profila. U cilju poboljšanja vodosnabdijevanja potrošača iz javnog centralnog sistema u 2022. godini pripremljeni su glavni projekti, projektni zadaci, revizije projekata, obrada tender dokumentacije u sklopu investicionih radova, poslovi nadzora na izvođenju cjevovoda i dr.

U 2022. godini radilo se na implementaciji „Projekta detekcije curenja i smanjenja neprihodovane vode (NRW Projekt)“. Od strane KJKP „Vodovod i kanalizacija“ u 2022. godini ukupno je popravljeno 2807 kvarova na vodovodnoj mreži.

Lokalni sistem kojim upravlja JKP „Komunalac“

Sva izvorišta u javnom vodovodnom sistemu, koji su u nadležnosti JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići imaju Odluke o zonama sanitarne zaštite i zaštitnim mjerama u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva („Sl. novine Federacije BiH“, br. 88/12). Značajni problemi u oblasti vodosnabdijevanja u izvještajnom periodu su bili isključenje izvorišta Danac iz sistema zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, te smanjenje izdašnosti izvorišta vode za piće zbog dužeg sušnog perioda koje se posebno negativno odrazilo na izvorišta vodovodnog sistema Bjelotine i Matići. Za obezbijedivanje dovoljnih količina vode za korisnike koji su se snabdijevali vodom sa izvorišta Danac, u saradnji sa Općinom Hadžići izgrađen je potisni cjevovod DN 100 mm u dužini cca 730 m.

U 2019. godini uspostavljen je HACCP sistem sa certifikatom za skupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom za piće u skladu sa zakonskim obavezama o kontroli vode, a sa aspekta zdravstvene ispravnosti vode za piće kroz sistem samokontrole (HACCP).

Istovremeno je dobiven i certifikat međunarodnog standarda EN ISO 9001:2015 za „Komunalne usluge snabdijevanja vodom za piće, održavanje vodovodnih instalacija, odvođenje i tretman otpadnih voda, održavanje vodovodnih instalacija, odvođenje i tretman otpadnih voda, održavanje kanalizacione mreže, održavanje lokalnih puteva, održavanje parkova i ostalih zelenih površina i održavanje groblja“. U izvještajnom periodu rađene su završne aktivnosti na realizaciji projekta uvođenja novih količina vode u vodovodni sistem Hadžića kojim bi se riješio problem nedostatka vode za piće u Hadžićima, koji se javlja zbog mutnoće uzrokovane obilnim padavinama i naglim topljenjem snijega i zbog sušnih perioda.

Lokalni sistem kojim upravlja JKP „Trnovo“

Na području općine Trnovo donesene su Odluke o zonama sanitarne zaštite i zaštitnim mjerama za izvorišta sa kojih se vrši snabdijevanje naselja na području općine u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva („Sl. novine Federacije BiH“, br. 88/12). Broj stanovnika koji je priključen na sistem vodosnabdijevanja kojim upravlja JKP „Trnovo“ je 1.771 korisnik, dok je pravnih lica 41.

U sistemu vodosnabdijevanja općine pitkom vodom uključeno je 28 izvorišta i sa njih se zahvata ukupno 19,8 l/s. Voda koja se zahvata sa ovih izvorišta zadovoljava potrebne parametre za vodu za piće, te se ista tretira natrij hipohloritom. JKP „Trnovo“ d.o.o. Trnovo raspolaže dovoljnim količinama vode.

Lokalni sistem kojim upravlja JKP „Vodostan“

Sva izvorišta u vodovodnom sistemu kojim upravlja JKP „Vodostan“ d.o.o. Ilijaš imaju usvojene Odluke o zonama zaštite na centralnom i lokalnim vodovodima utvrđenim Zakonom o vodama Kantona Sarajevo („Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 18/10) i Pravilnikom o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva („Sl. novine Federacije BiH“, br. 88/12).

Veliki problem je zaštita rijeke Misoče, jer se izvorište rijeke nalazi na tromeđi općina Breza, Vareš i Ilijaš, a vodozahvat za snabdijevanje građana Ilijaša vodom za piće na području općine Ilijaš. Velika zona zaštite od 113 km² i činjenica da se treba štiti područje na teritoriji drugih općina i kantona otežava provođenje propisanih mjera.

S ciljem smanjenja gubitaka i kontrole nad sistemom vodosnabdijevanja, postizanja veće klase tačnosti mjerenja i preciznije analize JKP „Vodostan“ je od 2016. godine krenulo sa nabavkom MDM softvera, definisane su DMA zone i instalirani mjerači protoka na mjernim zona. Sve navedeno je kao rezultat dalo smanjenje gubitaka u mreži i kontinuirano vodosnabdijevanje (bez redukcija) zadnjih godina.

Preduzeće JKP „Vodostan“ d.o.o. Ilijaš od 2018. godine provodi sistem samokontrole HACCP koji je obavezan u svim preduzećima koja se bave isporukom vode za piće, ako je isporučena količina vode veća od 10 m³/dan.

Procenat stanovništva priključen na gradski sistem vodosnabdijevanja kojim upravlja JKP „Vodostan“ d.o.o. Ilijaš je 68,46%, a procenat stanovništva priključen na lokalne vodovodne sisteme (Srednje, Čevljanovići, Nišići, Crna Rijeka, Dragoradi i Gajevi) kojim upravlja JKP „Vodostan“ d.o.o. Ilijaš je 22,29%. Procenat stanovništva na području općine koji se vodosnabdijevanju sa lokalnih vodovodnih sistema kojima ne upravlja JKP „Vodostan“ Ilijaš je 9,25%.

7.3.2 Odvodnja otpadnih i oborinskih voda i uređenje vodotoka

Nivo pokrivenosti područja Kantona Sarajevo javnim sistemom vodosnabdijevanja je znatno veći od nivoa pokrivenosti javnim sistemom prikupljanja i odvodnje otpadnih voda. Prema procjenama, postojeći sistem prikupljanja i odvodnje otpadnih voda pokriva oko 80% stanovništva.

Samo u centralnim područjima općina djelimično je riješena odvodnja otpadnih voda separatnom kanalizacijom, a u padinskim dijelovima sa individualnom stambenom izgradnjom oborinske vode zajedno sa fekalnim uključene su u fekalnu javnu kanalizaciju koja nizvodno preopterećuje glavne kolektore i izaziva probleme u funkcionisanju sistema.

Veliki problem u svim općinama Kantona Sarajevo je pojava izgradnje „bespravne kanalizacione mreže“ koja ugrožava ukupan sistem odvodnje otpadnih voda kao i sanitarnu bezbjednost vodosnabdijevanja.

Preduslov za daljni razvoj centralni sistema za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda je svakako i adekvatan rad centralnog uređaja za prečišćavanje otpadnih voda, te izgradnja lokalnih uređaja za tretman otpadnih voda za područja koja ne gravitiraju prema centralnom Postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda u Butilama (PPOV). Sanacijom i modernizacijom PPOV u Butilama omogućeno je prečišćavanje otpadnih voda Kantona Sarajevo i kontrolisano ispuštanje prečišćenih voda u recipijent rijeku Bosnu. Okolinska dozvola je izdata dana 28.01.2020. godine od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma i ista važi 5 godina, a dana 25.12.2020. godine KJKP „Vodovod i kanalizacija“ je dobio upotrebnu dozvolu od strane Federalnog ministarstva prostornog uređenja.

U izvještajnoj godini količina prečišćenog efluenta ispuštenog u rijeku Bosnu iznosila je 34.957.769 što je 2.913.147,4 m³ mjesečno.

Produkcija biogasa u 2022. godini je iznosila 124.334 m³. Iz energije biogasa proizvodi se 85-87% korisne energije (oko 33% električne energije i 54% toplotne energije). Planirano je da se proizvodi oko 1 MW mjesečno energije što čini oko 1/3 ukupno potrebne energije za normalan rad postrojenja. Korištenjem biogasa skoro svi toplotni zahtjevi, te dio zahtjeva za električnom energijom mogu biti zadovoljeni.

Također, na postrojenju se dnevno proizvede 10-15 t dehidriranog mulja čije deponovanje predstavlja veliki problem. Proizvedeni mulj se trenutno skladišti u privremene lagune/deponije unutar lokacije PPOV, a kapacitet jedne lagune je 12.000 m³. S ciljem iznalaženja mogućnosti dodatnog tretmana dehidriranog mulja urađene su određene studije i rješenje ovog pitanja je još uvijek aktuelno.

7.3.3 Poplave

Najugroženija plavna područja spadaju područja oko rijeka Bosne, Željeznice, Zujevine, Miljacke i Tilave u Sarajevskom polju, rijeka Misoče i Ljubine u Ilijašu, te rijeka Ljubine i Jošanice u Vogošći, i Rakitnice u Trnovu. Veliki dio Kantona Sarajevo je zaštićen od poplava, jer je izvedena regulacija vodotoka i zaštita od stogodišnjih voda, ali se moraju uložiti napor da se zaštiti preostalo područje.

Na prijedlog Ministarstva privrede i Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Vladi Kantona Sarajevo dat je na usvajanje „Program uređenje riječnih korita i zaštite od poplava, vodosnabdijevanja i odvodnju otpadnih voda na području Kantona Sarajevo za 2022. godinu“. Vlada Kantona Sarajevo je donijela Zaključak kojim je usvojila navedeni Program, a istim se predviđa integralno upravljanje vodnim resursima sa ciljem dugoročnog i kvalitetnog izvršavanja vodosnabdijevanja stanovništva i privrede higijenski ispravnom vodom, kvalitetno izvođenje odvodnje i tretmana otpadnih voda, zaštita vode, smanjenje štetnog djelovanja voda i negativnih efekata poplava. Cilj Programa je preventivno djelovanje na smanjenju poplavnih područja i smanjenju šteta koje izazivaju poplave izvođenjem radova na izgradnji zaštitnih vodnih objekata, čišćenju, produbljivanju i trajnoj regulaciji riječnih korita u Kantonu Sarajevo. Konačni cilj je trajna zaštita stanovništva i njihove imovine, privrednih subjekata, infrastrukture, poljoprivrednog zemljišta od štetnog djelovanja voda izazvanim poplavama i bujicama u rizičnim područjima koja su definirana Kantonalnim planom odbrane od poplava.

Za projekte koje realizuje Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo u 2022. godini planirana su sredstva u iznosu 7,1 miliona KM, dok je za projekte koje realizuje Ministarstvo privrede planirano 4,6 miliona KM.

7.4 Otpad

U 2022. godini, putem Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo poduzeto je niz aktivnosti na unapređenju stanja na RCUO

„Smiljevići“, a radi se o sljedećim projektima koji su implementirani u skladu sa Programom aktivnosti na sanaciji i izgradnji RCUO „Smiljevići“ za 2021. godinu i financirani iz kredita Razvojne banke FBiH: Sanacija čela deponije naručenog od strane Tužilaštva BiH; Izrada Geodetskog snimka za neotkupljene parcele na RCUO „Smiljevići“; Izrada Projektnog zadatka za Glavni projekat za prekrivanje i zatvaranje ploha deponije; Izrada Projektnog zadatka za Program radova i realizacije radova na testiranju funkcionalnosti postojećeg drenažnog sistema; Izrada Projektnog zadatka za izvođenje radova otplinjavanja dijela odlagališta gdje je vršeno improvizirano odlaganje; Izrada Projektnog zadatka za dopunu Glavnog projekta HIS Višnjica iz 1998. godine, Dopuna Elaborata o ispitivanju stabilnosti tijela deponije; Izgradnja plohe za odlaganje komunalnog otpada na površini od 5.000 m².

Također, u izvještajnom periodu Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo je nastavio sa izradom Prostornog plana područja posebnog obilježja „Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO) Smiljevići“, te je Prostorna osnova sa osnovnom koncepcijom spomenutog Plana usvojena 08.09.2022.godine od strane Vlade Kantona Sarajevo. Upravo sa izradom Plana rađen je Izvještaj o strategijskoj procjeni uticaja za predmetni Plan koji je usvojen na sjednici Vlade Kantona Sarajevo održanoj 08.12.2022. godine („Sl. novine KS“, br. 51/22).

U 2022. godini nastavljene su aktivnosti na izgradnji reciklažnog dvorišta u Ilijašu, a krajem godine otvoreno je reciklažno dvorište u krugu KJKP „RAD“ (općina Novo Sarajevo) namijenjeno građanima za besplatno selektivno odlaganje sljedećih vrsta otpada: staklo, plastika, papir, drvo, električni-elektronski (EE) otpad, kabasti i građevinski otpad, kao i automobilske gume. Unutar reciklažnog dvorišta postavljena je i kućica za „RE-USE – Ponovnu upotrebu“, gdje će građani moći donijeti stvari koje ne žele baciti, već ostaviti drugima za ponovnu upotrebu.

U izvještajnoj godini od strane Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS izdata je dozvola za upravljanje otpadom poslovnom subjektu „Melta“ d.o.o. Sarajevo.

U oblasti upravljanja medicinskim otpadom, u toku 2022. godine, u proceduri je bilo 95 zahtjeva za odobravanje planova upravljanja medicinskim, odobreno je 80 planova, a za 15 planova je zatražena dopunska dokumentacija. Također, rješavan je i jedan zahtjev za oslobađanje od obaveze posjedovanja dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom.

U 2022. godini na nivou FBiH donesena su dva podzakonskih propisa za posebne kategorije otpada, odnosno sljedeće uredbe:

Uredba o kriterijima za obračun i način plaćanja naknada za proizvode koji nakon upotrebe postaju ambalažni i električni i elektronski otpad („Sl. novine FBiH“, br. 104/22);

Uredba o načinu raspodjele i ulaganja prikupljenih naknada za ambalažu i električne i elektroničke proizvode („Sl. novine FBiH“, br. 104/22).

7.5 Prirodno naslijeđe

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, Kantonalni Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo i Prirodno-matematički fakultet u Sarajevu su u 2022. godini nastavili sa aktivnostima na realizaciji projekta izrade „Elaborata/Stručnog obrazloženja za proglašenje zaštite prioriternih pojedinačnih spomenika prirodne baštine iz oblasti hidro-geološkog i geomorfološkog spomeničkog naslijeđa Kantona Sarajevo“, te je isti u završnoj fazi. U toku 2022. godine dogovoreno je da Izrađivač pored nacrtu Stručnog obrazloženja za sve identifikovane prioritete pojedinačne prirodne vrijednosti,

pripremi i nacrt Stručnog obrazloženja za proglašenje prvih 20 prioriteta pojedinačnih prirodnih vrijednosti za koje će Ministarstvo u saradnji sa Kantonalnim Zavodom za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo pripremiti nacrt propisa o zaštiti.

U toku 2021. godine Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo je pripremio Prednacrt PPPPO Zaštićeni pejzaž „Trebević“ i isti dostavio Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo na dalje postupanje. Ministarstvo se u 2022. godini nije očitovalo o Prednacrtu, odnosno nije dobiveno očitovanje/stav za ovu fazu Plana, niti je ista prosljeđena u dalje proceduru.

U izvještajnom periodu su otpočele aktivnosti na raspisivanju tendera za izradu novog Plana upravljanja Spomenikom prirode „Skakavac“, koji je istekao krajem 2021. godine. Okončana je priprema novog Plana upravljanja Zaštićenim pejzažem „Bijambare“, te je isti donesen od strane Vlade KS u skladu sa federalnim Zakonom o zaštiti prirode.

U decembru 2021. godine Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS je sa Kantonalnom javnom ustanovom za zaštićena prirodna područja potpisalo Sporazum o realizaciji aktivnosti iz važećih planova upravljanja zaštićenim prirodnim područjima Kantona Sarajevo: Plan upravljanja Zaštićenim pejzažem „Trebević“ za period 2017.-2027. godine (uređenje pješačkih staza i putnih pojaseva), Plan upravljanja Spomenikom prirode „Vrelo Bosne“ za period 2020.-2030. godine (sječa stabala u Velikoj aleji, rekonstrukcija drvenih mostova i realizacija projekta za ambijentalno uređenje posetiteljske infrastrukture kompleksa Stojčevac) i Plan upravljanja Zaštićenim pejzažem „Bentbaša“ za period 2020.-2030. godine (uklanjanje invazivnih vrsta i korovske vegetacije). U izvještajnom periodu okončana je realizacija svih planiranih aktivnosti.

Također, u junu 2022. godine Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS je sa Kantonalnom javnom ustanovom za zaštićena prirodna područja potpisalo još jedan Sporazum o realizaciji aktivnosti iz važećih planova upravljanja zaštićenim prirodnim područjima Kantona Sarajevo: za područje Spomenika prirode „Vrelo Bosne“, za zaštićene pejzaže „Trebević“, „Bentbaša“ i „Bijambare“.

Nakon što je u julu 2021. godine potpisan je Sporazum o međusobnim pravima i obavezama za sufinansiranje realizacije Projekta rehabilitacije ulice Stojčevac sa izgradnjom javne rasvjete, na području Spomenika prirode „Vrelo Bosne“ između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, Općine Ilidža, Direkcije za puteve Kantona Sarajevo i Kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja, u toku 2022. godine završene su aktivnosti na uređenju i održivom korištenju lokaliteta Stojčevac koji se nalazi u okviru Spomenika prirode „Vrelo Bosne“.

U toku 2022. godine okončana je priprema planova upravljanja posjetiocima u Zaštićenom pejzažu „Bijambare“, Spomeniku prirode „Vrelo Bosne“ i Zaštićenom pejzažu „Trebević“, a njihovo usvajanje se očekuje tokom 2023. godine. Planirano je da pomenuti dokumenti budu sastavni dio važećih planova upravljanja za navedena zaštićena prirodna područja. Ova aktivnost je implementirana u saradnji sa UNDP-ijem kroz Projekat „Podrška UNEP/GEF portfoliju“ i aktivnost „Postizanje očuvanja biološke raznolikosti kroz uspostavljanje i efikasno upravljanje zaštićenim područjima i izgradnju kapaciteta za zaštitu prirode u Bosni i Hercegovini“. Kroz navedeni Projekat implementira se i izrada „Stručnog obrazloženja za proglašenje zaštite Čemerske planine sa kanjonom rijeke Misoče“.

U izvještajnom periodu zaprimljeno je ukupno dva zahtjeva za izdavanje dozvole za zahvat u zaštićenom prirodnom području, a shodno odredbama člana 159. federalnog Zakona o zaštiti prirode. Oba zahtjeva su prenesena u 2023. godinu.

7.6 Energijska efikasnost

U okviru realizacije Projekta „Zeleni ekonomski razvoj“ u izvještajnom periodu nastavljeno je provođenje mjera energijske efikasnosti. Sredstva za Projekat su osigurana iz inostranih grant sredstava. U okviru istog Projekta izrađena je i od strane Vlade Kantona Sarajevo usvojena „Studija stanja energijske efikasnosti objekata u Kantonu Sarajevo koja koriste lica u stanju socijalne potrebe“. Međutim, u izvještajnom periodu planirana sredstva iz Budžeta nisu utrošena zato nije postignut stepen pripremljenosti projekta.

Projekat „Energijska efikasnost u javnim objektima Kantona Sarajevo“ se realizuje u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) i trebao bi se finansirati iz kredita u iznosu od 10 miliona Eura. Tokom 2022. godine okončane su mjere povećanja energijske efikasnosti na 13 od ukupno 15 javnih objekata, proveden je postupak nabavke i odabira izvođača radova na realizaciji mjera energijske efikasnosti za drugi set javnih objekata, ali je postupak iz opravdanih razloga poništen i biće nastavljen početkom sljedeće godine.

U izvještajnom periodu nastavljena je i realizacija Ugovora za konsultantsku uslugu „Podrška implementaciji projekta Energijska efikasnost u javnim objektima Kantona Sarajevo“ (koji je potpisan početkom septembra 2021. godine).

7.7 Okolinske dozvole i strategijske procjene uticaja na okoliš

U toku 2022. godine, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS je vodilo upravne postupke za izdavanje okolinskih dozvola na osnovu Zakona o zaštiti okoliša FBiH („Sl. novine FBiH“, br. 15/21), Zakona o upravnom postupku („Sl. novine FBiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/22) i Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu („Sl. novine FBiH“, br. 51/21 i 74/22). Za postupke započete prije stupanja na snagu novog Zakona o zaštiti okoliša FBiH i nove Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu, Ministarstvo je u 2022. godini vodilo postupke u skladu sa odredbama ranije važećeg Zakona o zaštiti okoliša FBiH („Sl. novine FBiH“, 33/03 i 38/09) i ranije važećeg Pravilnika o pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu („Sl. novine FBiH“, br. 8/11 i 37/20). Osim rješavanja po zahtjevima za izdavanje okolinskih dozvola, odgovoreno je i na zahtjeve za mišljenje o potrebi ishoda okolinske dozvole. Ukoliko se radilo o pogonima i postrojenjima koji se nalaze na listama Pravilnika, odnosno u Prilozima I i II Uredbe, a nisu obveznici pribavljanja okolinske dozvole, mišljenja su sadržavala i smjernice o provođenju mjera zaštite pojedinih komponenti okoliša, te o eventualnoj obavezi monitoringa emisija zagađujućih materija u zrak.

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS je u izvještajnom periodu zaprimilo osam novih zahtjeva za utvrđivanje potrebe vršenja strategijske procjene uticaja planskih dokumenata na okoliš i njihovo razmatranje je u toku. U toku su tri postupka vršenja strategijske procjene uticaja na okoliš za planove prostornog uređenja: Izmjene i dopune Regulacionog plana „Sportsko-rekreaciono područje Bjelašnica“, Regulacioni plan „Gornje Telalovo polje I“ i Regulacioni plan „Apartmansko naselje Paljevo- Gornji Malešići“. Usvojeni su Izvještaj o strategijskoj procjeni uticaja za Prostorni plan područja posebnog obilježja Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO) „Smiljevići“ i Izvještaj o strategijskoj procjeni uticaja za Urbanistički projekat „Igman Veliko polje“.

8. Analiza budžeta i javne administracije

8.1 Analiza javnih prihoda i rashoda

Budžet Kantona Sarajevo obavezujući je okvir djelovanja javnog sektora i u finansijskom smislu predstavlja plan prihoda i rashoda. Izrada i izvršavanje budžeta zasniva se na načelima jedinstva, tačnosti, uravnoteženosti i zakonitosti budžeta, načelu univerzalnosti, efikasnosti ekonomičnosti i transparentnosti. Izrada godišnjeg budžeta zasniva se na budžetskom kalendaru te Dokumentu okvirnog budžeta koji obuhvata najmanje jednu fiskalnu godinu i dvije naredne godine. Strukturu budžetskih sredstava čine porezni i neporezni prihodi, kao dominantni izvori budžetskih sredstava, zatim grantovi, donacije, kapitalni primici i račun finansiranja.

U periodu 01.01. do 31.12.2022. godine ostvareni su prihodi i primici u iznosu 1.202.987.364 KM, a izvršeni rashodi i izdaci u iznosu 1.147.273.868 KM. Na osnovu ostvarenih prihoda i primitaka i izvršenih rashoda i izdataka ostvaren je suficit u tekućoj godini u iznosu od 55.713.496 KM.

Tabela 90. Ukupno ostvareni prihodi

Prihodi	2019		2020		2021		2022		Indeks 2022/2021
	u KM	%	u KM	%	u KM	%	u KM	%	
Prihodi od poreza	757.387.053	71,7	713.202.180	62,8	801.349.191	82,4	963.925.039	80,1	120,3
Neporezni prihodi	189.596.010	18	173.496.885	15,3	107.089.795	11	107.938.041	9,0	100,8
Tekući transferi i donacije	32.534.161	3,1	99.360.540	8,8	22.425.268	2,3	87.934.492	7,3	392,1
Kapitalni transferi	12.535.261	1,2	17.613.148	1,6	4.934.076	0,5	3.158.531	0,3	64,0
Prihodi od internih transakcija	1.620.609	0,2	2.055.576	0,2	1.026.981	0,1	896.138	0,1	87,3
Kapitalni primici	368.260	0	5.345.559	0,5	25.245	0	12.027	0,0	47,6
Račun finansiranja	4.150.789	0,4	4.120.959	0,4	35.643.175	3,7	39.123.096	3,3	109,8
Višak primitaka od direktnog zaduživanja	57.561.441	5,5	120.140.978	10,6	0	0	0	0,0	
Ukupno	1.055.753.584	100	1.135.335.825	100	972.493.731	100	1.202.987.364	100	123,7

U 2019., 2020., 2021. i 2022. godini najveći udio ostvarenih prihoda se ostvarivao preko poreznih prihoda, od 71,7% u 2019. godini do 80,1% u 2022. godini, a ostvareni prihodi od poreza su veći za 20,3% u odnosu na ostvarenje 2021. godine.

U periodu od 01.01.do 31.12.2022. godine rashodi i izdaci, koji su izvršeni iz ostvarenih prihoda i primitaka, iznose 1.147.273.868 KM. Od 01.01. do 31.12.2022. godine je za 19,7%, veće od izvršenja rashoda u istom periodu 2021. godine.

U strukturi rashoda, najveće učešće u ukupnim rashodima se odnosi na plaće i naknade troškova zaposlenih. Tekući transferi bilježe povećanje u procentualnom učešću u ukupnim godišnjim rashodima, sa 29,4% u 2021. godini na 29,5% u 2022. godini. Izdaci za otplatu dugova bilježe povećanje sa 15,8 miliona KM u 2021. godini na 34,3 miliona KM u 2022. godini, odnosno više od dva puta.

Tabela 91. Ostvareni budžetski rashodi

Rashodi	2019		2020		2021		2022		Indeks 2022/2021
	u KM	%	u KM	%	u KM	%	u KM	%	
Plaće i naknade troškova zaposlenih	423.803.047	40,7	425.992.968	37,6	430.362.454	44,9	490.919.862	42,8	114,1
Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	42.809.288	4,1	42.659.019	3,8	42.709.075	4,5	49.084.595	4,3	114,9
Izdaci za materijal i usluge	100.775.806	9,7	101.228.423	8,9	80.477.535	8,4	95.449.402	8,3	118,6
Tekući transferi	213.840.225	20,5	236.680.962	20,9	281.663.334	29,4	338.215.021	29,5	120,1
Izdaci za obaveze po kreditima	4.355.111	0,4	5.256.313	0,5	2.827.392	0,3	4.611.344	0,4	163,1
Kapitalni transferi	113.671.690	10,9	146.485.799	12,9	46.431.738	4,8	74.748.957	6,5	161,0
Izdaci za nabavku stalni sredstava	112.347.626	10,8	131.276.095	11,6	58.108.499	6,1	59.991.641	5,2	103,2
Sredstva za pozajmljivanje	1.420.000	0,1	12.170.000	1,1	0	0	0	0,0	
Otplate dugova	29.241.670	2,8	29.813.746	2,6	15.819.487	1,7	34.253.046	3,0	216,5
Tekuća rezerva									
Višak rashoda nad prihodima									
Ukupno	1.042.264.463	100	1.131.563.325	100	958.399.514	100	1.147.273.868	100	119,7

Tekući transferi koji se finansiraju iz budžeta Kantona najčešće se odnose na tekuće transfere neprofitnim organizacijama, tekuće transfere pojedincima, učešća i subvencije javnim preduzećima, učešća i transferi drugim nivoima vlasti, te drugi tekući rashodi.

8.2 Program javnih investicija²⁷

U Zakonu o budžetima Federacije BiH posebna pažnja posvećena je Programu javnih investicija, koji predstavlja instrument za upravljanje i izvještavanje o razvojnim programima i projektima-javnim investicijama. Javne investicije predstavljaju dio sredstava budžeta planiranih za ulaganja u značajno povećanje sredstava nefinansijske imovine kroz sticanje infrastrukture, građevinskih objekata, zemljišta i opreme.

Program javnih investicija KS (PJIKS) priprema se svake godine po roling sistemu, koji usvaja Vlada KS. Osnovni cilj izrade PJIKS je usklađivanje razvojnih projekata sa realnim izvorima finansiranja. Program sadrži tekuće i kandidovane projekte, a čijom realizacijom treba da se doprinese kvaliteti života građana i sigurnosti.

Investicije-projekti se odnose na sva područja djelatnosti (sektore) od obrazovanja, infra i suprastrukture do socijalne sigurnosti i zaštite okoliša.

Ukupan broj projekata javnih investicija (tekućih i kandidovanih) u 2022. godini je 195 i manji je za 4,9% u odnosu na ukupan broj projekata u 2021. godini.

Ukupna planirana vrijednost projekata javnih investicija (tekućih i kandidovanih) u 2022. iznosi preko 1.022 miliona KM što je smanjenje za 24,9% u odnosu na 2021. godinu.

²⁷ Program javnih investicija KS, Informacija dostupna na stranici Zavoda za planiranje razvoja KS

Tabela 92.Pregled promjena osnovnih podataka iz PJKS

Status projekata		Tekući ukupno	Ukupno učešće KS	Drugi izvori finansiranja	Učešće KS (%)	Učešće drugih izvora finansiranja (%)	Kandidovani ukupno	Tekući i kandidovani projekti
2019	Broj projekata	63	47	16	74,6	25,4	99	162
	Planirana vrijednost projekta (mil. KM)	749,4	354,8	394,7	47,3	52,7	348,3	1.097,70
	Budžet (mil. KM)	82,7	70,8	11,9	85,6	14,4		82,7
2020	Broj projekata	60	51	9	85,0	15,0	138	198
	Planirana vrijednost projekta (mil. KM)	651,9	399,8	252,2	61,3	38,7	715,7	1.367,69
	Budžet (mil. KM)	39,4	34,2	5,2	86,8	13,2		39,4
2021	Broj projekata	64	57	7	89,1	10,9	141	205
	Planirana vrijednost projekta (mil. KM)	646,4	308,5	337,9	47,7	52,3	714,8	1.361,22
	Budžet (mil. KM)	48	42,6	5,4	88,7	11,3		48
2022	Broj projekata	51	39	12	76,5	23,5	144	195
	Planirana vrijednost projekta (mil. KM)	472,1	311,5	160,6	66,0	34,0	550	1.022,22
	Budžet (mil. KM)	67,6	57,5	10,1	85,1	14,9		67,6

Tabela 93.Pregled promjena osnovnih podataka iz PJKS, indeks 2022/2021.

Status projekata	Broj projekata	Planirana vrijednost projekta	Budžet
Tekući ukupno	79,7	73,0	140,8
Ukupno učešće KS	68,4	100,9	134,9
Drugi izvori finansiranja	171,4	47,5	187,0
Učešće KS (%)	85,9	138,4	95,9
Učešće drugih izvora finansiranja (%)	215,6	65,0	131,9
Kandidovani ukupno	102,1	76,9	
Tekući i kandidovani projekti	95,1	75,1	140,8

U ukupnoj planiranoj vrijednosti tekućih projekata u 2022. godini (472,1 miliona KM) sredstva Budžeta KS učestvuju sa 66,0% i iznose 311,5 miliona KM. Sredstva Budžeta KS u odnosu na 2021. godinu veća su za oko 38,4%.

U 2022. godini drugi izvori finansiranja iznose 160,6 miliona KM ili 34,0% i manji su za 35,0% nego 2021. godine.

U ukupnoj planiranoj vrijednosti kandidovani projekti iznose 550 miliona KM u 2022. godini.

Za realizaciju projekata u 2022. godini ukupno planirana sredstva svih projekata iznose oko 67,6 miliona KM.

II Implementacija Strategije

Uvod

Pregled provedbe Strategija razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. godinu (u daljem tekstu Pregled) priprema se u svrhu informisanja svih relevantnih aktera o realiziranim strateškim mjerama i aktivnostima u prethodnoj godini te se odnosi samo na elemente vezane za provedbu mjera u 2021. godini. Pregled je pripreman kao zaseban dokument, ali čini dio cjelovitog Izvještaja o razvoju Kantona Sarajevo za 2021. godinu.

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo je na osnovu prikupljenih informacija, odnosno na osnovu izvještaja o radu ministarstava, izvještaja o implementaciji projekta za 2021. planiranih Akcionim planom 2021-2023. godina (u daljem tekstu AP 2021-2023.), koje su dostavila ministarstva preko članova Kantonalnog odbora za razvoj za implementaciju Strategije (u daljem tekstu KOR), izradio Izvještaj o implementaciji Strategije razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. godine za 2021. godinu.

Nakon Uvodnog dijela Pregleda predstavljena je struktura strategije, dat kratak sažetak AP-a 2021-2023., ukupan pregled provedbe Strategije za 2021. godinu. U posebnom dijelu dat je pregled provedbe Strategije po ciljevima i prioritetima za 2021. godinu kroz analizu i praćenje Strategijom utvrđenih indikatora, kao i pregled finansijskih ulaganja za 2021. godinu.

9. Struktura strategije

Strategija razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. se sastoji od dva ključna dijela: strateškog i programskog okvira.

Strateški okvir

U ovom dijelu, odnosno dijelu strateške platforme, dat je izvod iz detaljne situacione analize, zatim SWOT analiza, ključni strateški izazovi i fokusi za dalji razvoj Kantona Sarajevo. Strateški okvir također sadrži i utvrđivanje vizije razvoja, kao i strateške ciljeve sa pripadajućim indikatorima/pokazateljima utjecaja, na osnovu kojih će se moći ocijeniti stepen promjene u KS-u u narednom Strategijom definiranom planskom periodu.

Strategija usmjerava sveukupan razvoj Kantona uzimajući u obzir ekonomsku, društvenu, okolišnu i prostornu dimenziju i na temelju toga utvrđuje viziju razvoja Kantona Sarajevo:

„Kanton Sarajevo je evropska, dinamična i kreativna regija, prosperitetna za građane svih generacija, ugodnog življenja i unosnog poslovanja“.

Na temelju strateških fokusa i vizije KS, definisana su četiri strateška cilja koji osiguravaju sinergijske efekte između ekonomije, okoliša i društva, uz puno uvažavanje interesa lokalne uprave. Oni imaju prepoznatljiva sektorska težišta, ali istovremeno su integralni i povezujući.

Strateški ciljevi koji vode ka ostvarenju vizije razvoja Kantona Sarajevo su:

1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost
2. Stvoriti uvjete za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)
3. Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima
4. Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora

Programski okvir

Definisani strateški ciljevi se realizuju putem 20 prioriteta, koji su u programskom okviru Strategije razvijeni u mjere, projekte i aktivnosti sa planiranim potrebnim finansijskim sredstvima (indikativni finansijski i terminski okvir), čijom implementacijom će se postići definisani ciljevi razvoja tokom implementacije Strategije. Također, u ovom dijelu definisan je i institucionalni i organizacioni okvir za provedbu Strategije, kao i plan praćenja, izvještavanja, evaluacije i revizije Strategije, te provjera međusobne usklađenosti sa dokumentima viših nivoa vlasti i prilozi koji predstavljaju detaljan pregled Strategije, odnosno detaljan pregled definisanih mjera.

Programski okvir je osnova za praćenje implementacije Strategije razvoja KS 2021-2027.. koji razrađuje realizaciju 20 prioriteta kroz 67 mjera i 165 projekata i predviđa potrebna sredstva. Treba istaći da projekat uključuje niz različitih aktivnosti, koje su praktično potprojekti.

Tabela 94. Programski okvir:

Strateški cilj	Broj			Potrebna sredstva u KM
	Prioriteta	Mjera	Projekta	
1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost	7	22	46	285.056.000
2. Stvoriti uvjete za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)	4	18	40	429.955.268
3. Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima	4	14	44	1.224.109.834
4. Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora	5	13	35	92.660.000
Ukupno iz strateškog dokumenta	20	67	165	2.031.781.102

Ukupna planirana vrijednost Strategije razvoja KS-a 2021–2027. je 2.031.781.102 KM. Od toga za realizaciju projekata:

- Strateškog cilja 1. potrebno je 14,0% (285.056.000 KM),
- Strateškog cilja 2. potrebno je 21,2% (429.955.268 KM),
- Strateškog cilja 3. potrebno je 60,2% (1.224.109.834 KM),
- Strateškog cilja 4. potrebno je 4,6% (92.660.000 KM).

Prema strukturi izvora finansiranja, a u skladu s procjenom mogućnosti finansiranja Ministarstva finansija, planirano je da sredstva budžeta učestvuju sa 53,59%, sredstva EU i drugih međunarodnih donatora, sredstva viših nivoa vlasti, općina i sl. 41,49%, te kreditna sredstva sa 4,92%.

Tabela 95. Pregled planiranih sredstava za realizaciju strateških ciljeva i prioriteta Strategije razvoja KS 2021-2027.

Redni broj i oznaka	Ukupno KM	Budžet institucije (KM)	Ostali izvori (KM)
Strateški cilj 1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost	285.056.000	187.282.000	97.774.000
1.1. Kreiranje okruženja poticajnog za poslovanje	124.700.000	103.400.000	21.300.000
1.2. Jačanje konkurentnosti i izvozne orijentacije poslovnih subjekata s posebnim fokusom na prerađivačku industriju	5.000.000	5.000.000	0
1.3. Povećanje digitaliziranosti ekonomije	8.200.000	8.200.000	0
1.4. Unapređenje sistema zapošljavanja i povećanje efikasnosti tržišta rada	49.732.000	9.682.000	40.050.000
1.5. Osiguranje dugoročne održivosti i funkcionalnosti javnih preduzeća	70.000.000	40.200.000	29.800.000
1.6. Unapređenje konkurentnosti destinacije kroz održivi razvoj turizma	7.424.000	6.800.000	624.000
1.7. Jačanje konkurentnosti ruralne ekonomije	20.000.000	14.000.000	6.000.000
Strateški cilj 2. Stvoriti uvjete za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)	429.955.268	213.966.723	215.988.545
2.1. Podići kvalitet obrazovanja (s posebnim naglaskom na STEM i digitalne vještine) i uskladiti ga sa zahtjevima tržišta rada i potražnjom za radnom snagom	85.840.000	59.440.000	26.400.000
2.2. Poboljšanje kvaliteta i dostupnost socijalnih usluga za sve ciljane grupe stanovništva, kao i smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti, s posebnim akcentom na vanredne okolnosti	92.810.000	56.850.000	35.960.000
2.3. Unapređenje funkcionalnosti i odgovornosti zdravstvenog sistema	52.300.000	27.500.000	24.800.000
2.4. Unapređenje ambijenta za razvoj kulture i sporta	199.005.268	70.176.723	128.828.545
3. Odgovorno upravljanje okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima	1.224.109.834	638.059.785	586.050.049
3.1. Poboljšanje kvaliteta zraka i zaštite od buke	86.316.256	31.373.877	54.942.379
3.2. Održivo korištenje prirodnih dobara uz zaštitu biološke i geološke raznolikosti	7.467.320	3.299.502	4.167.818
3.3. Uspostavljanje integralnog održivog sistema upravljanja otpadom	142.065.662	43.946.406	98.119.256
3.4. Unapređenje razvoja saobraćaja i javne komunalne infrastrukture	988.260.596	559.440.000	428.820.596
4. Unapređenje efikasnosti i odgovornosti javnog sektora	92.660.000	49.565.000	43.095.000
4.1. Smanjenje korupcije i kriminaliteta, povećanje sigurnosti građana, te osnaživanje funkcioniranja pravne države	79.060.000	44.800.000	34.260.000
4.2. Povećanje učinkovitosti i odgovornosti u oblasti javnih finansija	3.500.000	1.525.000	1.975.000
4.3. Reforma javne uprave	5.560.000	2.200.000	3.360.000
4.4. Unapređenje sistema upravljanja razvojem	1.240.000	880.000	360.000
4.5. Pozicioniranje KS-a u široj regiji i Evropi	3.300.000	160.000	3.140.000
Ukupno iz strateškog dokumenta	2.031.781.102	1.088.873.508	942.907.594

10. Kratki sažetak Akcionog plana Strategije razvoja Kantona za 2022-2024. godinu

Akcioni plan (AP) Strategije razvoja za 2022-2024. predstavlja operacionalizaciju strategije, odnosno sadrži sve mjere i aktivnosti/projekte u okviru strateških i prioritarnih ciljeva planirane da budu implementirane tokom 2022-2024., kao i finansijski okvir potreban za njihovu realizaciju, te određuje dinamiku i nositelje odgovornosti za realizaciju mjera. Ovakav plan omogućava pravovremeno sagledavanje očekivanih troškova potrebnih za realizaciju Strategije, te njihovo korigovanje i prilagođavanje raspoloživim finansijskim izvorima.

AP-om 2022-2024. planirana je implementacija projekata za koje su potrebna sredstva u iznosu od 1.553.174.451 KM što 76,4% ukupnog indikativnog finansijskog okvira Strategije (2.031.781.102 KM).

Akcioni plan korespondira sa Programom javnih investicija KS 2022-2024. i Budžetom Kantona Sarajevo za 2022. godinu, odnosno sve aktivnosti/projekti su dijelom planova rada nadležnih ministarstava Vlade Kantona Sarajevo.

Izradu Akcionog plana pripremio je Zavod za planiranje razvoja KS zajedno sa Kantonalnim odborom za razvoj za proces implementacije (KOR) Strategije razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027.

Strategija razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. i AP 2022-2024. su usklađeni sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH (Službene novine FBiH, broj 32/17), Uredbom o izradi strateških dokumenata u FBiH i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH (Službene novine FBiH, broj 74/19).

Tabela 96. Finansijska sredstva (u KM) potrebna za realizaciju strateških ciljeva tokom 2022-2024.

Strateški cilj	2022	2023	2024	Ukupno 2022-2024	Ukupno 2021-2027	AP 22-24/ ukupno 21-27 (%)
1	75.106.603	66.258.694	63.449.761	204.815.058	285.056.000	71,9
2	158.463.289	139.077.644	73.887.000	371.427.933	429.955.268	86,4
3	345.807.126	271.087.998	246.795.060	863.690.184	1.224.109.834	70,6
4	47.712.676	36.701.900	28.826.700	102.237.500	92.660.000	122,2
UKUPNO	627.089.694	513.126.236	412.958.521	1.553.174.451	2.031.781.102	76,4

Planiranim sredstvima u iznosu od 1.553.174.451KM, za period 2022-2024. godina, najviše se odnosi na projekte Strateškog cilja 3 (55,6%), zatim Strateškog cilja 2 (23,9%), te Strateškog cilja 1 (13,2%) i na Strateški cilj 4 (7,3%) od ukupnih sredstava za period Akcionog plana.

Predviđenim sredstvima, prema AP 2022-2024., realizovaće se ili će početi sa realizacijom 108 projekata od ukupno 165 projekata planiranih Strategijom. Od toga u 2022. je planirano, da se realizuje ili počne sa realizacijom, 97 projekata.

Tabela 97. Planirana implementacija Strategije razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. u periodu 2022-2024.

Strateški cilj	Broj			
	Prioriteta	Mjera	Projekata u 2022	Projekata u 2022-2024
1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost	6	16	20	25
2. Stvoriti uvjete za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)	4	15	25	29
3. Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima	4	14	31	31
4. Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora	5	11	21	23
Ukupno	19	56	97	108

U narednoj tabeli data je struktura finansiranja po strateškim i prioritetnim ciljevima i po godinama.

Tabela 98. Planirana struktura finansiranja Strateških i Prioritetnih ciljeva za period 2022-2024.

	2022		2023		2024		Ukupno 22-24	
	u KM	%	u KM	%	u KM	%	u KM	%
Strateški cilj 1	75.106.603	100,0	66.258.694	100,0	63.449.761	100,0	204.815.058	100,0
Budžet KS	49.595.769	66,0	28.844.000	43,5	26.048.000	41,1	104.487.769	51,0
Općine	13.672.000	18,2	21.027.000	31,7	17.192.000	27,1	51.891.000	25,3
Drugi izvori i fondovi	11.838.834	15,8	16.387.694	24,7	20.209.761	31,9	48.436.289	23,6
Strateški cilj 2	158.463.289	100,0	139.077.644	100,0	73.887.000	100,0	371.427.933	100,0
Budžet KS	123.903.641	78,2	115.952.644	83,4	31.095.000	42,1	270.951.285	72,9
Općine	10.951.722	6,9	16.865.000	12,1	17.822.000	24,1	45.638.722	12,3
Drugi izvori i fondovi	23.607.926	14,9	6.260.000	4,5	24.970.000	33,8	54.837.926	14,8
Strateški cilj 3	345.807.196	100,0	271.087.998	100,0	246.795.060	100,0	863.690.254	100,0
Budžet KS	46.375.618	13,4	62.663.047	23,1	59.745.229	24,2	168.783.894	19,5
Općine	25.000.280	7,2	105.997.000	39,1	124.647.000	50,5	255.644.280	29,6
Drugi izvori i fondovi	274.431.298	79,4	102.427.951	37,8	62.402.831	25,3	439.262.080	50,9
Strateški cilj 4	47.712.676	100,0	36.701.900	100,0	28.826.700	100,0	113.241.276	100,0
Budžet KS	10.640.800	22,3	9.990.900	27,2	10.990.700	38,1	31.622.400	27,9
Općine	5.436.000	11,4	3.324.000	9,1	3.389.000	11,8	12.149.000	10,7
Drugi izvori i fondovi	31.635.876	66,3	23.387.000	63,7	14.447.000	50,1	69.469.876	61,3
Ukupno AP 21-23	627.089.764	100	513.126.236	100,0	412.958.521	100,0	1.553.174.521	100,0
Budžet KS	230.515.828	37	217.450.591	42,4	127.878.929	31,0	575.845.348	37,1
Općine	55.060.002	9	147.213.000	28,7	163.050.000	39,5	365.323.002	23,5
Drugi izvori i fondovi	341.513.934	54	148.462.645	28,9	122.029.592	29,6	612.006.171	39,4

Posmatrajući prema strukturi finansiranja u periodu 2022-2024. od ukupno planiranih 1.553.174.521 KM, iz Budžeta KS se planira finansirati 575.845.348 KM, odnosno 37,1%, sredstava Općina u iznosu od 365.323.002 KM ili 23,5%, te 612.006.171 KM iz Drugih izvora finansiranja (budžeti viših nivoa vlasti, fondovi, grantovi, donacije....) što je 39,4% od ukupno planiranih sredstava.

AP 2022-2024. za 2022. godinu planirano je oko 627 miliona KM. Od toga iz Budžeta KS oko 230,5 miliona KM (36,8%), sredstava općina preko 55 miliona KM (8,8%), te iz drugih izvora finansiranja skoro 341,5 miliona KM (54,5%).

Planirana sredstva u iznosu od 627.089.765 KM, najviše se odnose na projekte Strateškog cilja 3 (55,1%), zatim Strateškog cilja 2 (25,3%), te Strateškog cilja 1 (12,0%). Na projekte Strateškog cilja 4 predviđeno je 7,6% ukupnih sredstava za 2022. godinu.

Ako posmatramo konkretno strukturu drugih izvora finansiranja AP-a 2022-2024, najznačajniji su krediti, IPA i drugi EU fondovi, vlastita učešća KJKP-a i JKP-a, JU Služba za zapošljavanje KS; primitci, Federalni zavod za zapošljavanje, Fond za zaštitu okoliša, Zavod zdravstvenog osiguranja KS, Federalno ministarstvo kulture i sporta, Budžet FBiH, grantovi, UNDP i drugi.

Važno je napomenuti da između ostalih projekata vodi se računa i o projektima sistema zapošljavanja i efikasnosti tržišta rada. U tom smislu kroz mjeru 1.4.1. Jačati funkciju posredovanja i unaprijediti reputacijski kapital Službe za zapošljavanje KS. Za aktiviranje dugoročno nezaposlenih osoba i povećanje efektivne ponude radne snage planirano je preko 4 miliona KM. Za povećanje učinkovitosti aktivnih mjera zapošljavanja i povećanje efikasnost javnih preduzeća također su izdvojena značajna sredstva za realizaciju, preko 5 miliona KM. Kroz prioritet osiguranja dugoročne održivosti i funkcionalnosti javnih preduzeća planirano je preko 29 miliona KM. Također, kroz Prioritet 1.6 i 1.7.

vodilo se računa o unapređenju konkurentnosti destinacije kroz održivi razvoj turizma i jačanju konkurentnosti ruralne ekonomije (preko 50 miliona).

Veliki dio sredstava je planiran za realizaciju podizanja kvaliteta obrazovanja (sa posebnim naglaskom na STEM i digitalne vještine) i uskladiti ga sa zahtjevima tržišta rada i potražnjom za radnom snagom. Mjera koje se odnose na unapređenje kvalitete usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja uz veći obuhvat djece predškolskim obrazovanjem, unapređenje kvaliteta cijelog sistema obrazovanja kroz unapređenje kadrovskih i infrastrukturnih kapaciteta obrazovnih institucija, osavremenjivanje nastavnih planova i programa, uspostavu podrške talentovanim učenicima uz saradnju sa svim vanjskim lokalnim akterima, te međunarodnim akterima, te unapređenje podrške istraživačko-razvojnim aktivnostima/projektima. Mjera 2.1.4. Unaprijediti kvalitet cijelog sistema obrazovanja kroz unapređenje kadrovskih i infrastrukturnih kapaciteta obrazovnih institucija, osavremenjivanje nastavnih planova i programa, uspostavu podrške talentovanim učenicima uz saradnju sa svim vanjskim lokalnim akterima, te međunarodnim akterima je mjera za koju je planiran također veliki iznos za realizaciju, oko 22 miliona KM.

Također, kod prioriteta 2.2. koji se odnosi na poboljšanje kvaliteta i dostupnosti socijalnih usluga za sve ciljane grupe stanovništva, kao i smanjenje i siromaštva i socijalnu isključenost, sa posebnim akcentom na vanredne okolnosti je izdvojena velika cifra. Kroz mjeru 2.2.1. Reforma sistema socijalne politike, te mjeru 2.2.2. Unapređenje stručnog rada u oblasti socijalne zaštite i definiranja novih modela ciljanja korisnika i uvezivanja mjera socijalne zaštite i angažiranje korisnika. U oblasti zdravstva najviše planiranih sredstava je izdvojeno za unapređenje dostupnosti efikasnih i efektivnih kvalitetnih zdravstvenih usluga, unapređenje finansijske održivosti zdravstvenog sistema i unapređenje sistema prevencije bolesti i zaštite zdravlja stanovništva.

Značajan dio planiranih sredstava se odnosi na realizaciju mjera za povećanje energijske efikasnosti i podsticanje korištenja obnovljivih izvora energije, Mjera 3.1.2. Povećanje energijske efikasnosti i podsticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kao i za uspostavljanje Regionalnog centra za upravljanje otpadom (RCUO) su planirana značajna sredstva za realizaciju ove mjere.

Dio planiranih sredstava se također odnosi i na izgradnju i rekonstrukciju javne saobraćajne infrastrukture, unapređenje i poboljšanje kvaliteta usluge vodosnabdijevanja i unapređenje sistema prikupljanja i tretman otpadnih voda.

Veliki dio sredstava planiran je za projekte koji se odnose na unapređenje sistema zaštite i spašavanja (civilna zaštita, vatrogasci, Gorska služba spašavanja...) i unapređenje sistema prevencije i borbe protiv korupcije. Također, značajan dio sredstava je planiran za unapređenje sigurnosti građana (MUP, migrantska kriza, saobraćajna sigurnost, maloljetnička delikvencija...).

11. Ukupan pregled provedbe strategije za 2022. godinu

Okvirna potrebna sredstva za realizaciju Strategije u 2022. procijenjena su na 627.089.765 KM. Vrijednost realizovanih projekata/aktivnosti iznosi 257.090.010 KM, odnosno 41%.

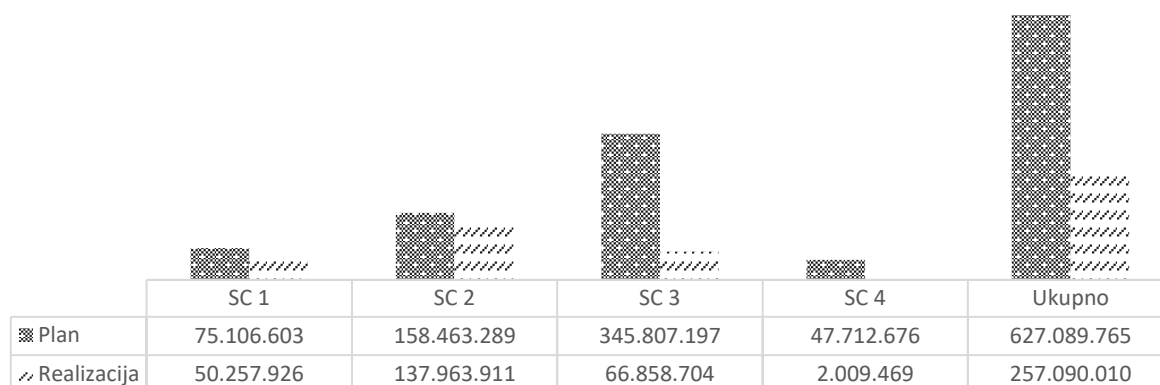
Od ukupno realizovanih sredstava u iznosu od 257.90.010 KM, najviše se odnosi na projekte Strateškog cilja 2 (57,7%), zatim Strateškog cilja 3 (26%), Strateškog cilja 1 (19,5%), te na projekte Strateškog cilja 4 (0,8%).

Tabela 99. Plan i realizacija u 2022. prema strateškim ciljevima

Strateški cilj/Prioritet	Broj projekata		Realizovani/ Planirani projekti u %	Sredstva u KM		Realizovana /Planirana sredstva u %
	Plan	Realizacija		Plan	Realizacija	
1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost	20	15	75,0	75.106.603	50.257.926	66,9
2. Stvoriti uvjete za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)	25	19	76,0	158.463.289	137.963.911	87,1
3. Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima	31	21	67,7	345.807.197	66.858.704	19,3
4. Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora	21	6	28,6	47.712.676	2.009.469	4,2
Ukupno	97	61	62,9	627.089.765	257.090.010	41,0

U Strategiji razvoja KS 2021-2027 identificirani su strateški projekti kao intervencija najvećeg značaja za ostvarenje strateških ciljeva. To su projekti koji imaju višestruki efekat na razvoj, ali njihova implementacija također je i osnov za pokretanje drugih projekata. S tim u vezi Strategijom je definisano 165 strateških projekata od čega je 61 realizovano u potpunosti ili je započeta realizacija u 2022. godini.

Plan i realizacija po strateškim ciljevima 2022. u KM

Graf 16.

Sredstvima u 2022. godini, u odnosu na planirano, realizovalo se:

- 66,9% sredstava planiranih za Strateški cilj 1,
- 87,1% sredstava planiranih za Strateški cilj 2,
- 19,3% sredstava planiranih za Strateški cilj 3,
- 4,2% sredstava planiranih za Strateški cilj 4.

U okviru **Strateškog cilja 1** najviše sredstava utrošeno je na realizaciju mjera koje se odnose na povećanje efikasnost javnih preduzeća, preko 14 miliona KM, odnosno na niz aktivnosti strateškog projekta Poboljšanje turističko resursne osnove Olimpijskih planina Igmana i Bjelašnice. Za unapređenje pristupa povoljnom finansiranju poslovnih subjekata izdvojeno je preko 8 miliona KM, kroz program finansijske podrške za malo i srednje poduzetništvo. Također, značajna sredstva su uložena za razvoj turističke infrastrukture (preko 5 miliona KM), poticaje poljoprivrednoj proizvodnji (oko 8 miliona KM), te unapređenju stanja u sektoru šumarstva (oko 5 miliona KM). Kroz aktivacijske programe, JU SZZ, usmjerene na dugoročno nezaposlene obeshrabrene i osobe sa otežanim pristupom tržištu rada utrošeno je oko 3,35 miliona KM.

U okviru **Strateškog cilja 2** najviše sredstava je utrošeno za realizaciju mjere unapređenje stručnog rada u oblasti socijalne zaštite i definiranja novih modela ciljanja korisnika i uvezivanja mjera socijalne zaštite i angažiranje korisnika gdje je utrošeno preko 82 miliona KM, od čega najviše na unaprijeđenja sistema podrške djeci u stanju potreba i zaštiti porodica sa djecom (oko 67,9 miliona KM) i program rješavanja stambenog zbrinjavanja braniteljske populacije (preko 11 miliona KM). Mjera koja se odnosi na reforma sistema socijalne politike također bilježi značajna ulaganja i to preko 11 miliona KM.

U cilju unapređenja podrške istraživačko-razvojnim aktivnostima/projektima uloženo je preko 4 miliona KM, dok je na projekte prioriteta koji se odnosi na unaprijeđenje funkcionalnosti i odgovornosti zdravstvenog sistema izdvojeno preko 11 miliona KM (primjena Odluke o proširenom obimu prava za ratne vojnike invalide i preventivne programe unapređenja i očuvanja zdravlja).

Također, značajna sredstva su izdvojena i to preko 14 miliona KM za mjere koje se odnose na uspostavljanje sistema podrške razvoju kulture i kreativnih industrija i uspostavljanje održivog sistema razvoja sporta.

Najviše planiranih sredstva **Strateškog cilja 3** se odnosi na realizaciju mjere Izgradnja i rekonstrukcija javne saobraćajne infrastrukture gdje je izdvojeno preko 49 miliona KM. Također značajna sredstva su uložena za povećanje energijske efikasnosti i podsticanje korištenja obnovljivih izvora energije gdje je utrošeno preko 9 miliona KM. Preko 7 miliona KM je uloženo za mjere koje se odnose na unapređenje sistema prikupljanja i tretman otpadnih voda i postizanje i održavanje dobrog kvaliteta površinskih i podzemnih voda i zaštite od poplava. Na unapređenje ostale javne komunalne infrastrukture uloženo je preko 3 miliona KM (unapređenje rada komunalnih pogrebnih usluga – gradsko groblje Vlakovu).

Od ukupno utrošenih sredstava u **Strateškom cilju 4** najviše je utrošeno za unapređenje sigurnosti građana (MUP, migrantska kriza, saobraćajna sigurnost, maloljetnička delikvencija...) i to preko 3 miliona KM, od čega najviše na projekate podizanja nivoa sigurnosti, nabavku opreme za potrebe Uprave policije i ulaganje u kvalitetnije obrazovanje i obuke na Policijskoj akademiji

Za 2021. i 2022. godinu implementacije Strategije utrošeno je oko 257 miliona KM, odnosno **12,7%** od ukupno planiranih sredstava za cijeli period implementacije Strategije 2021-2027.

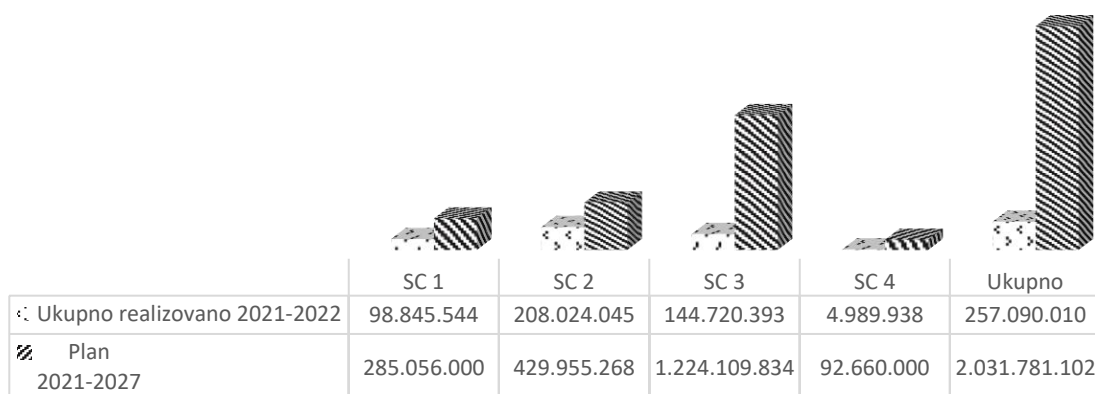

Posmatrajući strukturu po strateškim ciljevima, od 285,1 miliona KM sredstava planiranih za Strateški cilj 1, u nevedenom periodu je realizovano oko 98,8 miliona KM, odnosno 34,7%. Za Strateški cilj 2. do sada je utrošeno oko 208 miliona KM, što je 48,4% od ukupno planiranih sredstava (430 miliona KM). Za projekte/aktivnosti Strateškog cilja 3. utrošeno je oko 145 miliona KM, odnosno 11,8% od ukupno planiranih sredstava (1.224,1 milijarde KM), dok je od 92,7 miliona KM ukupno planiranih sredstava za Strateški cilj 4. do sada utrošeno oko 5 miliona KM, odnosno 5,4%.

Tabela 100. Ukupna realizacija po strateškim ciljevima u 2022. godini

Strateški cilj/Prioritet	Sredstva u KM		% dosadašnje implementacije
	Ukupno realizovano 2021-2022	Plan 2021-2027	
1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost	98.845.544	285.056.000	34,7
2. Stvoriti uvjete za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)	208.024.045	429.955.268	48,4
3. Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima	144.720.393	1.224.109.834	11,8
4. Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora	4.989.938	92.660.000	5,4
UKUPNO	257.090.010	2.031.781.102	12,7

Realizacija u 2022. po Strateškim ciljevima u odnosu na ukupnu Strategiju (u KM)

Graf 17.

12. Pregled provedbe po ciljevima i prioritetima za 2022. godinu

Stvarni rezultati razvoja, koji proizlaze iz implementacije strategije razvoja, mogu biti vidljivi i mjerljivi jedino ukoliko se sistemski provodi praćenje i vrednovanje realizacije strategije. Taj proces omogućava mjerenje nivoa ostvarenja ciljeva, i njihovo poređenje za ciljnim vrijednostima ukazuje u kom pravcu se realizira Strategija. To daje i mogućnost za poduzimanje pravovremenih mjera u cilju uspješnije implementacije Strategije.

Izveštaj o implementaciji Strategije pruža uvid u realizaciju pet definiranih razvojnih strateških ciljeva, uz praćenje efekata implementacije Strategije na ukupan razvoj kantona pomoću seta indikatora koji su sastavni dio Strategije i koji na vidljiv i mjerljiv način oslikavaju stepen realizacije zadatih strateških ciljeva. U Strategiji je utvrđen set indikatora za strateške i prioritetne ciljeve.

Za praćenje realizacije Strateškog cilja 1. utvrđena su tri indikatora i set indikatora za sedam prioriteta.

Tabela 101.Indikatori Strateškog cilja 1. i prioritetnih ciljeva

Redni broj i oznaka	NAZIV	POLAZNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA		Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora 2027
		Indikatori strateškog cilja	2019	2020	2021	2022	
1. strateški cilj	Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost	Broj zaposlenih	152.394	150.451	152.576	156.488	200.000
		Prosječna plaća	1.153	1.179	1.251	1.390	1.350
		Indeks razvijenosti	2,03	2,04	2,02	2,02	2,7
		Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
1.1. Prioritet	Kreiranje okruženja poticajnog za poslovanje	Doing Business rangiranje prema lakoći poslovanja	90	90	*	*	60
		Broj registriranih poslovnih subjekata	38.668	39.577	41.118	42.494	45.000
		Broj registriranih poslovnih subjekata na 1.000 stanovnika	92	93,8	81	101,3	107
		Ukupan iznos ostvarenih investicija u 000 KM	1.023.661	1.029.644	1.014.634		2.000.000
		Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
1.2. Prioritet	Jačanje konkurentnosti i izvozne orijentacije poslovnih subjekata s posebnim fokusom na prerađivačku industriju	Indeks fizičkog obima prerađivačke industrije	104,1	84,8	102	106,4	107
		Učešće izvoza prerađivačke industrije u ukupnoj industriji (%)	74,3	87,8	67	64,2	80
		Iznos ostvarenih investicija u prerađivačkoj industriji u 000 KM	143.942	101.645	82.323		200.000
		Pokrivenost uvoza izvozom (%)	29,3	32,2	32	28,2	35
		Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
1.3. Prioritet	Povećati digitaliziranost ekonomije	Širokopojasni internet-promet, mil. GB	323	348	371	412	1.000
		Prilagodljivost pravnog okvira digitalnim poslovnim modelima (WEF) (BiH)	2,4	n/a	n/a	n/a	6
		% preduzeća s uspostavljenim IKT-funkcijama koje obavljaju eksterni dobavljači (EUROSTAT BiH)	63	n/a	n/a	n/a	76
		% preduzeća s uspostavljenim IKT-funkcijama koje obavljaju vlastiti zaposlenici (EUROSTAT BiH)	15	n/a	n/a	n/a	30
		Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora

1.4. Prioritet	Unaprijediti sistem zapošljavanja i povećati efikasnost tržišta rada	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
		Broj zaposlenih (31. 12)	152.394	150.451	152.576	156.488	200.000
		Broj nezaposlenih (31.1 2)	58.746	63.496	57.965	55.506	54.000
		Učešće dugoročno nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih (%)	67,5	72,3	77,2	75,2	60
		Učešće zaposlenih sa VSS-om u ukupnom broju zaposlenih (%)	33,8	29,9	31,7	30,8	37
1.5. Prioritet	Osigurati dugoročnu održivost i funkcionalnost javnih preduzeća u KS-u	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
		Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u mil. KM	314,8	315	324,1	387,1	400
		Prosječan broj zaposlenih KJKP-a i JKP-a	4.713	4.737	4.527	4.474	4.000
		Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u KM	1.024	1.063	1.065	1.199	1.200
		Ukupni prihodi KJP-a u mil. KM	31,7	31,6	40,6	42,7	70
		Prosječan broj zaposlenih KJP-a	784	787	781	767	900
		Prosječna plaća KJP-a u KM	891	*	*	*	1.100
1.6. Prioritet	Unapređenje konkurentnosti destinacije kroz održivi razvoj turizma	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
		Broj dolazaka turista u KS	667.756	136.304	339.370	568.570	1.068.409
		Broj noćenja turista u KS-u	1.309.113	274.973	800.846	1.191.016	2.884.706
		Prosječno zadržavanje turista u KS-u (dana)	1,96	2	2,4	2,1	2,7
1.7. Prioritet	Jačanje konkurentnosti ruralne ekonomije	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
		Izvoz sektora poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (KM)	16.083.000	13.081	14.153	16.746	20.000.000
		Obim investicija u poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo (KM)	2.928.000	1.133.000	2.220.000		5.000.000
		Ukupna proizvodnja šumskih sortimenata u m ³	127	115	150	155	150

Napomena * Podatke o ostvarenim investicijama za 2022. godinu Federalni zavod za statistiku objavljuje krajem 2023. godine.

Broj zaposlenih u KS u posmatranom periodu bilježi povećanje i u 2022. godini broj zaposlenih je iznosio 152.576 što je za 2,6% veći broj u odnosu na prethodnu godinu,

Prosječna plaća u 2022. godini bilježi povećanje za 11,1% u odnosu na 2021. godinu, odnosno 20,6% u odnosu na 2019. godinu.

Kanton Sarajevo u 2022. prema novoj metodologiji proračuna indeksa razvijenosti u Federaciji utvrđenoj prema „Uredbi o izradi indeksa razvijenosti u FBiH“ bilježi dva puta veći indeks razvijenosti od prosjeka FBiH (2,02). Indeks razvijenosti sublimira nivo razvijenosti mjereno prihodom od poreza

na dohodak, stepenom zaposlenosti stanovništva, kretanje stanovništva, učešće starog stanovništva te stepen obrazovanja radne snage. Kanton Sarajevo je rangiran na prvom mjestu.

Broj registrovanih poslovnih subjekata u 2022. godini bilježi povećanje poslovnih subjekata u odnosu na prethodne godine (2019., 2020. i 2021. godinu).

Indeks fizičkog obima prerađivačke industrije koji se nalazi u sklopu drugog prioritetnog cilja bilježi povećanje u 2022. godini u odnosu na 2019 i 2021. godinu i to za 4,3%, dok u odnosu na 2019. godinu bilježi pad za 2,2%.

Indikator koji prikazuje iznos ostvarenih investicija u prerađivačkoj industriji u 2021. godini je smanjen je za 19% u odnosu na 2020. godinu, a 42,8% u odnosu na 2019. godinu.

Pokrivenost uvoza izvozom u 2022. godini iznosila je 28,2% , što je za 11,9% manje u odnosu na 2021. godinu kad je iznosila 32%,a u odnosu na 2019 godinu manja je za 3,8%.

U četvrtom prioritetu koji se odnosi na unaprijeđenje sistema zapošljavanja i povećanje efikasnosti tržišta rada dati su indikatori koji se odnose na broj zaposlenih i nezaposlenih. Broj zaposlenih u 2022. godini bilježi malo povećanje broja zaposlenih u odnosu na 2019. godinu i to za 2,7%, dok u odnosu na 2021. godinu je zabilježen rast od 2,6%. Procjena broja zaposlenih do 2027. godine je 200.000.

Prema pokazateljima broj nezaposlenih u odnosu na prethodni period smanjen je i to u odnosu na 2021. godinu za 4,2%.

Učešće dugoročno nezaposlenih osoba u ukupno nezaposlenim iz godine u godinu bilježi povećanje, a u 2022. godini iznosi 75,2% i u odnosu na prethodni period ovaj indikator je zabilježio blagi pad.

Ukupni prihodi u komunalnoj privredi su povećani za 5,2% u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu, dok prosječan broj zaposlenih KJKP i JKP bilježi smanjenje u 2022 godini.

Unapređenje konkurentnosti destinacije kroz održivi razvoj turizma se odnosi na šesti prioritetni cilj i u ovom cilju su prikazani podaci o dolascima, noćenju, zadržavanju turista i sl.

Broj turista u 2019. godini je zabilježio najveći broj u posmatranom periodu (667.756), odnosno periodu prije pandemije. Nakon brojnih lock-downova, broj turista se smanjio, u 2020. godini čak za oko 80% u odnosu na period prije COVID-a 19. U 2021. godini broj posjeta bilježi nagli rast i u odnosu na period 2020. godine zabilježeno je čak oko dva puta više posjeta. U 2022. godini broj turista se povećao za 67,5% u odnosu na prethodnu godinu, ali i dalje je broj posjeta turista manji u odnosu na 2019. godinu za 14,9%.

Broj pravnih lica u sektoru pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane od 2019. godine se povećao sa 683 pravnih lica na 883 u 2022. godini, odnosno za 7,3%.

Kod sedmog prioriteta koji se odnosi na jačanje konkurentnosti ruralne ekonomije, izvoz sektora poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u odnosu na 2019. godinu bilježi značajno smanjenje odnosno pad izvoza i to za oko 90%, dok u odnosu na 2021. godinu bilježi povećanje za 18,3%. Također, i obim investicija u poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo je smanjen u 2022. godini u odnosu na 2019 godinu za oko 24,2%, a u odnosu na prethodnu godinu bilježi značajno povećanje i to za 95,9%

Ukupna proizvodnja šumskih sortimenata u 2022. godini bilježi povećanje u odnosu na 2021. godinu za 3,3%.

Opća ocjena je da je kod strateškog cilja 1 u postizanju sedam prioriternih ciljeva u 2022. godini zabilježeno smanjenje većine pokazatelja u odnosu na 2019. godinu, dok u odnosu na prethodnu godinu stanje nije takvo, većinom su pokazatelji povećani. Poseban značaj i razvoj u odnosu na prethodne godine je u povećanju broja zaposlenih, plaća, pokrivenosti uvoza izvozom i smanjenju broja nezaposlenih.

Za praćenje realizacije Strateškog cilja 2. utvrđena su tri indikatora i set indikatora za četiri prioriteta.

Tabela 102.Indikatori Strateškog cilja 2. i prioriternih ciljeva

Redni broj i oznaka	NAZIV	POLAZNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA		Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora 2027
		Indikatori strateškog cilja	2019	2020	2021	2022		
2. strateški cilj	Stvoriti uvjete za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)	Stopa smrtnosti dojenčadi (u %)	9,9	5,5	4,2	6,5	6	
		Stopa završavanja škole (osnovna, srednja, fakultet) (%)	90,2	88,9	87,1	88,8	100	
		Stepen socijalne isključenosti stanovništva (%)	44,7	45,4	44,4	40,3	40	
2.1. Prioritet	Podići kvalitet obrazovanja (s posebnim naglaskom na STEM i digitalne vještine) i uskladiti ga sa zahtjevima tržišta rada i potražnjom za radnom snagom u KS-u	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora
		Broj djece u predškolskim ustanovama	5.001	5.454	6.183	7.567	6.000	
		Izdvajanje iz Budžeta za obrazovanje (prema COFOG-klasifikaciji, 097) (u %)	0,19	0,28	0,16	0,20	1,5	
		Broj učenika osnovnog obrazovanja	37.423	39.385	37.746	38.048	39.000	
		Broj učenika srednjeg obrazovanja	14.737	14.825	14.679	14.770	16.000	
		Broj studenata (Univerzitet u Sarajevu i privatne visokoškolske ustanove)	25.997	26.008	27.068	26.169	35.500	
		Broj osoba koje su završile obuku i prekvalifikaciju	66	150	0	9	200	
2.2. Prioritet	Poboljšati kvalitet i dostupnost socijalnih usluga za sve ciljne grupe stanovništva, kao i smanjivati siromaštvo i socijalnu isključenost, s posebnim akcentom na vanredne okolnosti	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora
		Prosječno mjesečno izdvojena sredstva iz Budžeta po korisniku zaštite po zakonu (u KM)	161,7	201,4	164,2	180	180	
		Učešća u budžetu izdvojenih sredstava za zaštitu po osnovu zakona (u %)	7,4	9,1	5,3		Ispod 7	
		Stopa dugoročne nezaposlenosti (u %)	75,2	76,9	77,2	75,2	58	
		Udio nezaposlenih demobilisanih branilaca, članova por. pog. branilaca,	12,3	13,4	11,3	13,7	7,3	

		ratnih vojnih invalida i ostalih invalida u ukupno nezaposlenim (u %)						
2.3. Prioritet	Unaprijediti funkcionalnost i odgovornost zdravstvenog sistema Kantona Sarajevo	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora	
		Novi modeli ugovaranja u zdravstvenim ustanovama	Paušalni način, izuzev porodične medicine koja se plaća po kapitalaciji – utvrđivanje godišnjeg budžeta koji se realizira u mjesečnim tranšama	*	*			Uspostaviti modele plaćanja koji će podstaknuti zdravstvene ustanove na efikasniji rad, odnosno modele zasnovane na rezultatima rada ustanove
		% stanovništva obuhvaćenog obaveznim zdravstvenim osiguranjem	99,9	98	98	100	100	
		Izdavanja za zdravstvenu zaštitu po jednom stanovniku (KM)	983	998	1.064	1.112	1.200	
		Uspostavljen funkcionalan multisektorski pristup u prevenciji bolesti i promociji zdravlja u KS-u	0	*	*	*	Uspostavljen program	
		Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora	
Broj posjetilaca izložbama u KS-u u ukupnom broju posjetilaca u FBiH (%)	43	21,7	27,6	*	60			
Broj posjetilaca festivala u KS-u u ukupnom broju posjetilaca FBiH (%)	44	27,7	28,2	47,2	60			
Broj posjetilaca u centrima za kulturu	156.616	9.780	30.885	4.328	200.000			
Ukupan broj učesnika u sportu	30.200	30.200	30.000	30.500	35.000			
Izdavanje iz budžeta za sport (%)	0,79	0,62	0,68	0,44	1			
Podrška neprofitnim organizacijama iz kulture i sporta, učešće u budžetu (%)	1,21	0,23	0,73	0,86	1,5			

Stopa smrtnosti dojenčadi odnosno broj umrle djece u prvoj godini života je 6,5% i u odnosu na 2021. godinu se povećala za 54,8%. Sa ovom stopom dojenačke smrtnosti KS nalazi se u kategoriji visokog dojenačkog mortaliteta. Dok u odnosu na 2019. godinu stopa je smanjena za 34,3%.

Stopa završavanja škole od 2019. do 2022. godine bilježi blagi pad iz godine u godinu, dok blagi rast bilježi u 2022. godini i to za 2%. Stepenn socijalne isključenosti stanovništva bilježi smanjenje za 0,8% u odnosu na 2019. i 0,2% pad u odnosu na 2021. godinu.

U sklopu drugog prioriteta koji stavlja naglasak na podizanje kvaliteta obrazovanja i usklađivanje sa zahtjevima tržišta rada i potražnjom za radnom snagom, prema pokazateljima koji su prikazani, broj djece u predškolskim ustanovama bilježi značajno povećanje i u 2022. godini taj broj iznosi 7.567 što bilježi rast za 51,3% u odnosu na 2019. godinu i 22,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Izdvajanje iz Budžeta za obrazovanje u 2019. godini je iznosilo 0,19, dok u 2022. godini je zabilježeno smanjenje 0,20%.

Broj učenika osnovnog obrazovanja bilježi blago povećanje iz godine u godinu, kao i broj učenika srednjeg obrazovanja. Broj studenata u 2022. godini se povećao za 172, odnosno za 0,7% u odnosu na 2019. godinu.

Prosječno mjesečno izdvojena sredstva iz Budžeta po korisniku zaštite po zakonu (korisnici socijalne zaštite, civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom) u 2022. povećala su se za 9,6% u odnosu na prethodnu godinu i 11,3% u odnosu na 2019. godinu. Udio nezaposlenih demobilisanih branilaca, članova por. pog. branilaca, ratnih vojnih invalida i ostalih invalida u ukupno nezaposlenim bilježi povećanje u 2022. godini.

Stopa stanovništva obuhvaćen obaveznim zdravstvenim osiguranjem se povećala sa 99,9% u 2019. godini na 100% u 2022. godini, dok su se izdavanja za zdravstvenu zaštitu po jednom stanovniku povećala za 4,5% u odnosu na 2021. godini i za 13,1% u odnosu na 219. godinu.

U KS broj učesnika u sportu se povećao sa 30.200 u 2019. godini na 30.500 u 2022. godini, dok su izdavanja iz budžeta za sport se smanjila sa 0,79% u 2019. godini na 0,44% u 2022. godini. Podrška neprofitnim organizacijama iz kulture i sporta, učešće u izvršenju Budžetu za 2022. godinu je 0,86% i u odnosu na 2019. godinu se smanjila za 28,9%

Opća ocjena je da kod strateškog cilja 2 u postizanju četiri prioriteta u 2022. godini zabilježeno smanjenje određenih pokazatelja u odnosu na 2019. godinu. Bitno za naglasiti je da raste broj učenika upisanih u predškolsko i osnovne škole, kao i studenata.

Za praćenje realizacije Strateškog cilja 3. utvrđena su tri indikatora i set indikatora za četiri prioriteta.

Tabela 103. Indikatori Strateškog cilja 3. i prioriternih ciljeva

Redni broj i oznaka	NAZIV	POLAZNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA		Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora 2027
		Indikatori strateškog cilja	2019	2020	2021	2022		
3. strateški cilj	Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima	Gubici vode ViK-a (tehnički i administrativni) (%)	71,03	71,4	70,5	68,9	60	
		Količina ukupno odloženog otpada (t/god.)	161.086	186.150	180.802	169.144	220.000	
		Broj dnevnih prekoračenja graničnih vrijednosti PM ₁₀ – Otoka	0	93	86	115	50	
		Prosječna godišnja koncentracija PM _{2,5} (µg/m ³) – Ilidža	26	46	29	32	25	

3.1. Prioritet	Poboljšati kvalitet zraka i zaštitu od buke	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
		Prosječna godišnja koncentracija SO ₂ (µg/m ³) – Ilijaš	31	34	31	28	<20
		Broj dnevnih prekoračenja graničnih vrijednosti PM ₁₀ – Otoka	x	93	86	115	50
		Prosječna godišnja koncentracija PM _{2,5} (µg/m ³) – Ilidža	26	46	29	32	25
		Broj stanica za praćenje kvaliteta zraka	5	5	5	6	8
		Izrađena karta buke za KS	0	0	0	0	1
3.2. Prioritet	Održivo koristiti prirodna dobra štiteći biološku i geološku raznolikost	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
		Udio zaštićenih područja u odnosu na površinu KS-a (%)	2,46	2,46	2,46	2,46	Do 5
		Broj izrađenih planova upravljanja zaštićenim prirodnim područjima i pojedinačnim prirodnim vrijednostima	4	4	4	5	6
		Biohemijska potrošnja kisika u rijekama (mg/l)	2,47	2,47	2,47		2
3.3. Prioritet	Uspostaviti integralni održivi sistem upravljanja otpadom	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
		Količina ukupno odloženog otpada (t/god.)	161.086	186.150	180.802	169.144	150.000
		Količina ukupno prikupljenog kućnog otpada (t/god.)	161.794	160.014	163.424	152.443	150.000
		Količina odvojeno prikupljenog otpada KJKP RAD (t/god.)	1.816	1.903	1.912	1.049	2.000
		Broj izgrađenih reciklažnih dvorišta	1	1	1	2	10
3.4. Prioritet	Unapređenje razvoja saobraćaja i javne komunalne infrastrukture	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori			Ciljane vrijednosti indikatora
		Opremljenost i prilagođenost saobraćajne infrastrukture osobama s invaliditetom	483 lokacije, 1140 metara				580 lokacija, 1500 metara
		Povećanje odnosa potražnje/korištenja prijevoza	≤45% JGP				≥55% JGP
		Ukupna dužina vodovodne mreže (km)	1.161	1.164	1.170	1.171	1.200
		Ukupna dužina kanalizacione mreže (km)	1.428	1.429	1.454	1.456	1.600
		Broj kupaca s potrošnjom prirodnog gasa	57.106	57.489	74.558	75.033	60.000

Pokazatelji uticaja definisani za strateški cilj 3. ne pokazuju značajne promjene u odnosu na početnu vrijednost iz 2019. godine.

Prosječne godišnje koncentracije zagađujućih materija SO₂ i PM_{2,5} pokazuju značajno smanjenje u odnosu na 2021. godinu, međutim vrijednosti i dalje prekoračuju Pravilnikom o načinu vršenja

monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine Federacije BiH“, broj 1/12,44/19) propisane granične vrijednosti.

U okviru trećeg prioriteta primijećena je promjena u krajnjem pokazatelju rezultata koji se odnosi na količinu ukupno odloženog otpada na deponiju „Smiljevići“, koja je povećana za oko 5% u odnosu na 2019. godinu. Obzirom na to da se količina odvojeno prikupljenog otpada od 2019. godine povećala tek za oko 5%, rezultat o količini ukupno odloženog otpada ne iznenađuje, količina odvojeno prikupljenog otpada KJKP RAD se smanjila u odnosu na 2019. godinu i 2021.godinu.

Broj kupaca s potrošnjom prirodnog gasa se povećao sa 57.106 u 2019. godini na 75.033 u 2022. godini.

Strateški cilj 3 u posmatranom periodu od 2019. do 2022. godine prema indikatorima ne bilježi značajne pozitivne pomake. Zaštita okoliša, prostora, prirodnih i infrastrukturnih resursa u poslijeratnom periodu nije bila prioritetno pitanje za tranzicijsku zemlju kakva je Bosna i Hercegovina, dok u posljednjih par godina svijest o zaštiti i poboljšanju okoliša iz godine u godinu se mijenja na bolje.

Za praćenje realizacije Strateškog cilja 4. utvrđena su tri indikatora i set indikatora za pet prioriteta.

Tabela 104.Indikatori Strateškog cilja 4. i prioritetnih ciljeva

Redni broj i oznaka	NAZIV	POLAZNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA		Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora 2027
		Indikatori strateškog cilja	2019	2020	2021	2022		
4. strateški cilj	Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora	Budžet KS/pc (KM)	2.163	2.360	2.724	2.735	2.500	
		Kapitalna ulaganja iz Budžeta KS/pc (KM)	178	98,5	110	178	200	
		Rang – grad prema kvalitetu života	156	156	149		140	
4.1. Prioritet	Smanjiti korupciju i kriminalitet, povećati sigurnost građana, te osnažiti funkcioniranje pravne države	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora
		Učešće krivičnih djela prema nepoznatom izvršiocu u ukupnom broju počinjenih (%)	50,6	55,6	49,2	51,3	30	
		Broj prijavljenih slučajeva korupcije	334	425	639	753	20	
		Broj saobraćajnih nezgoda	9.231	8.188	7.061	8.326	7.000	
		Broj intervencija – Kantonalna uprava civilne zaštite	2.149	1.873	1.906	2.023	1.400	
		Spašena imovina u %	90	91	93	93	98	
4.2. Prioritet	Povećati učinkovitost i odgovornost u oblasti javnih finansija	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora
		Učešće poreznih prihoda u ukupnim prihodima budžeta u %	81,8	80,7	85,5	82,8	87,4	
		Porezni prihodi/pc (KM)	383	396	464	544	400	
		Realizirane javne investicije, mil. KM	161	187,3	230,9		200	
4.3. Prioritet	Reformirati javnu upravu	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora

		Broj lokalnih zajednica koje su uključene u PJI KS-a	7	6	5		10	
		Vrijednost projekta u PJI KS-a sufinansiranih s općinama (% u ukupnom broju)	6,7	8,1	7,2		20	
		Broj zakonskih rješenja u oblasti koja su poboljšana	Nema	x	x		Ima	
		Broj objedinjenih digitaliziranih usluga JLS-a i Kantonalne uprave	1	1	1		Min. 10	
4.4. Prioritet	Unaprijediti sistem upravljanja razvojem	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora
		Broj projektnih aplikacija prema EU i drugim međunarodnim fondovima	5	2	*		50	
		Broj realiziranih projekata iz EU i drugih međunarodnih fondova	1	x	1		25	
		Iznos povučenih sredstava, mil. KM	x	x	x		10.000.000	
		Formirano tijelo/služba za EU-integracije i međunarodne fondove	Nema	Nema	Nema	Nema	Ima	
4.5. Prioritet	Pozicioniranje KS-a u široj regiji i Evropi	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Indikatori				Ciljane vrijednosti indikatora
		Pokrivenost uvoza izvozom	29,3	32,2	32,4	28,23	35	
		Rast investicija – godišnje (%)	19,3	-0,6	0,6		25	
		Broj proizvoda sa zaštitnim znakom brenda KS-a	0	0	0	0	10	
		Prosječno zadržavanje turista/dan	2	2	2,4	2,1	2,2	

Pokazatelji uticaja definisani za strateški cilj 4. pokazuju određene promjene u odnosu na početnu vrijednost iz 2019. godine. Izdvajanje iz budžeta Kantona Sarajevo po glavi stanovnika u 2022. godini je povećano za 26%, dok su kapitalna ulaganja iz budžeta po glavi stanovnika ostala nepromijenjena. Grad Sarajevo prema kvalitetu života rangiran je na 149 mjesto u 2021. godini, dok je u 2019. godini bio na 156 mjestu.

U prvom prioritetu strateškog cilja 4 cilj je smanjiti korupciju i kriminalitet, povećati sigurnost građana, te osnažiti funkcioniranje pravne države. U 2021. godini učesće krivičnih djela prema nepoznatom izvršiocu u ukupnom broju počinjenih povećan je za 1,4%, dok je broj prijavljenih slučajeva korupcije povećan preko dva puta u odnosu na 2019. godinu. Broj saobraćajnih nezgoda bilježi smanjenje sa 9.231 u 2019. godini na 8.326 u 2022. godini. Broj intervencija Kantonalne uprave civilne zaštite smanjen je sa 2.149 u 2019. godini na 2.023 u 2022. godini, odnosno za 5,9%.

Kod prioriteta koji se odnosi na povećanje učinkovitosti i odgovornost u oblasti javnih finansija svi pokazatelji bilježe povećanje. Porezni prihod po glavi stanovnika povećao se za čak 42%. Broj lokalnih zajednica koje su uključene u PJI KS-a smanjen je sa 7 u 2019. godini na 5 u 2021. godini. Godišnji rast investicija u 2022. godini je bio 0,6%, ali u 2019. godini to je bio značajniji rast i to za 19,3%.

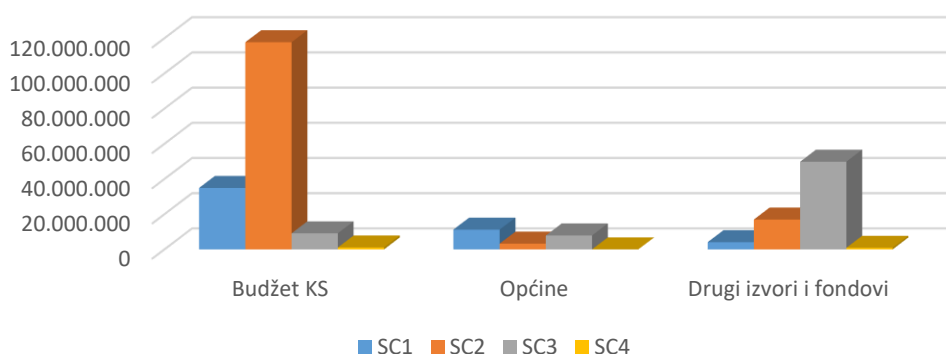
Strateški cilj 4 u posmatranom periodu prema indikatorima bilježi uglavnom nepromijenjene vrijednosti ili blagi rast u odnosu na prethodni period.

13. Pregled finansijskih ulaganja za 2022. godinu

Od ukupno 627 miliona KM planiranih sredstava (Akcioni plan 2022-2024.), u 2022. je realizovano oko 257 miliona KM, odnosno 41%.

Posmatrajući prema strukturi finansiranja u 2022. od ukupno realiziranih sredstava (preko 257 miliona KM), iz Budžeta KS je realizovano 162.842.350 KM, odnosno 63,3%, iz sredstava Općina u iznosu od 22.436.137 KM ili 8,7%, te 71.811.523 KM iz Drugih izvora finansiranja (budžeti viših nivoa vlasti, fondovi, grantovi, donacije....) što je 27,9 % od ukupno realizovanih sredstava.

Realizovano po izvorima finansiranja u 2022.

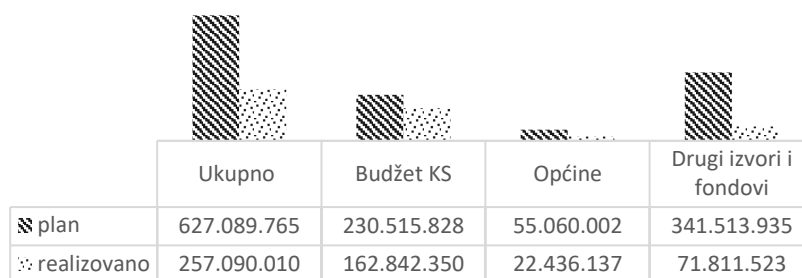

Graf 18.

Tabela 105. Struktura plana i implementacije Strategije prema strateškim ciljevima i izvorima finansiranja u 2021.

	2022				realizovano u odnosu na planirano %
	plan	%	realizovano	%	
Strateški cilj 1	75.106.603	100,0	50.257.926	100,0	66,9
Budžet KS	49.595.769	66,0	34.921.350	69,5	70,4
Općine	13.672.000	18,2	11.229.376	22,3	82,1
Drugi izvori i fondovi	11.838.834	15,8	4.107.200	8,2	34,7
Strateški cilj 2	158.463.289	100,0	137.963.911	100,0	87,1
Budžet KS	123.903.641	78,2	117.719.179	85,3	95,0
Općine	10.951.722	6,9	3.270.563	2,4	29,9
Drugi izvori i fondovi	23.607.926	14,9	16.974.170	12,3	71,9
Strateški cilj 3	345.807.197	100,0	66.858.704	100,0	19,3
Budžet KS	46.375.618	13,4	9.120.760	13,6	19,7
Općine	25.000.280	7,2	7.908.998	11,8	31,6
Drugi izvori i fondovi	274.431.299	79,4	49.828.945	74,5	18,2
Strateški cilj 4	47.712.676	100,0	2.009.469	100,0	4,2
Budžet KS	10.640.800	22,3	1.081.061	53,8	10,2
Općine	5.436.000	11,4	27.200	1,4	0,5
Drugi izvori i fondovi	31.635.876	66,3	901.208	44,8	2,8
Ukupno	627.089.765	100,0	257.090.010	100,0	41,0
Budžet KS	230.515.828	36,8	162.842.350	63,3	70,6
Općine	55.060.002	8,8	22.436.137	8,7	40,7
Drugi izvori i fondovi	341.513.935	54,5	71.811.523	27,9	21,0

Plan i realizacija za 2022. po strukturi finansiranja (u KM)

Graf 19.

U narednom dijelu data je analiza finansijskih ulaganja u 2022. godini po strateškim ciljevima i strukturi finansiranja.

Strateški cilj 1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost. Za projekte/aktivnosti koji doprinose ostvarenju ovog cilja, u 2022. godini utrošeno je oko 50,3 miliona KM. U strukturi finansiranja sredstva Budžeta KS su učestvovala 69,5%, Općine sa 11,2 miliona KM odnosno 22,3% učešća, a sredstva Drugih izvora i fondova 8,2%. Ostvarenje plana za 2022. godinu (AP 2022-2024.) je 66,9%.

Strateški cilj 2. Stvoriti uvjete za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport). Za projekte/aktivnosti koji doprinose ostvarenju ovog cilja, u 2022. godini utrošeno je oko 138 miliona KM. U strukturi finansiranja sredstva Budžeta KS su učestvovala 85,3%, Općine sa 2,4% učešća, a sredstva Drugih izvora i fondova 12,3%. U 2022. godini realizovano je oko 87,1% u odnosu na planirana sredstva iz AP 2022-2024.

Strateški cilj 3. – Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima. Za projekte/aktivnosti koji doprinose ostvarenju ovog cilja, u 2022. godini utrošeno je preko 66 miliona KM. U strukturi finansiranja sredstva Budžeta KS su učestvovala 13,6%, sredstva Općine 11,8%, te sredstva Drugih izvora i fondova 74,5%. Oko 19,3% je realizovano i implementirano sredstava u odnosu na planirano AP 2022-2024.

Strateški cilj 4. – Unaprijediti efikasnost i odgovornost javnog sektora. Za projekte/aktivnosti koji doprinose ostvarenju ovog cilja, u 2022. godini utrošeno je oko 2 miliona KM. U strukturi finansiranja sredstva Budžeta KS su učestvovala 53,8%, sredstva Općine 1,4%, te sredstva Drugih izvora i fondova 44,8%. U 2022. godini realizovano je tek 4,2% planiranih sredstava iz AP 2022-2024.

ANEKS

Pregled planiranih i realizovanih aktivnosti po strateškim i prioritetnim ciljevima, mjerama, projektima, kao i nosiocima implementacije, strukturi i izvoru finansiranja i vrijednosti planiranih i realizovanih sredstava u 2022. godini

Tabela 106. Planirana i realizovana sredstva za 2022. godinu

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
Strategija razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027.									627.089.765	265.426.752		
SC: 1. Unaprijediti konkurentnost privrede i povećati zaposlenost									75.106.603	50.257.926		
Prioritet 1.1. Kreiranje okruženja poticajnog za poslovanje									11.307.458	9.178.011		
Mjera 1.1.1. Unapređenje efikasnosti administrativnih procedura									7.000	0		
1.1.1.1. Administrativno rasterećenje poslovnih subjekata		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, Ministarstvo pravde i uprave, lokalne zajednice					
Povećanje kapaciteta prijemnog odjeljenja Šalter sale Općine Novo Sarajevo								Općina Novo Sarajevo				
Unapređenje općinskih kapaciteta (Općina Novo Sarajevo) i metoda djelovanja prema investitorima								Općina Novo Sarajevo	7.000			
Business Friendly Certificate								Općina Novo Sarajevo				
Uspostaviti podršku privrednim aktivnostima na nivou administrativnog (Općina Ilidža)								Općina Ilidža				
								Budžet KS - MKIPGO				
								Ukupno	0	0		
								Općina Ilidža				
Unapređenje promocije lokalne privrede i potencijala za investiranje na Općini Ilidža							Budžet KS - MP					
							Ukupno	0	0			
Mjera 1.1.2. Smanjenje parafiskalnog opterećenja za poslovne subjekte									0	0		
1.1.2.1. Smanjenje parafiskalnih nameta		S					Ministarstvo privrede, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša i ostala ministarstva, Ministarstvo pravde i					
Smanjenje naknade za opće korisne funkcije šume - Usvajanjem Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama Kantona Sarajevo ("Sl. Novine KS 19/22") ukida se u potpunosti plaćanje ove naknade za privredne subjekte u KS									tekuća sredstava			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
							uprave i institucije Kantona					
Mjera 1.1.3. Sistemski pristup razvoju preduzetničke infrastrukture									2.333.458	1.072.671		
1.1.3.1. Program razvoja preduzetničke infrastrukture		S					Ministarstvo privrede KS-a, lokalne zajednice					
Centar za promociju i podršku razvoju biznisa (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	7.000			
								Drugi izvor				
								<i>Ukupno</i>	7.000	0		
Subvencioniranje troškova registracije obrta (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	5.000			
Podrška u nabavci osnovnih sredstava za rad i razvoj poslovanja za subjekte male privrede (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	45.000			
Podrška za uvođenje certifikata i međunarodnih standarda kvalitete (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	10.000			
Projekat otvorenih inovacija i razvoja (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo				
Unapređenje poduzetničke infrastrukture I zapošljavanja na Općini Ilidža								Općina Ilidža				
								Budžet KS - MP				
								<i>Ukupno</i>	0	0		
Sistemska podrška razvoju privrede sa težištem na sektor kreativnih I visokotehnoloških industrija (Općina Ilidža)								Općina Ilidža				
								Budžet KS - MP				
							<i>Ukupno</i>	0	0			
Unapređenje lokalnog poslovnog okruženje (Jačanje institucionalno-upravljачkih kapaciteta općine Ilijaš)							Općina Ilijaš					
Uspostava industrijske zone Luke Ilijaš II faza							Općina Ilijaš					
							Kredit - MP					

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
								Federalno ministarstvo razvoja			
								Ukupno	0	0	
Rekonstrukcija zajedničke poslovne infrastrukture u "brownfield" zonama (Željezara i PDI Bosna)								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MP			
								Federalno ministarstvo razvoja			
								Ukupno	0	0	
Privredna zona "Hadžići"								Budžet KS - MP	500.000	459.331	
Inovacijsko-tehnološki park "Šip"								Budžet KS - MP	1.000.000		
Industrijska zona "Vogošća"								Budžet KS - MP	613.240	613.340	
Poslovne zone u općini Novi grad: "Bačići" i "Donje Telalovo polje"								Budžet KS - MP	153.218		
Mjera 1.1.4. Unapređenje pristupa povoljnom finansiranju poslovnih subjekata									8.967.000	8.105.340	
1.1.4.1. Program finansijske podrške za malo i srednje preduzetništvo		S						Budžet KS - MP	8.892.000	7.736.725	
Poticaji za finansiranje/sufinansiranje projekata u cilju očuvanja tradicionalnih i starih zanata u Kantonu Sarajevo							Ministarstvo privrede KS-a, lokalne zajednice	Budžet KS - MP		368.615	
Stvaranje preduslova za brži razvoj poduzetništva u Općini Trnovo (Razvoj obrta i malih preduzeća za pružanje usluga)								Općina Trnovo	20.000		
Sufinansiranje kamatne stope za postojeća preduzeća (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	55.000		
Mjera 1.1.5. Ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica na privredu Kantona Sarajevo izazvanih pandemijom COVID-19									0	0	
1.1.5.1. Program kratkoročnih i srednjoročnih mjera od značaja za ublažavanje negativnih ekonomskih		S					Vlada Kantona Sarajevo i kantonalno Ministarstvo privrede;	Budžet KS - MP			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
posljedica pandemije COVID-19 na privredu u Kantonu Sarajevo							druga resorna ministarstva				
Mjera 1.1.6. Jačanje javno-privatnog partnerstva kao modaliteta aktiviranja resursa privatnog sektora za unapređenje javne infrastrukture i podizanje kvaliteta javnih usluga									0	0	
1.1.6.1. Unapređenje pravnog i institucionalnog okvira za realizaciju JPP projekata		S					Ministarstvo privrede KS-a, lokalne zajednice	Budžet KS - MP	tekuća sredstava		
1.1.6.2. Specijalizirani trening programi vezano za identificiranje, pripremu i realizaciju JPP projekata		S				Budžet KS - MP					
1.1.6.3. Izrada i promocija JPP kataloga, operativnih planova realizacije ključnih JPP projekata		S									
1.1.6.4. Realizacija JPP pilot projekata (Općina Novo Sarajevo)		S				Općina Novo Sarajevo					
Prioritet 1.2. Jačanje konkurentnosti i izvozne orijentacije poslovnih subjekata s posebnim fokusom na prerađivačku industriju									0	0	
Mjera 1.2.1. Unaprijediti tehnološku infrastrukturu i inovativnost poslovnih subjekata									0	0	
1.2.1.1. Jačanje inovativnosti poslovnih subjekata		S					Ministarstvo privrede KS-a				
Mjera 1.2.2. Proaktivan pristup privlačenju novih investicija u domenu srednje i visoke tehnologije i usluga baziranih na znanju									0	0	
1.2.2.1. Brendiranje Kantona Sarajevo kao atraktivne investicijske destinacije		S					Ministarstvo privrede KS-a				
Prioritet 1.3. Povećati digitaliziranost ekonomije									30.000	30.000	
Mjera 1.3.1. Podsticati digitalnu transformaciju poslovnih subjekata									30.000	30.000	
1.3.1.1. Digitalizacija poslovnih subjekata (Općina Novo Sarajevo)		S					Ministarstvo privrede KS-a, lokalne zajednice	Općina Novo Sarajevo	30.000	30.000	
Mjera 1.3.2. Jačati podršku razvoju IT sektora									0	0	
1.3.2.1. Program podrške IT preduzetništvu		S					Ministarstvo privrede KS-a				
Mjera 1.3.3. Sistemska podrška razvoju kreativnih industrija									0	0	
1.3.3.1. Osnivanje hub-a za razvoj kreativnih industrija		S					Ministarstvo privrede KS-a				
Prioritet 1.4. Unaprijediti sistem zapošljavanja i povećati efikasnost tržišta rada									12.206.834	5.320.508	
Mjera 1.4.1. Jačati funkciju posredovanja i unaprijediti reputacijski kapital Službe za zapošljavanje KS									6.146.034	0	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
1.4.1.1. Kreiranje evidencionih obrazaca u kojim bi se vodila evidencija nezaposlenih osoba koje dolaze iz istog domaćinstva		S					Služba za zapošljavanje KS-a, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, Vijeće za reformu tržišta rada, lokalne zajednice				
Unaprijediti evidencije nezaposlenih osoba razdvajanjem aktivnih tražilaca posla u odnosu na osobe koje su na evidenciji iz drugih razloga ili koje trenutno ne traže posao								JUSZZ	Tekuća sredstva		
1.4.1.2. Kreirati poseban evidencioni obrazac za nezaposlene invalidne osobe (razvrstane po vrsti invalidnosti i preostaloj radnoj sposobnosti)		S									
Kreirati pakete usluga posebno prilagođenih osobama sa otežanim pristupom tržištu rada (invalidi, žrtve nasilja i sl)								JUSZZ	Tekuća sredstva		
1.4.1.3. Unapređenje sistema ocjene kretanja tražnje za radnom snagom		S									
1.4.1.4. Jačanje saradnje sa poslodavcima		S									
1.4.1.5. Jačanje saradnje sa privatnim agencijama za posredovanje u zapošljavanju, centrima za obrazovanje i obuku odraslih, nevladinim organizacijama, itd.		S									
1.4.1.6. Razvoj internih kapaciteta službe (kadrovski kapaciteti, sistem upravljanja, informatička podrška) i pozicioniranje Službe kao relevantne institucije na tržištu rada		S									
Unaprijediti sistem zapošljavanja i povećati efikasnost tržišta rada (JUSZZ)								JUSZZ	6.099.034		
Obuka, dokvalifikacija, prekvalifikacija i specijalizacija boračke populacije i drugih nezaposlenih lica (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Inkubator poslovnih ideja za start up biznis (Općina Novo Sarajevo)							Općina Novo Sarajevo	37.000			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
Sufinansiranje projekta za pokretanje biznisa "Mind your own business" (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	10.000			
Mjera 1.4.2. Aktivirati dugoročno nezaposlene osobe i povećati efektivnu ponudu radne snage									2.973.000	4.020.608		
1.4.2.1. Aktivacijski programi (paketi podrške) usmjereni na dugoročno nezaposlene obeshrabrene i osobe sa otežanim pristupom tržištu rada (žene, mladi, osobe bez kvalifikacija i/ili radnog iskustva, 55+ osobe, pripadnika demobilizirane boračke populacije, nezaposlene iz domaćinstava u kojima je više od dvije osobe nezaposlene i sl.)		S					Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, Ministarstvo za boračka pitanja, lokalne zajednice	JUSZZ	2.288.000	3.354.200		
1.4.2.2. Podrška socijalnom preduzetništvu putem donošenja pravne regulative (Zakon o socijalnom poduzetništvu)		S										
1.4.2.3. Uspostavljanje Centra za socijalno poduzetništvo		S										
1.4.2.4. Registar socijalnih preduzeća		S										
1.4.2.5. Podrška zapošljavanju u domenu socijalnih usluga		S										
1.4.2.6. Utvrditi mjere ekonomskog osnaživanja pripadnika braniteljske populacije kroz specifične modele samozapošljavanja, socijalnog poduzetništva, boračke zadruge i sl.		S										
Podsticaj zapošljavanja branilaca i članova porodica – Novo zapošljavanje i održavanje postojeće zaposlenosti									Budžet KS - MBP	600.000	587.487	
Podsticaj doškolovanju i edukaciji – plaćanje troškova vanrednog školovanja i sufinansiranje II i III ciklusa studija									Budžet KS - MBP	80.000	78.921	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
Razvoj socijalnog poduzetništva (osposobljavanje osoba sa invaliditetom za zapošljavanje) (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	5.000			
Mjera 1.4.3. Povećati učinkovitost aktivnih mjera zapošljavanja									3.087.800	1.299.900		
1.4.3.1. Unapređenje procesa pripreme i implementacije programa podrške novom zapošljavanju		S										
1.4.3.2. Redizajn portfolia mjera podrške novom zapošljavanju		S										
1.4.3.3. Implementacija reformskog paketa programa podrške novom zapošljavanju		S										
1.4.3.4. Pilotiranje programa baziranih na učincima		S										
Pilotiranje vaučer šeme								JUSZZ	2.926.800	608.000		
1.4.3.5. Uspostavljanje tzv. kišobrana poticajnih mjera za područje KS u saradnji sa lokalnim zajednicama		S										
Sufinansiranje samozapošljavanja (Općina Novo Sarajevo)							Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, lokalne zajednice	Općina Novo Sarajevo				
Sufinansiranje zapošljavanja - Posao za sve (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo				
Implementacija redizajniranog Programa mjera aktivne politike zapošljavanja (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	161.000			
Povećanje učinkovitosti programa mjera aktivne politike zapošljavanja (Općina Ilidža)								Općina Ilidža		345.950		
Sufinansiranje najboljih poslovnih planova								Općina Ilidža		52.600		
Sufinansiranje obuke dokvalifikacije i prekvalifikacije nezaposlenih lica								Općina Ilidža		3.000		
Sufinansiranje zapošljavanja novih radnika								Općina Ilidža		169.550		
Sufinansiranje samozapošljavanja registracijom vlastitog biznisa								Općina Ilidža		120.800		
Prioritet 1.5. Osigurati dugoročnu održivost i funkcionalnost javnih preduzeća									24.407.311	14.925.618		
Mjera 1.5.1. Povećati efikasnost i podići kvalitet usluga komunalnog sektora									50.000	600.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
1.5.1.1. Organizacijsko-finansijsko restrukturiranje javnih komunalnih preduzeća		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, Ministarstvo privrede; Ministarstvo saobraćaja, kantonalna javna komunalna preduzeća, lokalne zajednice				
1.5.1.2. Definiranje standarda kvaliteta javnih komunalnih usluga		S									
1.5.1.3. Redizajn politike subvencioniranja korisnika komunalnih usluga		S									
1.5.1.4. Izmjenu sistema obračuna i naplate usluga (prema principu opravdanih troškova) iz domena zajedničke komunalne potrošnje		S									
1.5.1.5. Implementiran jedinstven informacioni sistem za sva komunalna preduzeća		S									
1.5.1.6. Uspostava nove organizacione strukture na nivou komunalnog sektora - Holding komunalne privrede u Kantonu Sarajevo		S									
Rekonstrukcija, opremanje i modernizacija JKP Trnovo doo							Općina Trnovo	50.000	600.000		
Mjera 1.5.2. Povećati efikasnost javnih preduzeća									24.357.311	14.325.618	
1.5.2.1. Rekonstrukcija, opremanje i modernizacija svih prostora Centra Skenderija		S					Ministarstvo privrede KS-a, KJP Centar Skenderija, KJP ZOI '84, lokalne zajednice	Budžet KS - MP	663.000	1.000.000	
1.5.2.2. Pобољшanje turističko resursne osnove Olimpijskih planina Igmana i Bjelašnice		S						Budžet KS - MP	22.144.311	10.596.158	
1.5.2.2.1. Uređenje postojećih skijaških staza na Bjelašnici								Budžet KS - MP	2.000.000	890.607	
1.5.2.2.2. Dogradnja sistema osnježivanja na Bjelašnici								Budžet KS - MP	8.000.000	2.003.812	
1.5.2.2.3. 53. EFNS - Nabavka opreme i tehničke infrastrukture								Budžet KS - MP	2.000.000	351.734	
1.5.2.2.4. Izmještanje četverosjedne žičare na novu lokaciju							Budžet KS - MP	3.600.000	2.948.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
1.5.2.2.5. Izgradnja ski lifta K1-Bjelašnica faza I – projektovanje ski liftova K1 i K2, ugradnja K1								Budžet KS - MP	2.115.000	1.903.500	
1.5.2.2.6. Uređenje postojećih skijaških staza na Bjelašnici-komponenta sigurnost								Budžet KS - MP	860.000	741.043	
1.5.2.2.7. Projektovanje i izgradnja šesterosjedne žičare na Bjelašnici								Budžet KS - MP	1.400.000	909.019	
1.5.2.2.8. Kontrolne kućice i ulazne kapije na polaznim stanicama ski liftova i žičara								Budžet KS - MP	250.000	250.000	
1.5.2.2.9. Izgradnja i modernizacija parking sistema i sistema Ski Data								Budžet KS - MP	323.000	323.000	
1.5.2.2.10. Verikalni transport								Budžet KS - MP	193.000	175.383	
1.5.2.2.11 Nabavka i ugradnja parking sistema -Zetra								Budžet KS - MP	100.000	100.000	
Osnivanje i opremanje urgentne veterinarske službe u KJP Veterinarska stanica								Budžet KS - MP		143.560	
Povećanje osnovnog stada junica i infrastrukture u PD Butmir								Budžet KS - MP		490.069	
Rekonstrukcija, opremanje i modernizacija JP Elektrotrnovo doo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	250.000	
Proširenje kapaciteta usluga i kontinuirana podrška Olimpijskom bazenu Otoka		S						Grad Sarajevo	1.500.000	1.835.831	
KJP Skenderija- (Festival turizma, Zimska čarolija)								Grad Sarajevo		10.000	
Prioritet 1.6. Unapređenje konkurentnosti destinacije kroz održivi razvoj turizma									11.995.000	5.647.532	
Mjera 1.6.1. Uspostavljanje efikasnog destinacijskog menadžmenta									0	429.450	
1.6.1.1. Kreiranje strategije razvoja održivog turizma KS		S					Ministarstvo privrede KS-a, Turistička zajednica KS-a, Javna ustanova za zaštićena i	Budžet KS - MP			
1.6.1.2. Proglašavanje novih i unapređenje razvoja postojećih zaštićenih područja		S									

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Doček Nove godine							prirodna područja KS-a, lokalne zajednice (općine), javna preduzeća, javne ustanove, biznisi u sektoru turizma, obrazovne institucije, neprofitne organizacije, mediji	Budžet Grada Sarajeva		259.450	
								Turistička zajednica KS		100.000	
								Federalno ministarstvo kulture i sporta		15.000	
								Općina Stari Grad		10.000	
								Općina Centar		20.000	
								Općina Novo Sarajevo		15.000	
								Općina Novi Grad		10.000	
								Ukupno	0	429.450	
Mjera 1.6.2. Unapređenje ambijenta za razvoj preduzetništva i razvoj ljudskih kapaciteta u turizmu									0	0	
1.6.2.1. Unapređenje kapaciteta JU Srednja ugostiteljsko-turistička škola		S					Vlada KS-a, Ministarstvo privrede KS-a, Turistička zajednica KS-a, lokalne zajednice (općine), biznisi u sektoru turizma, obrazovne institucije	Budžet KS - MP			
Mjera 1.6.3. Razvoj turističke infrastrukture									11.995.000	5.218.082	
1.6.3.1. Turistička signalizacija u KS		S					Vlada KS-a, Turistička zajednica KS-a, lokalne zajednice (općine), biznisi u sektoru turizma	Budžet KS - MP			
Završetak radova i stavljanje u funkciju objekta "Vidikovac" na Trebeviću								Grad Sarajevo	100.000	0	
								Kredit	255.000	0	
Izgradnja Sarajevo Skywalk (projektna dokumentacija)								Grad Sarajevo	10.000	11.466	
							Budžet KS - MP	0			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
								Ukupno	10.000	11.466	
								Općina Trnovo	5.000.000	5.000.000	
								Budžet KS	3.000.000		
								Ukupno	8.000.000	5.000.000	
Izgradnja Poslovno Sportskog centra u Općini Trnovo (- Izgradnja sportske dvorane relax zone i administrativnog objekta; - Izgradnja tribine i pumpne stanice sa rezervoarom za vodu; -Izgradnja infrastrukture u poslovno - sportskom centru								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	200.000	100.000	
Nabavka, Izrada i postavljanje turističke signalizacije, putokaza, 3D prikaza, oglasnih tabli i drugog mobilijara u cilju razvoja turističke infrastrukture i promocije turizma u Općini Trnovo - Nabavka putokaza; - Izrada prostornih 3D prikaza; - Nabavka mobilijara za prazničko ukrašavanje; - Izgradnja olimpijskih krugova na Gornjoj Grkarici								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000		
izgradnja eko etno sela i katunskih naselja u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000		
Uređenje izletišta u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000		
Kreiranje, označavanje i održavanje mreže staza za pješaćenje na području Općine Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	54.000	
Kreiranje, označavanje i održavanje mreže staza za biciklizam na području Općine Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	0	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Uspostavljanje turističkog info centra na području Općine Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	0	
Stavljanje kanjona Rakitnice u funkciju turizma								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	0	
Razvoj speleoloških i planinarskog turizma								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	0	
Vilsonovo šetalište – otvoreni kulturni centar (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	250.000		
Sufinansiranje projekta sa turističkom zajednicom (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	10.000		
Sanacija zgrade Historijskog muzeja BiH (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	50.000		
								Drugi izvori	270.000		
								Ukupno	320.000	0	
Revitalizacija Spomen – parka Vraca (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
								Drugi izvori			
								Ukupno	0	0	
Razvoj turističke infrastrukture I turističkih proizvoda (Općina Ilidža)								Općina Ilidža	1.500.000		
								Budžet KS - MP	1.000.000		
								Ukupno	2.500.000	0	
Promocija I brendiranje Ilidže kao modernog urbanog centra								Općina Ilidža			
								Budžet KS - MP			
								Ukupno	0	0	
Svjetlosna dekoracija								Budžet Grada Sarajeva TZ KS		22.616	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
								Turistička zajednica KS		30.000	
								Ukupno	0	52.616	
Prioritet 1.7. Jačanje konkurentnosti ruralne ekonomije									15.160.000	15.156.256	
Mjera 1.7.1. Unapređenje poljoprivredno-prehrambenog sektora i ruralnog razvoja									7.270.000	8.069.444	
1.7.1.1. Kreiranje strategije ruralnog razvoja KS		S									
Podsticaji u poljoprivrednoj proizvodnji								Budžet KS - MP	7.000.000	7.850.331	
Obezbjedenje sredstava za unaprijeđenje poljoprivredno - prehrambenog sektora i ruralnog razvoja u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	50.000	
Brendiranje i promocija lokanih proizvoda i usluga u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	20.000	7.000	
Nabavka plastenika								Općina Ilidža		82.600	
Direktna podrška animalnoj i biljnoj proizvodnji (Općina Ilidža)								Općina Ilidža		79.513	
								Budžet KS - MP	200.000		
								Ukupno	200.000	79.513	
Izgradnja kapaciteta (infrastrukture) za razvoj poljoprivredne proizvodnje (Općina Ilidža)								Općina Ilidža			
								Budžet KS - MP			
								Ukupno	0	0	
Podrška poljoprivrednoj proizvodnji na području općine Ilijaš								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MP			
								Ukupno	0	0	
Poticaaj poljoprivrednim proizvođačima za učešće na sajmovima (općina Ilijaš)								Općina Ilijaš			
Mjera 1.7.2. Razvoj ruralne infrastrukture i dostupnosti javnih usluga u ruralnim područjima									4.140.000	2.090.000	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
1.7.2.1. Analiza i mapiranje potrebne saobraćajne i ostale komunalne infrastrukture i javnih usluga (zdravstvo, obrazovanje, kultura, sport)		S					Vlada KS-a s nadležnim ministarstvima, Zavod za planiranje razvoja KS-a, lokalne zajednice (općine), javna preduzeća i ustanove, biznisi				
Izrada projektne dokumentacije za izgradnju ruralne infrastrukture u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	50.000	
Izgradnja i razvoj ruralnih infrastrukturnih objekata i dostupnosti javnih usluga na području Općine Trnovo (Rekonstrukcija kuće spasa, Izgradnja grijanja u kući spasa, Opremanje škole u prirodi)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	300.000	250.000	
Izrada regulacionih i Urbanističkih projekata, Planova parcelacije na području Općine Trnovo (Izrada Urbanističkog projekta Kolijevka; Izrada pješačke staze; Izrada projekta revitalizacije i uređenja naselja)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	0	
Pripremanje i opremanje zemljišta za realizaciju postojećih planova na području Općine Trnovo (Izgradnja dječjeg igrališta na Babinom dolu)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	2.000.000	1.000.000	
Izgradnja dječjih igrališta, adrenalin parkova (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	200.000	150.000	
Izgradnja i održavanje javnih česama (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	40.000	40.000	
Obnova stambenih objekata (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	500.000	0	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Izgradnja i održavanje javne rasvjete (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	400.000	0	
Hitne intervencije na infrastrukturnim objektima (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	150.000	150.000	
Zajednički projekti sa drugim investitorima (Općina Trnovo) - izgradnja puteva i javne rasvjete u RS								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	300.000	300.000	
Izgradnja, rekonstrukcija, opremanje i održavanje škole u prirodi sa pratećim sadržajima u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	150.000	150.000	
1.7.3. Unapređenje stanja u sektoru šumarstva									3.750.000	4.996.812	
1.7.3.1. Očuvanje, unapređenje, zaštita i reprodukcija šumskih ekosistema		S					Ministarstvo privrede KS-a, Uprava za šumarstvo, KJP "Sarajevo-šume" d.o.o. Sarajevo	Budžet KS - MP	3.750.000	1.978.032	
Nabavka tehničke opreme za gospodarenje šumama								Budžet KS - MP		3.018.781	
SC: 2. Stvoriti uslove za uključujući društveno-ekonomski rast i smanjenje siromaštva i unaprijediti dostupnost i pouzdanost svih javnih servisa (zdravstvo, obrazovanje, socijalne politike, kultura i sport)									158.463.289	137.769.549	
Prioritet 2.1. Podići kvalitet obrazovanja (sa posebnim naglaskom na STEM i digitalne vještine) i uskladiti ga sa zahtjevima tržišta rada i potražnjom za radnom snagom									15.145.122	13.403.521	
Mjera 2.1.1. Unapređenje kvalitete usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja uz veći obuhvat djece predškolskim obrazovanjem									7.276.000	7.224.184	
2.1.1.1. Rekonstrukcija objekata predškolskih ustanova na području kantona		S					Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a, Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja, predškolske ustanove, lokalne zajednice	Budžet KS - MOO	1.000.000	14.000	
2.1.1.2. Povećanje obuhvata djece predškolskim odgojem i obrazovanjem u Kantonu Sarajevo		S						Budžet KS - MOO	6.000.000	7.210.184	
2.1.1.3. Povećanje kvaliteta programa predškolskog odgoja i obrazovanja		S									

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
2.1.1.4. Podizanje kvalitete inicijalne edukacije nastavnika i kontinuiranog profesionalnog obrazovanja nastavnika za predškolski odgoj i obrazovanje		S									
2.1.1.5. Unapređenje sistema rane detekcije razvojnih poteškoća kod djece u najranijem uzrastu (3-5 godina)		S									
2.1.1.6. Uspostava baze podataka prema Eurostat metodologiji		S									
Rekonstrukcija objekta vrtić KOLIBRI (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	170.000		
								Drugi izvori			
								Ukupno	170.000	0	
Rekonstrukcija objekta vrtića „Narcis“ (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	46.000		
								Drugi izvori			
								Ukupno	46.000	0	
Adaptacija i sanacija vrtića (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	10.000		
								Drugi izvori	50.000		
								Ukupno	60.000	0	
Adaptacija i proširenje vrtića Ilijaš JU djeca Sarajeva								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MOO			
								Ukupno	0	0	
Mjera 2.1.2. Osiguranje efikasne i efektivne saradnje sektora obrazovanja i tržišta rada kroz formalnu i neformalnu edukaciju u okviru cjeloživotnog učenja									0	0	
2.1.2.1. Inovirati nastavne planove i programe prema potrebama na tržištu rada		S					Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a, Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja, osnovne škole, srednje škole, univerziteti, Služba za				
2.1.2.2. Unaprijediti sistem obavljanja prakse u skladu sa preporukom i Kriterijima EU		S									
2.1.2.3. Unaprijediti sistem karijernog savjetovanja u formalnom i neformalnom obrazovanju		S									
								Općina Ilijaš			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Uspostavljanje dugoročne saradnje između škola i privrednih subjekata za izvođenje praktične obuke za učenike na području općine Ilijaš							zapošljavanje KS-a, lokalne zajednice	JUSZZ			
								Ukupno	0	0	
Mjera 2.1.3. Osigurati i razvoj funkcionalnog sistema obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja									0	0	
2.1.3.1. Unapređenje sistema obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja		S					Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS-a, Ministarstvo rada i socijalne politike KS-a, Ministarstvo privrede KS-a, Službe za zapošljavanje KS-a		0		
Mjera 2.1.4. Unaprijediti kvalitet cijelog sistema obrazovanja kroz unapređenje kadrovskih i infrastrukturnih kapaciteta obrazovnih institucija, osavremenjivanje nastavnih planova i programa, uspostavu podrške talentovanim učenicima uz saradnju sa svim vanjskim lokalnim akterima, te međunarodnim akterima.									3.869.122	1.991.257	
2.1.4.1. Implementacija kurikularne reforme i osavremenjivanje nastavnih planova i programa		S					Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja, predškolske ustanove i druge ustanove za edukaciju relevantne za pojedine oblasti, lokalne zajednice	Budžet KS - MOO	200.000	167.497	
2.1.4.2. Razvijanje sistema pozitivnih vrijednosti kod učenika		S									
2.1.4.3. Razvijanje cjelovitog sistema vrednovanja, ocjenjivanja i izvještavanja o ishodima učenja		S									
2.1.4.4. Unapređenje sistema inicijalnog obrazovanja i kontinuiranog profesionalnog usavršavanja nastavnika		S									
2.1.4.5. Uspostava sistema za unapređenje rada sa nadarenim učenicima		S									
Izgradnja objekta JU OŠ POFALIĆI (Općina Novo Sarajevo)									Općina Novo Sarajevo	130.000	
								Budžet KS	400.000		
								Ukupno	530.000	0	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Adaptacija i sanacija objekta osnovnih škola - Pofalići, Velešički heroji, Hrasno, Grbavica, itd. (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	544.122		
								Drugi izvori	50.000		
								Ukupno	594.122	0	
Kabinet za asistivnu tehnologiju i senzornu integraciju (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	50.000		
Adaptacija sala u objektima osnovnih škola (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Poboljšanje dostupnosti prostora osnovnih škola osobama sa poteškoćama u kretanju (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	10.000		
Nabavka opreme i didaktičkog materijala za obrazovne ustanove (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	185.000		
Radionice za radnu okupaciju za učenike s teškoćama u razvoju (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Stipendiranje učenika i studenata (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Stipendije za učenike studente, te reforma propisa akata u oblasti stipendiranja učenika i studenata								Grad Sarajevo	300.000	300.000	Kontinuirano
Podrška formalnom obrazovanju mladih - Općina Ilidža								Općina Ilidža		473.600	
								Budžet KS - MOO	2.000.000	1.050.160	
								Ukupno	2.000.000	1.523.760	
Mjera 2.1.5. Unapređenje podrške istraživačko-razvojnim aktivnostima/projektima									4.000.000	4.188.080	
2.1.5.1. Unaprijediti sistem za reguliranje i unapređenje naučnoistraživačke djelatnosti.		S									
Sufinansiranje programa i projekata nauke							Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS-a,	Budžet KS - MON	4.000.000	4.000.000	
Sufinansiranje studenata na studijskim programima deficitarnih zanimanja za djelatnost odgoja i obrazovanja							Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a, lokalne zajednice	Budžet KS - MON		178.080	
Podrška studentima za izuzetna dostignuća								Budžet KS - MON		10.000	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Mobilnost mladih (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Mladi@novosarajevo								Općina Novo Sarajevo			
Prioritet 2.2. Poboljšati kvalitet i dostupnost socijalnih usluga za sve ciljne grupe stanovništva, kao i smanjivati siromaštvo i socijalnu isključenost, sa posebnim akcentom na vanredne okolnosti									101.888.667	96.039.674	
Mjera 2.2.1. Reforma sistema socijalne politike									4.867.095	11.029.302	
2.2.1.1. Analiza efikasnosti, održivosti i pravičnosti sistema socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom, radi ublažavanja posljedica siromaštva i socijalne isključenosti		S						Budžet KS - MRSRI			
Podrška stambenom zbrinjavanju mladih (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Živi sigurno (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Mentorski program za socijalno uključivanje djece u riziku (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Programi podrške za djecu i odrasle osobe s teškoćama u razvoju (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Subvencioniranje troškova grijanja socijalnim kategorijama							Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS-a, ustanove iz resora Ministarstva, NVO, lokalne zajednice	Budžet KS - MRSRI	693.946	551.100	
Podrška za najugroženije kategorije stanovništva (sufinansiranje rada javnih kuhinja)								Budžet KS - MRSRI	2.609.123	2.124.544	
								Donacije	40.000	31.442	
								Ukupno	2.649.123	2.155.986	
Kupovina zgrade na Otesu 9 i Otesu 10								Budžet KS - MRSRI	979.000	0	
Utopljavanje objekata koje koriste osobe u stanje socijalne potrebe u KS-u								Kredit	100.000	0	
Izgradnja prihvatilišta za prosjake i skitnice								Kredit	445.026	0	
Izgradnja Centra za djecu sa posebnim potrebama (Općina Ilijaš)								Općina Ilijaš			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Finansiranje boravka studenata sa područja Kantona Sarajevo koji studiraju u drugim Kantonima								Budžet KS-MON		25.000	
Sufinansiranje zdravstvenog osiguranja studenata Univerziteta u Sarajevu, koji ne mogu biti osigurani po nekom drugom osnovu								Budžet KS-MON		33.180	
Predinvestiranje u poticajnu stanogradnju na području Kantona Sarajevo						Rješavanje stambenih pitanja mladih		MKPGIO		3.150.000	
Rješavanje stambenih pitanja mladih putem zakupa uz obavezu kupoprodaje stana						Rješavanje stambenih pitanja mladih		MKPGIO		2.836	
Podrška mladima u rješavanje stambenog pitanja						Rješavanje stambenih pitanja mladih		MKPGIO		5.111.200	
2.2.2. Unapređenje stručnog rada u oblasti socijalne zaštite i definiranja novih modela ciljanja korisnika i uvezivanja mjera socijalne zaštite i angažiranje korisnika									92.721.685	82.260.836	
2.2.2.1. Uspostaviti kvalitetniji sistem planiranja i pružanja socijalnih usluga		S					Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS-a i ustanove iz resora Ministarstva,	Budžet KS - MRSRI			
Metodologija za planiranje i pružanje usluga							Ministarstvo zdrastva KS-a, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a, Ministarstvo za boračka pitanja KS-a, druge relevantne institucije, NVO, lokalne zajednice	Budžet KS - MRSRI	100.000		
Podrška licima u stanju socijalne potrebe koja su zaražena virusom SARS-CoV-2, odnosno koja su prebolovala bolest COVID-19								Budžet KS - MRSRI	990.800	781.600	
Podrška udruženjima osoba sa invaliditetom (sufinansiranje redovnih udruženja i udruženja i humanitarnih organizacija u skladu sa Javnim pozivom)											
2.2.2.2. Unaprijediti sistem podrške djeci u stanju potrebe		S									

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Uspostaviti mrežu usluga i pružalaca usluga, kojima se unapređuje podrška djeci u stanju potrebe								Budžet KS - MRSRI			
Zaštita porodica sa djecom (dječiji dodatak, jednokratne novčane pomoći, dodatna novčana pomoć u prehrani djeteta do 6 mj., naknada plaće ženi-majci do 1 godine koja je u radnom odnosu, dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta ženi-majci koja ostvaruje pravo na naknadu plaće, dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta ženi-majci koja nije u radnom odnosu i zdravstvena zaštita za djecu.								Budžet KS - MRSRI	65.219.597	67.897.966	
Podrška djeci sa poteškoćama u razvoju - Općina Ilidža								Općina Ilidža		177.540	
								Budžet KS - MRSRI			
								Ukupno	0	177.540	
2.2.2.3. Unaprijediti sistem podrške starijim osobama i penzionerima		S									
Definisana razvijena i uspostavljena mreža usluga kojima se unapređuje podrška starijim osobama i penzionerima								Budžet KS - MRSRI			
Podrška starijim osobama (Sufinansiranje materijalnih troškova i podrška u radu KJU "Gerontološko centar")								Budžet KS - MRSRI	1.106.188	1.302.895	
Treća životna dob (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	365.000		
Podrška osobama treće životne dobi - Općina Ilidža								Općina Ilidža	160.000	25.000	
								Drugi izvori	20.000		
								Ukupno	180.000	25.000	
Izgradnja Centra za zdravo starenje na Općini Ilijaš								Općina Ilijaš			
2.2.2.4. Program rješavanja stambenog zbrinjavanja braniteljske populacije		S									

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Kupovina stanova za dodjelu u vlasništvo određenim kategorijama boračke populacije								Budžet KS - MBP	12.000.100	100.000	
								Kredit	12.000.000	11.301.446	
								<i>Ukupno</i>	24.000.100	11.401.446	
Kupovina stanova u vlasništvo Kantona Sarajevo za dodjelu na korištenje određenim kategorijama boračke populacije								Budžet KS - MBP	100.000		
2.2.2.5. Unaprijediti sistem podrške, kao i zakonskih i podzakonskih akata, uredbi i pravilnika koji tretiraju braniteljsku populaciju		S									
Podrška edukativnim aktivnostima u korist djece (lica) iz boračke populacije kroz finansiranje programskih aktivnosti Fonda IKRE								Budžet KS - MBP	660.000	660.000	
Welcome baby (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Pomoć u teškim socijalnim slučajevima								Budžet Grada Sarajeva		14.389	Kontinuirano
Mjera 2.2.3. Smanjiti broj slučajeva porodičnog nasilja, vršnjačkog nasilja, te rizika od socijalne isključenosti žrtava porodičnog i vršnjačkog nasilja									0	0	
2.2.3.1. Pобољшanje kvalitete programa u oblasti primarne i sekundarne prevencije nasilja i poboljšanje podrške žrtvama nasilja		S					Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice				
Uspostaviti programe prevencije nasilja u porodici i unaprijeđena podrška ženama žrtvama nasilja							KS-a i druga nadležna ministarstva KS-a, Koordinaciono tijelo na prevenciji, zaštiti i borbi protiv nasilja u porodici u KS-u, druge relevantne institucije, NVO, lokalne zajednice	Budžet KS - MRSRI			
Prevenција nogometnog huliganstva i nereda na sportskim manifestacijama (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Mjera 2.2.4. Transformacija i racionalizacija ustanova sistema socijalne zaštite i razvoj socijalnih usluga kroz vaninstitucionalnu podršku i uključenje svih relevantnih aktera u zajednici									0	10.000	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
2.2.4.1. Povećanje vaninstitucionalne podrške korisnicima socijalne zaštite kroz razvoj socijalnih usluga		S					Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice				
Definisani servisi za pružanje usluga, standardizirane usluge i utvrđene cijene usluga,							KS-a i ustanove iz resora Ministarstva, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a, Ministarstvo zdravstva KS-a, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS-a i druge relevantne institucije, NVO	Budžet KS - MRSRI			
								EU fondovi			
								Ukupno	0		
Jednokratna finansijska pomoć studentima u socijalnoj potrebi							Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade	Budžet KS-MON		10.000	
Mjera 2.2.5. Unapređenje zaštite djece, s akcentom na djecu žrtve trgovine ljudima i djecu kontaktu sa Zakonom									0	0	
2.2.5.1. Povećanje institucionalnih i vaninstitucionalnih kapaciteta za zaštitu djece s akcentom na djecu žrtve trgovine ljudima i djecu u kontaktu sa zakonom i prevencija društveno neprihvatljivih oblika ponašanja		S					Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice				
Obezbijeđen prostor za smještaj djece žrtava krivičnih djela (prije svega trgovine ljudima) i usvojeni programi zaštite ove djece							KS-a, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS-a, Ministarstvo zdravstva KS-a, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS-a, Mistarstvo pravde KS-a, MUP, JU "Kantonalni centar za socijalni rad" i druge ustanove socijalne zaštite, NVO	Budžet KS - MRSRI			
Mjera 2.2.6. Unapređenje podrške raseljenim licima prema utvrđenim zakonskim pravima, te trajno stambeno zbrinjavanje, kao i unapređenje poslova vezanih za Sporazum o readmisiji i poslove vezane za dijasporu									4.299.887	2.739.536	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
2.2.6.1. Izgradnja/obnova/rekonstrukcija stambenih jedinica raseljenih lica u KS		S					Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice i općine u KS-u, viši nivoi vlasti, JU Kantonalni centar za socijalni rad i JU Dom „Bjelave“	Budžet KS - MRSRI		29.496	
Zatvaranje posljednjeg Kolektivnog centra U KS. Obezbijedeno trajno stambeno rješenje za sve interno raseljene porodice I raseljene porodice koje borave u alternativnom smještaju.								Budžet KS - MRSRI	1.369.887	54.900	
								Općina Centar	400.000		
								Ukupno	1.769.887	54.900	
2.2.6.2. Kontinuirano stvarati uslove za obezbijedivanje dostojanstvenog povratka raseljenih lica iz KS na prijeratna mjesta prebivališta		S						Budžet KS - MRSRI		2.590.000	
Maksimalno smanjiti broj raseljenih lica u KS.								Budžet KS - MRSRI	2.500.000	65.140	
2.2.6.3. Povećati učinkovitost i efikasnost sistema readmisije i izgradnja sistema veza sa dijasporom		S						Budžet KS - MRSRI		0	
Obezbijedena opremljena stambena jedinica za prihvatanje readmisiranih osoba I uspostavljen funkcionalan sistem readmisije u KS.							Budžet KS - MRSRI	30.000	0		
Prioritet 2.3. Unaprijediti funkcionalnost i odgovornost zdravstvenog sistema									16.775.900	11.258.017	
Mjera 2.3.1. Unaprijediti dostupnost efikasnih i efektivnih kvalitetnih zdravstvenih usluga									7.888.000	2.956.150	
2.3.1.1. Unapređenje zdravstvene infrastrukture		S					Ministarstvo zdravstva KS-a, Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, zdravstvene ustanove KS-a, lokalne zajednice				
2.3.1.2. Definisane Registra zdravstvene opreme		S						Budžet KS - MZ	0		
Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo								Kredit		90.574	
Nabavka opreme za JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo								Kredit		617.965	
Nabavka opreme za KCUS								Budžet KS - MZ			
Rekonstrukcija i sanacija centralnog objekta JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć KS								Kredit	1.000.000	0	
								Kredit		506.154	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje JZU Kantona Sarajevo								Budžet KS - MZ	125.000	1.046.316	
								Ukupno	125.000	1.552.470	
Rekonstrukcija objekata kogeneracijskog postrojenja u Centru za upravljanje medicinskim otpadom KCUS								Kredit	550.000	0	
Sanacija trafostanice 925 - Stara hirurgija u KCUS								Kredit	100.000	0	
Sanacija fasada i ugradnja termofasada na objektu JU Opća bolnica "Prim. dr Abdulah Nakaš"								Kredit	690.000	0	
Nabavka opreme za održavanje, higijenu i pripremu i distribuciju hrane u JU Opća bolnica "Prim. dr Abdulah Nakaš"								Kredit	900.000	0	
Zamjena postojećeg sistema ventilacije i klimatizacije u JU Opća bolnica "Prim. dr Abdulah Nakaš"								Kredit	350.000	0	
Rekonstrukcija i integracija operacionih sala u JU Opća bolnica "Prim. dr Abdulah Nakaš"								Kredit	1.000.000	0	
Obnavljanje voznog parka u JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo								Kredit	850.000	0	
Rekonstrukcija i sanacija centralnih i ambulantnih objekata u JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo								Kredit	600.000	0	
Nabavka kardiomobila sa medicinskom opremom za potrebe JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo								Budžet KS - MZ	250.000	0	
Nabavka medicinske opreme za potrebe JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo								Kredit	183.000	0	
Nabavka opreme za JU Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH								Kredit	655.000	458.640	
Nabavka opreme za potrebe JU Zavod za zdravstvenu zaštitu zaposlenika MUP-a Kantona Sarajevo								Kredit	145.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Izgradnja, opremanje i održavanje objekata za pružanje zdravstvene zaštite (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	0		
Adaptacija objekta MZ Vraca sa formiranjem ambulante porodične medicine (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	215.000		
								Drugi izvori	225.000		
								Ukupno	440.000		
Poboljšanje opremljenosti ustanova zdravstvene zaštite (Općina Ilidža)								Općina Ilidža			
								Budžet KS - MZ	50.000		
								Ukupno	50.000		
Poticanje zdravstvene zaštite kroz finansiranje doktora specijalizanata (Općina Ilidža)								Općina Ilidža			
								Budžet KS - MZ			
								Ukupno	0		
Sufinansiranje projekta SOS Dječja sela BiH								Budžet Grada Sarajeva		32.000	Kontinuirano
Saradnja sa socijalnim zdravstvenim organizacijama i udruženjima								Budžet Grada Sarajeva		101.500	Kontinuirano
Podrška lokalnim zdravstvenim službama								Budžet Grada Sarajeva		103.000	Kontinuirano
Mjera 2.3.2. Unapređenje finansijske održivosti zdravstvenog sistema									2.157.900	3.064.757	
2.3.2.1. Unapređenje razvoja zdravstvenoga informacionog sistema u KS		S					Ministarstvo zdravstva KS-a, Zavod zdravstvenog osiguranja KS-a	Ostali izvori - Vanbudžetski fondovi ZZO	2.157.900	3.064.757	
Mjera 2.3.3. Unapređenje sistema prevencije bolesti i zaštite zdravlja stanovništva									6.730.000	5.237.110	
2.3.3.1. Preventivni programi u cilju unapređenja i zaštite zdravlja stanovništva		S					Ministarstvo zdravstva KS-a, Zavod za javno zdravstvo KS-a, Ministarstvo za odgoj i				
Zdravstveno osiguranje trudnica i porodilja								Budžet KS - MZ	20.000	8.300	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Troškovi primjene Odluke o proširenom obimu prava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo							obrazovanje KS,-a, Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS-a, centri za mentalno zdravlje kao dio primarne zdravstvene zaštite, JU Dom zdravlja KS-a, nevladine organizacije, lokalne zajednice	Budžet KS - MZ	3.970.000	3.673.248	
Prevenција, očuvanje i unapređenje zdravlja stanovništva Kantona Sarajevo								Budžet KS - MZ	2.500.000	1.555.561	
Preventivni programi u cilju unapređenja i zaštite zdravlja stanovništva (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	140.000		
Promocija zdravih stilova života (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	100.000		
Mjera 2.3.4. Jačanje zdravstvenog sistema u odgovoru na krizne javnozdravstvene situacije									0	0	
2.3.4.1. Plan pripravnosti za slučaj pandemija – Generički okvir (timovi, edukacija, standardne operativne procedure, redovne godišnje simulacijske vježbe, infrastrukturno pripremljene tačke ulaska prema MZR, sistem monitoringa)		S					Ministarstvo zdravstva KS-a, Krizni štab KS-a, Zavod za javno zdravstvo KS-a, Kantonalna uprava Civilne zaštite	Ostali izvori	0	0	
Prioritet 2.4. Unapređenje ambijenta za razvoj kulture i sporta									24.653.600	17.068.338	
Mjera 2.4.1. Uspostavljanje sistema podrške razvoju kulture i kreativnih industrija									13.040.000	7.547.000	
2.4.1.1. Kreiranje strategije razvoja kulture KS		S						Budžet KS - MKS	50.000	50.000	
2.4.1.2. Podrška radu i razvoju Centra kreativnih industrija KS		S									
Promocija kulturnog življenja i dostupnosti kulturnih usluga							Ministarstvo kulture i sporta KS-a, Vlada KS-a, lokalne zajednice, institucije kulture i umjetnosti, biznisi u sektoru kreativnih industrija, neprofitne organizacije u oblasti kulture, obrazovne ustanove, mediji	Budžet KS - MKS	6.900.000	4.323.000	
Povećanje investicija u infrastrukturu objekata kulture (Omogućavanje pristupa objektima kulture osobama sa poteškoćama)								Budžet KS - MKS	20.000		
Izgradnja i održavanje objekata za razvoj kulture na području Općine Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	1.000.000	250.000	
Pozorište i film za sve generacije (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	15.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Novosarajevske sportske igre - Sport - dostupan svima (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Zimski grad - Ledena čarolija (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	135.000		
Škola rukometa (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Škola streljaštva (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
"Sport dostupan svima" (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	100.000		
"Kultura je IN" (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Razvoj filmskih festivala, kina i muzeja								Grad Sarajevo		200.000	
								Budžet KS - MKS	200.000	260.000	
								Ukupno	200.000	460.000	
Nastavak podrške za 7 institucija kulture od značaja za državu BiH								Grad Sarajevo		70.000	
								Budžet KS - MKS	70.000	953.000	
								Ukupno	70.000	1.023.000	
Podrška i razvoj JU Gradski muzeji								Grad Sarajevo		400.000	
								Budžet KS - MKS	400.000	10.000	
								Ukupno	400.000	410.000	
Unapređenje sportske infrastrukture (Općina Ilidža)-								Općina Ilidža	2.650.000	386.000	(Rekonstrukcija Sabit Hadžić) i semafori i ograda, u toku je ugovaranje sa izvođačem radova za izgradnju sportske dvorane u Hrasnici 8.000.000,00KM
								Budžet KS - MKS	1.000.000	450.000	
								Ukupno	3.650.000	836.000	
								Općina Ilidža		100.000	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Podrška unapređenju kulturnih manifestacija (Općina Ilidža)								Budžet KS - MKS	500.000		
								Ukupno	500.000	100.000	
Podrška kulturnim manifestacijama i institucijama kulture na Općini Ilijaš								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MKS		25.000	
								Ukupno	0	25.000	
Vaučeri za mlade								Budžet KS - MON		70.000	
Mjera 2.4.2. Unapređenje zaštite kulturno-historijskog naslijeđa									3.648.600	1.747.132	
2.4.2.1. Unaprijediti očuvanje tekovina odbrambeno-oslobodilačkog rata 92-95		S									
Odbrana BiH Igman 2023								Grad Sarajevo		10.000	Kontinuirano
Podrška za obilježavanje značajnih događaja, datuma i ličnosti iz perioda NOR-a 41-45 i OOR- 92-95, te podrška izdavaštvu koje se odnosi na OOR 92-95								Budžet KS - MBP	220.000	177.107	
								Budžet KS - MKS	20.000		
								Ukupno	240.000	177.107	
Izgradnja spomen obilježja i memorijalnih centara shodno Odluci o usvajanju Projekta „Opsada i odbrana Sarajeva 1992.–1995. godine”, te ostalih prigodnih spomen obilježja koja se odnose na period NOR-a i OOR-a.								Budžet KS - MBP	200.000	279.300	
								Kredit	750.000	750.000	
								Ukupno	950.000	1.029.300	
2.4.2.2. Unapređenje i zaštita kulturno-historijskog naslijeđa		S									
Zaštita dobara pokretne i nepokretne kulturne baštine (Uređenje fasada objekata kulturno-historijskog naslijeđa; sanacija i restauracija)								Grad Sarajevo	500.000		
Revizija Registara kulturne baštine (Klasifikacija nematerijalnih dobara baštine. Prijedlog zaštite objekata.)								Grad Sarajevo	20.000		
								Grad Sarajevo	36.600	40.000	Završen projekat

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Završetak obnove "Bistričke stanice" (Rekonstrukcija i rehabilitacija Željezničke stanice Bistrik, nacionalnog spomenika BiH)								Kredit (Razvojne banke)	147.000	153.191	
								Vlada Federacije BiH	0		
								<i>Ukupno</i>	183.600	193.191	
Obnova "Bijele tabije"								Grad Sarajevo	20.000	0	
Obnova "Kasarne Jajce"								Grad Sarajevo	50.000	0	
Obnova astronomskog opservatorija na Trebeviću								Grad Sarajevo	60.000	8.539	
Obnova objekta bivšeg "Hotela Nacional"								Grad Sarajevo	0	0	
								Budžet KS - MKS	0		
Obnova fasade "Historijskog muzeja"								Ukupno	0	0	
Rekonstrukcija "Firduz-begovog hamama"								Grad Sarajevo	0	0	
Izgradnja spomenika kralju Tvrtku I								Grad Sarajevo	250.000		
								Općina Centar	50.000		
								<i>Ukupno</i>	300.000	0	
Kolorizacija i iluminacija fasada objekata od značaja za Grad Sarajevo								Grad Sarajevo	330.000	90.733	Kontinuirano
Rekonstrukcija, adaptacija, sanacija, otkup i izgradnja vjerskih i kulturno - historijskih objekata								MKPGIO		40.000	
2.4.2.3. Promocija i povećanje dostupnosti i kvaliteta kulturnih usluga i podrška festivalskim manifestacijama		S									
Izgradnja spomenika, spomen ploča i drugih vidova u znak sjećanja na istaknute sarajevske kulturne radnike								Grad Sarajevo	50.000	1.900	
2.4.2.4. Uspostavljanje muzeja nacionalnih manjina u KS-u		S						Budžet KS - MKS	50.000		
Izgradnja Evropske kuće nacionalnih manjina, Općina Centar								Budžet KS - MKS		184.362	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Izgradnja centralnog spomen obilježja šehidima i poginulim braniocima (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	625.000		
"Njegovanje kulture sjećanja" (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	10.000		
Izgradnja i održavanje objekata za kulturno historijski razvoj na području Općine Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	2.000	
Izgradnja spomen kompleksa Proskok u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	200.000		
Otvaranje muzeja "Vijećnica"								Grad Sarajevo	10.000		
Centralni spomen park "Korita" (Općina Ilijaš)								Općina Ilijaš			
Revitalizacija Stari Grad Dubrovnik (Općina Ilijaš)								Općina Ilijaš			
								Federalna ministarstva			
								Ukupno	0	0	
Udruženje kazandžija - Promocija starih zanata								Grad Sarajevo		10.000	Kontinuirano
Sporazum o saradnji na osnaživanju obrtničke djelatnosti sa Obrtničkom KS								Grad Sarajevo		10.000	Kontinuirano
Mjera 2.4.3. Uspostavljanje održivog sistema razvoja sporta									7.965.000	7.774.206	
2.4.3.1. Kreiranje strategije razvoja školskog, rekreativnog i vrhunskog sporta KS											
		S						Ministarstvo kulture i sporta KS-a, Vlada KS-a, lokalne zajednice (općine), sportski klubovi i udruženja, obrazovne ustanove, mediji			
Rekonstrukcija bob staze na Trebeviću								Budžet KS - MKS	0		
								Grad Sarajevo	200.000		
								DONACIJA	0		
								Ukupno	200.000	0	
Finansiranje klubova od interesa za Grad Sarajevo								Grad Sarajevo	100.000	100.000	Kontinuirano

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Nagrade za vrhunske sportiste i rezultate								Grad Sarajevo	80.000	80.000	kontinuirano
Međunarodna takmičenja u Sarajevu								Grad Sarajevo	100.000	100.000	Kontinuirano
Unapređenje održivog sistema razvoja sporta								Budžet KS - MKS	5.400.000	6.144.206	
Izgradnja dječjeg igrališta u ulici Varaždinska (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	190.000		
								Drugi izvori	450.000		
								Budžet KS - MKS		450.000	
								Ukupno	640.000	450.000	
Izgradnja sportsko - rekreativne zone Velešići na prostoru bivšeg streljišta (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	340.000		
								Drugi izvori			
								Ukupno	340.000	0	
Sanacija pomoćnog stadiona pored sportske dvorane Goran Čengić (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	300.000		
								Drugi izvori	150.000		
								Ukupno	450.000	0	
Izgradnja i uređenje sportsko-rekreativne zone „Park-šume Hum“ (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	505.000		
								Drugi izvori			
								Ukupno	505.000	0	
Izrada projektne dokumentacije za izgradnju sportsko rekreativnih objekata u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000		
Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje sportsko rekreativnih objekata na području Općine Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	100.000		
Izgradnja atletskog stadiona - Ilijaš (kompleks Gradski stadion Ilijaš)								Budžet KS- MKS		300.000	
Izgradnja multifunkcionalne sportske ploe Ilijaš (pored KSC-a i O.Š. "Hašim Spahić")								Općina Ilijaš			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Izgradnja sporsko-rekreativnog centra Banovac - Gradski stadion								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MKS			
								Ukupno	0	0	
Sanacija objekta Centra za sport i rekreaciju - FIS, Općina Centar								Budžet KS - MKS		100.000	
Projekat izgradnja otvorenog bazena na Dobrinji sa pratećim sadržajima								Budžet KS - MKS		500.000	
SC: 3. Odgovorno upravljati okolišem, prostorom, prirodnim i infrastrukturnim resursima									345.807.197	74.356.702	
Prioritet 3.1. Poboľjšati kvalitet zraka i zaštitu od buke									29.159.520	9.748.562	
Mjera 3.1.1. Smanjenje emisije polutanata u zrak									730.000	490.000	
3.1.1.1. Implementacija Strategije ograničenja korištenja uglja i čvrstih goriva		S			Sve općine Kantona		Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, KJKP „Park“, Grad Sarajevo, općine, Ministarstvo saobraćaja KS-a, inspeksijske službe	Budžet KS - MKIPGO	40.000	0	S ciljem rješavanja problema zagađivanja zraka iz individualnih ložišta, shodno obavezi iz Kantonalnog plana zaštite okoliša, pokrenuta je priprema Strategije za desetogodišnji period. Očekuje se da Strategiju usvoji Skupština KS u septembru 2023.godine. Potrebna sredstva za implementaciju Strategije za narednih 10 godina iznose oko 400 miliona KM.
3.1.1.2. Uspostavljanje zelenog koridora duž rijeke Miljacke i koridora glavne saobraćajnice od Velikog parka do ulice Hamdije Čemerlića		S									

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Studija o porijeklu emisija iz svih izvora								Donacija	200.000	200.000	
3.1.1.3. Izrada Registra emisija i uspostava javnog informacionog sistema Registra zagađivača zraka u KS	S							Budžet KS - MKIPGO	100.000	290.000	
								UNDP	190.000	0	
								Ukupno	290.000	290.000	
3.1.1.4. Izrada studije o ponašanju strujanja zraka ispod inverzionog sloja i utjecaja toplotnih otoka za sve urbane dijelove KS-a	S										
Studija o mjerama za smanjenje emisija u zrak iz sektora saobraćaja								Donacija	200.000		
Mjera 3.1.2. Povećanje energetske efikasnosti i podsticanje korištenja obnovljivih izvora energije									28.309.920	9.208.562	
3.1.2.1. Povećanje energetske efikasnosti u objektima individualnog i kolektivnog stanovanja	S				Kanton Sarajevo	Smanjena potrošnja čvrstog goriva, smanjeni troškovi za energente, bolji kvalitet zraka, sanirane oštećene fasade	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Ministarstvo privrede KS-a, Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA, Kantonalni stambeni fond Sarajevo, općine i Grad, KJKP „Toplane“ i drugi operateri daljinskog grijanja	Budžet KS - MKIPGO	410.000	24.286	
								Grad Sarajevo	82.280	35.200	Višegodišnji projekat
								Općine	2.460.000	0	
								Vlastita sredstva etažnih vlasnika	4.510.000	0	
Ukupno	7.462.280	59.486									
3.1.2.2. Studija o mogućnosti ulaska na tržište tehnologija proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u KS	S		-	-	Općina Ilidža	Projekat hidrogeoloških istraživanja termalnih voda na području Ilidže za potrebe daljinskog grijanja KJKP "Toplane-Sarajevo" BLOK 1 - Ušteda u		KJKP "Toplane-Sarajevo"	350.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
						potrošnji energenata za proizvodnju toplotne energije, smanjenje emisije stakleničkih plinova i ostalih čestica koje utiču na loš kvalitet zraka u Sarajevu i početak primjene obnovljivih izvora energije u sistemu daljinskog grijanja KJKP "Toplane Sarajevo".					
3.1.2.3. Planovi energetske efikasnosti za KS za period 2019.-2021. godine i period 2022.-2024. godine		S									
Povećanje energetske efikasnosti javnih objekata (vršenje energetske audita)							Grad Sarajevo	20.000	0		
3.1.2.4. Program sanacije javnih zgrada sa ciljem poboljšanja energetske efikasnosti		S									
Energetska efikasnost u javnim objektima Kantona Sarajevo						Smanjenje potrošnje energije u 40 odabranih	Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)-	16.201.121	7.123.577		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
						javnih objekata za najmanje 30% ili u apsolutnom iznosu 11,67 GWh/godišnje i smanjenje emisije CO2 za oko 3.420 tona godišnje. Dodatne pogodnosti su viši standard grijanja i hlađenja, bolji komfor za korisnike i zaposlenike odabranih javnih objekata, kao i unaprijeđenje kvaliteta zraka.		Kreditna i grant sredstva			
								Budžet KS - MKIPGO	2.229.519	1.280.498	
								Ukupno	18.430.640	8.404.075	
Stvaranje preduslova za izgradnju vjetroelektrana i solarnih panela i kolektora (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	200.000	250.000	
Izrada energetskih audita i projektne dokumentacije za objekte OŠ (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Utopljanje objekata osnovnih škola (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	100.000		
								Drugi izvori			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
								Ukupno	100.000	0		
Utopljanje objekata u vlasništvu općine (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	404.000			
								Drugi izvori	126.000			
								Ukupno	530.000	0		
Model poboljšanja energetske efikasnosti u zgradarstvu na području (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo				
								Drugi izvori				
								Ukupno	0	0		
Izrada Programa poboljšanja energijske efikasnosti Općine Novo Sarajevo								Općina Novo Sarajevo	7.000			
Primjena mjera energijske efikasnosti individualnih objekata (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	260.000			
								Drugi izvori				
								Ukupno	260.000	0		
Primjena mjera energijske efikasnosti objekata kolektivnog stanovanja (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	150.000			
								Drugi izvori				
								Ukupno	150.000	0		
Povećanje energijske efikasnosti objekata u privatnom i javnom vlasništvu (Općina Ilidža)								Općina Ilidža	100.000			
								Budžet KS - MKIPGO	500.000			
								Ukupno	600.000	0		
Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energijske efikasnosti u privatnom vlasništvu Općina Ilidža								Općina Ilidža				
								Budžet KS - MKIPGO	200.000			
								Ukupno	200.000	0		
Podrška MSP u energetske tranziciji- SERDA d.o.o								Budžet KS-MP/SERDA		495.000		
Mjera 3.1.3. Održavanje kontinuiranog monitoringa kvaliteta zraka i uspostavljanje monitoringa buke									119.600	50.000		
3.1.3.1. Unapređenje sistema monitoringa kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo - (automatska stanica za mjerenje kvaliteta zraka u Općini Vogošća)		S						Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja,	Budžet KS-MKIPGO	50.000	50.000	
									Kredit	69.600		
									Ukupno	119.600	50.000	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
Proširenje postojećeg sistema monitoringa zraka (Općina Ilidža)							građenja i zaštite okoliša KS-a, Zavod za javno zdravstvo KS-a, Zavod za planiranje razvoja KS-a, lokalne zajednice	Općina Ilidža Budžet KS-MKIPGO Ukupno	0	0		
3.1.3.2. Uspostavljanje kontinuiranog monitoringa buke		S										
Prioritet 3.2. Održivo koristiti prirodna dobra štiteći biološku i geološku raznolikost									8.314.582	3.691.000		
Mjera 3.2.1. Valorizacija i zaštita biodiverziteta, geodiverziteta i ostalih prirodnih vrijednosti uz kontinuirani monitoring									349.000	376.723		
3.2.1.1. Valorizacija i zaštita prirodnih područja u KS		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, KJU za zaštićena prirodna područja, Zavod za planiranje razvoja KS-a, općine	Budžet KS-MKIPGO	28.000	27.797		
3.2.1.2. Popis ugroženih divljih vrsta i podvrsta biljaka, životinja i gljiva u zaštićenim prirodnim područjima Kantona Sarajevo prema Crvenoj listi Federacije BiH		S										
3.2.1.3. Istraživanja biodiverziteta u zaštićenim prirodnim područjima, prevashodno vrsta flore, faune i fungije koji nisu obuhvaćeni Crvenom listom FBiH		S										
3.2.1.4. Istraživanja i kartiranje invazivnih vrsta u Kantonu Sarajevo uz procjenu njihovog uticaja na nativne vrste		S										
3.2.1.5. Izrada upravljačke i prostorno-planske dokumentacije za zaštićena prirodna područja i ostale zaštićene prirodne vrijednosti		S								30.000		
3.2.1.6. Realizacija aktivnosti definisanih planovima upravljanja zaštićenim područjima u funkciji njihove zaštite, održivog korištenja i promocije		S							Budžet KS-MKIPGO	230.000		
Realizacija aktivnosti definisanih po Sporazumu o saradnji na realizaciji aktivnosti iz važećih planova upravljanja zaštićenim prirodnim područjima Kantona Sarajevo i									Budžet KS-Kantonalna javna ustanova za zaštićena	61.000	61.000	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
drugih aktivnosti iz planova upravljanja a koje nisu definisane sporazumom o saradnji								prirodna područja			
Održavanje uspostavljenog weg GIS preglednika								<i>Budžet KS-Kantonalna javna ustanova za zaštićena prirodna područja</i>		9.500	
Monitoring zdravstvenog stanja šumskih ekosistema										6.000	
Monitoring zemljišta										3.500	
Monitoring vode										1.000	
Kontinuirani monitoring biodiverziteta (divljač.flora,puževi)										12.000	
Razvoj i unapređenje posjetiteljske infrastrukture										64.300	
Realizacija apliciranih projekata											
„Sustainable management and tourism promotion of natural and arheological heritage ADRIATIC CAVES“								<i>IPA Adrion</i>		21.704	
Program EU4 BuisenssRecovery, Projekat „Nature for Recovery“-Razvoj novih turističkih ponuda (paketa) na području Spomenika prirode “Skakavac”								<i>GIZ i budžet KS KJU ZPP</i>		67.480	
Monitoring i zaštita šumskih ekosistema od potkornjaka na prostorima zaštićenih prirodnih područja Kantona Sarajevo”								<i>Ministarstvo privrede i budžet KS-KJU ZPP</i>		19.932	
Uređenje šumskih sastojina u cilju integralne zaštite šuma na području Zaštićenog pejzaža “Bijambare”								<i>Ministarstvo privrede i budžet KS- KJU ZPP</i>		33.350	
Uređenje šumskih sastojina i staza, te uklanjanje konkurentskih i korovskih vrsta na prostoru Spomenika prirode „Vrelo Bosne“- lokalitet Stojčevac								<i>Ministarstvo privrede i budžet KS- KJU ZPP</i>		16.500	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Uređenje zaštićenog pejzaža Bentbaša i postavljanje turističke signalizacije na području								FMOiT i budžet KS- KJU ZPP		32.660	
Realizacija projekata u Zaštićenom prirodnom području Bijambare (izgradnja eco-campa i sportsko-rekreacionog centra)								Općina Ilijaš			
Mjera 3.2.2. Održiva integralna zaštita i očuvanje šumskih ekosistema i tla									2.000.000	0	
3.2.2.1. Nadogradnja i unapređenje integriranog urbanog planiranja baziranog na GIS-u za Kanton Sarajevo s ciljem bolje efikasnosti sistema monitoringa i evaluacije u planiranju		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Kantonalna uprava civilne zaštite,				
3.2.2.2. Uspostavljanje mehanizama za unapređenje vrijednosti zemljišta u skladu s razvojnim mjerama prostornog uređenja		S					Ministarstvo privrede – Uprava za šumarstvo, Zavod za planiranje razvoja KS-a, Zavod za izgradnju KS-a, KJP „Sarajevo-šume“, Centar za uklanjanje mina BH MAC, KJU za zaštićena prirodna područja, lokalne zajednice				
3.2.2.3. Deminiranje i saniranje šuma		S						Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	2.000.000		
Deminiranje prioritetnih lokacija u Općini Trnovo								Općina Ilijaš			
Deminiranje na području općine Ilijaš (Lješevno, Kostrača, Popovići, Kozlovac)								Općina Ilijaš			
Deminiranje na području općine Ilijaš								Donatori			
								BH Mak			
								Ukupno	0	0	
Mjera 3.2.3. Postizanje i održavanje dobrog kvaliteta površinskih i podzemnih voda i zaštite od poplava									5.965.582	3.314.278	
3.2.3.1. Sistemska zaštita izvorišta vode za piće		S					Ministarstvo privrede, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, KJKP ViK				
3.2.3.2. Procjena rizika od klimatskih promjena radi osiguranja otpornosti na buduće promjene		S									
Zaštita izvorišta vode za piće u Općini Trnovo								Općina Trnovo,	200.000	0	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
							Sarajevo, lokalne zajednice	Kanton Sarajevo			
Uređenje korita rijeka u Općini Trnovo (Uređenje korita Rakitnice, Crne Rijeke i Željeznice)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	1.000.000	680.000	
Izrada projektne dokumentacije uređenja rijeka, potoka								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	100.000	14.000	
Izrada elaborata zaštite izvorišta Kovačići								Budžet KS - MKIPGO	7.000		
Zaštita vodotoka Kantona Sarajevo i projekti vodosnabdijevanja								Budžet KS - MP	4.658.582	2.620.278	
Prioritet 3.3. Uspostavljanje integralnog održivog sistema upravljanja otpadom									19.329.050	933.541	
Mjera 3.3.1. Razvoj sistema selektivnog prikupljanja otpada na principima cirkularne ekonomije									2.025.750	8.325	
3.3.1.1. Izgradnja infrastrukture za odvojeno prikupljanje otpada koji se može reciklirati		S						Budžet KS-MKIPGO	200.000	8.325	
								Općine	100.000		
								Ostali izvori	1.177.750		
								<i>Ukupno</i>	1.477.750	8.325	
3.3.1.2. Izrada tarifnog modela za sistem upravljanja otpadom		S									
Izrada Lokalnog akcionog plana za zaštitu okoliša za ONS (LEAP) (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	40.000		
								Drugi izvori			
								<i>Ukupno</i>	40.000	0	
Izrada Plana upravljanja otpadom za Općinu Novo Sarajevo								Općina Novo Sarajevo	8.000		
Program edukacije i obuke o zaštiti okoliša Općine Novo Sarajevo								Općina Novo Sarajevo	20.000		
Nabavka i jačanje potrebne infrastrukture za dvolinijsko prikupljanje otpada (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	200.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Nabavka i jačanje potrebne infrastrukture za prikupljanje reciklažnog otpada – zeleni otoci (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	200.000		
Izrada planske dokumentacije I informacionih sistema za efikasno korištenje prostora I zaštitu okoliša (Općina Ilidža)								Općina Ilidža Budžet KS-MKIPGO			
								<i>Ukupno</i>	0	0	
Upravljanje otpadom (Općina Ilidža)								Općina Ilidža Budžet KS-MKIPGO	80.000		
								<i>Ukupno</i>	80.000	0	
Uspostava sistema selektivnog prikupljanja otpada na području općine Ilijaš								Općina Ilijaš Budžet KS - MPUGIZO			
								<i>Ukupno</i>			
Mjera 3.3.2. Uspostavljanje kapaciteta za adekvatno zbrinjavanje posebnih kategorija otpada									100.000	0	
3.3.2.1. Razvijanje sistema upravljanja otpadom životinjskog porijekla		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Ministarstvo privrede KS-a, KJPK „Rad“, Kantonalna uprava za inspeksijske poslove, operateri za upravljanje otpadom koji podliježu principu proširene odgovornosti proizvođača, općine KS-a				
3.3.2.2. Uspostavljanje kapaciteta za adekvatno zbrinjavanje otpada koji sadrži azbest		S									
3.3.2.3. Uklanjanje nelegalnih otvorenih odlagališta i sanacija kontaminiranih površina		S									
Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje nadstrešnica u naseljenim mjestima na području Općine Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	100.000		
Mjera 3.3.3. Uspostavljanje Regionalnog centra za upravljanje otpadom (RCUO)									17.203.300	925.216	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
3.3.3.1. Program aktivnosti na sanaciji i izgradnji RCUO „Smiljevići“		S						Budžet KS-MKIPGO	1.500.000		
								Kredit	15.703.300		
								<i>Ukupno</i>	<i>17.203.300</i>		
Sanacija čela deponije narušenog od strane Tužilaštva BiH						REALIZOVANO 2022.		Kredit		120.506	
Izvođenje radova „Sanaciji klizišta uz internu saobraćajnicu kod platoa za inertni otpad na deponiji Smiljevići“						REALIZOVANO 2022.		Kredit		86.260	
Izvođenje radova na prikupljanju postojećih izvora (ispod trafo stanice) i dispozicija do potoka u skladu sa Glavnim projektom za prikupljanje postojećih izvora na RCUO „Smiljevići“, ES Hydrotechnics, dec.2019.god						DJELIMIČNO REALIZOVANO	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, KJPK „Rad“, općine KS-a, operateri za upravljanje otpadom koji podliježu principu proširene odgovornosti proizvođača	0		83.572	
Izrada Geodestkog snimka za neotkupljene parcele na deponiji Smiljevići						REALIZOVANO 2022.		Kredit		2.800	
Izrada dopuna i korekcija Glavnog projekta HIS Višnjica iz 1998.god za proširenje prostora za odlaganje prema čelu deponije na površini od cca 37.000m2 u skladu sa studijom Svjetske banke						REALIZOVANO 2022.		Kredit		34.983	
Izrada Projektnog zadatka dopune i korekcije GP HIS Višnjica iz 1998 godine						REALIZOVANO 2022.		Kredit		2.214	
Izrada Projektnog zadatka za Glavni projekat za prekrivanje i zatvaranje ploha deponije u cilju smanjenja redukcije filtrate na površini od 11.000 m2;						REALIZOVANO 2022.		Kredit		2.214	
Izrada Projektnog zadatka za Program radova i realizacije radova na testiranju funkcionalnosti postojećeg drenažnog sistema.						REALIZOVANO 2022.		Kredit		3.838	
Izrada Projektnog zadatka za izvođenje radova otplinjavanje dijela odlagališta gdje je vršeno improvizirano odlaganje“.						REALIZOVANO 2022.		Kredit		2.155	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Dopuna Elaborata o ispitivanju stabilnosti tijela deponije sa osvrtom na mogućnost proširenja odlagališta na RCUO "Smiljevići"						REALIZOVANO 2022.		Kredit		7.605	
Izgradnja plohe za odlaganje komunalnog otpada na površini od 5.000 m2						REALIZOVANO 2022.		Kredit		614.053	
3.3.3.2. Razvijanje infrastrukture za mehaničko-biološki tretman otpada		S									
Prioritet 3.4. Unapređenje razvoja saobraćaja i javne komunalne infrastrukture									289.004.045	59.983.599	
Mjera 3.4.1. Izgradnja i rekonstrukcija javne saobraćajne infrastrukture									263.177.427	49.342.231	
3.4.1.1. Povećanje sigurnosti u saobraćaju i unapređenje infrastrukture za osobe s invaliditetom		S				Manje incidenata i nesreća, infrastruktura dostupna invalidima	Ministarstvo saobraćaja KS-a, Vlada KS-a, Direkcija za ceste KS-a, Općine KS-a	Budžet KS - MS	500.000	110.406	
3.4.1.2. Ulaganje u infrastrukturu i vozila javnog linijskog prijevoza putnika		S				Nova i unapređena infrastruktura i vozila javnog prevoza		Budžet KS - MS	5.866.686	0	Izvršeno plaćanje PDV-a na koji se zakonski podnosi povrat UIO
								Kredit	113.870.741	26.989.332	
								<i>Ukupno</i>	119.737.427	26.989.332	
3.4.1.3. Razvoj nemotorizovanih vidova prijevoza i kretanja		S				Nove biciklističke staze i pješačke zone i staze		Budžet KS - MS			
Izgradnja biciklističke staze Grad Sarajevo								Grad Sarajevo	120.000	7.690	Kontinuiran projekat
							Kreditna sredstva	30.000			
							<i>Ukupno</i>	150.000	7.690		
3.4.1.4. Izgradnja primarnih gradskih saobraćajnica		S					Budžet KS - MS	15.000.000			
							Kredit	115.000.000	8.595.478		
							<i>Ukupno</i>	130.000.000	8.595.478		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
3.4.1.5. Unapređenje i regulacija saobraćaja u mirovanju		S						Budžet KS - MS			
3.4.1.6. Razvoj urbane gradske logistike		S						Budžet, EU fond	50.000		
3.4.1.7. Uključivanja željeznice u jedinstveni sistem javnog prijevoza putnika		S						Budžet KS - MS	1.000.000	1.163.247	
Izrada projektne dokumentacije u Općini Trnovo (projekti izgradnje, rekonstrukcije, sanacije, adaptacije, ...)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	50.000	
Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija puteva u Općini Trnovo (lokalni, regionalni i magistralni)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo, Vlada FBiH	10.000.000	2.480.000	
								Ministarstvo saobraćaja		697.731	
								Ukupno	10.000.000	10.000.000	
Zimsko i ljetno održavanje puteva u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	400.000	367.688	
								Direkcija za puteve KS		532.312	
								Ukupno	400.000	900.000	
Izgradnja garaža i parking prostora na području Općine Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	1.000.000	350.000	
Izgradnja i rekonstrukcija mostova u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	200.000	124.000	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Ugradnja zvučne signalizacije za slijepa i slabovidna lica (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	90.000		
								Drugi izvori			
								Ukupno	90.000		
Unapređenje lokalnih saobraćajnica (Općina Ilidža)								Budžet KS – MS (Direkcija za puteve KS)		340.000	
								Kredit			
Održavanje postojeće i izgradnja željezničke pruge (Općina Ilidža)								Općina Ilidža			
								Budžet KS - MS			
								Ukupno	0	0	
Izgradnja pješačkog pothodnika ispod kolosjeka željezničke stanice u Podlugovima								Općina Ilijaš			
								Općina Ilijaš			
Izgradnja kolskog pothodnika u Ilijašu (magistralna pruga-regionalna cesta)								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MP			
Rekonstrukcija i izgradnja lokalnih puteva na području općine Ilijaš								Budžet KS - MS			
								Direkcija za puteve KS			
								Ukupno	0	0	
Regionalni put R 444 dionica Podlugovi – Breza								Direkcija za puteve KS		99.731	
Održavanje lokalnih puteva (ljetno i zima) Općina Ilijaš								Općina Ilijaš			
								Budžet KS – MS (Direkcija za puteve KS)		612.348	
Mjera 3.4.2. Unapređenje i poboljšanje kvaliteta usluge vodosnabdijevanja								Ukupno	0	612.348	
									10.645.550	2.397.000	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
3.4.2.1. Strategije i planovi za vodovodnu mrežu i sisteme upravljanja odnosima s potrošačima		S					Ministarstvo privrede KS-a, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Kantonalna uprava civilne zaštite, Zavod za izgradnju KS-a, KJKP ViK Sarajevo, lokalne zajednice				
3.4.2.2. Praćenje i prikupljanje podataka iz vodovodne mreže		S						Budžet KS - MKIPGO	1.300.000	1.300.000	
3.4.2.3. Smanjenje gubitaka vode iz mreže		S									
Rekonstrukcija i sanacija vodovodne mreže u KS i sanacija prioriternih dijelova vodovodnog sistema								Budžet KS - MKIPGO	2.968.015	107.415	
								Kredit EBRD	2.777.535		
								<i>Ukupno</i>	5.745.550		
Izgradnja, rekonstrukcija, i održavanje vodovodne mreže u Općini Trnovo (izgradnja vodovodne mreže, rezervoara ....) Izgrađen rezervoar Javorov do; Izgradnja vodovoda Godinja; Sanacija Bunarica u Lukavcu								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	1.000.000	983.000	
Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje objekata za vodosnabdijevanje Igmana, Bjelašnice i Prečkog polja								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	2.000.000	0	
Izrada projektne dokumentacije objekata vodosnabdijevanje nu Općini Trnovo Izrada projekta vodovoda Štinji do - rezervoar -Štinji do; Projekat vodovoda Tušila; Projekat vodovoda Kramari i Desetci								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	0	
Izgradnja vodopojilišta u Općini Trnovo Izgradnja vodopojilišta Stubo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	0	
Izrada Elaborata u Općini Trnovo							Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	7.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Zaštita izvorišta								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	7.000	
Višenamjenski projekat Crna Rijeka								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo			
Izgradnja vodovodne mreže u ulici Kupreška								Općina Novo Sarajevo			
Razvoj vodovodnog sistema (Općina Ilidža)								Općina Ilidža		100.000	
								Budžet KS - MKIPGO	400.000		
								Ukupno	400.000	100.000	
Izgradnja primarnog vodovoda Srednje-Ljubina								Općina Ilijaš			
Izgradnja vodoopskrbnog sistema Vratak II faza								Općina Ilijaš			
Izgradnja lokalne vodovodne mreže na području općine Ilijaš								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MKIPGO			
								Ukupno	0		
Rekonstrukcija i izgradnja gradske vodovodne mreže na području općine Ilijaš								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MKIPGO i MP			
								Ostalo			
								Ukupno	0		
Mjera 3.4.3. Unapređenje sistema prikupljanja i tretman otpadnih voda									5.994.077	3.028.420	
3.4.3.1. Praćenje otpadnih voda i tokova rijeka i opterećenja		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, KJKP ViK				
Realizacija projekta "Čista rijeka Miljacka" (sanacija zacijevljenih potoka, pjeskarenje kamenih obala, obnova kaskada, održavanje vodotoka)								Grad Sarajevo	580.000	360.661	Kontinuirani projekat (održavanje vodotoka, pjeskarenje, sanacija)
								Budžet KS - MKIPGO	400.000		
								Kredit	70.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
							Sarajevo, lokalne zajednice	<i>Ukupno</i>	1.050.000	360.661	zacijevljenja Bistričkog potoka)
Uređenje riječnih korita (Misoča, Ljubina i Stavnja)								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MP			
								<i>Ukupno</i>	0		
Unapređenje i rekonstrukcija korica rijeka I i II kategorije (Bosna, Misoča, Stavnja, Rača, Ljubina, Gnionica-potok)								Općina Ilijaš			
Izgradnja kanalizacionog sistema Trebević								Grad Sarajevo	600.000	439.759	Projekat se nastavlja u 2023-
								Kredit	986.077	700.000	
								<i>Ukupno:</i>	1.586.077	1.139.759	
3.4.3.2. Izrada studije o finansiranju PPOV-a, kanalizacije i održivih OSO-a, analiza propisa i upravljanja komunalnim preduzećima		S									
Izrada projektne dokumentacije za kanalizacione sisteme (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	50.000	8.000	
Izgradnja, rekonstrukcija i održavanja kanalizacionih sistema (Općina Trnovo)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	100.000	0	
Izgradnja i opremanje postrojenja za tretman otpadnih voda u Općini Trnovo (Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda na Gornjoj Grkarici; Opremanje bioprečištača u Šabićima)								Općina Trnovo i CMSR	500.000	1.020.000	
								Budžet KS - MKIPGO	1.500.000		
								<i>Ukupno</i>	2.000.000	1.020.000	
Izrada projektne dokumentacije za objekte sistema prikupljanja i tretman otpadnih voda u Općini Trnovo (Izrada projekta prečištača u Bijeloj i pod Bobovicom)								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	30.000		
Izgradnja separatne kanalizacije u ulici Pofalička (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	12.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
								Drugi izvori			
								<i>Ukupno</i>	12.000	0	
Izgradnja kanalizacione i vodovodne mreže u ulici Petra Sinana Šaina (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	120.000		
								Drugi izvori	600.000		
								<i>Ukupno</i>	720.000	0	
Izgradnja kanalizacione i vodovodne mreže u ulici Muhameda ef. Pandže								Općina Novo Sarajevo	8.000		
								Drugi izvori			
								<i>Ukupno</i>	8.000	0	
Izgradnja kanalizacione i vodovodne mreže u dijelu ulice Travnička (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	15.000		
								Drugi izvori			
								<i>Ukupno</i>	15.000	0	
Izgradnja kanalizacione i vodovodne mreže u dijelu ulice Humska (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	23.000		
								Drugi izvori			
								<i>Ukupno</i>	23.000	0	
Razvoj kanalizacionog sistema (Općina Ilidža)								Općina Ilidža		500.000	
								Budžet KS - MKIPGO	400.000		
								<i>Ukupno</i>	400.000	500.000	
Izgradnja separatnih kanalizacionih mreža u MZ Podlugovi, Ilijaš Grad, Strati Ilijaš, Luka i Kamenica								Općina Ilijaš			
Izgradnja prečistača otpadnih voda Ilijaš i Kamenica								Općina Ilijaš			
Rekonstrukcija, izgradnja i održavanje lokalne kanalizacione mreže (Općina Ilijaš)								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MKIPGO			
								<i>Ukupno</i>	0	0	
Mjera 3.4.4. Unapređenje energetske infrastrukture (elektroenergetika, gasifikacija i toplifikacija)									150.000	2.063.843	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
3.4.4.1. Rekonstrukcija, povećanje efikasnosti i proširenje sistema daljinskog grijanja (Proširenje toplifikacionog sistema KJKP "Toplane-Sarajevo" - Povećanje energijske efikasnosti, efikasnosti sistema i očuvanje kvaliteta okoline, smanjenje broja individualnih ložišta u KS, priključenje novih postrojenja)		S			Sve općine KS-a		Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Sarajevogas, Toplane, lokalne zajednice	Budžet KS - MKIPGO			
3.4.4.2. Rekonstrukcija i proširenje distributivne gasne mreže		S									
Proširenje gasne mreže (Gasifikacija naselja: Alića Gaj, Luka i Mrakovo)								Općina Ilijaš			
Gasifikacija Industrijskih zona na području općine Ilijaš (IZ Luka, Željezara Ilijaš, PDI Bosna)								Budžet KS - MKIPGO			
Zamjena mjerača protoka gasa -II faza (KSA-KJKPSG-4)								Ukupno	0		
Rekonstrukcija sistema katodne zaštite (KSA-KJKPSG-3)								Općina Ilijaš			
Modernizacija regulacionih postrojenja prema DVGW regulativi (KSA-KJKPSG-5)								Budžet KS - MKIPGO			
Zamjena ventila na gasnom sistemu KS (KSA-KJKPSG-6)								Ukupno	0		
Laboratorija za kalibraciju protoka gasa u realnim uslovima (KSA-KJKPSG-8)								Budžet KS - MKIPGO	0	0	
Izgradnja skladišno-tehničkog objekta u krugu PTO Butila (KSA-KJKPSG-11)								Budžet KS - MKIPGO			
Administrativna zgrada Preduzeća - poslovni prostor direkcije KJKP "Sarajevogas" (KSA-KJKPSG-12)								Budžet KS - MKIPGO			Projekat otkazan

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
Hlađenje putem toplotnih pumpi na prirodni gas za PTO Butila (KSA-KJKPSG-13)								Budžet KS - MKIPGO				
Subvencioniranje troškova rekonstrukcije i izgradnje novih priključaka sa ciljem povećanja isporuke prirodnog gasa (KSA-KJKPSG-14)								Budžet KS - MKIPGO		240.000		
Rekonstrukcija i proširenje distributivne gasne mreže u Općini Trnovo								Općina Trnovo, Kanton Sarajevo	150.000	125.000		
Utopljanje zgrade Stomatološkog fakulteta sa klinikama Univerziteta u Sarajevu							Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS-a	Kreditno zaduženje		1.698.843		
Mjera 3.4.5. Unapređenje ostale javne komunalne infrastrukture									9.036.991	3.152.105		
3.4.5.1. Projekt poboljšanja komunalne higijene javnoprometnih površina Kantona Sarajevo		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Ministarstvo privrede KS-a, javna komunalna preduzeća KS-a, lokalne zajednice					
Poboljšanje komunalne higijene javno-prometnih površina u ljetno-zimskom periodu								Budžet KS - MKIPGO	1.817.000			
Unaprijeđenje prikupljanja komunalnog otpada								Budžet KS - MKIPGO	2.237.023			
Poboljšanje komunalne higijene javnih površina u Općini Ilijaš								Općina Ilijaš				
								Budžet KS - MKIPGO				
								<i>Ukupno</i>	0			
3.4.5.2. Unapređenje rada komunalnih pogrebnih usluga		S										
Proširenje gradskog groblja Vlakovo-otkup zemljišta površine 39 914m2								Budžet KS - MKIPGO kreditno zaduženje	0	1.000.000		
								KJKP "Pokop"	117.592	117.592		
								<i>Ukupno</i>	117.592	1.117.592		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Uređenje gradskog groblja Vlakovo - III faza								Budžet KS - MKIPGO kreditno zaduženje	452.839	600.000	
								KJKP "Pokop"	106.649	106.649	
								Ukupno	559.488	706.649	
Povećanje kapaciteta za ukop/sahranu na groblju „Vlakovo“ – proširenje gradskog groblja „Vlakovo“ (na ukupnoj površini od 5,3ha)								Budžet KS - MKIPGO	1.202.838		
								KJKP "Pokop"			
								Ukupno	1.202.838	0	
Povećanje kapaciteta za ukop/sahranu na groblju „Vlakovo“ –Centralni objekat za pogrebnu djelatnost "Vlakovo"								Budžet KS - MKIPGO	1.200.000	0	
								KJKP "Pokop"	0	30.530	
								Ukupno	1.200.000	30.530	
Povećanje kapaciteta za ukop/sahranu na groblju „Vlakovo“ – Proširenje parkinga								Budžet KS - MKIPGO	200.000	0	
								KJKP "Pokop"		10.247	
								Ukupno	200.000	10.247	
„Proširenje Aleje veterana i izgradnja memorijalnog trga i kapela na groblju Vlakovo								kreditno zaduženje	800.000	669.561	
								KJKP "Pokop"	267.590	0	
								Ukupno	1.067.590	669.561	
Proširenje gradskog groblja Vlakovo-zemljište oznake k.č. 454/1 (izgradnja grobnih polja sa potrebnom infrastrukturom)								Budžet KS - MKIPGO			
								KJKP "Pokop"			
								Ukupno	0	0	
Rekonstrukcija, sanacija i adaptacija postojećeg autobusnog parkinga i asfaltnog platoa na gradskom groblju Vlakovo								Budžet KS - MKIPGO			
								KJKP "Pokop"			
								Ukupno	0	0	
Otkup zemljišta, površine 24097 m2 u svrhu proširenja gradskog groblja Vlakovo								Budžet KS - MKIPGO			
Otkup zemljišta uz ulicu Vlakovo, površine 54975 m ² , u svrhu proširenja groblja Vlakovo								Budžet KS - MKIPGO			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Otkup zemljišta u svrhu realizacije projekta proširenja Aleje veterana, površine cca 33902 m ²								Budžet KS - MKIPGO			
Proširenje groblja Vlakovo-otkup zemljišta površine cca 12009 m ²								KJKP "Pokop" Kredit			
Izgradnja i uređenje grobnih polja na površini od cca 12009 m ²								KJKP "Pokop" Kredit			
Izgradnja i uređenje grobnih polja na površini od 54975 m ² , pored ulice Vlakovo								Budžet KS - MKIPGO			
								KJKP "Pokop"			
								<i>Ukupno</i>	<i>0</i>		
Rekonstrukcija i sanacija kapela na groblju Bare								KJKP "Pokop"		106.537	
Sanacija saobraćajnica na groblju Bare								KJKP "Pokop"	224.505	224.505	
Sanacija komemorativnog centra								KJKP "Pokop"		9.272	
Izgradnja upravne zgrade na Barama								Budžet KS - MKIPGO			
Groblje Dolac - izrada geodetskog elaborata i elaborata geomehanike								KJKP "Pokop"			
Unapređenje sistema upravljanja mezarjima i grobljima (unapređenje postojećih i nabavke zemljišta radi proširenja kapaciteta) (Općina Ilijaš)								Općina Ilijaš			
Subvencija/oslobađanje dijela zakupa korisnika usluga KJKP Tržnice-Pijace d.o.o. Sarajevo na osnovu sporazuma (Oslobađanje zakupa za 12/21, I dijela zakupa 1/22)								Budžet KS - MKIPGO	59.955		
Uvođenje grijanja u Gradskoj tržnici (Utopljanje I pružanje neometanih uslova za rad zakupcima)								Kreditno zaduženje	100.000		
Postavljanje protiv požarnog sistema I video nadzora u pijacama (Poboljšanje sigurnosti te smanjenje broja uposlenih)								Kreditno zaduženje	250.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Izgradnja zimovnika u RZC Pionirska dolina (smještaj veterinarske opreme i veterinara, skladištenje hrane za životinje, prostorije za presvlačenje uposlenika)								Kreditna sredstva - zaduženje resornog ministarstva			
Izgradnja zelenih otoka sa posudama zvono (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Smart city (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	1.000		
								Drugi izvori			
								<i>Ukupno</i>	<i>1.000</i>		
Hortikulturno uređenje "Park šume Hum" (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Razvoj i implementacija urbanih bašti (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
								Drugi izvori			
								<i>Ukupno</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
Izgradnja i rekonstrukcija javne rasvjete na području općine Ilijaš uz zamjenu konvencionalne rasvjete novom LED rasvjetom (Općina Ilijaš)								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MKIPGO			
								<i>Ukupno</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
Podrška aktivnostima sa ciljem zaštite i zbrinjavanja životinja (Općina Ilijaš)								Općina Ilijaš			
Sistemska sanacija objekata oštećenih ratnim dejstvima								Sanacija krovova		156.817	
								Sanacija liftova		120.396	
								<i>Ukupno</i>	<i>0</i>	<i>277.213</i>	
SC: 4. Unapređenje efikasnosti i odgovornosti javnog sektora									47.712.676	3.042.574	
Prioritet 4.1. Smanjenje korupcije i kriminaliteta, povećanje sigurnosti građana, te osnaživanje funkcioniranja pravne države									43.305.176	3.015.374	
Mjera 4.1.1. Unapređenje sistema zaštite i spašavanja (civilna zaštita, vatrogasci, Gorska služba spašavanja...)									1.436.000	0	
4.1.1.1. Jačanje kapaciteta GSS-a u KS-u		S					Kantonalna uprava civilne zaštite, Gorska				
4.1.1.2. Jačanje kapaciteta civilne zaštite u KS-u		S									

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Izgradnja, rekonstrukcija, opremanje i održavanje objekata za civilnu zaštitu, vatrogastvo i gorske službe spašavanja u Općini Trnovo							služba spašavanja, Općine KS-a	Općina Trnovo, Kanton Sarajevo			
Opremanje Službe zaštite od požara neophodnom opremom i obučavanje vatrogasaca (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	163.000		
Izgradnja Doma civilne zaštite (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	10.000		
Sanacija i monitoring klizišta (Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	1.071.000		
Ugradnja pumpnih sistema na hidrantskim mrežama u zgradama iznad 5 spratova (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	112.000		
Nabavka opreme za Jedinicu za obezbjeđenje i zaštitu (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	80.000		
Opremanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Srednje-Ilijaš								Općina Ilijaš			
Sanacija klizišta na području općine Ilijaš								Općina Ilijaš			
								Budžet KS - MKIPGO			
Mjera 4.1.2. Unapređenje sistema prevencije i borbe protiv korupcije									1.850.000	0	
4.1.2.1. Jačanje uloge i djelovanja Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom KS-a		S					Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom KS-a, Uprava policije MUP-a KS-a				
4.1.2.2. Jačanje antikoruptivnih kapaciteta policije, te digitalizacija u skladu s mogućnostima svih segmenata policijskog rada i djelovanja i drugih službi uključujući nabavku instalacije opreme u radnim prostorima s ciljem efikasnijeg rada i prevencije korupcije i koruptivnog ponašanja		S						Kredit	1.160.000	0	

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
4.1.2.3. Jačanje kvalitativnih i kvantitativnih kapaciteta Uprave policije MUP-a KS-a	S							Budžet KS - MUP	500.000			
								EU fondovi	100.000			
								<i>Ukupno</i>	600.000			
4.1.2.4. Uspostavljanje saradnje Uprave policije sa svim institucijama KS-a, kao i s nadležnim organima koji su u posjedu podataka bitnih za istragu	S							Budžet KS - MUP	60.000			
								EU fondovi	30.000			
								<i>Ukupno</i>	90.000			
Mjera 4.1.3. Unapređenje sigurnosti građana (MUP, migrantska kriza, saobraćajna sigurnost, maloljetnička delikvencija...)									40.019.176	3.015.374		
4.1.3.1. Modernizacija sistema nadzora i upravljanja saobraćajem u Kantonu Sarajevu	S							Budžet KS - MUP	100.000			
								EU fondovi	100.000			
								<i>Ukupno</i>	200.000	0		
4.1.3.2. Modernizacija infrastrukture za upravno-administrativno poslovanje	S											
V PU PS ILIDŽA - Izgradnja objekta (prva faza)							Ministarstvo	Kredit				
Rekonstrukcije i sanacije na više objekata Ministarstva							unutrašnjih poslova KS-a, Uprava policije MUP-a KS-a, Ministarstvo saobraćaja KS-a, Kantonalni centar za socijalni rad, Kantonalno tužilaštvo, Općinski sud, Zavod za informatiku i statistiku, lokalne zajednice	Budžet KS - MUP	300.100	2.819		
Dogradnja i adaptacija IV PU								Budžet KS - MUP				
								Kredit	927.052			
								<i>Ukupno</i>	927.052	0		
Izgradnja novog objekta za potrebe Ministarstva								Budžet KS - MUP	100			
								Kredit	100.000			
								<i>Ukupno</i>	100.100	0		
Rekonstrukcije i nadziđivanje objekta I PU								Budžet KS - MUP	100			
								Kredit	400.000			
								<i>Ukupno</i>	400.100	0		
Izgradnja, rekonstrukcija, opremanje i održavanje objekata MUP-a u Općini Trnovo							Općina Trnovo,			20.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
								Kanton Sarajevo			
Izgradnja zgrade PS Srednje i nabavka opreme								Budžet KS - MUP			
4.1.3.3. Nabavka helikoptera i formiranje helikopterske jedinice		S						Budžet KS - MUP			
								Kredit	17.091.000		
								<i>Ukupno</i>	17.091.000	0	
4.1.3.4. Podizanje nivoa sigurnosti saobraćaja		S						Budžet KS - MUP			
								Kredit	1.940.824	881.208	
								<i>Ukupno</i>	1.940.824	881.208	
4.1.3.5. Izmjena i dopuna postojećih zakonskih propisa u oblasti sigurnosti saobraćaja		S									
4.1.3.6. Uspostava jedinstvene baze podataka za prikupljanje i obradu podataka o saobraćajnim nezgodama		S						Budžet KS - MUP	28.000		
4.1.3.7. Sistemska prevencija maloljetničke delikvencije kroz implementaciju Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku FBiH		S						Budžet KS - MUP	20.000		
								Ostale donacije	10.000		
								<i>Ukupno</i>	30.000	0	
4.1.3.8. Nabavka opreme za potrebe Uprave policije		S						Budžet KS - MUP	8.000.000	68.420	
								Kredit	9.060.000		
								Ostale donacije		23.283	
								<i>Ukupno</i>	17.060.000	91.703	
4.1.3.9. Ulaganje u kvalitetnije obrazovanje i obuke na Policijskoj akademiji		S						Budžet KS - MUP	1.400.000	1.009.822	
								Općina Novo Sarajevo	492.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Instaliranje video nadzora javnih površina, postavljanje kamera i nadzornog centra (Općina Novo Sarajevo)								Budžet KS - MUP	50.000		
								<i>Ukupno</i>	542.000	1.009.822	
Prioritet 4.2. Povećanje učinkovitosti i odgovornosti u oblasti javnih finansija									308.000	20.000	
Mjera 4.2.1. Konsolidacija i povećanje dugoročne održivosti javnih finansija (budžeta i javnih fondova)									50.000	20.000	
4.2.1.1. Implementacija reforme u oblasti javnih finansija u KS-u		S									
Obuke budžetskih korisnika za primjenu novog Zakona o budžetima u FBiH u dijelu programskog budžeta							Ministarstvo finansija KS-a	Međunarodne organizacije	50.000	20.000	Ministarstvo finansija je provelo početne obuke u saradnji sa USAID-om i ukupan projekat edukacije je finansirao USAID (USAID-ov projekat FINRA u okviru Komponentne 3 upravljanja javnim finansijama). Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo nema saznanja koliko je ukupan dio projekta koji se odnosi na Kanton Sarajevo koštao. zppr okvirno
Saradnja sa Federalnim ministarstvom finansija u izradi aplikativnog softvera za programsko budžetiranje								IPA projekat preko Federalnog ministarstva finansija			
Izrada aplikativnog softvera od strane Kantona Sarajevo za programsko budžetiranje ukoliko Federalno ministarstvo finansija ne dodjeli jedinstveni aplikativni softver kantonima na korištenje.								Budžet KS - MF			

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Tehnička pomoć budžetskim analitičarima u pregledu i pripremi komentara na prve programe i indikatore koje budžetski korisnici dostave MF								Međunarodne organizacije			
Tehnička pomoć u pripremi prve verzije novog DOB-a i budžeta								Međunarodne organizacije			
Početne obuke MF i budžetskih korisnika za primjenu izvršavanja novog budžeta u programskom formatu								Međunarodne organizacije			
Tehnička pomoć Ministarstvu finansija pri pripremi prve verzije novog izvještaja o izvršavanju budžeta u programskom formatu.								Međunarodne organizacije			
4.2.1.2. Uspostava sistema (aplikativnog softvera) za praćenje duga i potraživanja Kantona Sarajevo i u Kantonu Sarajevo		S									
Aplikativni softver registra finansijskih obaveza Kantona Sarajevo								Budžet KS - MF			
Mjera 4.2.2. Povećanje efikasnosti upravljanja prostorom (instrumenti zemljišne politike) i kantonalnom imovinom (zemljišna renta, JPP u svrhu povećanja investicija)									258.000	0	
4.2.2.1. Unapređenje međusektorskog pristupa razvoju prostornih baza podataka u GIS-u uz normiranje obaveze njihovog korištenja u procesu digitalne transformacije javnih usluga od strane svih resora kantonalnih ministarstava i KJKP u Kantonu Sarajevo		S						Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Zavod za planiranje razvoja KS-a (Sektor za GIS), Zavod za izgradnju KS-a, Općine KS-a			
4.2.2.2. Uspostavljen višedimenzionalni katastar infrastrukture uključuje snimak podzemne i nadzemne infrastrukture centimetarske preciznosti (360 stepeni), interpretaciju i deklaraciju vlasništva nad pojedinim segmentima infrastrukture, uspostavu procesa za ažuriranje podataka i dr.		S									

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
Izlaganja na javni uvid podataka premjera i katastra za K.O. na području općine Ilijaš								Općina Ilijaš			
4.2.2.3. Prostorni plan nove generacije Kantona Sarajevo 2024–2034.		S									
Regulacioni planovi (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	258.000		
Izrada Strateškog plana upravljanja imovinom (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo			
Regulacioni planovi na području općine Ilijaš i ostala projektna dokumentacija								Općina Ilijaš			
Prioritet 4.3. Reforma javne uprave									889.500	7.200	
Mjera 4.3.1. Osnajivanje uloge i nadležnosti jedinica lokalne samouprave u KS-u									0	7.200	
4.3.1.1. Donošenje normativnih rješenja za JLS u Kantonu Sarajevo radi jačanja partnerskog odnosa sa JLS-om s mehanizmima za poticanja kulture inovacija zaposlenika kantonalne/gradske/općinske uprave i građana kroz veću uključenost u procese umrežavanja i stvaranja novih digitalnih javnih usluga		S					Ministarstvo pravde i uprave KS-a, Vlada KS-a, općine				
Savez općina i gradova FBiH								Budžet Grada Sarajeva		7.200	Kontinuirano
Mjera 4.3.2. Razvoj digitalne uprave i e-usluga									889.500	0	
4.3.2.1. Uspostava digitalne informacijske platforme Kantona Sarajevo kao centralnog e-portala i lokacije za pružanje odabranih e-usluga		S					Zavod za informatiku i statistiku, Ministarstvo pravde i uprave KS-a, Ministarstvo	Budžet KS - ZIS	60.833		
								UNDP	222.333		
								<i>Ukupno</i>	283.166		
4.3.2.2. Korištenje prostora Kantona Sarajevo		S					unutrašnjih poslova KS-a, Zavod za planiranje razvoja KS-a, Ministarstvo	Budžet KS - ZIS	60.833		
								UNDP	222.333		
								<i>Ukupno</i>	283.166		
4.3.2.3. Komunalna mreža Kantona Sarajevo		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture,	Budžet KS - ZIS	60.834		
								UNDP	222.334		
								<i>Ukupno</i>	283.168		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena	
									Planirano 2022	Realizovano 2022		
Razvoj digitalne uprave i e-usluga u Općini Trnovo							prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, kao i Kantonalni zavod za zaštićena prirodna područja, KJKP, Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom KS-a, Ministarstvo civilnih poslova BiH, Federalno ministarstvo pravde, Agencija za identifikacione	Općina Trnovo, Kanton Sarajevo				
Digitalizacija i razvoj e-uprave (Općina Novo Sarajevo)							dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH i ostala ministarstva i institucije čiji je osnivač Kanton, lokalne zajednice	Općina Novo Sarajevo	40.000			
e - beba (Općina Novo Sarajevo)								Drugi izvori				
Implementacija zajedničkih servisa za E-usluge za oblast premjera i katastra (Općina Ilijaš)								Ukupno	40.000			
Implementacija projekta "Adresni registar" (Općina Ilijaš)								Općina Novo Sarajevo				
								Federacija BiH				
								Općina Ilijaš				
								Federacija BiH				
								Ukupno				
Mjera 4.3.3. Unapređenje pravnog i strateškog okvira i jačanje kapaciteta institucija i javnosti u oblasti zaštite okoliša i osnaživanje kapaciteta ostalih kantonalnih institucija									0	0		
4.3.3.1. Program povezivanja i modernizacije urbanih centara u Kantonu Sarajevo radi boljeg kvaliteta življenja i zaštite okoliša kroz javne investicije s povećanjem energetske efikasnosti objekata, javno-privatnim partnerstvima za obnovljive izvore energije i dekarbonizaciju, pametnim rješenjima za digitalne sisteme upravljanja		S					Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, Vlada KS-a, KJKP Sarajevogas d.o.o., Zavod za planiranje razvoja KS-a					
4.3.3.2. Harmonizacija tehničke regulative i legislative u zemljama jugoistočne Evrope (II faza) (KSA-KJKPSG-7)		S						Budžet KS - MKIPGO				
4.3.3.3. Popunjavanje Uprave policije MUP-a KS-a nedostajućim policijskim službenicima i stvaranje neophodnih zakonskih i		S										

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
podzakonskih uvjeta za zapošljavanje i unapređenje											
4.3.3.4. Pravilnik urbanog planiranja		S									
Opremanje novih prostorija Kantonalnog suda preuzetih od Kazneno popravnog zavoda Sarajevo (kancelarijski namještaj, police za arhivu, IT oprema, licence i planirani režijski troškovi)								Budžet KS (Kantonalni sud)			
Opremanje novih prostorija Općinskog suda preuzetih od Kazneno popravnog zavoda Sarajevo (kancelarijski namještaj, police za arhivu, IT oprema, licence i planirani režijski troškovi)								Budžet KS (Kantonalni sud)			
Prioritet 4.4. Unapređenje sistema upravljanja razvojem									3.210.000	0	
Mjera 4.4.1. Jačanje kapaciteta u sistemu planiranja i upravljanja razvojem (Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem, Uredba o PJI, Zakon o Budžetu – budžetsko programiranje)									0	0	
4.4.1.1. Osnaživanje Zavoda za planiranje razvoja KS-a u polju razvojne politike i kapaciteta za ispunjenje obaveza iz oblasti evropskih integracija		S					Zavod za planiranje razvoja KS-a, ministarstva i institucije KS-a, općine				
4.4.1.2. Osnaživanje međusektorske saradnje u KS-u u povlačenju evropskih fondova		S									
Mjera 4.4.2. Unapređenje i jačanje saradnje javnog i civilnog sektora (civilna društva, NVO, dijaspora)									3.150.000	0	
4.4.2.1. Uspostavljanje formalnog mehanizma predstavljanja, komuniciranja i uvezivanja nevladinog sektora na području KS-a s kantonalnom upravom i Vladom KS-a		S					Zavod za planiranje razvoja KS-a, ministarstva i institucije KS-a, NVO, lokalne zajednice				
Unapređenje modela za saradnju vladinog i nevladinog sektora (Općina Novo Sarajevo)								Općina Novo Sarajevo	3.150.000		
Mjera 4.4.3. Osiguranje preduvjeta za efikasniju realizaciju povlačenja EU-sredstava (uspostava jedinice za koordinaciju razvojnih sredstava i EU-fondova)									60.000	0	
4.4.3.1. Olimpijski prsten Sarajeva		S					Vlada KS-a, Zavod za planiranje razvoja KS-a, lokalne zajednice				
Osnaživanje kapaciteta Općine za planiranje i upravljanje razvojem te povlačenje sredstava								Općina Novo Sarajevo	60.000		

Naziv strateškog dokumenta	Smjernice "da/ne"	Oznaka strateškog projekta	Ako je projekat zamijenjen unijeti naziv novog projekta ili dodati novi projekat	Obrazloženje za zamjenu i dodavanje novog projekta	Lokacija	Planirani rezultati	Nosilac	Način finansiranja	SREDSTVA U KM		Napomena
									Planirano 2022	Realizovano 2022	
iz EU i drugih fondova (Općina Novo Sarajevo)											
Sufinansiranje odobrenih EU i drugih međunarodnih projekata u Općini Ilijaš								Općina Ilijaš			
Prioritet 4.5. Pozicioniranje KS-a u široj regiji i Evropi									0	0	
Mjera 4.5.1. Kreiranje i upravljanje brendom									0	0	
4.5.1.1. Pametni Grad Sarajevo		S					Vlada KS-a, Ministarstvo privrede KS-a, Turistička zajednica KS-a, Zavod za informatiku i statistiku KS-a, Zavod za planiranje razvoja KS-a, lokalne zajednice				
Izrada Komunikacijske strategije Općine Novo Sarajevo								Općina Novo Sarajevo			
Mjera 4.5.2. Pokretanje i razvoj zelene ekonomije									0	0	
4.5.2.1. Zelena ekonomija		S					Vlada KS-a, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS-a, javna komunalna preduzeća				
4.5.2.2. Sarajevski Ekokolodvor		S									

Pregled tabela

Tabela 1.	Osnovni pokazatelji Kantona Sarajevo i FBiH 2022.	14
Tabela 2.	Kategorizacija kantona i JLS	16
Tabela 3.	Nivo razvijenosti Federacije BiH po kantonima u FBiH 2022 (FBiH=1,00)	16
Tabela 4.	Nivo razvijenosti Federacije BiH po JLS u FBiH 2022.	17
Tabela 5.	Broj stanovnika	18
Tabela 6.	Površina i gustina naseljenosti po općinama	19
Tabela 7.	Starosna struktura stanovništva u Kantonu Sarajevo	20
Tabela 8.	Koeficijenti starosnih struktura u Kantonu Sarajevo	21
Tabela 9.	Stopa nataliteta	22
Tabela 10.	Vitalni indeks	22
Tabela 11.	Bruto domaći proizvod za Kanton Sarajevo, ukupno i per capita	23
Tabela 12.	BDP i bruto dodana vrijednost po proizvodnom principu za KS prema KD BiH 2010.	24
Tabela 13.	BDP i BDP/pc u općinama KS u periodu 2017 - 2019.	25
Tabela 14.	Radna snaga u Kantonu Sarajevo	26
Tabela 15.	Radna snaga po općinama Kantona Sarajevo	26
Tabela 16.	Broj zaposlenih	26
Tabela 17.	Stepen zaposlenosti ukupnog stanovništva	27
Tabela 18.	Broj zaposlenih po djelatnostima (KD 2010)	28
Tabela 19.	Broj nezaposlenih	30
Tabela 20.	Stopa nezaposlenosti	30
Tabela 21.	Nezaposlene osobe prema stručnoj spremi u Kantonu Sarajevo	31
Tabela 22.	Nezaposlenost prema dužini čekanja na posao 31.03.	32
Tabela 23.	Plaće	32
Tabela 24.	Pregled kretanja cijena izabranih proizvoda od 2019. do 2022. godine (u KM sa PDV-om)	33
Tabela 25.	Vanjskotrgovinska razmjena, u 000 KM	33
Tabela 26.	Izvoz po područjima KD - proizvodni princip	34
Tabela 27.	Uvoz po područjima KD proizvodni princip	34
Tabela 28.	Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo u 000 KM	35
Tabela 29.	Struktura ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi (%)	36
Tabela 30.	Ostvarene investicije u 000KM Kantona Sarajevo po djelatnostima	36
Tabela 31.	Registrovani poslovni subjekti	37
Tabela 32.	Registrovani poslovni subjekti na 1.000 stanovnika	37
Tabela 33.	Broj poslovnih subjekata u KS od 2017. do 2020. godine	37
Tabela 34.	Broj zaposlenih po djelatnostima u KS od 2017. do 2020. godine	38
Tabela 35.	Broj poslovnih subjekata od 2017. do 2020. godine	38
Tabela 36.	Broj zaposlenih po sektorima od 2017. do 2020. godine	39
Tabela 37.	Osnovni finansijski pokazatelji poslovanja poslovnih subjekata i sredstva i izvori sredstava KS i privrede	40
Tabela 38.	Pokazatelji poslovanja u KS od 2017. do 2020.	40
Tabela 39.	Pokazatelji poslovanja privrede KS	41
Tabela 40.	Prihodi poslovnih subjekata po djelatnostima (KD 2010), u milionima KM	41
Tabela 41.	Rashodi poslovnih subjekata po djelatnostima (KD 2010), u milionima KM	42
Tabela 42.	Ukupna neto dobit poslovnih subjekata po djelatnostima (KD 2010), u milionima KM	42
Tabela 43.	Gubitak poslovnih subjekata po djelatnostima (KD 2010), u milionima KM	43
Tabela 44.	Indeksi glavnih industrijskih grupacija u KS i FBiH, 2022/2021.	43
Tabela 45.	Indeksi industrijske proizvodnje prema područjima i odjeljcima KD-a u KS i FBiH, 2021/2020.	44
Tabela 46.	Indeksi prerađivačke industrije u Kantonu Sarajevo	44
Tabela 47.	Osnovni podaci o turizmu u KS	47
Tabela 48.	Osnovni pokazatelji poslovanja JKP-a u Kantonu Sarajevo	49
Tabela 49.	Indeksi 2022/2021. osnovni pokazatelja poslovanja po KJKP i JKP u KS	50
Tabela 50.	Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda JKP-a	51
Tabela 51.	Uporedni pokazatelji predškolskog obrazovanja	51
Tabela 52.	Uporedni pokazatelji osnovnog obrazovanja (škole i odjeljenja)	52
Tabela 53.	Uporedni pokazatelji osnovnog obrazovanja	52
Tabela 54.	Opremljenost računarima u osnovnom obrazovanju	53

Tabela 55.	Osnovno obrazovanje, izvedeni pokazatelji (%).....	53
Tabela 56.	Uporedni pokazatelji srednjeg obrazovanja (škole i odjeljenja)	53
Tabela 57.	Uporedni pokazatelji srednjeg obrazovanja (učenici i nastavnici)	54
Tabela 58.	Opremljenost računarima u srednjem obrazovanju	54
Tabela 59.	Srednje obrazovanje, izvedeni pokazatelji (%).....	54
Tabela 60.	Broj visokoškolskih ustanova, studenata i nastavnika	55
Tabela 61.	Pregled korisnika socijalne zaštite, civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom, mjesečni prosjek.....	55
Tabela 62.	Broj korisnika oblika materijalne pomoći zaštite po osnovu zakona, mjesečni prosjek	56
Tabela 63.	Godišnja finansijska sredstva oblika materijalne pomoći zaštite po osnovu zakona	56
Tabela 64.	Korisnici oblika materijalne pomoći zaštite prema broju stanovnika	56
Tabela 65.	Pregled kategorija korisnika socijalne zaštite KS.....	57
Tabela 66.	Korisnici socijalne zaštite, materijalni oblici.....	58
Tabela 67.	Sredstva socijalne zaštite, materijalni oblici, mjesečni prosjek	58
Tabela 68.	Korisnici i sredstva socijalne zaštite, materijalni oblici, mjesečni prosjek	59
Tabela 69.	Pregled korisnika lične i porodične invalidnine, u KS	60
Tabela 70.	Registrovana nezaposlenost-demobilisani vojni obveznici, u KS	60
Tabela 71.	Zaposleni i nezaposleni u KS, od 2019-2022., kraj godine	60
Tabela 72.	Korisnici novčane naknade i zdravstvenog osiguranja u KS	61
Tabela 73.	Nezaposlena lica od 15-30 godina starosti u KS, kraj godine	61
Tabela 74.	Broj nezaposlenih lica od 15-30 godina starosti po kvalifikaciji, u KS, kraj godine	61
Tabela 75.	Zaposleni i nezaposleni u KS po polu, godišnji prosjek	62
Tabela 76.	Prirodno kretanje stanovništva u KS period 2019-2022. (%)	62
Tabela 77.	Pregled timova porodične medicine po općinama	63
Tabela 78.	Pregled stanovnika kroz timove porodične medicine po općinama	64
Tabela 79.	Posteljni kapaciteti u bolničkim zdravstvenim ustanovama u Kantonu Sarajevu	64
Tabela 80.	Ljekari i stomatolozi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u KS.....	65
Tabela 81.	Osigurana lica u Kantonu Sarajevo.....	65
Tabela 82.	Pregled broja osiguranika po osnovama osiguranja	66
Tabela 83.	Podaci o intervencijama	69
Tabela 84.	Uporedni pokazatelji saobraćajnih nezgoda i posljedica na području Kantona Sarajevo	70
Tabela 85.	Prijevoz putnika i roba	71
Tabela 86.	Pregled javnih vodovodnih sistema u Kantonu Sarajevo	72
Tabela 87.	Pregled potrošnje energije/energenata u KS	74
Tabela 88.	Pregled potrošnje električne energije po godinama u KS za period	75
Tabela 89.	Pregled potrošnje prirodnog gasa po godinama u KS.....	75
Tabela 90.	Ukupno ostvareni prihodi	85
Tabela 91.	Ostvareni budžetski rashodi.....	86
Tabela 92.	Pregled promjena osnovnih podataka iz PJKS.....	87
Tabela 93.	Pregled promjena osnovnih podataka iz PJKS, indeks 2022/2021.....	87
Tabela 94.	Programski okvir:	89
Tabela 95.	Pregled planiranih sredstava za realizaciju strateških ciljeva i prioriteta Strategije razvoja KS 2021-2027.....	90
Tabela 96.	Finansijska sredstva (u KM) potrebna za realizaciju strateških ciljeva tokom 2022-2024.	91
Tabela 97.	Planirana implementacija Strategije razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027. u periodu 2022-2024.....	91
Tabela 98.	Planirana struktura finansiranja Strateških i Prioritetnih ciljeva za period 2022-2024.....	92
Tabela 99.	Plan i realizacija u 2022. prema strateškim ciljevima	94
Tabela 100.	Ukupna realizacija po strateškim ciljevima u 2022. godini	96
Tabela 101.	Indikatori Strateškog cilja 1. i prioritetnih ciljeva	97
Tabela 102.	Indikatori Strateškog cilja 2. i prioritetnih ciljeva	100
Tabela 103.	Indikatori Strateškog cilja 3. i prioritetnih ciljeva	102
Tabela 104.	Indikatori Strateškog cilja 4. i prioritetnih ciljeva	104
Tabela 105.	Struktura plana i implementacije Strategije prema strateškim ciljevima i izvorima finansiranja u 2021....	106
Tabela 106.	Planirana i realizovana sredstva za 2022. godinu	109

Pregled grafova

Graf 1. Indeks razvijenosti kantona u FBiH u 2022.	17
Graf 2. Indeks razvijenosti općina u FBiH u 2022.	17
Graf 3. Stanovništvo Kantona Sarajevo po općinama 2022. (%)	18
Graf 4. Starosna struktura stanovništva 2022. (%)	20
Graf 5. BDP/pc KS i FBiH (u KM)	23
Graf 6. Relativni nivo razvijenosti općina Kantonu Sarajevo prema BDP/pc (KS = 100,0)	25
Graf 7. Zaposlenost u Kantonu Sarajevo po općinama 2022. (%)	27
Graf 8. Zaposlenost u Kantonu Sarajevo po djelatnostima KD 2010, 2022. (%)	28
Graf 9. Lokacijski kvocijent djelatnosti u KS prema zaposlenosti	29
Graf 10. Nezaposlenost u Kantonu Sarajevo po općinama 2022. (%)	30
Graf 11. Nezaposlenost prema kvalifikacionoj strukturi u Kantonu Sarajevo 2022. (%)	31
Graf 12. Obim vanjsko-trgovinske razmjene Kantona Sarajevo, 2022.	34
Graf 13. Indeksi ostvarenih investicija u Kantonu Sarajevo 2021/2020. po tehničkoj strukturi	35
Graf 14. Struktura poslovnih subjekata po sektorima, u %	39
Graf 15. Struktura zaposlenih po sektorima, u %	39
Graf 16. Plan i realizacija po strateškim ciljevima 2022. u KM	94
Graf 17. Realizacija u 2022. po Strateškim ciljevima u odnosu na ukupnu Strategiju (u KM)	96
Graf 18. Realizovano po izvorima finansiranja u 2022.	106
Graf 19. Plan i realizacija za 2022. po strukturi finansiranja (u KM)	107

Web stranice korištene u izradi Izvještaja

<http://www.fzzpr.gov.ba/>
<http://fzs.ba/>
<http://zis.ks.gov.ba/>
<http://www.bhas.ba/>
<http://www.fzzz.ba/>
<http://www.szks.ba/>
<http://www.kzzosa.ba/>
<http://www.zzizks.ba/>
<http://www.pksa.com.ba/>
<http://zpr.ks.gov.ba/>
<http://mf.ks.gov.ba/>
<http://mki.ks.gov.ba/>
<http://mpu.ks.gov.ba/>
<http://ms.ks.gov.ba/>
<http://mon.ks.gov.ba/>
<http://mz.ks.gov.ba/>
<http://mks.ks.gov.ba/>
<http://mup.ks.gov.ba/>
<http://mrsri.ks.gov.ba/>
<https://mbp.ks.gov.ba/>
<http://kucz.ks.gov.ba/>
<http://mp.ks.gov.ba/>
<https://mpz.ks.gov.ba/>
<http://www.viksa.ba/>
<http://www.doingbusiness.org/>
<https://mobilityexchange.mercer.com/>
http://mp.ks.gov.ba/sites/mp.ks.gov.ba/files/bilans_energet.potreba2017.pdf
<http://www.fia.ba/>
<http://www.zzizks.ba/>
<http://www.zzizfbih.ba/>
<http://vlada.ks.gov.ba/tim-vlade-i-ured-za-borbu-protiv-korupcije-i-upravljanje-kvalitetom>
<http://skupstina.ks.gov.ba/>

PRAVNI OSNOV

Redni broj	Naziv akta	Službene novine
1.	Zakonu o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine	(„Službene novine Federacije BiH“, br. 32/17)
2.	Uredba o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine	(„Službene novine Federacije BiH“, br. 74/19)

Члан 38.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Един Мушић , с. р.	Председавајућа Дома народа Парламента Федерације БиХ Лидија Брадара , с. р.
---	---

Na основу člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O RAZVOJNOM
PLANIRANJU I UPRAVLJANJU RAZVOJEM U
FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Proglašava se Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 14.03.2017. godine i na sjednici Doma naroda od 30.03.2017. godine.

Broj 01-02-249-01/17
25. aprila 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, с. р.

ZAKON

**O RAZVOJNOM PLANIRANJU I UPRAVLJANJU
RAZVOJEM U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

I. OPĆE ODREDBE

Члан 1.

(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se ciljevi i principi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), kantona i jedinica lokalne samouprave, vrste strateških dokumenata, vrste dokumenata neophodnih u postupku implementacije strateških dokumenata, tijela odgovornih za razvojno planiranje i upravljanje razvojem, proces razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji, programiranje, monitoring, evaluacija i izvještavanje o implementaciji strateških dokumenata, finansiranje implementacije strateških dokumenata i nadzor nad primjenom ovog zakona.

Члан 2.

(Uspostavljanje sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem)

Uspostavljanje sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji omogućava:

- transparentno i usaglašeno razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji, kantonima i jedinicama lokalne samouprave;
- u najboljem interesu građana Federacije koordinaciju i integraciju strateških dokumenata i javnih i drugih finansijskih resursa kako bi se osigurala realizacija razvojnih prioriteta.

Члан 3.

(Definicije)

- U smislu ovog zakona termini koji se u njemu koriste imaju sljedeća značenja:
  - Budžet** je akt kojim se planiraju prihodi i primici, te rashodi i izdaci Federacije, kantona, gradova i općina za period od jedne fiskalne godine;
  - Dokument okvirnog budžeta** (u daljnjem tekstu: DOB) je akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne

tri godine i na njemu se zasniva priprema i izrada budžeta;

- Evaluacija** je proces kojim se određuje vrijednost i značaj intervencije, odnosno programa, projekta ili sveukupne strategije razvoja prema definiranim kriterijima;
- Godišnji plan rada** je dokument koji sadrži pored redovnih aktivnosti i aktivnosti na godišnjem nivou koje će se poduzimati kako bi se implementirali strateški ciljevi iz usvojenih strateških dokumenata, a priprema se na osnovu usvojenih trogodišnjih planova rada;
- Godišnji izvještaj** o radu je dokument koji sadrži analizu izvršenja aktivnosti planiranih Godišnjim planom rada;
- Horizontalna koordinacija i usklađivanje** je koordinacija odgovornosti i procesa institucija, kao i usklađivanje strateških dokumenata, odnosno usklađivanje strategije razvoja i sektorskih strategija na istom nivou upravljanja u Federaciji, kantonima i jedinicama lokalne samouprave prema zajedničkim razvojnim ciljevima;
- Indeks razvijenosti** je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više osnovnih socio-ekonomskih pokazatelja radi mjerenja stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave i kantona;
- Indikatori** označavaju vrstu i stepen promjena koje se neposredno ostvaruju kroz realizaciju programa, projekata i razvojnih ciljeva, a služe kao kvalitativni i kvantitativni pokazatelj nivoa ostvarivanja utvrđenih ciljeva razvoja, odnosno realizacije programa ili projekata;
- Izvještaj o razvoju** je dokument kojim se sagledavaju rezultati u ostvarivanju razvojnih ciljeva i implementaciji strateških dokumenata;
- Monitoring** je sistematično i kontinuirano sakupljanje, analiziranje i korištenje podataka i indikatora radi mjerenja napretka ostvarivanja postavljenih ciljeva/programa/projekata i napretka u korištenju dodijeljenih sredstava i poduzimanja odgovarajućih mjera radi eventualnih korekcija;
- Otvoreni metod koordinacije** (u daljnjem tekstu: OMK) u razvojnom planiranju i upravljanju razvojem predstavlja, na osnovu konsultacija i usaglašavanja svih nivoa vlasti, definiranje i provođenje zajedničkih ciljeva u Federaciji, izbor zajedničkih indikatora za praćenje realizacije ciljeva i pripremu izvještaja o razvoju;
- Program javnih investicija** (u daljnjem tekstu: PJI) je trogodišnji dokument koji donose federalni i kantonalni organi uprave i jedinice lokalne samouprave u Federaciji radi upravljanja i koordinacije sredstvima razvoja u Federaciji. Obuhvata i razvojne investicione programe koji direktno doprinose realizaciji razvojnih ciljeva postavljenih u strateškim dokumentima;
- Programiranje razvoja** je proces pretvaranja dugoročnih strateških ciljeva utvrđenih strateškim dokumentima u konkretne programe i aktivnosti putem izrade trogodišnjih i godišnjih planova prema principu 1+2, u skladu sa kalendarom izrade DOB-a i budžeta;
- Projekt** je sredstvo organiziranja međusobno povezanih aktivnosti kako bi se ostvarili unaprijed zadani ciljevi u određenom vremenskom periodu i utvrđenom finansijskom okviru i drugim raspoloživim resursima;

- o) **Ravnopravnost spolova** podrazumijeva uključivanje muških i ženskih interesa u sve faze procesa razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji, tako da su dobrobiti za muškarce i žene podjednaka;
- p) **Razvoj** je višedimenzionalan proces ekonomske, društvene, okolišne, prostorne i institucionalne transformacije radi poboljšanja kvaliteta i standarda života građana, gdje su u razvojne procese uključeni svi akteri razvoja - vladin sektor, privatni sektor, civilno društvo i lokalna zajednica. Ovakav razvoj karakteriziraju princip održivosti i integracije gdje svaki sektor zadržava svoje osnovne razvojne ciljeve, a zajedno ih ostvaruju u obliku uravnoteženog razvoja uzimajući u obzir prirodne opasnosti i klimatske promjene;
- r) **Razvojno planiranje** podrazumijeva proces kreiranja razvojnih ciljeva i definiranje načina njihovog ostvarivanja;
- s) **Sektorska strategija razvoja** je strateški dokument nadležnih institucija Federacije i kantona koji definira javne politike, pravce, ciljeve i resurse razvoja sektora i proizlazi iz integrisane strategije razvoja;
- t) **Strategija razvoja** je integrisani, multisektorski strateški dokument Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave koji definira javne politike i usmjerava razvoj teritorije Federacije i područja kantona i jedinica lokalne samouprave i predstavlja putokaz za sveukupni razvoj;
- u) **Trogodišnji plan rada** federalnih organa uprave, kantonalnih organa uprave i jedinica lokalne samouprave je dokument koji definira strateške ciljeve, programe i aktivnosti koji proizilaze iz pojedinačnih nadležnosti institucija u Federaciji i relevantnih strateških dokumenata, njihov finansijski okvir, izvore finansiranja u trogodišnjem periodu prema principu 1+2, u skladu sa kalendarom izrade budžeta;
- v) **Upravljanje razvojem** je pretvaranje razvojnih ciljeva i prioriteta u konkretne aktivnosti sa jasnim finansijskim efektom i institucionalnim odgovornostima, njihova realizacija, te monitoring i evaluacija njihovih rezultata;
- z) **Jednake mogućnosti** su princip definiran Poveljom o osnovnim pravima Evropske unije, koja utvrđuje nediskriminaciju, ravnopravnost muškaraca i žena, prava na kulturne, vjerske i jezičke različitosti svih građana te prava djeteta, starijih lica i invalida;
- aa) **Vertikalna koordinacija i usklađivanje** je koordinacija odgovornosti i procesa između nadležnih institucija na različitim nivoima vlasti u Federaciji, kao i usklađivanje strateških dokumenata na različitim nivoima vlasti u Federaciji prema zajedničkim razvojnim ciljevima.
- (2) Gramatička terminologija korištenja muškog roda u ovom zakonu podrazumijeva uključivanje oba roda.

Član 4.

(Principi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem)

Principi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji su:

- a) usklađeni pristup razvojnog planiranju, programiranju, finansiranju i upravljanju razvojem svih nivoa vlasti u Federaciji;
- b) odgovornost, efektivnost i efikasnost javnih institucija svih nivoa vlasti u Federaciji u procesu razvojnog planiranja i implementacije razvojnih prioriteta;

- c) ОМК između svih nivoa vlasti u Federaciji u procesu zajedničkog razvojnog planiranja i realizacije razvojnih prioriteta;
- d) ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane Federacije u svim fazama razvojnog planiranja i upravljanja razvojem;
- e) horizontalna i vertikalna koordinacija među nadležnim institucijama u procesima razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji i usklađenost razvojnih prioriteta;
- f) komplementarnost koja podrazumijeva da se razvojne aktivnosti različitih institucija i nivoa vlasti međusobno nadopunjuju radi multiplikacije razvojnih efekata;
- g) partnerstvo, javnost i transparentnost svih nivoa vlasti u Federaciji u procesu razvojnog planiranja, implementacije, finansiranja, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o razvojnim procesima.

II. INSTITUCIONALNI OKVIR ZA RAZVOJNO PLANIRANJE I UPRAVLJANJE RAZVOJEM U FEDERACIJI

Član 5.

(Institucije i koordinaciona tijela za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji)

- (1) Institucionalni okvir za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji čine: Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), federalni organi uprave i federalne upravne organizacije (u daljnjem tekstu: federalni organi uprave), Federalni zavod za programiranje razvoja (u daljnjem tekstu: Federalni zavod), vlade kantona, kantonalni organi uprave i kantonalne upravne organizacije (u daljnjem tekstu: kantonalni organi uprave), jedinice lokalne samouprave i tijela za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u kantonima i jedinicama lokalne samouprave.
- (2) Savjetodavna tijela su: Vijeće za razvojno planiranje i upravljanje razvojem Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće Federacije) i vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u kantonima (u daljnjem tekstu: vijeća kantona).

Član 6.

(Federalni zavod za programiranje razvoja)

U procesu razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji Federalni zavod, u saradnji sa nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine, Federacije, kantona i Savezom općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Savez Federacije), kao predstavnikom jedinica lokalne samouprave, nadležan je za:

- a) koordinaciju izrade Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Strategija razvoja Federacije) i koordinaciju programiranja razvoja Federacije;
- b) pripremu propisa kojim se uređuju: metodologija izrade strateških dokumenata u Federaciji, trogodišnje i godišnje planiranje, monitoring i izvještavanje, evaluacija strateških dokumenata, izrada indeksa razvijenosti za Federaciju, kantone i jedinice lokalne samouprave;
- c) učešće u izradi sektorskih strategija u Federaciji i njihovo usaglašavanje sa Strategijom razvoja Federacije, kao i u izradi strategija razvoja kantona i Bosne i Hercegovine;
- d) koordinaciju učešća institucija sa nivoa Federacije, kantona i Saveza Federacije, kao predstavnika jedinica lokalne samouprave, u procesima izrade

- Strategije razvoja Bosne i Hercegovine na nivou Bosne i Hercegovine, u skladu sa principom OMK;
- e) ostvarivanje saradnje sa Federalnim ministarstvom finansija radi osiguravanja komplementarnosti procesa razvojnog planiranja, programiranja, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o implementaciji strateških dokumenata i procesa izrade DOB-a, budžeta i PJI;
  - f) davanje mišljenja Vladi Federacije i federalnim organima uprave u procesu izrade godišnjeg programa rada Vlade Federacije sa ciljem da se u njega uvrste aktivnosti koje će doprinijeti realizaciji razvojnih prioriteta iz Strategije razvoja Federacije;
  - g) rad na pripremi poticajnih mehanizama za finansiranje razvojnih prioriteta Strategije razvoja Federacije u saradnji sa kantonima;
  - h) koordinaciju procesa monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji Strategije razvoja Federacije, te uspostavljanje sistema indikatora;
  - i) izradu indeksa razvijenosti kantona i jedinica lokalne samouprave;
  - j) obavljanje stručnih poslova za potrebe Vijeća Federacije;
  - k) osiguravanje javnosti rada u procesima razvojnog planiranja, programiranja i implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o Strategiji razvoja Federacije;
  - l) vođenje evidencije usvojenih strateških dokumenata u Federaciji i izvještaja o njihovoj implementaciji.

Član 7.

(Organizacija poslova za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u federalnim organima uprave)

- (1) Federalni organi uprave u saradnji sa nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine, Federacije, kantona i Savezom Federacije i u skladu sa svojom unutrašnjom organizacijom i nadležnostima organiziraju poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem.
- (2) Poslovi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u federalnim organima uprave obuhvataju:
  - a) koordinaciju izrade sektorskih strategija u Federaciji, u skladu sa odredbama člana 17. ovog zakona;
  - b) učešće u izradi strateških dokumenata Bosne i Hercegovine, Strategije razvoja Federacije i drugih sektorskih strategija u Federaciji, strategija razvoja kantona, te sektorskih strategija razvoja kantona;
  - c) koordinaciju učešća kantona i Saveza Federacije u procesima izrade sektorskih strategija na nivou Federacije, u skladu sa principom OMK;
  - d) programiranje na osnovu sektorskih strategija u Federaciji i usklađivanje godišnjih programa rada federalnih organa uprave u skladu sa odredbama člana 29. ovog zakona;
  - e) predlaganje poticajnih mehanizama za finansiranje razvojnih prioriteta utvrđenih u sektorskim strategijama u saradnji sa kantonalnim organima uprave;
  - f) poslove iz oblasti razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u procesu evropskih integracija;
  - g) provođenje monitoringa, evaluacije i izvještavanje o realizaciji sektorskih strategija Federacije prema utvrđenim i javno dostupnim razvojnim indikatorima;
  - h) učešće u procesu monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji Strategije razvoja Federacije i strateških dokumenata Bosne i Hercegovine;
  - i) osiguravanje javnosti rada u procesima razvojnog planiranja, programiranja i implementacije, monito-

ringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji sektorskih strategija u Federaciji.

Član 8.

(Organizacija poslova za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u kantonima)

- (1) Kantoni u saradnji sa nadležnim institucijama Federacije i jedinicama lokalne samouprave u sastavu kantona, a u skladu sa svojom unutrašnjom organizacijom i nadležnostima, organiziraju poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem.
- (2) Poslovi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u kantonima obuhvataju:
  - a) koordinaciju izrade strategije razvoja kantona i programiranja razvoja kantona u skladu sa odredbama čl. 18. i 29. ovog zakona;
  - b) učešće u izradi sektorskih strategija kantona, strategija razvoja jedinica lokalne samouprave u sastavu kantona, Strategije razvoja Federacije, te strateških dokumenata Bosne i Hercegovine;
  - c) koordinaciju učešća jedinica lokalne samouprave u procesima izrade strateških dokumenata kantona, u skladu sa principom OMK;
  - d) osiguravanje usklađenosti budžetskog planiranja i PJI sa razvojnim prioritetima definiranim u usvojenim strateškim dokumentima;
  - e) rad na pripremi poticajnih mehanizama za finansiranje razvojnih prioriteta utvrđenih u strategiji razvoja kantona u saradnji sa federalnim organima uprave i jedinicama lokalne samouprave u sastavu kantona;
  - f) koordinaciju razrade i implementacije projekata identifikovanih u strategiji razvoja kantona putem saradnje sa kantonalnim organima uprave, drugim kantonima i jedinicama lokalne samouprave u sastavu kantona, a koji doprinose realizaciji razvojnih prioriteta;
  - g) koordinaciju procesa monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji strategije razvoja kantona u skladu sa utvrđenim sistemom indikatora i vođenje javno dostupne baze podataka za praćenje implementacije strateških dokumenata kantona;
  - h) poslove iz oblasti razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u procesu evropskih integracija;
  - i) obavljanje stručnih poslova za potrebe vijeća kantona;
  - j) osiguravanje javnosti rada u procesima razvojnog planiranja, programiranja i implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja.

Član 9.

(Organizacija poslova za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u kantonalnim organima uprave)

- (1) Kantonalni organi uprave u saradnji sa federalnim organima uprave i jedinicama lokalne samouprave u sastavu kantona, a u skladu sa svojom unutrašnjom organizacijom i nadležnostima, organiziraju poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem.
- (2) Poslovi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u kantonalnim organima uprave obuhvataju:
  - a) koordinaciju izrade sektorskih strategija u kantonima u skladu sa odredbama člana 19. ovog zakona;
  - b) učešće u izradi strategije razvoja i drugih sektorskih strategija kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine;
  - c) koordinaciju učešća jedinica lokalne samouprave u procesima izrade sektorskih strategija kantona, u skladu sa principom OMK;
  - d) programiranje na osnovu sektorskih strategija u kantonima i usklađivanje sa godišnjim programima

- rada kantonalnih organa uprave u skladu sa odredbama čl. 19. i 29. ovog zakona;
- e) predlaganje poticajnih mehanizama za finansiranje razvojnih prioriteta utvrđenih u sektorskim strategijama kantona u saradnji sa federalnim organima uprave i jedinicama lokalne samouprave u sastavu kantona;
  - f) provođenje monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji sektorskih strategija kantona prema utvrđenim razvojnim indikatorima;
  - g) učešće u procesu monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji strategije razvoja kantona i strateških dokumenata Federacije;
  - h) osiguravanje javnosti rada u procesima razvojnog planiranja, programiranja i implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji sektorskih strategija u kantonima.

Član 10.

(Organizacija poslova za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u jedinicama lokalne samouprave)

- (1) Jedinice lokalne samouprave u skladu sa svojom unutrašnjom organizacijom i nadležnostima organiziraju poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem.
- (2) Poslovi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u jedinicama lokalne samouprave obuhvataju:
  - a) koordinaciju izrade strategije razvoja i programiranja razvoja jedinice lokalne samouprave;
  - b) učešće u izradi strateških dokumenata kantona;
  - c) osiguravanje usklađenosti budžetskog planiranja i PJI sa razvojnim prioritetima jedinice lokalne samouprave;
  - d) definiranje poticajnih mehanizama za finansiranje razvojnih prioriteta utvrđenih u strategiji razvoja jedinice lokalne samouprave u saradnji sa nadležnim institucijama kantona;
  - e) koordinaciju razrade i implementacije projekata identifikovanih u strategiji razvoja jedinice lokalne samouprave u saradnji sa nadležnim institucijama u okviru jedinice lokalne samouprave, kantonalnim organima uprave, susjednim jedinicama lokalne samouprave i socio-ekonomskim partnerima, a koji doprinose realizaciji razvojnih prioriteta;
  - f) koordinaciju procesa monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji strategije razvoja jedinice lokalne samouprave u skladu sa utvrđenim sistemom indikatora i vođenje javno dostupne baze podataka za praćenje implementacije strategije razvoja jedinice lokalne samouprave;
  - g) poslove iz oblasti razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u procesu evropskih integracija;
  - h) osiguravanje javnosti rada u procesima razvojnog planiranja, programiranja i implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o strategiji razvoja jedinice lokalne samouprave.
- (3) U procesima koordinacije razvojnog planiranja i upravljanja razvojem sa višim nivoima vlasti jedinice lokalne samouprave izražavaju i zastupaju svoje interese putem Saveza Federacije.

Član 11.

(Vijeće Federacije)

- (1) Vijeće Federacije je tijelo Vlade Federacije koje ima savjetodavnu ulogu u procesima definiranja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji razvojnih prioriteta u Federaciji i djeluje u skladu sa principima partnerstva i saradnje.

- (2) Vijeće Federacije čine: premijer Federacije, premijeri, odnosno predsjednici vlada kantona, predstavnik Saveza Federacije i drugi socijalno-ekonomski partneri.
- (3) Po potrebi, u okviru Vijeća Federacije osnivaju se sektorska vijeća koja imaju savjetodavnu ulogu u procesima definiranja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji specifičnih sektorskih prioriteta u Federaciji.
- (4) Vlada Federacije posebnim aktom utvrđuje sastav i broj članova, način rada Vijeća Federacije i sektorskih vijeća vodeći računa o ravnopravnoj zastupljenosti spolova.
- (5) Stručne poslove za potrebe rada Vijeća Federacije vrši Federalni zavod.
- (6) Administrativno-tehničke poslove za potrebe rada Vijeća Federacije vrši Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 12.

(Nadležnosti Vijeća Federacije)

Vijeće Federacije iz člana 11. ovog zakona razmatra i daje preporuke:

- a) o ključnim razvojnim prioritetima u Federaciji;
- b) o Strategiji razvoja Federacije, sektorskim strategijama Federacije i njihovoj međusobnoj usklađenosti, a prije njihovog dostavljanja Vladi Federacije na razmatranje;
- c) o usklađenosti strategija razvoja kantona sa Strategijom razvoja Federacije, a prije njihovog dostavljanja vladi kantona na razmatranje;
- d) o razvojnim programima koji zahtijevaju zajedničko djelovanje različitih institucija Federacije i kantona, a u okviru Strategije razvoja Federacije;
- e) u slučaju suprotstavljenih razvojnih prioriteta među sektorima;
- f) o Godišnjem izvještaju o razvoju Federacije;
- g) za unapređenje sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji;
- h) u pogledu drugih poslova iz oblasti razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji.

Član 13.

(Vijeća kantona)

- (1) Vijeća kantona su tijela vlada kantona koja imaju savjetodavnu ulogu u procesima definiranja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji razvojnih prioriteta u kantonima i djeluju u skladu sa principima partnerstva i saradnje.
- (2) Vijeća kantona čine: premijer, odnosno predsjednik vlade kantona, općinski načelnici, odnosno gradonačelnici jedinica lokalne samouprave u sastavu kantona i drugi socijalno-ekonomski partneri.
- (3) Po potrebi, u okviru Vijeća kantona osnivaju se sektorska vijeća koja imaju savjetodavnu ulogu u procesima definiranja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji specifičnih sektorskih prioriteta kantona.
- (4) Vlade kantona posebnim aktom utvrđuju sastav i broj članova, način rada vijeća kantona i izvršavanja administrativno-tehničkih poslova, vodeći računa o ravnopravnoj zastupljenosti spolova.
- (5) Stručne poslove za potrebe rada vijeća kantona vrše kantonalni organi za razvojno planiranje i upravljanje razvojem.

Član 14.

(Nadležnosti vijeća kantona)

Vijeća kantona iz člana 13. ovog zakona razmatraju i daju preporuke:

- a) o ključnim razvojnim prioritetima u kantonima;

- b) o strateškim dokumentima Bosne i Hercegovine, Strategiji razvoja Federacije, strategiji razvoja kantona, sektorskim strategijama kantona i njihovoj međusobnoj usklađenosti, a prije njihovog dostavljanja vladi kantona na razmatranje;
- c) o strategijama razvoja jedinica lokalne samouprave i njihovoj usklađenosti sa strateškim dokumentima kantona;
- d) o razvojnim programima koji zahtijevaju zajedničko djelovanje različitih institucija kantona i jedinica lokalne samouprave, a u okviru strategije razvoja kantona;
- e) o godišnjim izvještajima o implementaciji strategije razvoja i sektorskih strategija kantona;
- f) o problemima i razvojnim potencijalima kantona za razmatranje u okviru Vijeća Federacije;
- g) u pogledu drugih poslova iz oblasti razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u kantonu.

III. STRATEŠKI I IMPLEMENTACIONI DOKUMENTI U FEDERACIJI

Član 15.

(Vrste strateških dokumenata u Federaciji)

- (1) Planiranje razvoja u Federaciji zasniva se na sljedećim uzajamno usaglašenim strateškim dokumentima: Strategiji razvoja Federacije, sektorskim strategijama Federacije, strategijama razvoja kantona, sektorskim strategijama kantona i strategijama razvoja jedinica lokalne samouprave.
- (2) Strateški dokumenti iz stava (1) ovog člana se pripremaju na osnovu principa OMK, principa ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti u skladu sa propisom iz člana 21. stav (2) ovog zakona.
- (3) Strateški dokumenti iz stava (1) ovog člana donose se na vremenski period usklađen sa ciklusom planiranja Evropske unije.
- (4) Strateški dokumenti iz stava (1) ovog člana su dostupni javnosti i objavljuju se na internet stranicama nadležnih institucija.

Član 16.

(Strategija razvoja Federacije)

- (1) Strategijom razvoja Federacije se utvrđuju ciljevi i prioriteti razvoja Federacije, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje.
- (2) Strategija razvoja je osnovni dokument za izradu sektorskih strategija, DOB-a, budžeta, PJI-a, programa rada Vlade Federacije za mandatni period, trogodišnjeg plana rada federalnih organa uprave i Godišnjeg programa rada Vlade Federacije.
- (3) Strategija razvoja Federacije sadrži prioritete i razvojne pravce Federacije definirane u Strategiji razvoja Bosne i Hercegovine, dokumentima relevantnim za proces evropskih integracija i drugim međunarodno preuzetim obavezama Bosne i Hercegovine.
- (4) Strategija razvoja Federacije predstavlja podlogu za usklađivanje i izradu strategija razvoja kantona i jedinica lokalne samouprave u Federaciji.
- (5) Strategiju razvoja Federacije donosi Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije) na prijedlog Vlade Federacije.
- (6) Vlada Federacije može predložiti Parlamentu Federacije usvajanje Strategije razvoja Bosne i Hercegovine kao strateškog okvira razvoja Federacije.
- (7) U slučaju iz stava (6) ovog člana u Federaciji se izrađuju implementacioni dokumenti u skladu sa čl. od 23. do 25. ovog zakona.

Član 17.

(Sektorske strategije Federacije)

- (1) Sektorskim strategijama Federacije se utvrđuju ciljevi i prioriteti razvoja sektora, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje.
- (2) Sektorske strategije Federacije se izrađuju na osnovu Strategije razvoja Federacije, Strategije razvoja Bosne i Hercegovine, dokumenata relevantnih za proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju i drugih međunarodno preuzetih obaveza Bosne i Hercegovine.
- (3) U procesu izrade sektorskih strategija federalni organi uprave uključuju nadležne institucije na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije i kantona, u skladu sa principom OMK.
- (4) Sektorske strategije Federacije predstavljaju podlogu za izradu trogodišnjeg i godišnjeg plana rada federalnih organa uprave, DOB-a i budžeta Federacije, PJI i Mjera ekonomske politike Federacije.
- (5) Sektorske strategije Federacije donosi Parlament Federacije na prijedlog Vlade Federacije.
- (6) Vlada Federacije može predložiti Parlamentu Federacije usvajanje sektorske strategije koja je donesena na nivou Bosne i Hercegovine kao sektorskog strateškog okvira Federacije.
- (7) U slučaju iz stava (6) ovog člana federalni organi uprave izrađuju implementacione dokumente u skladu sa čl. od 23. do 26. ovog zakona.

Član 18.

(Strategija razvoja kantona)

- (1) Strategijom razvoja kantona se utvrđuju ciljevi i prioriteti razvoja kantona, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje.
- (2) Strategija razvoja kantona je osnovni dokument za izradu sektorskih strategija, DOB-a, budžeta i PJI kantona, programa rada vlade kantona za mandatni period, trogodišnjeg plana rada kantonálnih organa uprave i godišnjeg programa rada vlade kantona.
- (3) Strategija razvoja kantona sadrži prioritete prostornog razvoja kantona i razvojne pravce definirane u strateškim dokumentima Federacije i dokumentima relevantnim za proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju.
- (4) Strategija razvoja kantona predstavlja podlogu za usklađivanje i izradu strategija razvoja jedinica lokalne samouprave.
- (5) Strategiju razvoja kantona donosi skupština kantona na prijedlog vlade kantona.
- (6) Vlada kantona može predložiti skupštini kantona usvajanje Strategije razvoja Federacije kao strateškog okvira razvoja kantona.
- (7) U slučaju iz stava (6) ovog člana u kantonu se izrađuju implementacioni dokumenti u skladu sa čl. od 23. do 26. ovog zakona.

Član 19.

(Sektorske strategije kantona)

- (1) Sektorskim strategijama kantona se utvrđuju ciljevi i prioriteti sektora, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje.
- (2) Sektorske strategije kantona se izrađuju na osnovu strategije razvoja kantona, prioriteta sektorskih strategija u Federaciji i strateških dokumenata na nivou Bosne i Hercegovine, te dokumenata relevantnih za proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju.

- (3) U procesu izrade sektorskih strategija kantonalni organi uprave uključuju federalne organe uprave, druge kantonalne institucije i jedinice lokalne samouprave, u skladu sa principom OMK.
- (4) Sektorske strategije kantona predstavljaju podlogu za izradu DOB-a i budžeta kantona, PJI kantona, trogodišnjeg i godišnjeg plana rada kantonalnih organa uprave.
- (5) Sektorske strategije kantona donosi skupština kantona na prijedlog vlade kantona.
- (6) Vlada kantona može predložiti skupštini kantona usvajanje sektorske strategije Federacije kao sektorskog strateškog okvira kantona.
- (7) U slučaju iz stava (6) ovog člana kantonalni organi uprave izrađuju implementacione dokumente u skladu sa čl. od 23. do 26. ovog zakona.

Član 20.

(Strategija razvoja jedinica lokalne samouprave)

- (1) Strategijom razvoja jedinica lokalne samouprave utvrđuju se ciljevi i prioritete razvoja jedinica lokalne samouprave u Federaciji, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje.
- (2) Strategija razvoja jedinice lokalne samouprave je osnovni dokument za izradu DOB-a, budžeta i PJI jedinice lokalne samouprave, programa rada općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za mandatni period, trogodišnjeg i godišnjeg plana rada jedinice lokalne samouprave i godišnjeg programa rada općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika.
- (3) Strategija razvoja jedinice lokalne samouprave sadrži prioritete prostornog razvoja jedinice lokalne samouprave i razvojne pravce definirane u strateškim dokumentima kantona i Federacije.
- (4) Strategiju razvoja jedinice lokalne samouprave donosi općinsko, odnosno gradsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika.
- (5) Općinski načelnik, odnosno gradonačelnik može predložiti općinskom, odnosno gradskom vijeću usvajanje strategije razvoja kantona kojem pripada kao strateškog okvira razvoja općine, odnosno grada.
- (6) U slučaju iz stava (5) ovog člana u jedinici lokalne samouprave izrađuju se implementacioni dokumenti u skladu sa čl. od 23. do 26. ovog zakona.

Član 21.

(Propis o izradi strateških dokumenata u Federaciji)

Propis o izradi strateških dokumenata u Federaciji, uključujući način njihove izrade, strukturu, horizontalnu i vertikalnu koordinaciju i konsultacije, usklađenost sa prostorno-planskom dokumentacijom i institucionalnu odgovornost, donosi Vlada Federacije na prijedlog Federalnog zavoda, uz prethodne konsultacije sa institucijama na nivou Federacije, kantona i Saveza Federacije.

Član 22.

(Vrste implementacionih dokumenata u Federaciji)

- (1) U procesu implementacije strateških dokumenata donose se: trogodišnji plan rada, godišnji plan rada, godišnji izvještaj o radu i izvještaj o razvoju.
- (2) Vlada Federacije na prijedlog Federalnog zavoda, uz prethodne konsultacije sa Federalnim ministarstvom finansija, drugim institucijama na nivou Federacije, kantonima i Savezom Federacije, donosi propis o trogodišnjem i godišnjem planiranju, monitoringu i izvještavanju iz stava (1) ovog člana.

Član 23.

(Trogodišnji plan rada)

- (1) Federalni organi uprave, kantonalni organi uprave i jedinice lokalne samouprave izrađuju trogodišnji plan rada prema principu 1+2.
- (2) Trogodišnji plan rada proizilazi iz strateških prioriteta i strateških dokumenata u Federaciji, nadležnosti federalnih i kantonalnih organa uprave i jedinica lokalne samouprave i sveobuhvatne analize postojećeg stanja u predmetnoj oblasti.
- (3) Trogodišnji plan rada predstavlja osnovu za izradu DOB-a i PJI u Federaciji.

Član 24.

(Godišnji plan rada)

- (1) Federalni organi uprave, kantonalni organi uprave i jedinice lokalne samouprave izrađuju godišnji plan rada na osnovu usvojenog trogodišnjeg plana rada za jednu kalendarsku godinu.
- (2) Aktivnosti i programi predviđeni godišnjim planom rada usklađuju se sa usvojenim budžetima u Federaciji i sastavni su dio godišnjeg programa rada Vlade Federacije, vlada kantona i općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika.

Član 25.

(Godišnji izvještaj o radu)

- (1) Federalni organi uprave, kantonalni organi uprave i jedinice lokalne samouprave izrađuju godišnji izvještaj o radu na osnovu godišnjeg plana rada.
- (2) Federalni organi uprave, kantonalni organi uprave i jedinice lokalne samouprave vrše redovno prikupljanje podataka neophodnih za praćenje ostvarivanja godišnjeg plana rada.

Član 26.

(Izvještaj o razvoju Federacije)

- (1) Institucije iz člana 5. stav (1) ovog zakona izrađuju izvještaje o razvoju za prethodnu godinu.
- (2) Izvještaji o razvoju su dostupni na internet stranicama institucija iz člana 5. stav (1) ovog zakona.

IV. PROCES RAZVOJNOG PLANIRANJA I PROGRAMIRANJA RAZVOJA U FEDERACIJI I EVALUACIJA STRATEŠKIH DOKUMENATA U FEDERACIJI

Član 27.

(Pokretanje planiranja razvoja u Federaciji)

- (1) Izuzev od člana 16. stav (6) ovog zakona, Vlada Federacije donosi odluku o izradi Strategije razvoja Federacije najkasnije 24 mjeseca prije završetka prethodnog planskog ciklusa u Federaciji.
- (2) Izuzev od člana 18. stav (6) ovog zakona, vlada kantona donosi odluku o izradi Strategije razvoja kantona najkasnije 12 mjeseci prije završetka prethodnog planskog ciklusa u Federaciji.
- (3) U slučaju iz člana 28. stav (4) ovog zakona općinski načelnik, odnosno gradonačelnik jedinice lokalne samouprave donosi odluku o izradi Strategije razvoja jedinice lokalne samouprave najkasnije 12 mjeseci prije završetka prethodnog planskog ciklusa u Federaciji.

Član 28.

(Međusobna povezanost strateških dokumenata u Federaciji)

- (1) Strategija razvoja Federacije je osnovna platforma socio-ekonomskog razvoja Federacije i služi kao podloga za sve ostale strateške dokumente u Federaciji.
- (2) Sektorske strategije Federacije se izrađuju na osnovu Strategije razvoja Federacije.

- (3) Na osnovu razvojnih ciljeva utvrđenih Strategijom razvoja Federacije, a u skladu sa svojim nadležnostima, kantoni mogu donositi vlastite strategije razvoja.
- (4) Na osnovu razvojnih ciljeva utvrđenih strateškim dokumentima Federacije i kantona, a u skladu sa svojim nadležnostima, jedinice lokalne samouprave mogu donositi svoje strategije razvoja.

Član 29.

(Programiranje razvoja u Federaciji)

- (1) Programiranje razvoja u Federaciji se realizira izradom implementacionih dokumenata iz čl. 23., 24., 25. i 26. ovog zakona.
- (2) Programiranje razvoja se provodi u skladu sa kalendarom izrade DOB-a i budžeta.
- (3) Metodologija procesa programiranja razvoja u Federaciji sastavni je dio propisa iz člana 22. stav (2) ovog zakona.

Član 30.

(Evaluacija strateških dokumenata u Federaciji)

- (1) Evaluaciju strateških dokumenata iz člana 15. ovog zakona vrše institucije iz člana 5. stav (1) ovog zakona prema evaluacijskim kriterijima i dinamici utvrđenim propisom iz stava (2) ovog člana.
- (2) Vlada Federacije na prijedlog Federalnog zavoda, uz prethodne konsultacije sa institucijama na nivou Federacije, kantona i Savezom Federacije, donosi propis o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji.
- (3) Svi izvještaji o evaluaciji strateških dokumenata predviđeni ovim zakonom dostupni su javnosti i objavljuju se na internet stranicama institucija iz člana 5. stav (1) ovog zakona.
- (4) U svrhu mjerenja sveukupnog utjecaja implementacije strateških dokumenata u Federaciji, Federalni zavod izrađuje indeks razvijenosti kantona i jedinica lokalne samouprave na godišnjem nivou.
- (5) Vlada Federacije na prijedlog Federalnog zavoda, uz prethodne konsultacije sa institucijama na nivou Federacije, kantonima i Savezom Federacije, donosi propis o izradi indeksa razvijenosti.

V. FINANSIRANJE IMPLEMENTACIJE RAZVOJNIH PRIORITETA U FEDERACIJI I NADZOR NAD PRIMJENOM OVOG ZAKONA

Član 31.

(Izvori finansiranja razvojnih prioriteta u Federaciji)

Izvori finansiranja za realizaciju prioriteta definiranih strateškim dokumentima iz člana 15. stav (1) ovog zakona su:

- a) budžet Federacije;
- b) budžeti kantona;
- c) budžeti jedinica lokalne samouprave;
- d) finansijski resursi međunarodnih finansijskih institucija i organizacija;
- e) ostali izvori.

Član 32.

(Povezivanje prioriteta iz strateških i implementacionih dokumenata sa budžetima i programima javnih investicija u Federaciji)

- (1) Strateški dokumenti iz člana 15. stav (1) ovog zakona i njihovi trogodišnji planovi rada iz člana 23. ovog zakona osnova su za pripremu prijedloga DOB-a i PJI Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.
- (2) Propis o metodologiji za povezivanje razvojnog, finansijskog i investicionog planiranja u Federaciji utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva finansija, uz prethodno mišljenje Federalnog zavoda.

Član 33.

(Nadzor nad primjenom ovog zakona)

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona u pogledu uspostavljanja institucionalnog okvira iz ovog zakona vrši Federalno ministarstvo pravde za Federaciju, kantonalna ministarstva pravde za kantone i nadležna tijela za jedinice lokalne samouprave.
- (2) Nadzor nad primjenom ovog zakona u pogledu izrade procesne i suštinske kompatibilnosti strateških i implementacionih dokumenata vrši Federalni zavod u saradnji sa nadležnim institucijama iz člana 7. ovog zakona za Federaciju, odnosno nadležnim institucijama iz čl. 8., 9. i 10. ovog zakona za kantone i jedinice lokalne samouprave.
- (3) Nadzor nad primjenom ovog zakona u pogledu povezanosti procesa razvojnog planiranja i programiranja sa procesom izrade DOB-a, budžeta i PJI vrši Federalno ministarstvo finansija u saradnji sa Federalnim zavodom za Federaciju, odnosno kantonalna ministarstva finansija u saradnji sa nadležnim institucijama iz člana 8. stav (2) tačka d) ovog zakona za kantone i u skladu sa članom 10. stav (2) tačka c) ovog zakona za jedinice lokalne samouprave u njihovom sastavu.
- (4) Procjenu učinka primjene ovog zakona provest će Federalni zavod nakon četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

(Usklađivanje normativnih akata)

U roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona izvršit će se usklađivanje normativnih akata koji reguliraju pitanje razvojnog planiranja i upravljanja razvojem Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave sa odredbama ovog zakona.

Član 35.

(Donošenje provedbenih akata)

- (1) Vlada Federacije će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akt iz člana 11. stav (4) ovog zakona.
- (2) Vlade kantona će na prijedlog nadležnih institucija iz člana 8. ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akte iz člana 13. stav (3) ovog zakona.
- (3) Vlada Federacije će na prijedlog Federalnog zavoda u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akte iz člana 21., člana 22. stav (2) i člana 30. st. (2) i (8) ovog zakona.
- (4) Vlada Federacije će na prijedlog Federalnog ministarstva finansija, uz prethodno mišljenje Federalnog zavoda, u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akt iz člana 32. stav (2) ovog zakona.

Član 36.

(Usklađivanje unutrašnje organizacije)

- (1) Federalni organi uprave izvršit će usklađivanje svoje unutrašnje organizacije radi osiguravanja obavljanja poslova iz člana 7. ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Vlade kantona izvršit će usklađivanje unutrašnje organizacije kantonalnih organa uprave radi osiguravanja obavljanja poslova iz čl. 8. i 9. ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Izvršna tijela u jedinicama lokalne samouprave izvršit će usklađivanje unutrašnje organizacije općinske, odnosno gradske uprave radi osiguravanja obavljanja poslova iz člana 10. ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 37.

(Prvi ciklus planiranja razvoja Federacije)

- (1) Strateški dokumenti iz člana 15. stav (1) ovog zakona i izuzev od člana 15. stav (3) ovog zakona ne izrađuju se za postojeći ciklus planiranja do kraja 2020. godine dok postojeći strateški dokumenti ostaju na snazi do stupanja na snagu novog ciklusa planiranja u skladu sa odredbama člana 27. ovog zakona.
- (2) Svi nivoi vlasti u Federaciji pripremaju implementacione dokumente iz člana 22. ovog zakona a na osnovu važećih strateških dokumenata.
- (3) Izuzev od odredbe člana 27. stav (1) ovog zakona, a najkasnije 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, Vlada Federacije predložit će Parlamentu Federacije donošenje Strategije razvoja Federacije za planski period od 2021 do 2027. godine.
- (4) Izrada strateških dokumenata iz člana 15. stav (1) ovog zakona započinje usvajanjem Strategije razvoja Federacije u skladu sa članom 27. st. (2) i (3) ovog zakona.

Član 38.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Edin Mušić , s. r.	Predsjedavajuća Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Lidija Bradara , s. r.
--	--

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O RAZVOJNOM
PLANIRANJU I UPRAVLJANJU RAZVOJEM U
FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Prolašava se Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 14.3.2017. godine i na sjednici Doma naroda od 30.3.2017. godine.

Broj 01-02-249-01/17
25. travnja 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

ZAKON

**O RAZVOJNOM PLANIRANJU I UPRAVLJANJU
RAZVOJEM U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom se uređuju ciljevi i načela razvojnog planiranja i upravljanja razvojem Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), kantona i jedinica lokalne samouprave, vrste strateških dokumenata, vrste dokumenata neophodnih u i postupku implementacije strateških dokumenata, tijela odgovorna za razvojno planiranje i upravljanje razvojem, proces razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji, programiranje, monitoring, evaluacija i izvješćivanje o implementaciji strateških dokumenata, financiranje implementacije strateških dokumenata i nadzor nad primjenom ovog zakona.

Članak 2.

(Uspostavljanje sustava razvojnog planiranja i upravljanja razvojem)

Uspostava sustava razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji omogućava:

- a) transparentno i usuglašeno razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji, kantonima i jedinicama lokalne samouprave;
- b) u najboljem interesu građana Federacije, koordinaciju i integraciju strateških dokumenata i javnih i drugih finansijskih resursa, kako bi se osigurala realizacija razvojnih prioriteta.

Članak 3.

(Definicije)

(1) U smislu ovog zakona, termini koji se u njemu koriste imaju slijedeća značenja:

- a) **Proračun** je akt kojim se planiraju prihodi i primici, te rashodi i izdaci Federacije, kantona, gradova i općina za razdoblje od jedne fiskalne godine;
- b) **Dokument okvirnog proračuna** (u daljnjem tekstu: DOP) je akt koji sadrži makroekonomске projekcije i prognoze proračunskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i na njemu se zasniva priprema i izrada proračuna;
- c) **Evaluacija** je proces kojim se određuje vrijednost i značaj intervencije, odnosno programa, projekta ili sveukupne strategije razvoja, prema definiranim kriterijima;
- d) **Godišnji plan rada** je dokument koji sadrži, pored redovitih aktivnosti, i aktivnosti na godišnjoj razini koje će se poduzimati kako bi se implementirali strateški ciljevi iz usvojenih strateških dokumenata, a priprema se na temelju usvojenih trogodišnjih planova rada;
- e) **Godišnje izvješće** o radu je dokument koji sadrži analizu izvršenja aktivnosti planiranih Godišnjim planom rada;
- f) **Horizontalna koordinacija i usklađivanje** je koordinacija odgovornosti i procesa institucija, kao i usklađivanje strateških dokumenata, odnosno usklađivanje strategije razvoja i sektorskih strategija na istoj razini upravljanja u Federaciji, kantonima i jedinicama lokalne samouprave, prema zajedničkim razvojnim ciljevima;
- g) **Indeks razvijenosti** je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više temeljnih socio-ekonomskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne samouprave i kantona;
- h) **Indikatori** označavaju vrstu i stupanj promjena koje se neposredno ostvaruju kroz realizaciju programa, projekata i razvojnih ciljeva, a služe kao kvalitativni i kvantitativni pokazatelj razina ostvarivanja utvrđenih ciljeva razvoja, odnosno realizacije programa ili projekata;
- i) **Izvješće o razvoju** je dokument kojim se sagledavaju rezultati u ostvarivanju razvojnih ciljeva i implementaciji strateških dokumenata;
- j) **Monitoring** je sistematično i kontinuirano sakupljanje, analiziranje i korištenje podataka i indikatora u svrhu mjerenja napretka ostvarivanja postavljenih ciljeva/programa/projekata i napretka u korištenju dodjeljenih sredstava i poduzimanja odgovarajućih mjera s ciljem eventualnih korekcija;

- (6) Izvještaj o razvoju iz st. (2) i (3) ovog člana dostavlja se savjetodavnim tijelima iz čl. 11. i 13. Zakona, radi razmatranja i davanja preporuka u skladu sa članom 12. tačka f) i članom 14. tačka e) Zakona do 30. septembra tekuće godine za prethodnu godinu.
- (7) Vlada Federacije, vlada kantona, odnosno načelnik/ gradonačelnik, dostavljaju Parlamentu Federacije, skupštini kantona, odnosno općinskom/gradskom vijeću izvještaj o razvoju radi informiranja.
- (8) Izvještaj o razvoju objavljuje se na web stranici institucije iz st. (2) i (3) ovog člana.

Član 17.

(Minimalna struktura trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada i godišnjeg izvještaja o radu)

Minimalna struktura trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada i godišnjeg izvještaja o radu sadržana je u Obrascima br. 1., 2. i 3. koji se nalaze se u prilogu ove uredbe i čine njen sastavni dio.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18.

(Prijelazne i završne odredbe)

- (1) Trogodišnji plan rada federalnog organa uprave za period 2019. - 2021. i 2020. - 2022. za nivo Federacije, Godišnji program rada Vlade Federacije i godišnji plan rada federalnog organa uprave za 2019. i 2020. godinu i Izvještaj o radu Vlade Federacije i godišnji izvještaj o radu federalnog organa uprave za 2019. i 2020. godinu izrađuje se u skladu sa odredbama Uredbe o planiranju rada i izvještavanju o radu Vlade Federacije Bosne, Hercegovine, federalnih ministarstava i institucija ("Službene novine Federacije BiH", br. 89/14 i 107/14).
- (2) Kantonalni organ uprave, odnosno općinski/gradski organ uprave godišnji plan rada za 2019. i 2020. godinu i godišnji izvještaj o radu i izvještaj o razvoju za 2019. i 2020. godinu izrađuju u skladu sa važećim propisima i postojećim metodologijama.
- (3) Smjernice za trogodišnje planiranje rada u Federaciji iz člana 10. ove uredbe za nivo kantona i jedinice lokalne samouprave izrađuju se u 2020. godini za planski ciklus 2021.-2023. u skladu sa odredbama ove uredbe.
- (4) Trogodišnji plan rada iz člana 11. ove uredbe za sve nivoe vlasti u Federaciji izrađuje se u 2020. godini za planski ciklus 2021. - 2023. u skladu sa odredbama ove uredbe.

Član 19.

(Usklađivanje)

U roku od tri mjeseca od dana primjene ove uredbe u kantonu i jedinici lokalne samouprave izvršit će se usklađivanje normativnih akata o trogodišnjem i godišnjem planiranju i izvještavanju sa odredbama ove uredbe.

Član 20.

(Stupanje na snagu)

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 01.01.2021. godine.

Član 21.

(Prestanak važenja)

Danom početka primjene ove uredbe prestaje da važi Uredba o planiranju rada i izvještavanju o radu Vlade Federacije BiH, federalnih ministarstava i institucija ("Službene novine Federacije BiH", br. 89/14 i 107/14).

V. broj 1127/2019
03. oktobra 2019. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 22. stavak (2) Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/17) a u svezi sa člankom 19. stavak (1) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), na prijedlog Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 193. sjednici, održanoj 03.04.2019. godine, donosi

UREDBU

O TROGODIŠNJEM I GODIŠNJEM PLANIRANJU RADA, MONITORINGU I IZVJEŠĆIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Ovom uredbom, uz prethodne konsultacije sa Federalnim ministarstvom financija/Federalnim ministarstvom finansija, drugim institucijama na razini Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), kantonima i Savezom općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Savez Federacije), uređuje se trogodišnje i godišnje planiranje rada, način izrade implementacijskih dokumenata, principi planiranja, monitoringa i izvješćivanja, struktura implementacionih dokumenata, proces planiranja, monitoring i izvješćivanje i druga pitanja od značaja za planiranje, monitoring i izvješćivanje u Federaciji.

Članak 2.

(Institucionalni okvir, koordinacija i odgovornost za planiranje, monitoring i izvješćivanje u Federaciji)

- (1) Institucionalni okvir za izradu trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada, godišnjeg izvješća o radu čine: federalni organi uprave i federalne upravne organizacije (u daljem tekstu: federalni organ uprave), kantonalni organi uprave i kantonalne upravne organizacije (u daljem tekstu: kantonalni organ uprave), odnosno općinski/gradski organi uprave i općinske/gradske upravne organizacije (u daljem tekstu: općinski/gradski organ uprave).
- (2) Institucionalni okvir za tehničku i stručnu potporu u procesu planiranja, monitoringa i izvješćivanja čine: Federalni zavod za programiranje razvoja za razinu Federacije (u daljem tekstu: Federalni zavod), tijelo za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u kantonu za razinu kantona, odnosno tijelo nadležno za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u jedinici lokalne samouprave za razinu jedinice lokalne samouprave iz članka 5. stavak (1) Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/17 - u daljem tekstu: Zakon).
- (3) Institucionalni okvir za izradu izvješća o razvoju čine: Federalni zavod za razinu Federacije, tijelo nadležno za poslove razvojnog planiranja u kantonu za razinu kantona, odnosno tijelo nadležno za poslove razvojnog planiranja u jedinici lokalne samouprave za nivo jedinice lokalne samouprave.
- (4) Institucionalni okvir za uključivanje principa ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti za sve građane, čine institucije nadležne za ravnopravnost spolova, koje su uspostavljene sukladno propisima o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini.
- (5) Institucionalni okvir za donošenje godišnjeg programa rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije), vlade kantona, kao i godišnjeg plana

rada općine/grada čine: Vlada Federacije, vlada kantona, općinsko/gradsko vijeće.

Članak 3.

(Koordinacija i odgovornost u procesu planiranja, monitoringa i izvješćivanja)

- (1) Koordinaciju u procesu planiranja, monitoringa i izvješćivanja u federalnom i kantonalnom organu uprave vrši tajnik organa uprave, a u općinskom/gradskom organu uprave vrše rukovodeći državni službenici (pomoćnici načelnika) uz potporu tajnika, svatko sukladno svojim nadležnostima, koji osiguravaju dosljednu provedbu internih uloga i odgovornosti sukladno unutarnjem ustrojstvu i nadležnostima, te sudjelovanjem različitih subjekata.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka, ukoliko u federalnom i kantonalnom organu uprave radno mjesto tajnika organa uprave nije popunjeno ili nije sistematizirano propisom kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo, koordinaciju poslova u procesu planiranja, monitoringa i izvješćivanja obavlja pomoćnik rukovoditelja organa uprave, kojeg pismenim rješenjem za te poslove ovlasti rukovoditelj organa uprave.
- (3) Pomoćnik rukovoditelja organa uprave odgovoran je za neposrednu izradu dijela trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada, te godišnjeg izvješća o radu osnovne organizacijske jedinice kojom rukovodi.
- (4) Za izradu trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada i godišnjeg izvješća o radu, kao i drugih akata u procesu programiranja razvoja u Federaciji, odgovoran je rukovoditelj federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave.

II. NAČIN IZRADE IMPLEMENTACIONIH DOKUMENATA U FEDERACIJI

a) Principi planiranja, monitoringa i izvješćivanja u Federaciji

Članak 4.

(Ključni principi planiranja, monitoringa i izvješćivanja u Federaciji)

U procesu planiranja, monitoringa i izvješćivanja u Federaciji primjenjuju se principi planiranja i upravljanja razvojem iz članka 4. Zakona, a naročito:

- a) usklađeni pristup u planiranju, monitoringu i izvješćivanju svih razina vlasti u Federaciji;
- b) ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane;
- c) horizontalna i vertikalna koordinacija između svih razina vlasti u Federaciji;
- d) komplementarnost;
- e) partnerstvo, javnost i transparentnost.

Članak 5.

(Usklađeni pristup u planiranju, monitoringu i izvješćivanju svih razina vlasti u Federaciji)

- (1) Usklađeni pristup u planiranju, monitoringu i izvješćivanju svih razina vlasti u Federaciji podrazumijeva harmonizirano, ujednačeno i kontinuirano djelovanje svih razina vlasti u Federaciji u procesu operacionalizacije strateških ciljeva iz strateških dokumenata i nadležnosti federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave kroz implementacione dokumente iz članka 22. stavak (1) Zakona.
- (2) Usklađeni pristup u planiranju, monitoringu i izvješćivanju u Federaciji predstavlja izravno povezivanje sa procesom izrade Dokumenta okvirnog proračuna u Federaciji (u daljem tekstu: DOB), Programom javnih investicija u Federaciji (u daljem tekstu: PJI) i godišnjeg budžeta.

Članak 6.

(Ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane)

- (1) Ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane podrazumijeva uvažavanje različitosti i odsustvo diskriminacije uključivanjem specifičnih potreba i interesa žena i muškaraca, kao i višestruko ugroženih skupina građana, kroz adekvatne projekte, aktivnosti i odgovarajuće indikatore u trogodišnjem planu rada i godišnjem planu rada.
- (2) U procesu monitoringa i izvješćivanja, institucije na svim razinama vlasti u Federaciji prate i izvješćuju o postignutim učincima i rezultatima iz perspektive ravnopravnosti spolova i jednakih mogućnosti za sve građane.
- (3) Princip jednakih mogućnosti za sve građane naročito se ostvaruje putem ne/posrednog uključivanja socijalno ugroženih skupina građana u izradu implementacijskih dokumenata.

Članak 7.

(Horizontalna i vertikalna koordinacija između svih razina vlasti u Federaciji)

- (1) Horizontalna koordinacija podrazumijeva koordinirano postupanje u procesu trogodišnjeg i godišnjeg planiranja, monitoringa i izvješćivanja na istoj razini vlasti u Federaciji.
- (2) Vertikalna koordinacija podrazumijeva ujednačeno i koordinirano postupanje u procesima trogodišnjeg i godišnjeg planiranja, monitoringa i izvješćivanja na različitim razinama u Federaciji, radi osiguravanja zajedničkih razvojnih pravaca, te usklađenosti sa relevantnim strateškim dokumentima Bosne i Hercegovine, dokumentima iz procesa europskih integracija i međunarodno prihvaćenim globalnim ciljevima održivog razvoja.

Članak 8.

(Komplementarnost)

Komplementarnost podrazumijeva da se strateški projekti i aktivnosti različitih institucija i razina vlasti u Federaciji u okviru trogodišnjeg plana rada i godišnjeg plana rada međusobno nadopunjuju radi multiplikacije razvojnih efekata.

Članak 9.

(Partnerstvo, javnost i transparentnost)

- (1) Partnerstvo podrazumijeva međusobnu suradnju različitih razina vlasti u Federaciji i savjetodavnih tijela iz čl. 11. i 13. Zakona u procesu planiranja, monitoringa i izvješćivanja u Federaciji.
- (2) Javnost i transparentnost podrazumijevaju informiranje javnosti o implementacionim dokumentima u Federaciji, konkretnim rezultatima i progresu u realizaciji strateških ciljeva i razvojnih pravaca u Federaciji, ostvaruju se objavljivanjem informacija i implementacionih dokumenata na web stranici institucija u Federaciji, javnim saopćenjima, te korištenjem drugih odgovarajućih instrumenata razmjene informacija.

b) Proces planiranja u Federaciji

Članak 10.

(Smjernice za trogodišnje planiranje rada u Federaciji)

- (1) Proces trogodišnjeg planiranja rada započinje izradom smjernica za trogodišnje planiranje u Federaciji (u daljem tekstu: smjernice).
- (2) Smjernice iz stavka (1) ovog članka priprema:
  - a) Premijer Vlade Federacije u suradnji sa Federalnim zavodom za razinu Federacije;
  - b) Premijer vlade kantona, odnosno načelnik/gradonačelnik u suradnji sa tijelom za poslove razvojnog plani-

- ranja i upravljanja razvojem za kanton ili jedinicu lokalne samouprave.
- (3) Smjernice iz stavka (1) ovog članka se izrađuju svake godine za razdoblje od tri godine (1+2 po rolling sustavu), i imaju sljedeće minimalne elemente:
- oznaku razine za koje se izrađuju i razdoblje na koje se odnose;
  - uvod sa opisom svrhe smjernica i kratkim opisom razvojnog konteksta, uključujući izazove i rizike;
  - strateške pravce, odnosno smjerove razvoja koji proizlaze iz strateških dokumenata u Federaciji, te drugih relevantnih strateških dokumenata Bosne i Hercegovine, relevantnih dokumenata iz procesa evropskih integracija i međunarodno prihvaćenih globalnih ciljeva održivog razvoja;
  - prioritete, mjere i strateške projekte;
  - indikativni finansijski okvir usklađen sa relevantnim strateškim dokumentima;
  - odgovarajuće indikatore strateških ciljeva iz Strategije razvoja Federacije, kao i odgovarajuće indikatore za prioritete i mjere.
- (4) Smjernice iz stavka (1) ovog članka usvaja Vlada Federacije za razinu Federacije, vlada kantona za razinu kantona, uz prethodne konsultacije i preporuke Vijeća Federacije i vijeća kantona sukladno članku 12. točka a) i člankom 14. točka a) Zakona, a načelnik/gradonačelnik za razinu jedinice lokalne samouprave, najkasnije do sredine mjeseca veljače u godini koja prethodi razdoblju trogodišnjeg planiranja i izrade DOB-a i PJI, te se primjenjuju u federalnom organu uprave, kantonalnom organu uprave, odnosno općinskom/gradskom organu uprave radi izrade trogodišnjeg plana rada.
- (5) Smjernice iz stavka (1) ovog članka pripremaju se sukladno strateškim dokumentima za razinu vlasti u Federaciji za koji se izrađuju. Ukoliko ne postoji strateški dokument za tu razinu vlasti, smjernice se izrađuju na temelju postojećih relevantnih strateških dokumenata.
- (6) Iznimno od odredbe stavka (2) tačke a) ovog članka, za razinu Vlade Federacije, ekonomska politika koja se radi sukladno propisima o proračunima u Federaciji, predstavlja dokument smjernica.
- relevantne mjere iz strateških dokumenata sa pripadajućim indikatorima, polaznim i ciljnim vrijednostima za svaku godinu trogodišnjeg razdoblja koje postaju programi (mjera iz strateškog dokumenta = program u trogodišnjem planu rada).
- (5) Svaki odabrani program u trogodišnjem planu rada utvrđuje se kao program u DOB-u (program u trogodišnjem planu rada = program u DOB-u), sa dodijeljenom šifrom.
- (6) Za svaki od utvrđenih programa (mjera) definiše se aktivnosti/projekti čija realizacija u trogodišnjem razdoblju doprinosi ostvarenju prioriteta i strateških ciljeva iz strateških dokumenata, odnosno zakonskih nadležnosti institucija na svim razinama vlasti u Federaciji.
- (7) U izradi trogodišnjeg plana rada federalni organ uprave, kantonalni organ uprave, odnosno općinski organ uprave preuzima projekte i aktivnosti iz akcionog plana.
- (8) Za svaku aktivnost/projekat navodi se: rok izvršenja, očekivani rezultat, nositelj (najmanji organizacioni dio), status PJI, oznaka o potrebi usvajanja, izvor financiranja i iznos planiranih finansijskih sredstava neophodnih za njihovo realiziranje po godinama izraženim u KM.
- (9) Prigodom izrade trogodišnjeg plana rada potrebno je ostvariti međusobne institucionalne konsultacije, u cilju osiguravanja principa horizontalne usklađenosti iz članka 7. stavak (1) ove uredbe.
- (10) Federalni organ uprave, kantonalni organ uprave, odnosno općinski/gradski organ uprave, objavljuje na web stranici radnu verziju trogodišnjeg plana rada, koja služi kao temelj za izradu zahtjeva za finansijska sredstva za DOB, u cilju konsultacija sa socio-ekonomskim partnerima širom javnosti i dobijanja komentara i preporuka u roku od deset dana, od dana objave na web stranici.
- (11) Federalni organ uprave, kantonalni organ uprave, odnosno općinski/gradski organ uprave, nakon provedenih konsultacija prilagođava radnu verziju trogodišnjeg plana rada najkasnije do 31. ožujka u godini prije početka trogodišnjeg razdoblja na koje se trogodišnji plan rada odnosi.
- (12) U izradi prijedloga prioriteta proračunskih korisnika za DOB i PJI koriste se podaci o aktivnostima/projektima sa iznosima planiranih finansijskih sredstava iz radne verzije trogodišnjeg plana rada, a proces izrade trogodišnjeg plana rada je usklađen sa procesom izrade DOB-a i PJI i međusobno se nadopunjuju.
- (13) Na bazi usvojenog DOB-a, do 31. srpnja godine koja prethodi trogodišnjem razdoblju, a prije roka za dostavljanje zahtjeva budžetskih korisnika za narednu godinu, federalni organ uprave, kantonalni organ uprave, odnosno općinski/gradski organ uprave vrši usklađivanje trogodišnjeg plana rada.
- (14) Trogodišnji plan rada postaje operativan do 31. prosinca godine koja prethodi trogodišnjem razdoblju, a nakon usvajanja PJI u mjesecu studenom i objavljuje se na web stranici federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave.
- (15) Trogodišnji plan rada izrađuje se u formatu utvrđenom u Obrascu broj 1.

Članak 11.

(Izrada trogodišnjeg plana rada)

- Trogodišnji plan rada federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave je implementacijski dokument koji operacionalizira strateške ciljeve, prioritete i mjere iz relevantnih strateških dokumenata, te operacionalizira nadležnosti organa uprave, i predstavlja temelj za izradu DOB-a i PJI-a.
- Trogodišnji plan rada izrađuje se svake godine, u godini prije početka razdoblja na koji se odnosi. U trogodišnjem planu rada definiše se jedan glavni program federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa, na temelju strateških ciljeva i prioriteta iz strateških dokumenata.
- Ukoliko na određenoj razini vlasti u Federaciji nema strateškog dokumenta, glavni program se utvrđuje na temelju relevantnih strateških dokumenata nadređene razine vlasti u Federaciji za koji postoji strateški dokument, Bosne i Hercegovine, dokumenata iz procesa evropskih integracija i zakonskih nadležnosti federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave i smjernica iz članka 10. ove uredbe.
- Za trogodišnji plan rada, federalni organ uprave, kantonalni organ uprave, odnosno općinski/gradski organ uprave, sukladno odredbama ove uredbe, ima obvezu preuzeti

Članak 12.

(Izrada i usvajanje godišnjeg plana rada)

- Godišnji plan rada federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave je implementacioni dokument sa aktivnostima/projektima koji će se poduzimati na godišnjoj razini kako bi se realizirali programi (mjere), iz trogodišnjeg plana rada, te ostvarili prioritete i strateški ciljevi iz relevantnih strateških

- dokumenata i nadležnosti organa uprave utvrđenih u trogodišnjem planu rada.
- (2) Godišnji plan rada izrađuje se za svaku kalendarsku godinu.
  - (3) U godišnji plan rada preuzima se glavni program iz trogodišnjeg plana rada federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave, sa dodijeljenom šifrom u DOB-u, izvorima financiranja i iznosima planiranih finansijskih sredstava u KM.
  - (4) U godišnji plan rada preuzimaju se programi (mjere) iz trogodišnjeg plana rada sa dodijeljenom šifrom programa, pripadajućim indikatorima, polaznim i ciljnim godišnjim vrijednostima iz trogodišnjeg plana rada federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave.
  - (5) Za svaki od utvrđenih programa (mjera) u godišnjem planu rada preuzimaju se/prilagođavaju aktivnosti/projekti iz trogodišnjeg plana rada, i/ili se po potrebi definiraju nove aktivnosti/projekti, čija realizacija doprinosi ostvarenju prioriteta i strateških ciljeva iz strateških dokumenata, odnosno nadležnosti institucija na svim razinama vlasti u Federaciji. U izradi godišnjeg plana rada, federalni organ uprave, kantonalni organ uprave, odnosno općinski organ uprave preuzima projekte i aktivnosti iz akcionog plana za koje su osigurana finansijska sredstva. Za sve aktivnosti/projekte navodi se: naziv aktivnosti/projekta, rok izvršenja po kvartalima, očekivani rezultat aktivnosti/projekta, nositelj (najmanji organizacioni dio), status PJI, oznaka o potrebi usvajanja, izvori financiranja i iznos planiranih finansijskih sredstava neophodnih za njihovo realiziranje izraženih u KM na godišnjoj razini.
  - (6) Tajnik federalnog i kantonalnog organa uprave, a u općinskom/gradskom organu uprave rukovodeći državni službenici (pomoćnici načelnika) uz potporu tajnika, izrađuju godišnji plan rada sukladno unutarnjem ustrojstvu i nadležnostima.
  - (7) Federalni organ uprave, kantonalni organ uprave, odnosno općinski/gradski organ uprave priprema radnu verziju godišnjeg plana rada najkasnije do 31. srpnja u godini koja prethodi godini za koju se donosi godišnji plan rada.
  - (8) Godišnji plan rada sa podacima o aktivnostima/projektima, te iznosima i izvorima planiranih finansijskih sredstava koriste se u procesu izrade zahtjeva proračunskih korisnika na svim razinama vlasti u Federaciji u mjesecu kolovozu godine koja prethodi godini za koju se izrađuje proračun.
  - (9) Nakon stupanja na snagu proračuna, federalni organ uprave, kantonalni organ uprave, odnosno općinski/gradski organ uprave, vrši eventualne korekcije i prilagođavanje godišnjeg plana rada.
  - (10) Rukovoditelj federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva dostavlja godišnji plan rada Federalnom zavodu, odnosno tijelu nadležnom za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u kantonu najkasnije do 7. siječnja tekuće godine.
  - (11) Federalni zavod za razinu Federacije objedinjava godišnje planove rada federalnih ministarstava u jedinstveni godišnji program rada Vlade Federacije, najkasnije do 15. siječnja tekuće godine.
  - (12) Nadležna institucija/organizacijska jedinica vlade kantona za razinu kantona objedinjava godišnje planove rada kantonalnih ministarstava u jedinstveni program rada vlade kantona najkasnije do 15. siječnja tekuće godine.
  - (13) U jedinici lokalne samouprave, sekretar u suradnji sa rukovodećim državnim službenicima (pomoćnici načelnika), objedinjava godišnje planove rada općinskih/gradskih organa uprave (službi) u jedinstveni godišnji plan rada jedinice lokalne samouprave koji se dostavlja načelniku/gradonačelniku najkasnije do 15. siječnja tekuće godine.
  - (14) Federalni zavod za razinu Federacije, nadležna institucija/organizacijska jedinica vlade kantona za razinu kantona, a načelnik/gradonačelnik za razinu jedinice lokalne samouprave dostavlja objedinjeni program rada Vlade Federacije i vlade kantona, odnosno godišnji plan rada jedinice lokalne samouprave na usvajanje Vladi Federacije, vladi kantona, odnosno općinskom/gradskom vijeću najkasnije do 20. siječnja tekuće godine.
  - (15) Sastavni dio Godišnjeg programa rada Vlade Federacije, vlade kantona, odnosno godišnjeg plana rada jedinice lokalne samouprave je zbirni tabelarni pregled strateških projekata iz Smjernica iz članka 10. ove uredbe, a koji su uvršteni u godišnje planove rada organa uprave u Federaciji.
  - (16) Vlada Federacije, vlada kantona, odnosno općinsko/gradsko vijeće usvaja godišnji program rada Vlade Federacije, vlade kantona, odnosno godišnji plan rada jedinice lokalne samouprave, najkasnije do 31. siječnja godine za koju se donosi godišnji plan.
  - (17) Godišnji program rada Vlade Federacije i vlade kantona dostavlja se na informiranje Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament Federacije) i skupštini kantona radi planiranja aktivnosti zakonodavne vlasti.
  - (18) Godišnji planovi rada organa uprave koji nisu sastavni dio godišnjeg programa rada Vlade Federacije i vlade kantona, razmatraju se i usvajaju pojedinačno.
  - (19) Usvojeni godišnji program rada Vlade Federacije, vlade kantona, odnosno godišnji plan rada općinskog/gradskog organa uprave objavljuje se na web stranici vlada, federalnih, kantonalnih ministarstava, odnosno općinskog/gradskog organa uprave.
  - (20) Godišnji plan rada izrađuje se u formatu utvrđenom u Obrascu broj 2.
- Članak 13.
(Povezane aktivnosti)
- Aktivnosti/projekti privrednih društava, ustanova, udruženja građana, fondacija za koje organ uprave ne izdvaja sredstva u proračunu a kojima se doprinosi implementaciji strateškog dokumenta u Federaciji, navode se u dodatku trogodišnjeg i godišnjeg plana rada.
- c) Monitoring i izvješćivanje**
- Članak 14.
(Monitoring)
- (1) Monitoring je sistematično i kontinuirano prikupljanje, analiziranje i korištenje podataka i indikatora radi mjerenja napretka realiziranja strateških i implementacijskih dokumenata, u svrhu poduzimanja odgovarajućih mjera radi eventualnih korekcija i izvješćivanja o ostvarenim rezultatima.
  - (2) U procesu monitoringa institucije iz čl. 6., 7., 8., 9. i 10. Zakona uspostavljaju i redovno ažuriraju elektronske evidencije indikatora ostvarenja strateških ciljeva, prioriteta i mjera iz strateških dokumenata, te indikatora iz godišnjeg plana rada.
  - (3) Evidencije iz stavka (2) ovog članka su temelj za izradu izvješća iz članka 15. i članka 16. ove uredbe.
  - (4) Svaka organizaciona jedinica u federalnom organu uprave, kantonalnom organu uprave, odnosno u općinskom/gradskom organu uprave vrši monitoring realiziranja trogodišnjeg plana rada, odnosno godišnjeg plana rada.

Članak 15.

(Izrada godišnjeg izvješća o radu)

- (1) Godišnje izvješće o radu implementacioni dokument koji sadrži pregled i analizu izvršenja programa (mjera) i aktivnosti/projekata iz godišnjeg plana rada federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave.
- (2) Godišnje izvješće o radu priprema se s ciljem praćenja provedbe planiranih programa (mjera) i aktivnosti/projekata i ocjene doprinosa u ostvarivanju glavnog programa federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave, odnosno općinskog/gradskog organa uprave.
- (3) Godišnje izvješće o radu priprema se na temelju kontinuiranog prikupljanja, obrade i analize podataka vezanih za praćenje provedbe programa (mjera) prema indikatorima iz godišnjeg plana rada, odnosno, aktivnostima/projektima prema očekivanim i ostvarenim rezultatima.
- (4) U godišnje izvješće o radu preuzimaju se programi (mjere) iz godišnjeg plana rada sa dodijeljenom šifrom programa i pripadajući indikatori sa ciljnim i realiziranim godišnjim vrijednostima.
- (5) Za svaku aktivnost/projekat iz godišnjeg plana rada navodi se naziv programa (mjere), oznaka da li je izvršena u roku ili ne, očekivani rezultat, ostvareni rezultat, status PJI, oznaka o statusu usvajanja, izvori financiranja, iznosi finansijskih sredstava predviđenih za njihovo realiziranje izraženi u KM (planirani iznosi i izvršeni iznosi), procenat izvršenja i za neizvršene aktivnosti/projekte razlozi neizvršenja ili djelimičnog izvršenja.
- (6) Tajnik federalnog i kantonalnog organa uprave, a u općinskom/gradskom organu uprave rukovodeći državni službenici (pomoćnici načelnika) uz potporu tajnika, izrađuju godišnje izvješće o radu sukladno unutarnjem ustrojstvu i nadležnostima.
- (7) Rukovoditelj federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva, dostavlja godišnje izvješće o radu Federalnom zavodu, odnosno nadležnoj instituciji/organizacijskoj jedinici vlade u kantonu najkasnije do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu.
- (8) Federalni zavod za razinu Federacije objedinjava godišnja izvješća o radu federalnih ministarstava u jedinstveno godišnje izvješće o radu Vlade Federacije, najkasnije do 15. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.
- (9) Nadležna institucija/organizacijska jedinica vlade kantona za razinu kantona objedinjava godišnja izvješća o radu kantonalnih ministarstava u jedinstveno izvješće o radu vlade kantona, najkasnije do 15. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.
- (10) U jedinici lokalne samouprave, tajnik u suradnji sa rukovodećim državnim službenicima (pomoćnici načelnika), objedinjava godišnje izvješće o radu općinskih/gradskih organa uprave (službi) u jedinstveno izvješće o radu jedinice lokalne samouprave, koji se dostavlja načelniku/gradonačelniku najkasnije do 10. veljače tekuće godine.
- (11) Federalni zavod za razinu Federacije, nadležna institucija/organizaciona jedinica vlade kantona za razinu kantona, odnosno načelnik/gradonačelnik za jedinicu lokalne samouprave dostavlja objedinjeno godišnje izvješće o radu Vlade Federacije, vlade kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave na usvajanje Vladi Federacije, vladi kantona, odnosno općinskom/gradskom vijeću najkasnije do 15. veljače tekuće godine.
- (12) Vlada Federacije, vlada kantona, odnosno općinsko/gradsko vijeće usvaja godišnje izvješće o radu Vlade Federacije,

vlade kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave, najkasnije do 28. veljače tekuće godine.

- (13) Vlada Federacije, odnosno vlada kantona dostavlja godišnje izvješće o radu za proteklu godinu Parlamentu Federacije, odnosno skupštini kantona na usvajanje.
- (14) Godišnja izvješća o radu organa uprave koji nisu sastavni dio godišnjeg izvješća o radu Vlade Federacije i vlade kantona, razmatraju se i usvajaju pojedinačno.
- (15) Usvojeno godišnje izvješće o radu Vlade Federacije, vlade kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave objavljuje se na web stranici Vlade Federacije, vlade kantona, odnosno na web stranici jedinice lokalne samouprave.
- (16) Godišnje izvješće o radu se izrađuje u formatu utvrđenom u Obrascu broj 3.
- (17) Vlada Federacije, vlada kantona, odnosno načelnik/gradonačelnik svojim aktom propisuju interno izvješćivanje za rokove kraće od jedne godine.

Članak 16.

(Izrada izvješća o razvoju)

- (1) Izvješće o razvoju je implementacijski dokument kojim se sagledavaju opći razvojni trendovi kao i napredak u ostvarenju strateških ciljeva iz strateških dokumenata u Federaciji.
- (2) Izvješće o razvoju za Strategiju razvoja Federacije izrađuje Federalni zavod, izvješće o razvoju za strategiju razvoja kantona, izrađuje tijelo nadležno za poslove razvojnog planiranja u kantonima, a izvješće o razvoju za strategiju razvoja jedinice lokalne samouprave, izrađuje tijelo nadležno za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u jedinici lokalne samouprave, do 30. rujna svake godine za prethodnu godinu.
- (3) Izvješće o implementaciji sektorske strategije izrađuje federalni organ uprave, odnosno kantonalni organ uprave, sukladno odredbama članka 7. točka g) i članka 9. točka f) Zakona do kraja lipnja svake godine za prethodnu godinu.
- (4) Izvješće o razvoju sadrži minimalne elemente: izvršni sažetak, uvod, analiza razvojnih trendova kroz prikaz utvrđenog sustava indikatora, pregled implementacije strateških dokumenata i akcionih planova, procjena napretka, pregled planiranih i ostvarenih finansijskih sredstava na razini strateških ciljeva i prioriteta na godišnjoj razini preporuke.
- (5) Izvješće o razvoju izrađuje se na bazi podataka iz članka 15. stavak (3) ove uredbe i po potrebi drugih relevantnih podataka.
- (6) Izvješće o razvoju iz st. (2) i (3) ovog članka dostavlja se savjetodavnim tijelima iz čl. 11. i 13. Zakona, radi razmatranja i davanja preporuka u skladu sa člankom 12. točka f) i člankom 14. točka e) Zakona do 30. rujna tekuće godine za prethodnu godinu.
- (7) Vlada Federacije, vlada kantona, odnosno načelnik/gradonačelnik, dostavljaju Parlamentu Federacije, skupštini kantona, odnosno općinskom/gradskom vijeću izvješće o razvoju radi informiranja.
- (8) Izvješće o razvoju objavljuje se na web stranici institucije iz st. (2) i (3) ovog članka.

Članak 17.

(Minimalna struktura trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada i godišnjeg izvješća o radu)

Minimalna struktura trogodišnjeg plana rada, godišnjeg plana rada i godišnjeg izvješća o radu sadržana je u Obrascima br. 1., 2. i 3. koji se nalaze se u prilogu ove uredbe i čine njen sastavni dio.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

(Prijelazne i završne odredbe)

- (1) Trogodišnji plan rada federalnog organa uprave za razdoblje 2019. - 2021. i 2020. -2022. za razinu Federacije, Godišnji program rada Vlade Federacije i godišnji plan rada federalnog organa uprave za 2019. i 2020. godinu i Izvješće o radu Vlade Federacije i godišnje izvješće o radu federalnog organa uprave za 2019. i 2020. godinu izrađuje se sukladno odredbama Uredbe o planiranju rada i izvješćivanju o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, federalnih ministarstava i institucija ("Službene novine Federacije BiH", br. 89/14 i 107/14).
- (2) Kantonalni organ uprave, odnosno općinski/gradski organ uprave godišnji plan rada za 2019. i 2020. godinu i godišnji izvješće o radu i izvješću o razvoju za 2019. i 2020. godinu izrađuju sukladno važećim propisima i postojećim metodologijama.
- (3) Smjernice za trogodišnje planiranje rada u Federaciji iz članka 10. ove uredbe za razinu kantona i jedinice lokalne samouprave izrađuju se u 2020. godini za planski ciklus 2021. - 2023. sukladno odredbama ove uredbe.
- (4) Trogodišnji plan rada iz članka 11. ove uredbe za sve razine vlasti u Federaciji izrađuje se u 2020. godini za planski ciklus 2021. - 2023. sukladno odredbama ove uredbe.

Članak 19.

(Usklađivanje)

U roku od tri mjeseca od dana primjene ove uredbe u kantonu i jedinici lokalne samouprave izvršit će se usklađivanje normativnih akata o trogodišnjem i godišnjem planiranju i izvješćivanju sa odredbama ove uredbe.

Članak 20.

(Stupanje na snagu)

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 01.01.2021. godine.

Članak 21.

(Prestanak važenja)

Danom početka primjene ove uredbe prestaje da važi Uredba o planiranju rada i izvješćivanju o radu Vlade Federacije BiH, federalnih ministarstava i institucija ("Službene novine Federacije BiH", br. 89/14 i 107/14).

V. broj 1127/2019

03. listopada 2019. godine
Sarajevo

Premijer

Fadil Novalić, v. r.

OBRAZAC BROJ 1.**TROGODIŠNJI PLAN RADA _____ (UPISATI PUNI NAZIV ORGANA)
ZA PERIOD _____**

Napomena: Dokument se izrađuje u Word formatu, Ariel 12 tekst, Ariel 8,5 tabela

Uvod

- 1) Uvod (opće napomene o trogodišnjem planu rada) (najviše ½ stranice);
- 2) Osvrt na projekte i aktivnosti realizovane godišnjim planom rada za prethodnu kalendarsku godinu (najviše ½ stranice);
- 3) Kratak opis ključnih usmjerenja trogodišnjeg plana rada i provedenog procesa konsultacija (najviše ½ stranice);
- 4) Opis institucionalnih kapaciteta sa analitičkim pregledom ključnih nedostataka i potreba organa uprave u odnosu na planirane programe (mjere) za naredni trogodišnji period (najviše ½ stranice);
- 5) Mogući problemi i rizici za realizaciju trogodišnjeg plana rada (najviše ½ stranice).

A. Главни програм

Naziv glavnog programa	Šifra glavnog programa	Izvori i iznosi planiranih finansijskih sredstava u mil. KM			
		Izvori	Godina 1	Godina 2	Godina 3
		Budžetska sredstva			
		Kreditna sredstva			
		Sredstva EU			
		Ostale donacije			
		Ostala sredstva			
		Ukupno			

Napomena:

Organ uprave ima jedan glavni program koji se utvrđuje na osnovu strateških ciljeva i prioriteta iz strateških dokumenata, smjernica, te zakonskih nadležnosti organa uprave. Ovako utvrđen glavni program u trogodišnjem planu rada jednak je nazivu glavnog programa u DOB-u.

A1. Programi (mjere) za implementaciju glavnog programa

Naziv programa (mjere)	Šifra programa	Indikatori	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost po godinama		
				Godina 1	Godina 2	Godina 3
1						
2.						
3						

Napomena:

Program organa uprave utvrđuje se na način da se preuzme mjera iz relevantnog strateškog dokumenta i identičan je programu iz DOB-a. Na taj način je ostvarena potpuna usklađenost strateškog dokumenta, trogodišnjeg plana rada organa uprave i DOB-a (mjera iz strateškog dokumenta = program iz trogodišnjeg plana rada = program iz DOB-a). Za programe (mjere), preuzimaju se odgovarajući indikatori iz strateškog dokumenta. Ukoliko ne postoji relevantni strateški dokument iz kojeg se preuzimaju mjere kao programi organa uprave, programi (mjere) u trogodišnjem planu rada se definišu na osnovu zakonskih nadležnosti organa uprave. U ovom slučaju, prilikom određivanja indikatora obavezno se uključuju i oni o postizanju ravnoopravnosti spolova i jednakih mogućnosti za sve građane.

U tabelu A1 dodaje se onoliko praznih redova koliko je programa (mjera) u sklopu glavnog programa, odnosno pojedinačnih indikatora u sklopu svakog od programa (mjere).

A2. Aktivnosti / projekti kojim se realizuju programi (mjere) iz tabele A1.

Redni broj i naziv programa (mjere) (prenosi se iz tabele A1):

Redni broj i naziv programa (mjere) (prenosi se iz tabele A1):	Naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere koja je preuzeta kao program:	Rok izvršenja	Očekivani rezultat aktivnosti/projekta	Nosilac (najmanji organizacioni dio)	P.JJ ²	Usvaja se ³ (Da/Ne)	Izvori i iznosi planiranih finansijskih sredstava u mil. KM			
							Izvori	Godina 1	Godina 2	Godina 3
1.1.							Budžetska sredstva			
							Kreditna sredstva			
							Sredstva EU			
							Ostale donacije			
							Ostala sredstva			
							Ukupno			
1.2.							Budžetska sredstva			
							Kreditna sredstva			
							Sredstva EU			
							Ostale donacije			
							Ostala sredstva			
							Ukupno			
1.3.							Budžetska sredstva			
							Kreditna sredstva			
							Sredstva EU			
							Ostale donacije			
							Ostala sredstva			
							Ukupno			
							Budžetska sredstva			
Ukupno za program (mjere) 1.										

OBRAZAC BROJ 2.**GODIŠNJI PLAN RADA _____ (UPISATI PUNI NAZIV ORGANA)
ZA PERIOD _____**

Napomena: Dokument se izrađuje u Word formatu, Ariel 12 tekst, Ariel 8,5 tabela

Uvod

- 1) Uvod (opće napomene o godišnjem planu rada) (najviše ½ stranice);
- 2) Osvrt na aktivnosti/projekte realizovane godišnjim planom rada za prethodnu kalendarsku godinu (najviše ½ stranice);
- 3) Kratak opis ključnih usmjerenja godišnjeg plana rada i provedenog procesa konsultacija (najviše ½ stranice);
- 4) Opis institucionalnih kapaciteta sa analitičkim pregledom ključnih nedostataka i potreba organa uprave u odnosu na planirane mjere (programe) za naredni godišnji period, preuzet iz trogodišnjeg plana rada (najviše ½ stranice);
- 5) Mogući problemi i rizici za realizaciju godišnjeg plana rada (najviše ½ stranice).

B. Glavni program

Naziv glavnog programa	Šifra glavnog programa	Izvori i iznosi planiranih finansijskih sredstava u KM	
		Izvori	Iznos
		Budžetska sredstva	
		Kreditna sredstva	
		Sredstva EU	
		Ostale donacije	
		Ostala sredstva	
		Ukupno	

Napomena: Glavni program se prenosi iz trogodišnjeg plana rada organa uprave.

B1. Programi (mjere) za implementaciju glavnog programa

Naziv programa (mjere)	Šifra programa	Indikatori	Polazna vrijednost	Ciljna godišnja vrijednost
1.				
2.				
3.				

Napomena:

Programi (mjere) i indikatori organa uprave prenose se iz trogodišnjeg plana rada. U tabelu B1. dodaje se onoliko redova koliko je programa u sklopu glavnog programa, odnosno pojedinačnih indikatora u sklopu svakog programa.

B2. Aktivnosti/projekti kojim se realizuju programi (mjere) iz tabele A1.

Redni broj i naziv programa (mjere) ¹ (prenosi se iz tabele A1):	Naziv aktivnosti/projekta	Rok izvršenja	Očekivani rezultat aktivnosti/projekta	Nosilac (najmanji organizacioni dio)	PJJ ²	Usvaja se ³ (Da/Ne)	Izvori i iznosi planiranih finansijskih sredstava u KM	
							Izvori	Iznos
1.1.							Budžetska sredstva	
							Kreditna sredstva	
							Sredstva EU	
							Ostale donacije	
							Ostala sredstva	
							Ukupno	
1.2.							Budžetska sredstva	
							Kreditna sredstva	
							Sredstva EU	
							Ostale donacije	
							Ostala sredstva	
							Ukupno	
1.3.							Budžetska sredstva	
							Kreditna sredstva	
							Sredstva EU	
							Ostale donacije	
							Ostala sredstva	
							Ukupno	
Ukupno za program (mjeru) 1.							Budžetska sredstva	

	Ostala sredstva
	Ukupno

Напомена:

- 1 Program (mjera), naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere, prenose se iz trogodišnjeg plana rada.
 2 PJJ status se unosi samo za projekte iz Programa javnih investicija i to za kandidovane projekte se unosi (K); za odobrene projekte se unosi (O); za projekte koji su u implementaciji unosi se (I).
 3 Vlada FBiH/Vlada kantona /načelnik/gradonačelnik JLS usvaja (Da / Ne).
 U tabelu B2 dodaje se onoliko redova koliko je programa (mjera) u sklopu glavnog programa, odnosno pojedinačnih aktivnosti/projekata u sklopu svakog programa.

B3. Plan izrade propisa po programima (mjerama)

Redni broj	Naziv propisa	Planirani rok za pripremu	Predlagач propisa	Da li je potrebno usklađivanje sa pravnim naslijeđem EU	Razlozi za donošenje
Program (mjera) 1. organa uprave (navesti naziv iz trogodišnjeg – godišnjeg plana rada)					
A. Propisi za koje se neće provoditi sveobuhvatna procjena uticaja					
B. Propisi za koje će se provoditi sveobuhvatna procjena uticaja					
Program (mjera) 2. organa uprave (navesti naziv iz trogodišnjeg – godišnjeg plana rada)					
A. Propisi za koje će se neće provoditi sveobuhvatna procjena uticaja					
B. Propisi za koje će se provoditi sveobuhvatna procjena uticaja					

OBRAZAC BROJ 3.

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU _____ (UPISATI PUNI NAZIV ORGANA)
ZA PERIOD _____**

Napomena: Dokument se izrađuje u Word formatu, Ariel 12 tekst, Ariel 8,5 tabela

Uvod

- 1) Uvod (opće napomene o godišnjem izvještaju o radu) (*najviše ½ stranice*);
- 2) Osvrt na ostvareni napredak u realizaciji godišnjih programa (mjera) federalnog organa uprave, kantonalnog organa uprave i općinskog/gradskog organa uprave, uključujući glavna dostignuća (*najviše jedna stranica*).

C. Главни програм

Naziv glavnog programa	Šifra glavnog programa	Izvori i iznosi planiranih i izvršenih finansijskih sredstava u KM			
		Izvori	Planirani iznosi	Izvršeni iznosi	Procenat izvršenja
		Budžetska sredstva			
		Kreditna sredstva			
		Sredstva EU			
		Ostale donacije			
		Ostala sredstva			
		Ukupno			

Napomena: Glavni program se prenosi iz godišnjeg plana rada organa uprave.

C1. Programi (mjere) za implementaciju glavnog programa

Naziv programa (mjere)	Šifra programa	Indikatori	Ciljna i realizirana godišnja vrijednost	
			Ciljna vrijednost	Realizirana vrijednost Razlog za neizvršeno/djelimično izvršeno
1.				
2.				
3.				

Napomena:

Program (mjera) i indikatori organa uprave prenose se iz godišnjeg plana rada. U tabelu C1 dodaje se onoliko redova koliko je programa (mjera) u sklopu glavnog programa, odnosno pojedinačnih indikatora u sklopu svakog programa.

C2. Aktivnosti/projekti kojim se realizuju programi (mjere) iz tabele C1.

1. Redni broj i naziv programa (mjere) ¹ (prenosi se iz tabele A1):									
Naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere, čijoj realizaciji doprinosi program (mjera):									
Naziv aktivnosti/projekta	Očekivani rezultat aktivnosti/projekta	Ostvareni rezultat aktivnosti/projekta	Procenat izvršenja	Nosilac (najmanji organizacioni dio)	P.JI ²	Usvaja se ³ (Da/Ne)	Izvori i iznosi planiranih i izvršenih finansijskih sredstava u KM		
							Izvori	Planirani iznosi	Izvršeni iznosi
1.1.							Budžetska sredstva		
							Kreditna sredstva		
							Sredstva EU		
							Ostale donacije		
							Ostala sredstva		
							Ukupno		
1.2.							Budžetska sredstva		
							Kreditna sredstva		
							Sredstva EU		
							Ostale donacije		
							Ostala sredstva		
							Ukupno		
1.3.							Budžetska sredstva		
							Kreditna sredstva		
							Sredstva EU		
							Ostale donacije		
							Ostala sredstva		
							Ukupno		
Ukupno za program (mjeru) 1.							Budžetska sredstva		
							Kreditna sredstva		
							Sredstva EU		
							Ostale donacije		

		Ostala sredstva		Ukupno					
		Ukupno		Ukupno					
Redni broj i naziv programa (mjere) ¹ (prenosi se iz tabele A1):									
2. Naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere, čijoj realizaciji doprinosi program (mjera):									
Naziv aktivnosti/projekta	Očekivani rezultat aktivnosti/projekta	Ostvareni rezultat aktivnosti/projekta	Nosilac (najmanji organizacioni dio)	PJI ²	Usvaja se ³ (Da/Ne)	Izvori i iznosi planiranih i izvršenih finansijskih sredstava u KM			
						Planirani iznosi	Izvršeni iznosi	Procenat izvršenja	Procenat izvršenja
						Izvori			
						Budžetska sredstva			
						Kreditna sredstva			
						Sredstva EU			
						Ostale donacije			
						Ostala sredstva			
						Ukupno			
						Budžetska sredstva			
						Kreditna sredstva			
						Sredstva EU			
						Ostale donacije			
						Ostala sredstva			
						Ukupno			
						Budžetska sredstva			
						Kreditna sredstva			
						Sredstva EU			
						Ostale donacije			
						Ostala sredstva			
						Ukupno			
						Budžetska sredstva			
						Kreditna sredstva			
						Sredstva EU			
						Ostale donacije			
						Ostala sredstva			
						Ukupno			
Ukupno za program (mjeru) 2.									

	Укупно
--	---------------

Напомена:

¹ Program (mjera), naziv strateškog dokumenta, oznaka strateškog cilja, prioriteta i mjere, prenose se iz godišnjeg plana rada.

² PJI status se unosi samo za projekte iz Programa javnih investicija i to za kandidovane projekte se unosi (O); za odobrene projekte se unosi (K); za odobrene projekte se unosi se (I).

³ Vlada FBiH/kantona /načelnik/gradonačelnik JLS usvaja (Da / Ne).

U tabelu C2. dodaje se onoliko redova koliko je programa (mjera) u sklopu glavnog programa, odnosno pojedinačnih aktivnosti/projekata u sklopu svakog programa.

C3. Pregled ukupnog procenta izvršenja po programima (mjerama) organa uprave

Naziv cilja	Izvršeno u odnosu na planirano (%)	Utrošeno sredstava u odnosu na planirano (%)
Program 1. (navesti naziv)		
Program 2. (navesti naziv)		
Program 3. (navesti naziv)		
Program n. (navesti naziv)		
Sveukupno za glavni program (organ uprave)		

C4. Pregled izrade planiranih propisa po programima (mjerama)

Program 1. (navesti naziv iz trogodišnjeg - godišnjeg plana rada)									
Zakoni	Redni broj	Naziv zakona	Planirani rok za pripremu	Status zakona, zaključno sa 31.12. ___ god			Vlada FBiH usvojila (20%)	Obrazloženje ukoliko rok nije ispoštovan	
				Procjena uticaja (30%)	Prednacrt/Nacrt/Prijedlog (30%)	Konsultacije (20%)			
Podzakonski propisi									
	Redni broj	Naziv propisa	Planirani rok za pripremu	Status propisa, zaključno sa 31.12. ___ god			Vlada FBiH usvojila (20%)	Obrazloženje ukoliko rok nije ispoštovan	
				Nacrt (80%)	Akt usvojen (20%)				
Program 2. (navesti naziv iz trogodišnjeg - godišnjeg plana rada)									
Zakoni									
	Redni broj	Naziv zakona	Planirani rok za pripremu	Status zakona, zaključno sa 31.12. ___ god			Vlada FBiH usvojila (20%)	Obrazloženje ukoliko rok nije ispoštovan	
				Procjena uticaja (30%)	Prednacrt/Nacrt/Prijedlog (30%)	Konsultacije (20%)			
Podzakonski propisi									
	Redni broj	Naziv propisa	Planirani rok za pripremu	Status propisa, zaključno sa 31.12. ___ god			Vlada FBiH usvojila (20%)	Obrazloženje ukoliko rok nije ispoštovan	
				Nacrt (80%)	Akt usvojen (20%)				
Ukupni procenat za sve planirane zakonske i podzakonske propise _____ % Napomena: Jedinice lokalne samouprave u redu: „Status zakona“ ne upisuju ništa, jer se zakoni ne donose na ovom nivou.									